

## *William Shakespeare*

Shakspeare's dramatiska arbeten, öfversatta af Carl August Hagberg. Elfte bandet. Konung Lear. Muntra fruarna i Windsor. Stormen

Bokhandlaren C. W. K. Gleerups förlag, Lund 1861.

Information om upphovsrätt för detta verk, samt upplysningar om ur vilket bibliotek eller ur vilken samling det avfotograferade exemplaret är hämtat, finns hos Litteraturbanken:  
<https://lb.se/författare/ShakespeareW/titlar/ShakspeareElfteBandet/faksimil?om-boken>

Hämtad från Litteraturbanken.se:

<https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:lb-lb516735-faksimil>

# SHAKSPEARE'S DRAMATISKA ARBETEN,

ÖFVERSATTA

AF

CARL AUGUST HÅGBERG.

---

ELFTE BANDET.

KONUNG LEAR.

MUNTRA FRUARNA I WINDSOR.

STORMEN.

---

LUND,

TRYCKT PÅ BOKHANDLAREN C. W. K. GLEERUPS FÖRLAG

UTI BERLINGSKA BOKTRYCKERIET,

1861.



# KONUNG LEAR.

---

## PERSONER:

|                                                                                       |                                 |
|---------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|
| LEAR, konung af Britannien.                                                           | En läkare.                      |
| Konungen af FRANKRIKE.                                                                | Narren.                         |
| Hertigen af BURGUND.                                                                  | OSWALD, hofmästare hos Goneril. |
| Hertigen af CORNWALL.                                                                 | En höfding.                     |
| Hertigen af ALBANEN.                                                                  | En riddare i Cordelias svit.    |
| Grefven af KENT.                                                                      | En härold.                      |
| Grefven af GLOSTER.                                                                   | Betjenter hos Cornwall.         |
| EDGAR, Gloster's son.                                                                 | GONERIL, {                      |
| EDMUND, Gloster's oäkta son.                                                          | REGAN, { Lear's döttrar.        |
| CURAN, en hofman.                                                                     | CORDELIA, {                     |
| Riddare hörande till konungens uppvaktning, officerare, budbärare, soldater och svit. |                                 |

SKÅDEPLATSEN är i Britannien.

---

## FÖRSTA AKTEN. FÖRSTA SCENEN.

Ett praktrum i konung Lear's slott.

(KENT, GLOSTER och EDMUND uppträda).

*Kent.* Jag trodde, att konungen höll mer af hertigen af Albanien, än Cornwall?

*Glost.* Så såg det alltid ut för oss; men nu, vid konungarikets delning, märks det icke hvilkendera af hertigarna han värderar högst; ty deras lotter äro så jemnt afvägda, att ingendera af dem skulle kunna bestämma sig för att välja den andras andel.

*Kent.* Är icke detta er son, mylord?

*Glost.* Hans uppfostran har gått på min räkning; jag har så ofta rodnat för att erkänna honom, att jag nu är härdad deremot.

*Kent.* Jag förstår er icke.

*Glost.* Men den här pojken mor förstod mig, hon. Efter den betan tog hon till i omfång och fick verkligen en son i sin vagga, innan hon fått en äkta man i sin säng. Märker ni felet?

*Kent.* Jag kan icke önska det fel ogjordt, hvars påföljd blef så ståtlig.

*Glost.* Jag har också en son i laga väg, några år äldre än den här, men som likväl icke är mig kärare alls. Om också den här slyngeln kom något näsvist till världen, innan han blef efterskickad, så var dock hans mor skön. Det var en trefflig syssla att komma honom åstad, och frillo-sonen skall erkännas. — Känner du denna ädla herrn, Edmund?

*Edm.* Nej, mylord.

*Glost.* Mylord af Kent: påminn dig honom hädanefter som min ädle vän.

*Edm.* Jag egnar er min tjänst, mylord.

*Kent.* Jag tycker riktigt om er och anhåller om er närmare bekantskap.

*Edm.* Det skall jag söka göra mig förtjent utaf, ädle herre.

*Glost.* Han har varit utrikes nio år och skall ut igen.

— Nu kommer kungen. *(Trumpeter höras).*

(LEAR, CORNWALL, ALBANIEN, GONERIL, REGAN, CORDELIA och *svit uppträda*).

*Lear.* Gloster, tag mot de båda herrarna Af Frankland och Burgund.

*Glost.* Skall ske, min konung.  
(GLOSTER och EDMUND gå).

*Lear.* Vår dunkla plan utveckles mellertid!  
Tag hit den kartan! — Veten, att vi tredelt  
Britannien och hafva fast beslutat  
Att skaka från vår ålder sorg och mödor  
På yngre krafter, för att lättade  
Mot döden krypa fram. Vår son af Cornwall,  
Och ni, Albanien, son ej mindre kär!

Vår fasta vilja är i denna stund  
 Att här kungöra våra döttrars hemgift,  
 På det att framtids kif må stälfas nu.  
 De höga herrar af Burgund och Frankland,  
 Som fria båda till vår yngsta dotter,  
 Ha länge dröjt med kärlig håg vid hofvet  
 Och skola nu ha svar. — Nå, döttrar, sägen —  
 Då nu vi kläda af oss herrskarmakt,  
 Landsherre-rättighet och stats-bekymmer —  
 Hvem af er är nu den, som högst oss älskar?  
 På det vår högsta nåd vi dit må sträcka,  
 Der högsta värdet kräfver, — Goneril,  
 Du vår förstfödda, tala först!

*Gon.*

Min far,

Jag älskar er långt mer än ord kan tolka,  
 Högre än ögats ljus och luft och frihet!  
 Utöfver allt hvad rikt och sällsynt skattas,  
 Så högt som lif, dygd, helsa, fågring, ära  
 Och nånsin barn har älskat, far förnummit!  
 Ej andan räcker till, mig tungan sviker —  
 Långt mer än allt det der jag älskar er!

*Cord. (Afsides).* Hvad skall Cordelia göra? Älska och  
 tiga.

*Lear.* Allt detta land, från denna gräns till denna,  
 Med lummiga skogar och med bördig slättmark,  
 Fiskrika strömmar, vidtutbredda ängar  
 Du vare fru till; det för evigt tillhör  
 Din och Albaniens ätt. — Hvad säger Regan,  
 Vår andra dotter, Cornwalls maka? Tala!

*Reg.* Jag är af samma malmsort som min syster  
 Och lika mycket värd. Mitt trogna hjerta  
 Förnimmer att hon namngett all min kärlek;  
 Dock kommer hon till korta: jag bedyrar  
 Att jag bär hat till alla andra fröjder,  
 Som bo i sinneverldens vida rike,  
 Och känner att min enda sällhet fins  
 I kärleken till er, min dyre kung!

*Cord.* (*Afsides*). Hur fattig är Cordelia icke då!  
 Dock nej, ej fattig; ty min kärlek är  
 Långt rikare, det vet jag, än min tunga.

*Lear.* Dig och de dina som evärdligt arf  
 Hör denna rikets stora treding till,  
 I värde, rymd och skönhet icke mindre  
 Än den vi fäst vid Gon'ril. — Nu, vår fröjd, —  
 Yngst, men ej sämst — du, vid hvars unga kärlek  
 Fransyska vinet och burgundska mjölken  
 Befryndas vill, hvad säger du, att få dig  
 Den tredje, bästa systerlotten? Tala!

*Cord.* Intet, min kung!

*Lear.* Intet?

*Cord.* Intet.

*Lear.* Af intet intet blir, gif annat svar!

*Cord.* Hvad jag olycklig är, som ej kan lyfta  
 Mitt hjerta till min mun! Jag älskar er  
 Så som jag pligtig är; ej mer, ej mindre.

*Lear.* Hvad nu, Cordelia? Ändra dina ord,  
 Du kan din välfärd spilla.

*Cord.* Gode herre,

Ni aflat, fostrat, älskat mig; och jag  
 Gengäldar denna huldhet vederbörligt,  
 Jag lyder, älskar er och vördar er.  
 Hvi togo mina systrar män, om de  
 Er ensam älska? Blir jag gift, så får  
 Den man kanhända, som jag trohet svär.  
 Min halfva kärlek, halfva tro och huldhet.  
 Jag gifter mig ej, jag, som mina systrar,  
 För att min fader ensam hålla kär.

*Lear.* Gå dessa ord af hjertat?

*Cord.* Ja, min far.

*Lear.* Så ung och känslolös!

*Cord.* Så ung och så uppriktig, nådig herre.

*Lear.* Nå väl! Tag din uppriktighet till hemgift,  
 Ty, vid den helga solens klara strålar,  
 Vid Hecates och nattens hemligheter,

Vid alla verkningar utaf de verldsklot,  
 Som tända och som släcka våra lif,  
 Afsäger jag mig här all fadershuldhet,  
 Frändskap och blodsband samt betraktar dig  
 Som främmande för mig och för mitt hjerta  
 Från nu till evig tid. Den vilda Seythen,  
 Ja den, som äter sina egna foster  
 Med hungrig snålhet, skall invid min barm  
 Bli lika hyllad, hugnad och hugsvalad  
 Som du, min fordna dotter.

*Kent.* Nädig herre, —

*Lear.* Tig, Kent!

Ställ dig ej mellan draken och hans vrede.  
 Jag älskat henne mest och tänkte få  
 Min tröst på gamla dar af hennes ömhet. —  
 Bort, bort! Kom icke mer för mina ögon! —  
 Må jag så visst få frid och ro i grafven,  
 Som jag från heme fadershjärtat skiljer! —  
 För franska kungen hit! — Hvem knyster der? —  
 För hit Burgund! — Albanien, Cornwall, läggen  
 Den tredje hemgiftslotten till de två.  
 Det trots, som hon uppriktighet har kallat,  
 Förmäle henne. Jag bekläder er  
 Gemensamt båda med min makt och höghet  
 Samt alla andra stora herrligheter,  
 Som följa kungar åt. Hvarannan månad —  
 Oss förbehållande etthundra riddare,  
 Som lefva på er kost, — vi tage bostad  
 Hos er två vaxelvis. Vi bibehålla  
 Blott kunganamn och kungavärdighet,  
 Men makten,  
 Inkomsten, statsbestyren, kära söner,  
 Tillkomma er. Till yttermera visso  
 Må kronan gå till skiftes.

*(Han ger dem sin krona).*

*Kent.*

Höge Lear,

Som jag har ärat städse som min konung,

Älskat som fader, tjenat som min herre,

Och bedit för som min beskyddare, —

*Lear.* Spänd bågen är; stå pilen ej i vägen.

*Kent.* Skjut af den heldre, om dess spets ock skulle

Mitt hjerta genomborra. Kent må gerna

Ohöfvisk bli, då Lear vansinnig är.

Hvad gör du, gamle man? Tror du, att pligten

Skyr för att tala, fastän makten lutar

Åt lismarns sida? Åran är förbunden

Till rättframhet, när kungar börja vurma.

Tillbakatag din dom; besinna dig

Och stäffa sådan gräslig öfvervilning.

Jag går dig med mitt lif i borgen för

Att ej din yngsta dotter minst dig älskar:

Tomhjertad är ej den, hvars svaga stämma

Ej ger en tom, ihålig återklang.

*Lear.* Tig, Kent, så kärt dig lifvet är!

*Kent.*

Mitt lif

Har aldrig varit annat än en pant

Att våga emot dina fiender;

Ej heller räds jag för att mista det,

När det din välfärd gäller.

*Lear.* Ur min åsyn!

*Kent.* Se bättre, Lear, och låt mig städse vara  
Ditt ögas rätta mål.

*Lear.* Nå, vid Apollo, —

*Kent.* Nå, vid Apollo, kung, du svär förgäfves  
Vid dina gudar.

*Lear.* Nedriga vasall!

(*Lägger handen på svärdet.*)

*Alb. och Cornw.* Håll, dyre kung!

*Kent.*

Gå, dräp din läkare

Och spill arfvodet på din leda sjukdom.

Tag gåfvan åter; annars skall jag ropa,

Så länge som min strupe har ett ljud:

"Du handlar orätt."

*Lear.*

Hör, affälling, hör,

Jag vid din tro och huldhet dig besvär!  
 Då du har frestat oss till löftes-brott —  
 Hvad aldrig än vi vågat — och förmäten  
 Sökt hindra oss från afsagd doms fullbordan —  
 Vår rang, vårt lynne kan ej slikt fördraga —  
 Välan, än ha vi makten — tag din lön!  
 Fem dagar unnas dig att dig förse  
 Med värn mot denna världens nöd och vådor;  
 Vänd på den sjetten åt vårt kungarike  
 En hatad rygg. Om på den tionde  
 Din landsförvista kropp i riket fins,  
 Dör du på fläcken. Bort! Vid Jupiter,  
 Jag tar mitt ord ej åter!

*Kent.* Farväl då, kung! Om så du går mig när,  
 Bor frihet utomlands och landsflykt här. (*Till CORDELIA*).  
 Dig, jungfru, skydde milda gudars makt:  
 Hvad rätt du tänkt, har du frimodigt sagt. —

(*Till REGAN och GONERIL*).

Må handling följa edra stora ord,  
 Och mening i ert kärleks-tal bli spord! —  
 Så bjuder Kent er, prinsar, sitt farväl;  
 Nytt land förvandlar ej hans gamla själ. (*Går*).

(*GLOSTER kommer tillbaka med FRANKRIKE, BURGUND och svit*).

*Glost.* Här äro nu Burgund och Frankrike.

*Lear.* Prins af Burgund,  
 Vi vände först vårt tal till er, som täflat  
 Med denna konung om vår dotters hand.  
 Hvad är det minsta, som med henne ni  
 Af oss till hemgift kräfver, eller afstår  
 Ifrån ert frieri?

*Burg.* Ers majestät,  
 Jag nöjer mig med hvad ers höghet lofvat,  
 Och mindre ger ni ej.

*Lear.* Min ädle hertig,  
 Huld var jag henne, då hon var mig huld;

Nu har hon fallit uti pris. Der står hon;  
 Om af den lilla fagra varelsen  
 Allt eller något, utstyrdt med vår onåd  
 Och intet mer, kan tackas er, min prins, —  
 Tag henne, hon är er.

*Burg.* Jag kan ej svara.

*Lear.* Herre,

Vill ni med alla brister, som hon har, —  
 Hon utan huld och skyld, vårt vredes-barn,  
 Utstyrd med faderlig förbannelse  
 Samt fjermad ifrån oss med helig ed —  
 Ta eller lemna henne?

*Burg.* Tillgif, herre,

På slika villkor göres intet val.

*Lear.* Nå, lemna henne då!

Ty vid den gudamakt, som mig har skapat,  
 Jag sagt hur rik hon är.

Ni, store konung, —

Jag ville icke gå så långt på villstråt  
 Ifrån er kärlek, att tillbjuda er  
 En så förhatlig hand. Jag ber er, vänd  
 Er smak på värdigare föremål,  
 Än detta kräk, som knappt naturen vill  
 För sitt erkänna.

*Frankr.* Högst förvånande,

Att hon, som nyss, ja nyss, er älskling var,  
 Er stolthets föremål, er ålders balsam,  
 Er bästa, käraste, helt plötsligt skulle  
 Begå så gräsligt dåd, att det ref upp  
 Så herrlig kärleks-väfnad! Hennes brott  
 Är visst så onaturligt, att det vittnar  
 Om vilddjurs-lynne, eller också kräfver  
 Er fordna kärlek tadel; ty att tro  
 Om henne sådant, vore ju att tro  
 Hvad ej förnuft förutan underverk  
 I mig inympa kunde.

*Cord.* Jag ber er dock, min nådigaste herre,

Är bristen på en hal och slipprig tunga,  
 Som talar meningslöst, — ty det jag vill,  
 Det gör jag förr'n jag ordat har — mitt brott,  
 Så gör bekant, att ingen syndalläck,  
 Mord, falskhet, otukt eller nedrig handling  
 Har mig beröfvat eder gunst och nåd;  
 Men just en brist på — det min rikdom är —  
 Ett smiligt öga och en sådan tunga,  
 Som jag är glad att sakna, fast dess saknad  
 Har vändt från mig ert hjerta.

*Lear.* Bättre vore

Att aldrig född du blifvit, än att du  
 Ej skulle hafva bättre mig behagat.

*Frankr.* Ej annat alls? En skygghet uti lynnet,  
 Som ofta lemnar oomtald den gerning,  
 Som den bestämt sig för? — Mylord Burgund,  
 Hvad tycker ni? Den kärlek är ej kärlek,  
 Som blandad är med bialsigter, fjerran  
 Från rätta målet. Vill ni hafva henne?  
 Hon är ju sjelf en brudskatt.

*Burg.* Höge Lear,  
 Gif blott den andel, som ni sjelf bestämt,  
 Så tager jag Cordelia här vid handen  
 Som hertiginna af Burgund.

*Lear.* Nej, intet. Jag har svurit; det står fast.

*Burg.* Det gör mig ondt att så ni mist en far,  
 Att ni tillika mister en gemål.

*Cord.* Frid vare med Burgund! Består hans kärlek  
 I lust till rikedom, skall aldrig jag  
 Hans maka bli.

*Frankr.* Du skönaste Cordelia,  
 Som aldra-rikast är då du är fattig,  
 Förskjuten dyrast, älskligast föraktad!  
 Här tar jag dig och dina dygder fatt,  
 Låt mig ta upp hvad man bortkastat har.  
 Hur sällsamt! Andras kyliga förakt  
 Har kärleks-glöd uti mitt hjerta lagt.

Den dotter, som du arflös gjort, kung Lear,  
 Vår och vårt sköna Franklands drottning blir.  
 Du köper icke sådan skatt, Burgund,  
 För all ditt arflands vattenrika grund. *(Till CORDELIA).*  
 Säg dessa hårda nu ditt afskeds-ord;  
 Byt bort en sämre för en bättre jord.

*Lear.* Tag henne då; hon vare din. Ej mer  
 Hon är vår dotter. Hennes anlet ser  
 Jag aldrig mera. — Hädan dig bege  
 Förutan faderlig välsignelse! —  
 Kom, ädle prins Burgund.

*(Fanfarer. LEAR, BURGUND, CORNWALL, ALBANIEN, GLOSTER och sciten gå).*

*Frankr.* Bjud dina systrar nu farväl.

*Cord.* Vår fars klenoder! Er Cordelia lemnar  
 Med tårad blick. Jag känner er tillfyllest  
 Och skyr som syster att med rätta namnen  
 Benämna edra fel. Bemöten ömt  
 Vår gamla far; jag honom anförtror  
 Åt edra hjertan, de värtaliga.  
 Ack, om jag stode än uti hans nåd,  
 Nog visste jag för honom bättre råd! —  
 Farväl nu båda!

*Gon.* Lär oss ej vår pligt!

*Reg.* Var mån om, du, att tackas den gemål,  
 Som tog dig med den nådeskärf, som slumpen  
 Dig kan bestå. Du har i ömhet trutit:  
 Rätt sker dig, om dig brister der du brutit.

*Cord.* Åtslöjad blir en dag förborgad list,  
 Och skam och spe blir hycklarns lön tillsist.  
 Må er gå väl!

*Frankr.* Kom, skönaste Cordelia!

*(FRANKRIKE och CORDELIA gå).*

*Gon.* Syster, det är icke litet, som jag har att tala med  
 dig om i en sak, som mycket nära rör oss båda. Jag tror,  
 att vår far reser härifrån i afton.

*Reg.* Det gör han visst; och nu följer han med dig. Nästa månad kommer han till oss.

*Gon.* Du ser hur full af ombytthet gubben är; vi hafva icke haft liten erfarenhet af den saken. Han höll alltid mest af vår syster, och med hvad slöhet i omdöme han nu har förskjutit henne, är allt för påtagligt.

*Reg.* Det är ålderdoms-svaghet. Dock har han aldrig sjelf haft riktig reda på sig.

*Gon.* Redan i sina bästa, raskaste år var han allt för kort om hufvudet. Vi kunna därför af hans återstående dagar ej blott vänta oss de fel, som af vana blifvit till natur hos honom, utan ock den oregerliga halsstarrighet, som en svag och häftig ålderdom medför.

*Reg.* Sådana der besatta påhitt, som Kents landsförvisning, kunna vi också vänta oss af honom.

*Gon.* Afskeds-komplimenterna emellan honom och Frankrike äro ännu icke slut. Hör nu, låt oss hålla ihop. Tänker vår far bibehålla sin myndighet med sådana fallenheter, som han har, så kommer den här thronafsägelsen icke att göra oss annat än förtret.

*Reg.* Vi skola vidare tänka på den saken.

*Gon.* Vi böra smida, medan jernet är varmt. (*De gå*).

## ANDRA SCENEN.

En sal i grefve Glosters borg.

(*EDMUND uppträder med ett bref i handen*).

*Edm.* Natur, du min gudinna! Dina lagar  
Jag egnar trogen tjänst. Hvi skulle jag  
På vanans bojor släpa tungt och låta  
Nationernas fördomar plundra mig,  
För det jag har en bror, som kom till verlden  
Tolf eller fjorton månar före mig?  
Hvi kallas jag oäkta? Hvi bastard,  
När min kroppsbyggnad är så tät och fast,  
Min hug så fri och mina drag så ädla

Som ärlig hustrus ätt? Brännmärka oss  
 Med ett "bastard," "oäkting!" Vi bastarder,  
 Som, när en het natur sig njutning stjälar,  
 Mer merg och lifskraft få, än den som åtgår  
 Uti en vanlig, tråkig äkta säng  
 Till skapande utaf en hel skock narrar,  
 Framalstrad midt emellan sömn och vaka?  
 Välan! Ditt land blir mitt, du äkta Edgar;  
 Vår far höll frillosonen lika kär  
 Som äkta sonen. "Äkta:" -- vackert ord!  
 Godt, lyckas detta bref, min äkta bror,  
 Och går mitt påhitt bra, skall äkta sonen  
 Gå af för frillans son. — Jag trifs och växer:  
 Stån upp och hägnen frillosöner, Gudar!

(GLOSTER kommer).

*Glost.* Kent biltog! Franska kungen rest förbittrad!  
 Vår kung i natt sin kos! Afsagt sig kronan  
 Och blifven nådehjon! Allt detta gjordt  
 Uti en blink! --- Nå, Edmund, säg, hvad nytt?

*Edm.* (Stoppar brefvet i fickan). Ingenting, nådige herre.

*Glost.* Hvarför är du så angelägen om att gömma det  
 der brefvet?

*Edm.* Jag vet intet nytt, mylord.

*Glost.* Hvad var det för ett papper, som du läste på?

*Edm.* Ingenting, mylord.

*Glost.* Ingenting? Hvad behöfde du då ha så förfärligt  
 brådtom med att stoppa det i fickan? Ett rent intet behöf-  
 ver icke gömma sig så der. Låt mig se! Är det ingenting,  
 så kan jag spara mina glasögon.

*Edm.* Jag ber er, förlåt mig, mylord. Det är ett bref  
 ifrån min bror, som jag ännu icke helt och hållet genom-  
 läst; får jag döma af hvad jag läst, så är det icke gjordt  
 att komma för edra ögon.

*Glost.* Tag hit brefvet, säger jag!

*Edm.* Jag gör orätt, både om jag ger er det och om  
 jag behåller det. Innehållet -- så vidt jag förstår -- är  
 klandervärdt.

*Glost.* Låt mig se, låt mig se!

*Edm.* Jag hoppas, till min brors undskyllan, att han skref detta bref blott för att sätta min dygd på prof.

*Glost. (Läser).* "Det här statskloka påfundet, att man skall vörda ålderdomen, förbittrar för oss lifvets skönaste år och undanhåller oss vår förmögenhet tilldess vi blifva så gamla, att vi icke kunna njuta af den. Jag börjar finna en dum och enfäldig trældom i detta förtryck af gråhårigt tyranni, som herrskar, icke för det att det är starkare, utan derföre att man dermed låter sig tåla. Kom till mig, så skall jag säga mer om saken. Om vår far ville sofva till dess jag väckte honom, så skulle du för alltid åtnjuta hälften af hans inkomster och blifva synnerligen älskad af din broder Edgar." — Hm! — En sammansvärjning! — "Sofva till dess jag väckte honom," — "åtnjuta hälften af hans inkomster," — min son Edgar! Hade han en hand att skrifva detta med? Hjerta och hjerna att utkläcka det i? — När fick du det här? Hvem har burit fram det?

*Edm.* Ingen har burit fram det, mylord; det är just det fina i saken. Jag fann det inkastadt genom mitt kammarfönster.

*Glost.* Du känner igen handstilen för att vara din brors?

*Edm.* Om innehållet vore godt, mylord, så skulle jag kunna svärja på att handstilen vore hans; men som det nu förhåller sig, ville jag gerna tro att den icke är hans.

*Glost.* Det är hans.

*Edm.* Det är hans, mylord; men jag hoppas, att hans hjerta icke har någon del i innehållet.

*Glost.* Har han aldrig förr sökt utforska dina tankar om denna saken?

*Edm.* Aldrig, mylord. Men jag har ofta hört honom yrka den satsen, att, så snart söner humnit till mogna år och fäder blifvit åldrige, fadren borde stå under sonens förmynderskap och sonen förvalta hans egendom.

*Glost.* O skurk, skurk! — Just det samma, som han säger i brefvet! — Fördömda skurk! Onaturliga, rysliga, djuriska skurk! Värre än djurisk! — Sök upp honom ge-

nast; han skall i fängelse. — Afskyvärda skurk! — Hvar är han?

*Edm.* Det vet jag icke så noga, mylord. Om ni behagade återhålla er förbittring emot min bror, till dess ni kan aflocka honom klarare bevis på hans uppsåt, så gick ni säkrare till väga. Men förfar ni våldsamt emot honom, och äro edra misstankar ogrundade, — det skulle gifva er egen heder ett djupt sår och helt och hållet förkrossa hans sonliga hjertelag mot er. Jag djerfs sätta mitt lif i pant på att han skrifvit detta, för att sätta min tillgifvenhet för ers herrlighet på prof, men alls icke haft något ondt i sinnet.

*Glost.* Tror du det?

*Edm.* Om ers herrlighet så behagar, skall jag föra er till ett ställe, der ni skall få höra oss tala om saken och der ni med egna öron kan få öfvertyga er; och det utan längre uppskof, än till i qväll.

*Glost.* Han kan icke vara ett sådant missfoster.

*Edm.* Och är det icke heller, det är säkert.

*Glost.* Emot sin far, som så ömt och innerligt älskar honom! — Himmel och jord! — Edmund, sök upp honom; låt mig få spörja hans innersta tankar; drif hela verket efter din egen skarpsinnighet. Jag ville gifva allt hvad jag äger och har, om jag rätt visste hur jag nu skulle bära mig åt.

*Edm.* Jag skall genast söka rätt på honom, mylord, sätta planen i verket så snart jag ser tillfälle, och underätta er om allt.

*Glost.* De här sista förmörkelserna i solen och månen bebåda oss intet godt. Fastän naturvetenskapen kan förklara dem, än på ett sätt, än på ett annat, så känner likväl naturen med smärta deras många elaka verkningar. Kärleken kallnar, vänskapen sviker, bröder kivas; i städerna uppror, på landsbygden tvedrägt, i palatserna förräderi, och brustit har bandet emellan far och son. På min skurk till pojke träffar det alldeles in; der är son emot far. Konungen viker ifrån naturens ordning; der är far emot

barn. Vi hafva sett vår tids bästa dagar: ränker, falskhet, förräderi och alla förderfliga oordningar förfölja oss oupphörligt ända till grafven. — Edmund, tag rätt på den skurken; det skall icke bekomma dig illa; gör ditt bästa. — Och den ädla, bottenärliga Kent landsförvisad! Heder och ära — det var hela hans brott! — Sällsamt! Sällsamt!

(Går).

*Edm.* Så rasande narraktigt går det till här i världen, att, när vi blifvit sjuka af lyckan — ofta derföre att vi hafva njutit den för glupskt — vi skjuta skulden för våra olyckor på sol, måne och stjernor; likasom om vi vore skurkar af nödvändighet, narrar genom himmelsk tillskyndelse, skälmar, tjuftar och förrädare till följe af sferernas öfvermakt; drinkare, lögnare och äktenskapsbrytare af tvungen eftergifvenhet för planeternas inflytande, med ett ord: elaka på allt vis till följe af ett himmelskt bedrifvande. En herrlig undflykt för den liderlige, att kunna skylla på en stjerna, då han tillfredställer sin bock-natur. Min far aflade mig med min mor unker drakens svans, och min födelse inträffade under *ursa major*; och deraf följer ju, att jag är rå och vållustig. — Pah! Jag skulle hafva blifvit den jag är, om också den jungfruligaste stjerna på hela fästet hade tindrat öfver min bastardisering. Edgar —

(EDGAR uppträder).

Och vips är han tillhands liksom katastrofen i den gamla komedien. Min roll är "skurkaktig melankoli" och en suck sådan som Thom's, dårhushjonets. — O dessa förmörkelsorna bebåda de här stygga brytningarna! *F, G, A, B.*

*Edg.* Nå, broder Edmund? Hvad håller du på med för djupsinniga betraktelser?

*Edm.* Jag står just och tänker på en spådom, som jag läste i går om hvad som skulle följa på dessa förmörkelsorna.

*Edg.* Bryr du dig om sådant?

*Edm.* Jag försäkrar dig, att de verkningar, om hvilka han skrifver, gå i fullbordan på ett beklagligt vis. Såsom:

onaturlighet emellan barn och fäder; bråd-död, hungersnöd, upplösning af gammal vänskap, tvedrägt i samhället, hotelser och förbannelser emot konung och adel, ogrundade misstankar, vänners landsförvisning, härskarors förskingring, äktenskapsskilnader och jag vet icke hvad.

*Edg.* När slog du dig på astrologien?

*Edm.* Se så, se så! När såg du min far sist?

*Edg.* Åh, i går aftons.

*Edm.* Talade du med honom?

*Edg.* Ja, två hela timmar.

*Edm.* Skildes ni åt i godo? Märkte du icke något missnöje hos honom i ord eller uppsyn?

*Edg.* Icke det ringaste.

*Edm.* Tänk efter hvaruti du kan hafva gjort honom emot; och, det beder jag dig, undvik honom en liten tid, tilldess hans vredes eld hunnit dämpas; i detta ögonblick rasar den så häftigt uti honom, att knappast våld emot din person skulle kunna släcka den.

*Edg.* Någon skurk har förtalat mig.

*Edm.* Det är just hvad jag fruktar. Jag ber dig, akta dig noga för att råka honom förrän hans häftiga raseri något saktat sig, och, vill du lyda mig, så göm dig hos mig på min kammare; der skall jag så ställa till, att du kan få höra grefven tala om saken. Gå nu; der är min nyckel: — går du ut, så gå beväpnad.

*Edg.* Beväpnad, broder?

*Edm.* Broder, jag råder dig till ditt bästa: gå beväpnad. Jag är icke hederlig karl, om man har godt i sinnet emot dig. Jag har berättat dig hvad jag sett och hört, men mycket lindrigt; ingenting kan förliknas med den fasans bild, som det har i verkligheten. Gå din väg, säger jag!

*Edg.* Jag får väl höra af dig snart?

*Edm.* Jag skall tjena dig i denna saken.

(EDGAR går).

Lättrogen är min far; min bror är ädel,  
Så fjerran från allt ondt, att knappt han tror  
Att slikt fins till; hans dumma ärlighet

Gör listen mig helt lätt. Det måste lyckas:  
 Med vett, om ej med börd, jag vinne land,  
 Och rätt är allt, som går mig väl i hand. (*Går*).

## TREDJE SCENEN.

Ett rum i hertigens af Albanien borg.

(*GONERIL och hofmästaren uppträda*).

*Gon.* Slog min far min kammar-page derföre, att han bannade hans hofnarr?

*Hofm.* Ja, ädla fru.

*Gon.* Vid dag och natt! Han retar mig! — Hvar stund  
 Utbryter han än si, än så, i tilltag,  
 Som väcka kif och split. Jag tål det ej.  
 Hans folk ostyrgt blir; sjelf träter han  
 För minsta strunt. När han från jagten kommer,  
 Vill jag ej honom se; säg, jag är sjuk.  
 Om ni er fordna höflighet förminskar,  
 Så gör ni väl; ansvaret blifve mitt.

(*Trumpeter höras*).

*Hofm.* Han nalkas, nådig fru. Jag honom hör.

*Gon.* Försumma honom hur som helst ni vill,  
 Ni och de andra. Det må bryta löst.  
 Blir han då vred, må han till Regan gå;  
 Hon tänker, hon, som jag och vill ej längre  
 Så låta kufva sig. Den narr'n till gubbe,  
 Som än behålla vill den myndighet,  
 Som han skänkt bort! Det svär jag vid mitt lif,  
 En gammal tok är barn på nytt och bör  
 Sin aga få, när smek ej verkan gör. —  
 Förgät ej hvad jag sagt.

*Hofm.* Nej, nådig fru.

*Gon.* Och se på riddarna helt kallt och bry er  
 Om följdén ej; lär ock de andra det.  
 Jag söker skäl — och får väl ock — att säga  
 Min mening riktigt ut. På ögonblicket

Jag skrifver till min syster, att hon gör  
På samma sätt som jag. Tillaga bordet.

(*De gå*).

## FJERDE SCENEN.

Sammastädes.

(*KENT uppträder, förklädd*).

*Kent.* Kan jag nu lika bra min röst förstålla  
Som jag förställt mig sjelf, så hinner nog  
Min goda afsigt till det mål, som jag  
I sigte hade då jag mig förklädde.  
Nå, landsförviste Kent, om du kan tjena  
Densamma man, som har dig biltog dömt, —  
O, må det ske! — så skall en älskad herre  
Dig outtröttlig finna.

(*Jagthorn bakom scenen. LEAR, riddare och svit uppträda*).

*Lear.* Låt mig ej vänta ett ögonblick på middags-måltiden! Gå, laga att den blir färdig. (*En af sviten går*).

Nå, hvem är du?

*Kent.* En man, herre.

*Lear.* Hvad är ditt kall? Hvad vill du oss?

*Kent.* Mitt kall är att icke vara mindre, än jag synes vara; tjena den troget, som betror mig en sak, hålla af den som är ärlig, umgås med den som är vis och fåordig, frukta för tadel, slåss, när så skall vara, och icke äta fisk.

*Lear.* Hvem är du?

*Kent.* En genomhederlig karl, och så fattig som kungen.

*Lear.* Om du är så fattig undersåte, som han kung, så är du fattig nog. Hvad vill du ha?

*Kent.* Tjenst.

*Lear.* Hvem vill du tjena?

*Kent.* Er.

*Lear.* Känner du mig, min vän?

*Kent.* Nej, herre; men ni har något i er hållning, som jag gerna ville kalla herre.

*Lear.* Hvad är det?

*Kent.* Höghet.

*Lear.* Hvad för tjenester kan du göra?

*Kent.* Jag kan tiga med en oskyldig hemlighet, rida, springa, berätta ett roligt äfventyr så att det ej roar, samt passligt uträtta ett passligt ärende: hvad folk i allmänhet duger till, det kan jag också uträtta, och det bästa hos mig är fliten.

*Lear.* Hur gammal är du?

*Kent.* Ej ung nog, ädle herre, för att älska en qvinna för hennes sång; ej heller gammal nog, för att bli kär i henne för ingenting. Jag har mina åtta och fyrti år på nacken.

*Lear.* Följ mig; du skall tjena mig. Tycker jag lika bra om dig efter måltiden, så skiljas vi ej så brådt. — Hollah! måltiden fram! — Hvar är min pojke? Min narr? Gå, hemta hit min narr.

*(Hofmästaren kommer).*

Hör hit, ni! Hvar är min dotter?

*Hofm.* Med er tillåtelse — *(Går).*

*Lear.* Hvad säger den karlen der? Kalla tillbaka den tölpen. — Hvar är min narr? Hollah! — Jag tror, att hela verlden sofver. — Nå, hvart tog den lymmeln vägen?

*En ridd.* Mylord, han säger, att er dotter icke mår väl.

*Lear.* Hvarför kom ej den slafven tillbaka, då jag ropade på honom?

*Riddaren.* Ädle herre, han svarade mig helt tvärt, att han icke ville.

*Lear.* Icke ville!

*Riddaren.* Mylord, jag vet icke hvad orsaken är, men jag tycker att ers nåd ej bemötes med samma djupa vördnad som förr: höfligheten är här i starkt aftagande, det märks icke allenast på betjeningen, utan ock på hertigen sjelf och er dotter.

*Lear.* Ha! Säger du det?

*Riddaren.* Jag besvär er, ursäkta mig, mylord, om jag

har misstagit mig, ty min pligtkänsla kan ej tåga, när jag tror att ert höghet är förolämpad.

*Lear.* Du påminner mig blott om mina egna tankar. Jag har på någon tid märkt mycken köld och brist på uppmärksamhet; men jag har mer tadlat mig själf för alltför stor misstänksamhet, än tillskrifvit den verkligt uppsåt och ond vilja. Jag vill gifva nogare akt derpå. — Men hvar är min narr? Jag har icke sett honom på hela två dagar.

*Riddaren.* Allt sedan den unga prinsessan reste till Frankrike, har narren riktigt börjat vantrivas och förtvina.

*Lear.* Icke mer om den saken; jag har nog märkt det. — Gå du och säg min dotter, att jag vill tala med henne. — Gå du och ropa min narr hit.

*(Hofmästaren kommer tillbaka).*

Hör hit, min gunstig' herre der! Hvem är jag, min gunstig' herre?

*Hofm.* Mylady's far.

*Lear.* Mylady's far? Mylords skurk! Du fördömda niding! Du träl! Du hund!

*Hofm.* Jag är ingenting af allt det der, mylord; det täcks ni ursäktat.

*Lear.* Vexlar du ögonkast med mig, du skurk?

*(Slår honom).*

*Hofm.* Jag tar icke stryk, mylord.

*Kent.* Du låter icke slå omkull dig heller, du uppblåsta storskräfla? *(Slår benen undan honom).*

*Lear.* Tack skall du ha, min vän; du är i min tjänst, och jag skall hålla af dig.

*Kent.* Se så, min vän, res dig nu upp och packa dig din väg. Jag skall lära dig hvad åtskilnad är, jag. Bort, bort! Vill du än en gång se hur lång en slyngel är, när han ligger rak-lång, så dröj kvar. Packa dig annars bort; marsch! Tag ditt förnuft till fånga! Se så!

*(Han kör ut honom).*

*Lear.* Nå, min hederliga gosse, tack skall du ha; der har du dina städjepenningar. (*Han ger KENT penningar*).

(*Narren kommer*).

*Narr.* Låt mig också ge honom städja. — Se, der har du min narr-mössa.

*Lear.* Är det du, min snälla gosse? Hur är det med dig?

*Narr.* (*Till KENT*). Hör, min vän, du gjorde bäst, om du tog emot min mössa?

*Kent.* Hvarför det, narr?

*Narr.* Hvarför det? Jo, för det att du tar dens parti, som har fallit i onåd. Kan du icke smila allt efter som vinden vänder sig, så får du snart snufva. Der har du min mössa. Se, den här karlen har landsförvisat två af sina döttrar och gifvit den tredje sin välsignelse emot sin vilja. Stannar du qvar hos honom, måste du nödvändigt bära min mössa. — Nå, farbror, hur står det till med er? Den som nu hade två mössor och två döttrar!

*Lear.* Hvarför det, min gosse?

*Narr.* Om jag gäfvde dem allt hvad jag äger och har, så skulle jag dock behålla mina mössor sjelf. Der är min; tigg dig nu en dito af dina döttrar.

*Lear.* Akta dig, du! Piskan!

*Narr.* Sanningen är en hund, som visas till hundkojan; den skall med piskrapp ut på dörren, då fröken Knäracka får ligga framför spisen och stinka.

*Lear.* Ett bittert piller åt mig!

*Narr.* Hör, min vän, jag skall lära dig ett tänkespråk.

*Lear.* Gör det.

*Narr.* Hör nu på, farbror:

Förmer, än du synes, var,  
Håll måtta i tal och svar,  
På pengar och borgen spar,  
Rid, om du hästar har,  
Lär, men med hugen klar,  
Se upp när till kort du tar,  
Vin och flickor ur hågen slå,

Låt bli att från hemmet gå,  
Så skall du långt mera få,  
Än du har gjort räkning på.

*Lear.* Det är intet, narr.

*Narr.* Då liknar det advokatens försvar, när han intet arfvode får; ni gaf mig intet för det: kan du icke göra något af intet, farbror?

*Lear.* Nej, min gosse; af intet blir intet.

*Narr.* (*Till KENT*). Kära du, säg honom, att jemt så mycket belöpa sig inkomsterna af hans rike till; han lär icke tro det, om en narr säger det.

*Lear.* En bitter narr!

*Narr.* Vet du skilnaden, min gosse, emellan en bitter narr och en söt narr?

*Lear.* Nej, pojke; lär mig den.

*Narr.* Den herre, som från land  
Och rike bad dig gå,  
Bör stå här vid min hand,  
Om du ej der vill stå.  
Hvem söt och bitter är,  
Godt folk, jag tror, J sen:  
Jag står ju brokig här,  
Men der står ännu en.

*Lear.* Kallar du mig narr, pojke?

*Narr.* Alla dina andra titlar har du skänkt bort, men den är du född med.

*Kent.* Det der var icke så blott och bart narraktigt, mylord.

*Narr.* Nej, minsann! Lorder och andra höga herrar fuska i mitt handverk. Om jag hade patent derpå, skulle de vilja ha sin andel i profiten. Likaledes damerna: de skulle icke låta mig hafva hela min narraktighet i fred; de skulle snatta. — Gif mig ett ägg, farbror Lear, så skall jag ge dig två kronor.

*Lear.* Hvad för två kronor?

*Narr.* Jo, ser du, när jag skurit ägget midt af och förtärt innanmätet, skall du få äggets båda kronor, de två

skalen. När du klöf din krona midt itu och gaf bort de båda halfvorna, då var du lika klok som han, som bar sin åsna på ryggen öfver pölen. Du hade icke mycket vett i din silfverhvita krona, när du gaf din guldkrona ifrån dig. Talar jag nu som en narr, så låt den få smaka piskan, som först märker det. *(Sjunger).*

Klent är för narren detta år;  
Hvem bör sig väl tokig skapa,  
När vise mannen från vettet går  
Och bär sig åt som en apa?

*Lear.* Hur längese'n är det, du fick detta förråd på visor, säg?

*Narr.* Det har jag haft allt från den stund, då du sade mamma till dina döttrar, farbror; ty när du satte riset i händerna på dem och sjelf fällde ned byxorna, *(Sjunger).*

Då kom af fröjd dem gråt uppå;  
Med sorgse mod jag qvad:  
"Att sådan kung skall blindbock gå  
Och öka narrars rad!"

Hör, kära farbror, håll en skolmästare åt din narr, för att lära honom ljuga; jag ville gerna lära mig ljuga.

*Lear.* Ljuger du, slyngel, så får du smaka piskan.

*Narr.* Jag kan just undra hur du och dina döttrar kunna vara slägt: de vilja låta mig smaka piskan, om jag talar sanning; du vill låta mig smaka piskan, om jag ljuger, och ibland får jag smaka piskan för det att jag rent af tiger. Jag ville heldre vara hvad som helst, än en narr; och likväl ville jag icke vara i dina kläder, farbror. Du har karfvat af ditt vett från båda ändarna och lemnat intet kvar i midten; här kommer ett af afskräderna.

*(GONERIL uppträder).*

*Lear.* Nå, dotter, hvarför denna valk kring pannan? Du ser en tid bortåt för bister ut.

*Narr.* Du var en reputerlig karl, då du icke behöfde bry dig om hur hon rynkade pannan; nu är du en nolla utan streck framför sig. Jag är förmer än du är nu; jag

är en narr; du är ingenting. — (*Till GONERIL*). Ja, visst tusan skall jag hålla munnen på mig; er uppsyn befaller mig det, fastän ni ej säger något. Tst, tst!

Den som ger så han tigger

Bör ha stryk så han ligger. —

Det der är en tom ärtskida.

(*Pekar på LEAR*).

*Gon.* Ej endast denna narr'n, er favorit,  
Men andra af ert fräcka följe, träta  
Och kifva stundligen, utbrytande  
Uti ett högst olidligt sus och dus.  
Jag trodde att, om jag anmälde sådant,  
Ni skulle ge mig stöd, men börjar frukta  
Af hvad ni sjelf helt nyss har sagt och gjort  
Att sjelf ni skyddar, ja uppmuntrar till  
Ett sådant ofog. Om så är, skall felet  
Ej slippa näpst, ej heller straffet sofva;  
Allt detta, gjordt till fridens fromma blott,  
Lätt kunde få en utgång, som er sårar,  
Och lända oss till skam, så framt ej nöden  
Benämnde saken: "en försigtig åtgärd."

*Narr.* Ty du vet, farbror,

En ärla var gökens fostermor,

Men göken åt opp'na när hon blef stor.

Och ut gick vårt ljus, och vi suto i mörkret.

*Lear.* Är du min dotter?

*Gon.* Hör, mylord, min önskan vore att ni ville göra bruk af det sunda förstånd, hvarmed jag vet att ni är begåfvad, och slå ifrån er dessa griller, som nu på en tid gjort er till en helt annan människa.

*Narr.* Skulle icke en åsna märka, att hennes kärra har en häst i släptåg? — "Hej, Kajsa, jag håller af dig!"

*Lear.* Är det någon här, som känner mig? — Nej, detta är ej Lear. Går Lear så? Talar han så? Hvar äro hans ögon? Antingen är hans förstånd försvagadt, eller ligga hans sinnen i dvala. — Sofver jag, eller är jag vaken? — Ha, det är ej möjligt! Kan ingen säga mig hvem jag är? — Lears skugga? Jag ville gerna veta det, ty min kunga-

höghet, mitt vett och min eftertanke skulle falskeligen kunna öfvertyga mig om att jag hade döttrar —

*Narr.* Som vilja göra dig till sin lydiga fader.

*Lear.* Ert namn, min sköna dam?

*Gon.* Se så, mylord!

En sådan fråga smakar något starkt  
Af edra nya griller. Jag besvär er,  
Förstå min afsigt riktigt. Ni är gammal  
Och vördnadsvärd, ni borde vara klok.  
Här håller ni etthundra riddare,  
Så rått, så liderligt, så våldsamt folk,  
Att detta hof, af deras seder smittadt,  
Ett krogrum liknar. Rus och otukt göra  
Det snarare till värdshus och bordell,  
Än furstligt slott. Högt ropar skam och blygsel  
På hjälp nu genast. Låt nu henne bedja,  
Som annars tager sjelf hvad hon begär,  
Att ni en liten grand er svit förminskar  
Och att den återstod, som tjänar kvar,  
Blir sådant folk, som passar för er ålder  
Och känner sig och er.

*Lear.* Mörker och djeflar! —  
Sadla på stund! Tillsammankalla sviten! —  
Vanartade bastard, du skall mig slippa!  
Jag har en dotter till.

*Gon.* Ni slår mitt folk; ert tygellösa följe  
Gör sina öfvermän till tjänare.

(ALBANIEN *uppträder*).

*Lear.* Ve den, som sent sig ångrar! — Är ni här?  
Är det er vilja? Svara! — Sadla genast! —  
Otacksamhet, du marmorhårda djefvul,  
Mer afskyvärd än något hafsvindunder,  
När du dig uppenbarar i ett barn!

*Alb.* Var lugn, mylord.

*Lear.* (Till GONERIL). Fördömda gam, du ljuger!  
Min svit består af valda hedersmän,

Som noga känna alla sina pligter  
 Och till det aldra yttersta förtjena  
 Sitt namn och rang. — Du lilla fel, hur styggt  
 Såg du ej ut uti Cordelia!  
 Du vred liksom en sträckbänk min natur  
 Ur sina fogningar, du ryckte upp  
 All kärlek ur min barm och ingöt galla.  
 O Lear, Lear, Lear! *(Slår sig för pannan).*

Slå på den port, som har släppt in din dårskap  
 Och ut ditt dyra vett. — Gå, gå, mitt folk!

*Alb.* Mylord, jag är oskyldig, vet ej ens  
 Hvad som kan hafva upprört er så häftigt.

*Lear.* Kan vara, herre. — Hör mig, o natur!  
 Hör, nådiga gudinna, qväf ditt uppsåt,  
 Om du tänkt göra detta kräket fruktsamt!  
 Nedsänk ofruktsamhet i hennes qved,  
 Förtorka all fortplantningskraft i henne!  
 Låt aldrig hennes vissna sköte bära  
 Ett barn till hennes fröjd! Men skall hon föda,  
 Ett vredens barn det blifve, som för henne  
 Till onaturlig vända måtte lefva!  
 Det plöje hennes unga panna skrynkelig,  
 Infräte tåreskurars rännilar  
 I hennes kinder och belöne sist  
 All hennes modersömhet och bekymmer  
 Med spott och spe, på det att hon må känna  
 Hur bittrare än ormens gadd det stinger  
 Att ha ett barn, som hjertlöst är. — Bort, bort!

*(Han går).*

*Alb.* J gode gudar! Hvad betyder detta?

*Gon.* Bry er ej om att söka efter skälet,  
 Men låt hans grillor löpa till det mål,  
 Som dårskap utsatt.

*(LEAR kommer tillbaka).*

*Lear.* Hvad? Femti af min svit indragas prompt?  
 Och inom fjorton dar?



Och hålla våra lif i sina händer. —  
Hör, Oswald, hör!

*Alb.* Du går för vidt i fruktan.

*Gon.* Långt bättre det, än gå för vidt i tillit.  
Jag undanrödjer heldre fruktadt ondt,  
Än undanrödjes sjelf. Jag känner honom;  
Jag har till Regan skrifvit och berättat  
Hvad han har sagt. Om hon förplägar honom  
Och hans etthundra riddare, fast jag  
Har sagt hur oklokt sådant är, — nå, Oswald,

*(Hofmästaren kommer).*

Är brefvet till min syster färdigt än?

*Hofm.* Ja, nådig' fru.

*Gon.* Tag med dig några och sätt af till häst;  
Lägg ut min fruktan vidt och bredt för henne  
Och tillägg skäl ur egen fatatur,  
Som ge den större vigt. Gå nu din väg,  
Var hemma snart igen. *(Hofmästaren går).*

Nej, nej, mylord,

En sådan mjölk-söt mildhet utaf er  
Fördömer jag ej just; likväl — förlåt mig —  
Är ni mer klandrad för er brist på klokhet  
Än prisad för er skadeliga mildhet.

*Alb.* Hur långt och klart du ser, är mig ej känt,  
Men ofta blef ett godt i sämre vändt.

*Gon.* Nej, men —

*Alb.* Nog sagdt; utgången skall det visa.  
*(De gå).*

## FEMTE SCENEN.

Sammanträdes.

*(LEAR, KENT och narren uppträda).*

*Lear.* Gå du förut till Gloster med detta bref. Säg  
icke min dotter det ringaste mer om hvad du vet, än det

som hennes frågor, på grund af brefvet, kunna föranleda till. Om du icke skyndar dig dugtigt, så är jag der före dig.

*Kent.* Mylord, jag skall icke sofva en blund, förrän jag har framlemnadt ert bref. (Går).

*Narr.* Om man hade hjernan i hälarna, skulle den då icke löpa fara att få kylsår?

*Lear.* Jo, min gosse.

*Narr.* Nå, så var lustig då, kära du; ditt förstånd skall icke komma att gå kippskodt.

*Lear.* Ha, ha, ha!

*Narr.* Du skall få se, att din andra dotter kommer att bemöta dig hyggligt; ty fastän hon är denna så lik som en surkart är lik ett äpple, så vet jag ändock hvad jag vet.

*Lear.* Nå, hvad vet du då, min gosse?

*Narr.* Hon skall vara denna så lik i smak, som en surkart är lik en surkart. Du kan väl säga mig hvarför man har näsan midt i ansigtet?

*Lear.* Nej.

*Narr.* Hå, för att kunna ha ett öga på hvardera sidan om näsan, så att man må kunna se hvad man ej kan lukta sig till.

*Lear.* Jag gjorde henne orätt.

*Narr.* Kan du säga mig hur en ostras gör sitt skal?

*Lear.* Nej.

*Narr.* Icke jag heller; men jag kan säga dig hvarför en snigel har ett hus.

*Lear.* Hvarför?

*Narr.* Hå, för att luta sitt hufvud under, ej för att ge bort det åt sina döttrar och lemna sina horn utan fodral.

*Lear.* Jag vill förglömma min natur. — En så huld fader! — Äro mina hästar färdiga?

*Narr.* Dina åsnor hafva gått efter dem. Skälet hvarför sjustjernorna ej äro flera än sju, är ett präktigt skäl.

*Lear.* För det att de icke äro åtta.

*Narr.* Alldeles riktigt! Du skulle bli en bra narr.

*Lear.* Att taga det tillbaka med våld! — Du missfoster otacksamhet!

*Narr.* Vore du min narr, farbror, så skulle du få stryk för det att du blifvit gammal i förtid.

*Lear.* Hur så?

*Narr.* Du borde icke hafva blifvit gammal, förrän du hade blifvit klok.

*Lear.* O låt mig ej bli galen, ej bli galen,  
Allgode himmel! Skydda mitt förnuft;  
Ack, galen vill jag icke bli!

*(En riddare kommer).*

Nå, äro mina hästar färdiga?

*Riddaren.* Ja, de äro färdiga, mylord.

*Lear.* Kom, min gosse.

*Narr.* Den mö, som, när jag går, åt mig i löje brister,  
Blir mö kort tid, så framt en sak ej längden mister.

*(De gå).*

## ANDRA AKTEN. FÖRSTA SCENEN.

Grefvens af Gloster borggård.

*(EDMUND och CURAN möta hvarandra).*

*Edm.* Guds fred, Curan!

*Cur.* Samma helsning tillbaka. Jag har varit hos er far och underrättat honom om att hertigen af Cornwall och Regan, hans hertiginna, ärna besöka honom i afton.

*Edm.* Hur kommer det till?

*Cur.* Det vet jag ej. Ni har väl hört de nyheterna, som äro i svang? Jag menar dem man glunkar om, ty än hviskas de bara folk i öronen.

*Edm.* Nej, det har jag icke; var så god och säg hvad det är.

*Cur.* Har ni ej hört, att det ser ut till att bli krig emellan hertigarna af Cornwall och Albanien?

*Edm.* Icke ett ord.

*Cur.* Så får ni väl höra det snart. Farväl, min herre.  
*(Går).*

*Edm.* Lord Cornwall här i qväll? Skönt, skönt! Förträffligt!

Det väfver sig med kraft in i min plan.  
Min far har utsatt vakt att gripa Edgar,  
Och ännu återstår ett kinkigt värf  
För mig att sköta. Hjelp mig, drift och lycka! —  
Ett ord, min bror! Kom ned till mig, min bror!

(EDGAR *uppträder*).

Min far slår efter dig, — o fly från orten!  
Han har fått veta hvar du är förborgad;  
Nu har du natten för dig, nyttja den. —  
Har du ej fällt ett yttrande mot Cornwall?  
Han kommer hit i natt i flygande,  
Och Regan med. Har du ej något yttrat  
Om hans ovänskap med Albanien?  
Tänk efter.

*Edg.* Ej ett ord, det vet jag säkert.

*Edm.* Der kommer nu min far, — förlåt, att jag  
För syns skull drager svärdet emot dig —  
Drag! Låtsa som du stridde: passa på! —  
Gif dig! — Kom till min far! — Ljus! Hit med ljus! —  
Fly, broder! — Facklor! Facklor! — Nå, farväl! —  
(EDGAR *går*).

En smula blod inbillar dem, att leken  
Har varit allvarsam; — (Sårar sig i armen).  
jag druckna sett,

Som blott på narri tygat till sig värre. —  
Min far, min far! — Håll, håll! — Vill ingen hjälpa?

(GLOSTER och betjenter med facklor *uppträda*).

*Glost.* Nå, Edmund, hvar är bofven?

*Edm.* Nyss han stod  
I mörkret här med skarpa klingan dragen,  
Besvärjande med rysligt mummel månen  
Om gunst och bistånd.

*Glost.* Nå, hvar är han nu?

*Edm.* Se här, jag blöder.

*Glost.* Edmund, hvar är bofven?

*Edm.* Han flydde ditåt. -- Då han alls ej kunde --

*Glost.* Sätt efter honom! -- Alls ej kunde -- hvad?

*Edm.* Förmå mig till att mörda er, ty jag

Förtäljde honom att en hämdens gud

Mot fadermördarn all sin åska riktar

Och nämnde upp de många starka band,

Som fästa barn vid far -- nog; märkande

Med hvilken afsky jag motsatte mig

Hans afskyvärda plan, föll han med svärdet

Mordlysten ut mot mig, som oberedd

På stöten var, och sårade min arm.

Dock när han såg mitt högt upprörda mod,

Djerft af en rättvis sak, till motvärn uppväckt --

Kanhända ock han skrämdes af mitt rop --

Tog han till flykten.

*Glost.* Långt bör han då fly;

I detta rike slipper han ej undan,

Och grips han -- nacken af! Vår ädle hertig,

Min store skyddsman, kommer hit i qväll;

Jag skall kungöra å hans höga vägnar,

Att den som griper Edgar skall belönas

Då han till doms den fega mördarn bringar,

Men död skall drabba den, som hyser honom.

*Edm.* Då jag afrådde honom från hans uppsåt,

Men fann det envist, hotade jag grusligt

Att gifva honom an. Han svarade:

"Du obemedlade bastard, du tror,

Om jag står fram mot dig, att någon tillit

Till sanning, ära eller dygd hos dig

Ger styrka åt ditt tal? Nej, nekar jag, --

Som jag väl gör, om ock du visar fram

Min egen handskrift -- vänds ju alltihop

Till nedrigt svek och satans list af dig,

Och stockblind skall du göra hela världen,

Om den ej ser att på min död du vinner

Och tror att denna sporre främst dig eggat  
Att störta mig.

*Glost.* En så förhårdad skurk!  
Sitt bref förneka! Jag var ej hans far.

(*Trumpeter höras*).

Hör hertigens trumpeter. — Ej jag känner  
Orsaken till hans ankomst. — Alla hamnar  
Jag spärra skall, den skurken skall bli fast;  
Det måste hertigen bevilja mig.

Dessutom skall jag sända ut hans bild  
Kring hela kungariket när och fjerran,  
Så att han käns igen. Till mina gods,  
Du min naturliga och trogna son,  
Skall jag försöka göra dig till arfving.

(*CORNWALL och REGAN uppträda med svit*).

*Cornw.* Hur mår ni, ädla vän? Knappt kommen hit,  
I detta nu, hör jag en sällsam nyhet.

*Reg.* Om den är sann, kan ej den brottslige  
Bli hårdt nog straffad. Hur mår ni, grefve?

*Glost.* Mitt gamla hjerta krossadt, krossadt är!

*Reg.* Hvad? Har min faders gudson sökt er död?  
Han, som sitt namn fick af min far? Er Edgar?

*Glost.* Ack, ädla fru, jag tege helst af blygsel!

*Reg.* Umgicks han ej i de vildhjernors lag,  
Som tjena hos min far?

*Glost.* Det vet jag ej. —  
Det är för hårdt, för hårdt!

*Edm.* Jo, ädla fru.

*Reg.* Ej under då, att han var illa sinnad.  
De ha till denna mordplan tubbat honom  
För att få ~~få~~ <sup>få</sup> ~~få~~ <sup>få</sup> upp den gamles gods.  
Min syster har i afton just mig skickat  
Af dem en skildring, och med sådan varning,  
Att, om de komma för att bo hos mig,  
Jag reser bort.

*Cornw.* Det gör jag också, Regan. —

Edmund, jag hör att ni er far bevisat  
En sonlig tro.

*Edm.* Det var min pligt, mylord.

*Glost.* Han røjde Edgars svek och fick det sår,  
Som här ni ser, då han försökte gripa'n.

*Cornw.* Man slår väl efter honom?

*Glost.* Ja, mylord.

*Cornw.* Om han blir gripen, skall ej någon frukta  
Hans ondska mer. Vår makt och myndighet  
Stå obegränsadt till er tjenst. — Ni, Edmund,  
Hvars dygd och lydnad uti denna sak  
Så skönt har profvet stått, ni skall bli vår;  
Vi ha behof af så pålitligt folk  
Och lägga därför straxt beslag på er.

*Edm.* Jag skall åtminstone er troget tjena.

*Glost.* Jag tackar på hans vägnar, nådig' herre.

*Cornw.* Ni vet ej hvarför vi er gjort besök —

*Reg.* På så oläglig tid, i mörka natten.

Tilldragelser af vigt, min ädla Gloster,  
Vid hvilka vi ert goda råd behöfva!  
Min far har skrivit bref, så ock min syster,  
Om tvistemål, dem jag ej gerna ville  
Afgöra hemma. Bådas sändebud  
Afvakta här besked. Slå bort bekymren,  
Min goda, gamla vän, och gif oss nu  
Ett högst behöfligt råd i denna sak,  
Som kräfver hastig åtgärd.

*Glost.* Till er tjenst! —

Välkomna hit, mitt nådigaste herrskap! *(De gå).*

## ANDRA SCENEN.

Sammastädes.

*(KENT och hofmästaren möta hvarandra).*

*Hofm.* God morgon, min vän; är du hemma här i  
huset?

*Kent.* Ja.

*Hofm.* Hvar kunna vi sätta våra hästar?

*Kent.* I kärret.

*Hofm.* Kära du, säg mig det, om du håller af mig.

*Kent.* Jag håller icke af dig.

*Hofm.* Det rör mig icke stort.

*Kent.* Hade jag dig på Lipsburys kalfhage, så skulle jag visa att det skulle röra dig.

*Hofm.* Hvarför bemöter du mig så? Jag känner dig ej.

*Kent.* Karl, jag känner dig.

*Hofm.* Hvad är jag då?

*Kent.* En lymmel, en skurk, en matsnuggare; en gemen, högfärdig, dum och snuskig trashank med tre skjortor, några öre på fickan och orena strumpor; en bleklefrad kujon, som håller tillgodo med en sitt-opp; en liderlig spegel-kär, fjeskig och sprättig kanalje; en ynkrbygg, hvars hela arf är en pigkista; en karl, som gerna skulle bli kopplare för den goda sakens skull, och icke är någonting annat än ett sammelsurium af skurk, trashank, mes, kopplare och son och arfvinge till en liderlig kona; en som jag ville rappa så han skulle lipa och tjuta, om du nekar för den minsta bokstaf i din äretitel.

*Hofm.* Hvad är du för ett vidunder till karl, som på det viset far ut emot en människa, som ej känner dig, ej heller du honom?

*Kent.* Sådan jernpanna du har, din hundsfoff, som kan neka för att du känner mig! Liksom två dar vore förbi sedan jag slog krokben för dig och piskade upp dig i konungens åsyn? Drag, skurk! Ty fastän det är natt, skiner ändå månen, och jag skall så traktera dig, att den skall skina genom hela din lekamen. Drag, du förbannade, taskiga barberaregesällskompanjon, drag!

*(Drager svärdet).*

*Hofm.* Bort! Jag har ingenting med dig att skaffa.

*Kent.* Drag, lymmel! Du kommer med bref emot kungen och tar gäckeldockan Fåfängas parti emot en kung-

lig far. Drag, skurk, annars bultar jag dina skankar till kalopps! Drag, lymmel! I färd med dig!

*Hofm.* Hollah, hjälp! Mord! Hjälp!

*Kent.* Försvara dig, hundsfoott! Håll stånd, din kanalje, håll stånd! Fiffiga hundsfoott, försvara dig!

(*Slår honom*).

*Hofm.* Hjälp, hjälp! Mord, mord!

(EDMUND, CORNWALL, REGAN, GLOSTER och *svit uppträda*).

*Edm.* Hvad nu? Hvad är på färde? Skiljens åt!

*Kent.* Kom hit ni, min unga herr junker, om ni har lust; kom, så skall jag lära er; kom hit, min unga patron.

*Glost.* Vapen och blottade svärd! Hvad är på färde?

*Cornw.* Var stilla der, så kärt er lifvet är!

Den dör, som slår ett slag; hvad är på färde?

*Reg.* De båda buden från vår far och syster.

*Cornw.* Hvad gäller trätan? Säg!

*Hofm.* Jag kan knappt draga andan, nådig' herre.

*Kent.* Det tror jag nog: du har så besatt anlitat din tapperhet. Du fega usling, naturen har ingen del i dig; en skräddare har gjort dig.

*Cornw.* En lustig karl! En skräddare göra folk?

*Kent.* Ja herre, en skräddare. En stenhuggare eller en målare kunde aldrig ha gjort ett sådant fuskverk, om de också ej gått mer än två timmar i lära.

*Cornw.* Men säg mig nu, hur börjades er träta?

*Hofm.* Den gamla skojar'n här, hvars lif jag skonat Af ömkan med hans gråa skägg —

*Kent.* Du förbannade Z! Du onödiga bokstaf! Nådige herre, får jag för er, så vill jag ta och mala sönder den här ohyfsade lymmel'n i en mortel och se'n måla väggarna på ett visst ställe med honom. Skona mitt gråa skägg, du svansviskare!

*Cornw.* Tig, karl!

Du grofva best, har du ej lärt dig vördnad?

*Kent.* Jo visst, men harmen har sitt fribref, herre.

*Cornw.* Hvad har då väckt din harm?

*Kent.*

Att sådan usling,

Som ingen heder bär, får bära svärd.  
 Slikt lismarpack afgnager, liksom råttor,  
 De helga band, som knutits allt för hårdt  
 Att lösas upp; de smickra hvarje lusta,  
 Som jäser uti deras herrars lynnen;  
 De gjuta olja uti deras eld,  
 Slå snö på deras hat, förneka, jaka  
 Och vända sina väderflöjels-halsar  
 Allt som det blåser ifrån deras herrar,  
 Och viska svans är allt hvad de förstå. —  
 Pest öfver ditt likbleka anlete!  
 Du ler åt mig, som om jag talte dårskap?  
 Gås, om jag hade dig på Sarums slätt,  
 Dref jag dig kacklande till Camelot!

*Cornw.* Hvad, gubbe, rasar du?*Glost.*

Hur börja' trätan?

Förtälj oss det.

*Kent.* De båda polerna

Ej sky så hätskt hvarandra, som jag skyr  
 En sådan bof.

*Cornw.* Du kallar honom bof:

Hvad har han då gjort dig emot?

*Kent.*

Jag kan

Hans anlete ej lida.

*Cornw.*

Kanske du

Ej bättre lider mitt och hans och hennes?

*Kent.* Min syssla är att sjunga ut, min herre:

Jag har sett många bättre anleten,  
 Än dem jag ser i denna stund framför mig  
 På någon skuldra här.

*Cornw.*

Det är en karl,

Som, prisad någon gång för rättframhet,

Vill spela grobian och tvingar sig

Tvärt mot sin art. Han kan ej smickra, han!

Nej, ärlig är han; han skall sjunga ut;

Godt, om det upptas väl; men rättfram är han.

Jag känner sådant folk! I deras grofhet  
 Bor mera svek och mycket värre lömskhet,  
 Än tjugo bugande och mjuka hofkryp  
 I fjäs och smicker kunna herbergera.

*Kent.* Trovärdigt sagdt, uppriktigt menadt, herre,  
Och med förlof utaf er höga strålblick,  
Hvars värma, lik den krans af klara flammor,  
Som kröner Phoebi hår —

*Cornav.*

Hvad menar du?

*Kent.* Jag går bara ifrån mitt vanliga tungomål, som så litet behagar er. Jag vet, ädle herre, att jag icke är någon smickrare; den som bedrog er i en plump ton, han var en plump skälm, hvilket jag för min del ej vill vara, om jag också komme så långt med er onåd, att ni uppmanade mig dertill.

*Cornw.* Hvad har du honom gjort?

*Hofm.*

Alls intet. Kungen,

Hans herre, täcktes häromdagen slå mig  
Af missförstånd. Då var han straxt tillhands  
Och smickrade hans vrede, slog mig kull  
Baklänges, snäste mig, for ut i ovett  
Och tog sig sådan min af karlakar,  
Att kungen prisade hans mod att gå  
En man, som icke värjde sig, på lifvet: —  
Uppblåst ännu utaf sin hjeltebragd,  
Drog han på stället här sitt svärd mot mig.

*Kent.* Mot dessa uslingar och ertspultroner  
Är Ajax själf ett intet.

*Cornw.*

Stocken fram!

Du gamla tvärvigg, vördnadsvärda skräfla,  
Jag skall nog lära dig —

*Kent.*

Jag är för gammal

Att lära, herre. Ropa ej för min skull  
På någon stock. Jag tjänar konungen,  
Uti hvars ärenden jag kom till er.  
Ni visar liten aktning, mycken trots

Emot min kungs person och majestät,  
Om ni hans sändebud i stocken sätter.

*Cornw.* Fram med en stock! Vid lif och heder, han  
Skall sitta der till middag!

*Reg.* Blott till middag?

Åh, intill afton; natten till på köpet!

*Kent.* Min fru, om ock er faders hund jag vore,  
Ni borde icke så behandla mig!

*Reg.* Du är hans skurk, och därför gör jag det.

*(Man kommer in med en stock).*

*Cornw.* Den karlen är af samma färg som den,  
Vår syster talat om. — Kom hit med stocken.

*Glost.* Ers nåd, det ber jag er, gör icke så.  
Hans fel är stort; den goda kungen skall  
Visst näpsa honom. Men ert låga straff  
Är sådant som det sämsta pack och slödder,  
För snatteri och små förbrytelser,  
Blir straffadt med. Det gör visst kungen ondt,  
Att så hans eget sändebud föraktas  
Och sätts i stock.

*Cornw.* Jag svarar för den saken.

*Reg.* Min syster lär ta mycket värre opp  
Att hennes sändebud får stryk och skällsord  
I hennes är'nden. — Sätt hans ben i stocken. —

*(KENT sättes i stocken).*

Kom, min gemål. *(REGAN och CORNWALL gå).*

*Glost.* Det gör mig ondt om dig; men hertigen  
Har så befallt, och hela världen vet  
Att så han sinnad är, att han ej låter  
Sig rubba eller hejda. Jag skall fälla  
För dig en förbön.

*Kent.* Nej, låt bli, min herre.  
Jag vakat har och är af resan trött;  
Jag sofver bort en stund, se'n hvisslar jag.  
En bra karls lycka kan ju sliten bli;  
God morgon, bästa herre.

*Glost.*

Hertigen

Har orätt gjort; det blir upptaget illa.

*(Går).**Kent.* Du gode kung, som får ordspråket sanna:

"Från himmelens välsignelse man kommer

I heta solen."

Kom närmre, du, den lägre världens lykta,

Att jag må läsa vid din milda stråle

Det bref jag fått. — Blott af eländet skådas

Mirakler nu. — Det är ifrån Cordelia,

Som lyckligtvis om mitt förnedringslif

Har kunskap fått. — "Skall söka läglig tid

Från dessa fasor att" — "försöka vända

Ondt uti godt." — Utvakade och matta,

Er fördel nyttjen, tunga ögon; skåden

Ej detta nesans läger. — O Fortuna,

God natt, le än en gång och vänd ditt hjul!

*(Han somnar).*

## TREDJE SCENEN.

En hed.

*(EDGAR uppträder).**Edg.* Sjelf har jag hört mig fogelfri förklaras,

Men lyckligtvis i ett ihåligt träd

Undsluppit jagten. Ingen hamn är fri;

Ej fins en ort, der icke stränga vakter

Mig lura på. Så länge jag kan fly

Vill jag mig rädda, är betänkt uppå

Att anta det eländigaste skick,

Som nöden kan förnedra menskan till

I bredd med djuren. Jag mitt anlet svärtar,

Drar trasor på och vrider mina lockar

Martofve-liket samt trotsar blott och bar

Stormens och skyarnas förföljelser.

Exempel tar jag, mig till efterföljd,

Af traktens dårhushjon, som, tjutande,

I domnade och nakna armar slå  
 Trädstickor, hätskosöm och nubbar in  
 Och, rysliga att skåda, uti byar,  
 Backstugor, herdekojor, torp och qvarnar,  
 Än bedjande, än hiskligt svärjande,  
 Tilltruga sig en skärf. —  
 Den stackars Turlygood! Den stackars Thoms!  
 Det är dock något; — Edgar fins ej mer. (Går).

## FJERDE SCENEN.

Grefvens af Gloster borggård.

(LEAR, narren och en riddare uppträda).

*Lear.* Förunderligt, att hemifrån de rest  
 På detta vis och ej mitt bud sändt åter!

*Riddaren.* Som jag har hört, var ej förliden qväll  
 Den resan påtänkt.

*Kent.* Hell dig, ädle herre!

*Lear.* Hvad? Gör du dig ett nöje af din smälek?

*Kent.* Nej, nådig' herre.

*Narr.* Ha, ha! Den der har grofva strumpeband, han!  
 Hästar binder man om hufvudet, hundar och björnar om  
 nacken, apor om länderna och människor om benen; när  
 en människa blir öfverdrifvet flyktig på benen, då får hon  
 bära trädstrumpor.

*Lear.* Hvem har så tagit miste om din plats,  
 Att han satt hit dig?

*Kent.* Både han och hon,  
 Er son och dotter.

*Lear.* Nej.

*Kent.* Jo.

*Lear.* Nej, säger jag.

*Kent.* Jo, säger jag.

*Lear.* Nej, nej, de kunde ej —

*Kent.* De hafva gjort'et.

*Lear.* Vid Jupiter, jag svär nej!

*Kent.* Vid Juno, jag svär jo!

*Lear.* De djerfdes ej, de kunde ej, de ville  
Ej göra det; att kränka vördnaden  
Så oförsynt, är värre än att mörda.  
Säg fort men stillsamt nu hur det sig kommit,  
Att du kan ha förtjent och de dig ålagt  
Ett sådant straff, då du var sänd af oss.

*Kent.* Mylord, då jag i deras hem dem gaf  
Ers höghets bref till dem, och innan jag  
Rest upp mig från den plats, der vördnadsfull  
Jag böjde knä, kom der ett bud i fyrsprång,  
Andrutet, kokhett och framflåsande  
Från Goneril, sin husfru, helsingar;  
Gaf fram ett bref, som, utan krus för mig,  
På ögonblicket bröts. När det var läst,  
Hopdrogo de sitt folk och suto upp,  
Befallte mig att följa sig samt bida  
På gunstigt svar; surt sågo de på mig.  
Och när jag här det andra budet mötte,  
Hvars välkomst, som jag såg, förgiftat min —  
Det var densamma karl'n, som häromdagen  
Så fräckt förgick sig mot ers majestät —  
Då var jag mera karl än klok — och drog;  
Den mesen skrek och väckte hela huset;  
Er son och dotter funno detta brott  
Den smälek värdt, som här det lida får.

*Narr.* Vi få en eftervinter, när grågässen flyga åt den leden.

”En far, hvars rock har spricka,  
Af sina barn knappt ses;  
Fins guldmynt på hans ficka,  
Så klappas han och bes.  
En erke-sköka lyckan är,  
Hon håller blott den rike kär.”

Men med allt det skola väl dina kära döttrar ge dig  
så pass till lifs, att du känner det ett helt år.

*Lear.* O huru krampen sätter åt mitt hjerta!

Ned, galla! Ned, du qval, som stiger uppåt!  
Ditt hem är längre ned. — Hvar är den dottren?

*Kent.* Hos grefven, herre, innanför.

*Lear.* Dröj qvar;

Följ icke med mig. (Går).

*Riddaren.* Har du icke gjort

Mer än du nyss berättat?

*Kent.* Ej det minsta. —

Hvi kommer kungen med så liten svit?

*Narr.* Om du hade blifvit satt i stocken för den frågan, så hade du minsann förtjenat det.

*Kent.* Hur då, narr?

*Narr.* Vi vilja sätta dig i skola hos en myra, för att lära dig att man icke arbetar om vintern. Alla, som gå efter sina näsor, ledas af sina ögon, utom blindt folk; och det ges ej en ibland tjugo näsor, som icke kan lukta till det som stinker. Släpp taget genast, när ett stort hjul rullar utför en backe, så att icke din hals stryker, om du följer med; men går det stora hjulet uppför en backe, så följ du med i släptåg. Om en vis man ger dig ett bättre råd, så gif mig mitt igen; jag skulle icke vilja, att andra än skälmar följde det, emedan en narr gifver det.

Den som för vinsten tjänar blott

Och följer flärd och sken,

Han packar in när det blir vått,

En storm ger honom ben.

Jag är blott narr, men jag står qvar;

Flyn, vise männer, J;

Den skurk blir narr, som flykten tar,

Skurk vill ej narren bli.

*Kent.* Hvar har du lärt det, narr?

*Narr.* Ej i stocken, narr.

(LEAR kommer tillbaka med GLOSTER).

*Lear.* Förneka mig ett samtal! Sjuka? Trötta?

Bilder af uppror och drottsvikande! —

Gå, skaffa bättre svar.

*Glost.* Min dyre konung,  
Ni känner hertigens eldfängda lynne,  
Hur obeveklig och hur fast han är  
I föresatser.

*Lear.* Hämd, pest, död, förderf!  
Hvad? Eldfängd? Hvad för lynne? — Gloster, Gloster,  
Jag vill med Cornwall och hans hustru tala!

*Glost.* Godt, nådig' herre, jag har sagt dem det.

*Lear.* Har sagt dem det! Männ' du förstår mig, karl?

*Glost.* Ja, nådig' herre.

*Lear.* Konungen vill tala  
Med hertigen; en gammal far vill tala  
Med dottren sin, befaller henne lyda.  
Har du ock sagt dem det? — Mitt lif och blod! —  
Ha, eldfängd, eldfängd! — Säg den heta herrn —  
Dock ännu ej — han är kanhända sjuk:  
Sjuk man försummar pligter, som den friske  
Är skyldig till. Vi äro icke vi,  
Då vår natur, förtryckt, befaller själen  
Att dela kroppens qual; jag vill fördraga,  
Jag var för häftig af mig, då jag tog  
En illamåendes och sjuklings ord  
För friska karlens. — Död och helvete!  
Hvi sitter denne här? Ha, det bevisar,  
Att hertigens och hennes flyttning hit  
Pur falskhets var! — Frigif min tjänare;  
Gå, säg till hertigen och till hans hustru,  
Att jag med dem vill tala nu, på stund!  
Befall dem komma ut och höra mig,  
Ty annars trummar jag på kammardörren  
Till dess den ropar: "sof den sista sömnen!"

*Glost.* Om allt dock vore väl emellan er! (Går).

*Lear.* O ve, mitt hjerta,  
Mitt hjerta, som vill uppåt! Ned med dig!

*Narr.* Ropa då till hjertat så som köksan ropade till  
ålarna, då hon stoppade dem lefvande i pastejen; hon knackade dem i skallen med en pinne och skrek: "ner med er,

edra skälmar!" Det var hennes bror, som, af ren välmening med sin häst, bredde smör på hans foder.

(CORNWALL, REGAN, GLOSTER och svit uppträda).

*Lear.* God morgon, begge!

*Cornw.*

Hell er, nådig' herre!

(KENT blir löst ur stocken).

*Reg.* Jag är rätt glad att se ers höghet.

*Lear.*

Regan,

Jag tror du är det, och jag vet hvad skäl

Jag har att tro det: vore du ej glad,

Lät jag mig skilja vid din moders graf.

För det den gömmer en otrogen hustru. —

O, är du fri? — En annan gång om det. —

Din syster duger icke, kära Regan;

O Regan, Regan, hon har bundit här

(Pekar på sitt hjerta).

Skarptandad otack likasom en gam —

Jag kan knappt tala — du kan aldrig tro

Hur djupt hon sjunkit i förderf — o Regan!

*Reg.* Jag ber er, lugna er, mylord. Jag tror,

Att hon uppfyller sina pligter bättre,

Än ni förstär värdera.

*Lear.* Ha! Hur var det?

*Reg.* Jag kan ej tro, att hon det aldraminsta

Har felat i sin pligt. Om hon kanhända

Ert följes vilda lefverne har tyglat,

Så har det sådan grund, så vacker afsigt,

Att intet tadel henne drabba kan.

*Lear.* Förbannad hon!

*Reg.* Ack, ni är gammal, herre!

Naturen står i er på sista randen

Utaf sin riksgräns. Låt nu leda er

Af något vett, som bättre än ert eget

Ert bästa inser. Derför ber jag er,

Vänd om igen till Goneril och säg

Att ni har sårat henne.

*Lear.* Göra afbön?

Se sjelf hur sådant kläda skall er far:

(*Böjer knä för REGAN*).

"Jag tillstår, kära barn, att jag är gammal;

Oduglig gubben är: på knä jag tigger:

Förurna honom kläder, bädd och föda!"

*Reg.* Låt bli det der: det ser så illa ut.  
Vänd om till Goneril.

*Lear.* Nej aldrig, Regan!

Hon har indragit hälften af min svit,

Sett mörkt på mig och med sin hvassa tunga,

Liksom en orm, mig stungit midt i hjertat.

Må allt hvad himlen har af hämd slå ned

På hennes otacksamma hjessa! O,

Förlama hennes unga ben, du pestluft!

*Cornw.* Fy, fy, fy!

*Lear.* Pilsnabba blix, gör hennes stolta öga

Blindt med din flamma! Smitta hennes fågring,

Kärrdunster, sugna upp af solens kraft,

För att i grund nedfräta hennes högfärd!

*Reg.* Du milda himmel! Sådant lär ni väl  
Mig önska någon gång, när häftigt lynne —

*Lear.* Nej, Regan, aldrig skall jag dig förbanna.

Ditt ömma hjerta skall bevara dig

Från hårdhet. Hennes blick är skarp, men din

Gör godt och bräns ej. Du är icke den,

Som knorrar åt min fröjd, min svit förminskar,

Ger hårda ord, tar brödet ur min mun

Och stänger till din dörr med lås och bom,

När jag vill in. Du känner bättre, du,

Naturens pligter, barnslig lydnads band,

Grannlagenhetens kraf, erkänslans bud;

Du har ej glömt det halfva kungarike,

Som jag dig gaf.

*Reg.* Till saken, ädle herre!

*Lear.* Hvem har i stocken satt min tjänare?

(*En trumpet höres*).

*Cornw.* Hvems är trumpeteten?

(*Hofmästaren uppträder*).

*Reg.*

Åh, helt visst min systers;

Hon skref till mig i brefvet, att hon snart

Hit skulle komma. — Är er fru då här?

*Lear.* Det är en träl, hvars usla högmod hvilat

Uppå hans herrskarinnas hala gunst; —

Bort ur min åsyn, skurk!

*Cornw.*

Hvad nu, ers nåd?

*Lear.* Hvem fängslade mitt bud? Jag hoppas, Regan,

Att du ej visste af det. —

(*GONERIL uppträder*).

Ha! Hvem ser jag? —

O Gudar, om J älsken gammalt folk,

Om lydnad är er milda spira kär,

Och om J ären gamla sjelfva, gören

Min sak till er och sänden hjälp af höjden! —

(*Till GONERIL*).

Säg, blygs du ej att se på detta skägg? —

O Regan, vill du fatta hennes hand?

*Gon.* Det måtte hon väl få? Hvad har jag brutit?

Allt är ej brott, som barn-på-nytt och dårar

Benämna så.

*Lear.* Du är för segt, mitt hjerta;

Du brister ej? — Hur kom mitt bud i stocken?

*Cornw.* Jag satte honom dit; hans brott förtjente

Ej större heder just.

*Lear.*

Ni gjorde det?

*Reg.*

Min far,

Dölj icke för er sjelf hur svag ni är.

Drag till min syster åter, bo hos henne

Er månad ut, afskeda halfva sviten!

Kom se'n till mig. Nu är jag icke hemma

Och har ej heller till ert underhåll

Förråder nog.

*Lear.*       Hvad? Vända om till henne?  
 Afskeda femti man? Nej, mycket heldre  
 Afsvär jag alla tak och går i kamp  
 Mot fria luftens skarpa tyranni  
 Och lefver som kamrat med varg och ugglan.  
 Ack, nödens skarpa svärd! — Gå hem med henne!  
 Nej! Den hetlefrade fransyska kungen,  
 Som tog vår yngsta dotter utan hemgift —  
 Förr gick jag till hans thron och böjde knä  
 Liksom en väpnare och tiggde mig  
 En usel skärf till lifvets uppehälle.  
 Gå hem med henne? Bed mig heldre då  
 En träl, ett lastdjur bli åt denna här  
 Fördömda lymmel!

*Don.*               Som ni sjelf behagar.

*Lear.*   Jag ber dig, dotter, gör mig ej förryckt!  
 Jag vill ej störa dig, mitt barn, farväl!  
 Vi råka ej, vi se hvarann ej mer.  
 Men du är dock mitt kött, mitt blod, min dotter;  
 Dock nej! En sjukdom är du i mitt kött,  
 Som jag nödsakas kalla min; du är  
 En svulst, en böld, en svällande karbunkel  
 I mitt förskämda blod. —

                              Nej, inga bannor!  
 Låt straffet komma när det vill; jag tiger;  
 Jag ber ej thordöns-bäraren slå till;  
 Jag sqvallrar ej på dig hos domarn Zeus.  
 Omvänd dig, bättra dig vid läglig tid; —  
 Jag kan ha fålamod, jag vill bli kvar  
 Hos Regan, jag, med mina hundra man.

*Reg.*   Det var ej meningen: jag trodde ej  
 Att nu ni skulle komma, är ej redo  
 Att motta er. Hör hvad min syster säger!  
 Ty den som med förnuft er vrede skådar  
 Lär säkert inse att ni gammal är  
 Och därför — men hon vet nog hvad hon gör.

*Lear.*   Är det beskedligt sagdt?

*Reg.*

Det törs jag påstå.

Hvad? Femti riddare? Är det ej nog?  
 Hvad tjena flera till? Ja, ens så många,  
 Då både kostnader och fara tala  
 Mot sådan mängd? Hur kan i samma hus  
 Så mycket folk, och under två befäl,  
 I sämja bo? Högst svårt, ja fast omöjligt!

*Gon.* Hvi kan ej ni, mylord, uppvaktning motta  
 Af dem, som tjena henne eller mig?

*Reg.* Ja, hvarför ej? Om de försumma er,  
 Så näpsa vi dem. Kommer ni till mig,  
 Så ber jag — ty jag börjar märka oråd —  
 Att ni blott tager fem och tjugo med,  
 Jag vill ej gifva tak och kost åt flera.

*Lear.* Jag gaf er allt.

*Reg.* Och det i rättan tid.

*Lear.* Och satte er att vårda mig och sköta  
 Min egendom, med förbehåll likväl  
 Att detta antal skulle bli min svit.  
 Hvad? Får jag icke komma till dig Regan,  
 Med mer än fem och tjugo man? Hur sad' du?

*Reg.* Jag säger om det; kom ej starkare.

*Lear.* Rätt bra se dessa hexor ut likväl  
 Mot vida värre. Man får rosa den,  
 Som drägligast befinns.

*(Till GONERIL).*

Jag följer dig;  
 Ditt femti gör två gånger fem och tjugo:  
 Du älskar mig två gånger mer än hon.

*Gon.* Hör hvad jag säger, nådigaste herre:  
 Hvertill behöfvas väl de fem och tjugo,  
 Ja tio eller fem, uti ett hus,  
 Der ni uppvaktas kan af tvenne gånger  
 Så mycket folk?

*Reg.* Hvertill behöfs väl en?

*Lear.* O, nämn behovet ej! I högsta nöden  
 Har ju den sämsta stafkarl öfverflöd.  
 Gif ej naturen mer än den behöfver.

Så lefva vi för samma pris som djuren.  
 Du är en adlig fru: om endast det,  
 Att gå i varma kläder, vore prakt,  
 Så tarfvade naturen ej den praktskrud,  
 Som knappt dig håller varm. — Ett sant behof —  
 O himmel, gör mig tålig, det behöfs! ---  
 Se här en fattig gråhårsman, J gudar,  
 Af år och sorger nedtyngd, dubbelt osäll!  
 Är det af er som dessa döttrar viglas  
 Emot sin fader, o, så drifven ej  
 Det gyckel med mig, att jag tål och tiger!  
 Uppelden mig till ädel harm! O låten  
 Ej qvinno-vapen, vattendroppar, fläcka  
 Min manna-kind! — Nej, J fördömda hexor!  
 Jag skall utkräfva sådan hämd af er,  
 Att verlden skall — ja, jag skall göra sådant —  
 Hvad, vet jag sjelf ej än, men hela jorden  
 Dervid skall rysa. Jag skall gråta, tron J?  
 Nej, gråta skall jag ej.  
 Nog har jag skäl till gråt; men detta hjerta  
 Skall förr i hundratusen flisor springa,  
 Än jag skall gråta. — Narr, jag blir visst galen!

(LEAR, GLOSTER, KENT och narren gå).

*Cornw.* Låt oss gå in; här kommer storm.

(Storm höres på afstånd).

*Reg.*

För liten

Är denna borg; den gamla mannen kan

Ej hysas riktigt här med allt sitt folk.

*Gon.* Hans eget fel, att han ej höll sig stilla;

Nu får han plikta för sitt oförstånd.

*Reg.* Jag toge gerna honom sjelf emot,

Men ingen af hans svit.

*Gon.* Så äfven jag. —

Hvar är mylord af Gloster?

(GLOSTER kommer tillbaka).

*Cornw.* Han följde gubben åt; — der kommer han.

*Glost.* Högst uppbragt kungen är.

*Cornw.* Hvert tar han vägen?

*Glost.* Han vill till häst, dock vet jag ej hvarthän.

*Cornw.* Låt honom resa då; han rår sig sjelf.

*Gon.* Mylord, bed honom icke stanna qvar!

*Glost.* Ack, natten är i antåg! Skarpa vindar

Förfärligt hvina, och på flera mil

Fins knappt en buske.

*Reg.* Åh, för envist folk

Är den olägenhet, man sjelf sig skapar,

Den bästa läromästarn. Stäng er borgport.

Hans svit består af oförvägna sällar;

Man vet ej hvad de kunna tubba till,

Ty han är svag: försigtig bör man vara.

*Cornw.* Stäng väl er borg; det är en faslig natt.

Min Regans råd är godt; kom in ur stormen. (*De gå*).

## TREDJE AKTEN. FÖRSTA SCENEN.

En hed. Storm, thordön och blix.

(*KENT och en riddare möta hvarandra*).

*Kent.* Hvem, utom denna herrans storm, är här?

*Riddaren.* En man högst upprörd i sin själ, lik stormen.

*Kent.* Jag känner er; hvar är kung Lear?

*Riddaren.* Han kämpar med en vredgad luft och beder

Än stormen blåsa jorden ned i hafvet,

Än hafvet svälla upp och dränka jorden,

På det att allt må ändras eller dö.

Han sliter af sitt silfverhvita hår,

Som den förblindade och ilskna stormen

Med raseri tar fatt och gör till intet.

Han bjuder, fastän menska blott, sitt trots

Mot regn och vind, som tumla om i rymden.

En natt, då valp-utsugen tom björninna

Till idet kryper, och då lejonet

Och svultna vargen icke väta pelsen —

Då löper han omkring med blottadt hufvud  
Och bjuder hvad som helst anamma allt!

*Kent.* Hvem har han hos sig?

*Riddaren.*

Blott sin narr, som söker

Hans hjertequal bortskämta.

*Kent.*

Jag er känner

Och vågar, säker på min konst, förtro er  
En hemlighet. Osämja skiljer nu —  
Fast båda två med ömsesidig list  
Dess anlet höljt — Albanien och Cornwall.  
De ha — som alla, dem en mäktig stjerna  
På throner upphöjt — ögontjenare,  
Som äro Frankrikes spioner blott  
Och veta huru här står till; ej endast  
Hur hertigarna kifvas sinsemellan  
Och lägga hårda band på gamla kungen,  
Men också mycket mer, till hvilket detta  
Måhända endast är ett förespel. —  
Nog af: från Frankland kommer nu en krigshär  
I detta splitets rike. Den har redan,  
Begagnande vår sorglöshet, i tysthet  
Intagit några våra bästa hamnar;  
Snart höjer den baneret. — Hör nu på:  
Om så på mig ni litar, att ni djerfs  
I hast till Dover resa, skall ni finna  
Den som er tackar, om ni rätt förtäljer  
Hvad onaturligt och olidligt qual  
Man kungen vållat har.  
Jag är en man af börd och stånd och ger,  
På grund utaf min kännedom och tillit,  
Åt er i uppdrag detta värf.

*Riddaren.*

Vi kunna

Om saken språka vidare.

*Kent.*

Åh nej —

På det att ni må se att jag är mer  
Ån ytan visar, öppna denna börs  
Och tag dess guld. Om ni får se Cordelia, —

Som visst ni får -- så visa denna ring,  
 Och hon skall säga hvem den vännen är,  
 Som ni ej känner än. Hu, sådan storm! —  
 Jag går och söker kungen upp.

*Riddaren.* Gif mig er hand; har ni ej mer att säga?

*Kent.* Ej stort, det vigtigaste dock af allt;  
 Det får ni höra, när vi funnit kungen.  
 Tag ni den vägen, jag vill hitåt gå,  
 Och den af oss, som först får rätt på honom,  
 Ger med ett rop den andra det tillkänna.  
 (*De gå bort åt olika sidor.*)

## ANDRA SCENEN.

En annan del af heden. Ovädret fortfar.

(*LEAR och narren uppträda.*)

*Lear.* Blås, vind! Spräng dina kinder! Rasa! Blås!  
 Störtskurar och orkaner, spruten regn  
 Tilldess klockstaplar och tornspiror drunkna!  
 Tank-snabba svafvelbloss, ni förebud  
 Åt thordönsviggarna, som ekar splittra,  
 Sved af grå håren! Du verldsskakar-åska,  
 Slå klotets bugtning jemn och slät; spräck sönder  
 Naturens former! Spill med ens all säd,  
 Hvaraf den otacksamma menskan alstras!

*Narr.* Hå farbror, det är bättre att bli struken om  
 munnen med hala ord på hofvet, än piskas i synen med  
 regn under bar himmel. In med dig, farbror, och ~~hå~~ dina  
 döttrar om välsignelse! Det här är en natt, som hvarken  
 förbarmar sig öfver kloka eller narrar.

*Lear.* Ryt utaf hjertans grund! Spy, låga! Spotta, regn!  
 Regn, ljungeld, storm ej äro mina döttrar.  
 Jag klagar er ej an, J elementer,  
 För någon otack. Aldrig gaf jag er  
 Ett kungarike, nämnde er ej barn;  
 J ären mig ej lydnad skyldiga.

Gån på med fröjd! Här står jag som en slaf,  
 En stackars bräcklig, svag, föraktad gubbe;  
 Dock kallar jag er låga tjenstehjon,  
 Som, i förbund med två hjertlösa döttrar,  
 Ert thordöns-örilig fören mot ett hufvud  
 Så grått som mitt och gammalt! O, o, nedrigt!

*Narr.* Den som nu har ett hus, att sticka sitt hufvud  
 under, han har en god stormhatt.

Vill byxen hushåll få'

Förr'n hufvu't fått sig hus,  
 Så bli de båda två

Ett tiggarp-par med lus.

Den man, som hjertat bär

Der tån sin plats har fått,

Snart på en liktorn svär

Och sofver ej för godt.

— ty ännu fans ingen vacker qvinna, som ej gjort grimaser framför en spegel.

(*KENT uppträder*).

*Lear.* Nej, jag vill vara tålig som ett lam;  
 Jag säger ej ett ord.

*Kent.* Hvem der?

*Narr.* För tusan! Här är en hans nåd och en byx; det  
 vill säga: en klok man och en narr.

*Kent.* Ack, är ni här, mylord? De varelser,  
 Som annars älska natten, älska ej  
 En sådan natt som denna. Himlens vrede  
 Skrämmar ju sjelfva mörksens vandrare  
 Till sina skjul. Så gammal man jag är, —  
 Ett sådant eld-svall, sådant thordöns-brak  
 Och sådant jemmer-tjut af storm och regn  
 Kan jag ej minnas. Mennisko-naturen  
 Kan ej uthärda denna skräck och fasa.

*Lear.* O, må de store gudarna, som väckt  
 I höjden detta hemska larm, få reda  
 På sina fiender nu! Darra, du bof,

Som i din barm en dold missgerning bär,  
 Onäpst af lagen! Göm dig, mördar-hand!  
 Menedare! Skenhelige, som lefver  
 I blodskams synd! Skälf så du faller sönder,  
 Du bof, som under vänskaps larf har lurat  
 På menskolif! J djupt begrafda synder,  
 Ur edra skrymslor fram och tigen nåd  
 Af denna fruktansvärda rättsbetjening!  
 Jag är en man, mot hvilken syndadt är  
 Mer, än jag syndat.

*Kent.* Ack, med hjessan bär!  
 Här tätt bredvid en hydda är, mylord;  
 Den kan mot stormen något skydd er låna.  
 Njut hvila der. Till denna hårda borg —  
 Mer hård än stenen, som den byggdes af,  
 Och som helt nyss, då efter er jag sporde,  
 Ej släppte in mig — vill jag återvända  
 Och öfva tvång mot karg barmhertighet.

*Lear.* Det börjar gå omkring i mitt förstånd. --  
 Kom, gosse; huru mår du? Fryser du?  
 Sjelf fryser jag. — Min vän, hvar är din halmbädd?  
 Stor konstnär nöden är; den kan förvandla  
 Det uslaste till dyrbart. — Hvar är hyddan? —  
 Du stackars skälm och narr, utaf mitt hjerta  
 En bit är qvar, och den beklagar dig!

*Narr.* Och den, som är klen till förståndet, gud'nås,

Hållilå, uti storm och i regn,

Får hålla till godo med hvad som bestås,

Ty regnet det regnar hvar eviga dag.

*Lear.* Sant, goda gosse. — För oss nu till hyddan.

(LEAR och KENT gå).

*Narr.* Detta är en bra natt, att afsvala en sköka. —  
 Jag vill förkunna en spådom förrän jag går:

När prest är mer i ord än sak,

När bryggarns malt af sjön har smak,

När skraddarn råd hos junkern finner,

När kättjans barn, ej kättarn, brinner,

När ingen rätt gör mannamån,  
 När ej vidlöftig prins gör lån,  
 När ej förtal på tungan bor,  
 När ficktjuf ej i trängseln snor,  
 När skafvarns guld ser dagens ljus,  
 När skökan bygger upp Guds hus,  
 Då nalkas visserlig den stund,  
 När Albions rike går till grund:  
 Den, som då lefver, skåda får  
 Att menniskan på två ben går.

Denna profetia skall Merlin göra, ty jag lefver före hans tid.  
 (Går).

### TREDJE SCENEN.

Ett rum i Glosters borg.

(GLOSTER och EDMUND uppträda).

*Glost.* Ack, ack, Edmund, jag tycker icke om detta onaturliga behandlingssätt! Då jag bad dem om lof att få förbarma mig öfver honom, togo de ifrån mig husbonderätten i min egen borg och befallte mig, under hotelse af evig onåd, att hvarken tala om honom, bedja för honom, eller på något vis understödja honom.

*Edm.* Högst grymt och onaturligt!

*Glost.* Se så, låt dig ingenting märka. Det är oenighet emellan hertigarna, och väl värre än det. Jag har i afton fått ett bref; — det är farligt att tala derom; — jag har läst in brefvet i mitt kabinett. De kränkningar, som konungen nu lider, skola blifva allvarsamt hämnade; en afdelning af en krigshär har allaredan fast fot i landet: vi måste hålla med kungen. Jag vill uppsöka honom och i hemlighet understödja honom. Gå du och uppehåll hertigen med samtal, så att han icke märker mitt deltagande för kungen. Frågar han efter mig, så är jag sjuk och har gått till sängs. Om det också skulle kosta mig lifvet, — och man har icke hotat mig med mindre, — skall likväl

konungen, min gamla herre, bli hjälpt. Underliga saker äro å färde, Edmund; jag ber dig, var på din vakt. (*Går*).

*Edm.* Ursäktat mig! Din ömhet skall på stund bli hertigen bekant; breflappen också. — Det blir en vacker tjänst, som säkert ger mig Hvad far min mister nu: hans gårdar alla; De unga stiga, när de gamla falla. (*Går*).

## FJERDE SCENEN.

En del af heden med en hydda.

(*LEAR, KENT och narren uppträda*).

*Kent.* Se här är kojan nu; stig in, mylord!  
En så tyrannisk natt i fria luften  
Kan ingen härda ut.

*Lear.* Låt mig få vara!

*Kent.* Stig in, jag ber!

*Lear.* Vill du mitt hjerta krossa?

*Kent.* Nej, förr mitt eget. — Ack, stig in, mylord!

*Lear.* Dig tyckes hårdt, att denna stormvind biter  
In i mitt skinn: så är det ock för dig.  
Men der en större sjukdom slagit rot,  
Käns knappt en mindre. Flyr du för en björn  
Och kommer på din flykt till brusand' haf,  
Så flyr du om igen mot björnens gap.  
Vår kropp är känslig då vår själ är ledig,  
Men stormen i min själ hvar känsla döfvar  
Med undantag af den, som klappar här. —  
Otacksamhet af barn! Det är detsamma  
Som om min mun min hand afbita skulle  
För det hon räckt den mat. — Mig utestänga  
En sådan natt! — Blöt på! Jag tål det nog. —  
En sådan natt som denna! Regan, Gon'ril!  
Er gamla, goda far, som gaf er allt!  
O, detta bär till vanvett! Sky den vägen!  
Ej mer om det! —

*Kent.* Stig in, min goda herre!

*Lear.* Stig in, du sjelf; sök din bekvämlighet.

Ej stormen ger mig tillstånd till att grubbla

På värre kränkningar. — Dock, jag går in. —

Gå främst, du narr! — Husvilla fattigdom! —

Nå, in med dig! —

Först vill jag bedja, sedan vill jag sofva.

*(Narren går in i hyddan).*

J nakna uslingar, ehvar J skälfven

För denna rasande och vilda storm,

Hur kunnen J barhufvade och svultna

Och svepta i ett skört med glugg vid glugg

Er värna mot en sådan väderlek?

O, jag har allt för litet tänkt på detta!

Låt bota dig, o högfärd! Pröfva på

Och känn, du sjelf, hvad uslingarna känna,

På det att du må dela med dig något

Och rädda tron på en rättfärdig himmel!

*Edg. (Innanföre).* Halfannan famns djup! Halfannan famns djup! Stackars Thoms!

*(Narren springer ut ur hyddan).*

*Narr.* Gå inte in här, farbror; här är en ande! Hjelp, hjälp!

*Kent.* Gif mig din hand. — Hvem är der?

*Narr.* En ande, en ande! Han säger, att han heter stackars Thoms.

*Kent.* Hvem är du, som i halmen morrar der?  
Kom fram!

*(EDGAR uppträder och låtsar vara vansinnig).*

*Edg.* Bort, bort! Hin onde sätter efter mig.

Kall susar vinden genom hagtorns-taggar. —

Hu! Lägg dig i din kalla säng och värm dig.

*Lear.* Har allt du skänkt åt dina båda döttrar?

Och kommit så på obestånd?

*Edg.* Hvem ger en smula åt stackars Thoms, som den lede fienden har fört genom eld och genom lågor, öfver

vadställen och genom vattulhvirflar, öfver träsk och gungflyn; som har lagt knifvar under hans hufvudgård och rep i hans kyrkobänk; blandat råttpulver i hans soppa och gjort hans hjerta så förmätet, att han ridit på en brun trafware öfver fyra tums breda spänger och jagat efter sin egen skugga som efter en förrädare. — Gud bevare dina fem sinnen! Thoms fryser. (*Hackar tänderna*). Oh, du di, du di, du di! — Gud bevare dig för väderhvirflar, olyckliga stjernor och onda åkommor! Gif en skärf åt stackars Thoms, som den lede fienden plågar! Se, der är han nu, — och der, — och der, — och der igen, — och der!

(*Stormen fortfar*).

*Lear*. Hvad? Ha hans döttrar honom sådan gjort? — Behöll du intet? Gaf du allt ifrån dig?

*Narr*. Nej, han behöll ett lakan; annars hade vi fått skämmas ögonen ut för honom.

*Lear*. Nå, må då alla syndastraff, som hänga i himlahöjd, slå ned på dina döttrar!

*Kent*. Han har ej några döttrar, nådig' herre.

*Lear*. Tig, skurk!

Om något kan så djupt förnedra menskan,

Så skall det vara otacksamma döttrar. —

Är det på moden, att afsatta fäder

Så liten miskund mot sitt kött bevisa?

Sinnrika straff! Det var ock samma kött,

Som aflat denna pelikan-afkomma.

*Edg*. Pillicock satt på Pillicocks berg; —

Hallu! Hallu! Lu! Lu!

*Narr*. Denna kalla natt gör oss alla till narrar och dårhushjon.

*Edg*. Äkta dig för den lede fienden; hedra fader och moder; håll ärligt hvad du lofvat; svärj icke; begär icke din nästas trolofvade brud; fäst icke ditt hjerta lilla vid prål och prakt; — Thoms fryser!

*Lear*. Hvad har du varit?

*Edg*. En kavaljer stolt i hjerta och själ. Jag krusade mitt hår, bar handskar på min mössa, tjenade min skönas

onda lustar och bedref mörksens gerning med henne; svor så många eder, som jag talade ord, och bröt dem inför himmelens klara anlete; somnade in med vällustiga tankar och vaknade upp för att sätta dem i verket. Vin älskade jag innerligt, tärningar outsägligt, och med qvinfolk höll jag värre lefverne än storsultan; falsk i hjertat, lätt på örat, blodig om handen; lat som ett svin, tjufaktig som en räf, snål som en varg, galen som en hund, roflysten som ett lejon. Låt icke knarrande skor eller frasande sidenklädningar förråda ditt arma hjerta åt qvinfolken. Håll din fot från jungfruhus, din hand från underkjortlar, din penna från reverser och trotsa den lede fienden. — Ideliga blåser den kalla vinden genom hagtornet och säger sum, sum! — Hejsan, Dauphin, min gosse, hurrah! låt honom trafva förbi. *(Stormen fortfar).*

*Lear.* Det vore bättre att du låge i grafven, än att du med din obetäckta kropp skall så misshandlas utaf väder och vind. — Är icke människan mer än så? Betrakta honom noga: du är icke skyldig masken något silke, djuret någon fäll, fåret någon ull, moschus-katten någon vällukt. Ha, tre utaf oss äro förfalskade. Du är äkta. Den icke-uppstofferade människan är icke annat än ett sådant fattigt, naket, tvåbent djur som du. — Bort, bort, du lånegods! — Kom, knäpp upp här! *(Han sliter kläderna af sig).*

*Narr.* Kära farbror, inte så brådtom! Det är en otäck natt att simma i. — Nu vore en liten brasa på öde heden lik en gammal bolares hjerta: en liten gnista, hela den öfriga kroppen kall. — Se, der kommer en lyktgubbe.

*Edg.* Det är den onde anden Flibbertigibbet; han börjar vid aftonringningen och går till första hanegället. Han vållar stolsteg och vagel, gör skelande och harmynta, sätter sot i det hvita hvetet och pinar de stackars kreaturen på jorden.

Sanct Withold tre resor kring heden gick,

Då maran med följe i sigte han fick;

”Ryk, hexa, och ränn

Och kom ej igen;

Ditt troll, far till fanders!” han sade.

*Kent.* Hur mår ers nåd?

(*GLOSTER kommer med en fackla*).

*Lear.* Hvem är den der?

*Kent.* Hvem der? Hvem söker ni?

*Glost.* Hvad är ni der för folk? Hvad heter ni?

*Edg.* Den stackars Thoms, som äter den simmande grodan, paddan, tossan, fyrfotan och vatten-ödlan; som i sitt hjertas bitterhet, när den lede fienden anfäktar honom, äter kodynga i stället för sallat, sväljer gamla råttor och dränkta hundvalpar, dricker den gröna gräddan på stillastående vattenpölar; som piskas från bya-lag till bya-lag, sättes i stocken, pinas och inspärras; som en gång haft tre klädningar till sin rygg, sex skjortor till sin kropp, häst att rida och svärd vid sida, —

Men möss och råttor med hull och hår

Nu varit hans föda i sju långa år.

Akta er för min förföljare! — Håll mun, Smolkin! Håll mun, du lede fiende!

*Glost.* Hvad? Har ers nåd ej något bättre sällskap?

*Edg.* Mörksens furste är adelsman; han heter Modu och Mahu.

*Glost.* Vårt kött och blod urartat så, mylord,  
Att det bär hat till dem, som aflat det.

*Edg.* Den stackars Thoms fryser.

*Glost.* Kom, följ mig åt; min pligt förbjuder mig  
Att lyda edra döttrars hårda bud.

Fast de befallt mig stänga mina dörrar

Och låta denna grymma natt er pina,

Har jag dock vågat söka er och bringa

Er till en ort, der mat och värme fins.

*Lear.* Först låt med denna filosof mig tala: —  
Hvar kommer åskan från?

*Kent.* Min goda herre,  
Tag mot hans tillbud och gå in i huset.

*Lear.* Ett ord med denna lärda man från Thebe! —  
Hvad är ert studium?

*Edg.* Att mana djefvulen och dräpa kryp.

*Lear.* Ett ord med er emellan fyra ögon!

*Kent.* Bed honom än en gång gå in, mylord;  
Han börjar vurma.

*Glost.* Kan du klandra honom?

Hans döttrar vilja mörda honom: — ack,

Du goda Kent! Du förutsade det. —

Arma förvista man! — Du sade mig,

Att kungen galen blir. Tro mig, min vän,

Klok är jag knappast sjelf. En son jag hade —

Förskjuten är han nu; — han ville nyss,

Nyss mörda mig, — jag älskade den gossen —

Ej någon far har älskat högre; tro mig,

Den sorgen har förderfvat mitt förstånd. —

O, hvilken natt! — Jag ber er, nådig' herre, —

*Lear.* Ursäkta! — Ädle filosof, ert sällskap!

*Edg.* Thoms fryser.

*Glost.* Gå in i hyddan, gosse; värm dig der.

*Lear.* Kom med mig, alla!

*Kent.* Hitåt!

*Lear.* Nej, med honom.

Jag vill ej gå ifrån min filosof.

*Kent.* Gif efter, herre; gossen må gå med.

*Glost.* Nå, låt så ske.

*Kent.* Kom, Thoms, och följ oss åt.

*Lear.* Kom, min Athenare!

*Glost.* Tyst, tyst! Var stilla!

*Edg.* Riddar Roland kom till det mörka torn;

Han sade ej mer än: — Hu! Fy! Pah!

Här luktar blod af en brittisk man. (De gå).

## FEMTE SCENEN.

Ett rum i Glosters borg.

(CORNWALL och EDMUND uppträda).

*Cornw.* Jag vill hämnna mig på honom, innan jag lem-  
nar hans borg.

*Edm.* Hur hårdt jag skall bli bedömd, mylord, som så låter naturen gifva vika för undersätlig pligt — det just ryser jag för att tänka på.

*Cornw.* Nu inser jag, att det icke var så helt och hållet elakhet af er bror, då han stod efter hans lif; det var snarare känslan af eget värde, som bragtes i harnesk af gubbens straffbara nedrighet.

*Edm.* Huru grymt är icke mitt öde, att jag måste ångra att jag gör rätt! Här är det brefvet, som han talade om; det bevisar, att han är en hemlig anhängare af det fransyska partiet. J himlar! O, att detta förräderi antingen ej vore till, eller att jag ej upptäckt det!

*Cornw.* Följ med mig till hertiginnan.

*Edm.* Om innehållet af detta bref är sant, så har ni händerna fulla af arbete.

*Cornw.* Sant eller falskt, — det har gjort dig till greve af Gloster. Sök upp din far, så att vi straxt må häkta honom.

*Edm.* (*Afsides*). Finner jag honom sysselsatt med att bistå kungen, så skall det än mer förstärka hans misstan-  
kar. — (*Högt*). Jag framhärdar i min trohet, så smärtsam också kampen är emellan den och blodet.

*Cornw.* Jag sätter min lit till dig; du skall i min vänskap finna en huldare far. (*De gå*).

## SJETTE SCENEN.

En bondstuga nära Glosters borg.

(GLOSTER, LEAR, KENT, *narren och* EDGAR *komma in*).

*Glost.* Här är bättre, än under bar himmel; håll till godo! Jag skall söka att föröka er trefnad här så godt jag kan. Jag kommer staxt igen.

*Kent.* Alla hans själskrafter hafva gifvit vika för hans häftiga sorg. — Himlen vedergälle er godhet!

(GLOSTER *går*).

*Edg.* Frateretto ropar på mig och säger att Nero me-

tar i mörksens sjö. Bed, du oskyldigè, och akta dig för den lede fienden.

*Narr.* Hör nu, farbror, säg mig: är en galen man frälse eller ofrälse?

*Lear.* Han är kung, han är kung!

*Narr.* Nej, han är en ofrälse, som har en frälseman till son; ty galen är den ofrälseman, som låter sin son bli frälseman före sig.

*Lear.* Ack, om ettusen med eldröda jernspett Skarpt hväsande fick rusa på dem! —

*Edg.* Den lede fienden biter mig i ryggen.

*Narr.* Galen är den som litar på en vargs tamhet, en hästs sundhet, en pojkes kärlek eller en skökas ed.

*Lear.* Ja, det skall ske; de skola straxt för rätta. —  
(Till EDGAR).

Kom, sätt dig der, höglärde domare; (Till narren).  
Sitt här, du vise man. — Räfihonor, nå —

*Edg.* Se hur han står och glor. — Gör hon söta miner åt rätten, min sköna?

”Skön Betty, sätt öfver ån till mig!”

*Narr.* Hennes julle är läck;

Hon vore en gäck,

Om hon sad’ hvi hon ej kommer öfver till dig.

*Edg.* Den lede fienden hemsöker stackars Thoms i en näktergals-stämman. Hopp-dans skriker i Thoms mage efter två spickesillar. Kraxa ej, du svarta engel; jag har ingen mat åt dig.

*Kent.* Hur mår ers nåd? Ack, stå ej så bestört!  
Vill ni ej hvila er på dessa kuddar?

*Lear.* Ransakning först! — Kom fram med vittnena. —  
(Till EDGAR).

Du man i domar-skruden, tag din plats; —  
(Till narren).

Och du hans embetsbror i rätt och billigt,  
Sitt vid hans sida. (Till KENT).

Ni fullmäktige,  
Sitt också ned.

*Edg.* Låt oss nu döma rättvist.  
 Sofver eller vakar du, herde så god?  
 Dina lam i kornåkern gå;  
 Men hvisslar du blott med din rosende-mun,  
 Ej skola de skada få.

Purr! Katten är grå.

*Lear.* Förhör henne först; det är Goneril. Här går jag en liflig ed inför denna ärevördiga församling, att hon har vräkt ut den stackars kungen, sin far.

*Narr.* Kom hit, min fru; ni heter Goneril?

*Lear.* Det kan hon icke neka för.

*Narr.* Ack, ack förlåt! Jag tog er för en stol.

*Lear.* Här står en ann', hvars lömska blickar röja  
 Hur hjertat är beskaffadt. — Genskjut henne! —  
 Ha! Eld! Svärd! Vapen! — Rätten mutad är;  
 Du falska domare, hvi fick hon rymma?

*Edg.* Gud bevare ditt förstånd!

*Kent.* O ve! Hvar är det tålamod, mylord,  
 Som ni så ofta har berömt er af?

*Edg. (Afsides).* Min gråt tar så parti för honom nu,  
 Att den förderfvar min förställnings-konst.

*Lear.* Nej se småhundarna,  
 Passopp och Snäll och Vacker, skälla på mig!

*Edg.* Thoms skall kasta sitt hufvud efter dem. — Ut  
 med er, hundrackor!

Svarta om nosarna eller hvita,  
 Huru giftigt ni än må bita,  
 Bandhund, vindthund, stöfvare, fähund,  
 Lurfviga pudel, släthåriga knähund,  
 Spetshund, taxhund, mopshund, racka,  
 Vill ni er inte på dörren packa!  
 Kastar jag bara mitt hufvud så här,  
 Får ni väl springa så långt det bär!

Du, di, du, sa, sa! Kom, låt oss gå till vaktstugor, mark-  
 nader och småstäder. — (*Afsides*). Stackars Thoms, din  
 språklåda är uttömd.

*Lear.* Låt dem sedan dissekera Regan och se åt hur

det är fatt med hennes hjerta. Månnro det går naturligt till, att man blir så der stenhjertad? — (*Till* EDGAR). Er, min herre, underhåller jag bland mina hundra riddare; jag tycker bara inte om snitten på edra kläder. Säkert svarar ni mig att klädedräkten är persisk; men låt ändå göra om den.

*Kent.* Min konung, lägg er, hvilat er en stund.

*Lear.* Bullra inte der, bullra inte der! Drag igen sparr-lakanen. Se så, se så! Vi skola spisa qvällsvard i morgon bittida. Se så, se så!

*Narr.* Och jag skall gå till sängs vid middagstiden.

(GLOSTER *kommer tillbaka*).

*Glost.* Kom hit, min vän; hvar är min herre, kungen?

*Kent.* Här. — Stör ej honom: hans förstånd är borta.

*Glost.* Min vän, tag honom uti dina armar;

Nyss har jag sport ett anslag mot hans lif,  
Här är en bår, lägg honom ned på den  
Och far till Dover, hvarest du skall finna  
Beskydd och tacksamhet. Lyft upp din herre;  
Om här du sölar, äro ditt och hans  
Och allas deras lif, som skydda honom,  
Förlorade. Fort! Bort med honom! Följ mig,  
Du skall få proviant och skyndsamt fortkomst.

*Kent.* Den underkufvade naturen slumrar.

Ljuf balsam vore säkert denna sömn  
För dina sjuka sinnen, som väl knappast,  
Förutan sådan lisa, kunna botas. —

(*Till narren*).

Kom och hjälp till att bära bort din herre,  
Lägg icke händerna i kors!

*Glost.* Bort! Bort!

(KENT, GLOSTER *och narren bära ut konungen*).

*Edg.* När vi en förman se med nöden kämpa,  
Lätt sorgen öfver egen nöd vi dämpa.  
Den lider mest, som qvalen ensam bär  
Och fjerran från all fröjd och hugnad är.

Men smärtans halfva väg du lagt till rygga,  
 När andras sorger sig till dina trygga.  
 Nu är min lott ej tung och ängslig mer,  
 När hvad mig böjer slår min konung ner.  
 Min far hans döttrar liknar. — Thomas, rasta  
 Ej längre här! På tiden märk och kasta  
 Då larfven från dig först, när du ser gry  
 Din äras dag, och lögn och fördom fly.  
 Ske hvad som vill i natt, blott kungen räddas!  
 Tyst, tyst! (Går).

## SJUNDE SCENEN.

Ett rum i Glosters borg.

(CORNWALL, REGAN, GONERIL, EDMUND och betjenter upp-  
träda).

*Cornw.* Skynda allt hvad skyndas kan till hans hög-  
 het, er gemål; visa honom detta bref: den fransyska krigs-  
 hären har landstigit. — Sök upp den skurken Gloster.  
 (Några betjenter gå).

*Reg.* Häng honom genast.

*Gon.* Rif ut hans ögon.

*Cornw.* Öfverlemna honom åt min onåd. — Edmund,  
 gör vår syster sällskap; den hämd, som vi nödgas taga  
 på er förrädiska far, passar icke för er att se på. Säg  
 hertigen, till hvilken ni far, att han skall rusta sig så fort  
 som möjligt; vi skola göra detsamma. Snabbt skola bu-  
 den gå med underrättelser oss emellan. Farväl, kära sy-  
 ster! — Farväl, greffe af Gloster!

(Hofmästaren uppträder).

*Cornw.* Nå, hvar är kungen?

*Hofm.* Mylord af Gloster har fört honom bort.

Fem eller sex och tretti af hans svit,  
 Som sökte honom ifrigt, mötte honom  
 Vid porten här. De följa honom nu,

Med fler utaf lord Glosters tjenare,  
Till Dover, der de skryta af att hafva  
Välrustad hjälp.

*Cornw.* Fort! Hästar åt er fru!

*Gon.* Farväl, min goda lord; farväl, min syster!

(GONERIL och EDMUND gå).

*Cornw.* Edmund, farväl! — Sök upp den bofven Gloster!  
Bind honom som en tjuf; för honom hit.

(Några betjenter gå).

Fast vi ej våga utan rättegång  
Beröfva honom lifvet, skall likväl  
Vår makt tillåta vår förbittring något,  
Som menskor kunna tadla, men ej straffa.  
Hvem kommer? Är det ej förrädaren?

(Betjenter komma med GLOSTER).

*Reg.* Just han, den otacksamma räffen!

*Cornw.*

Binden

Hans skruppna armar!

*Glost.*

Nådigaste herrskap,

Hvad är er mening? Mina vänner, tänken

På gästfriheten, gören mig ej illa!

*Cornw.* Bind honom, säger jag!

(Man binder GLOSTER).

*Reg.*

Hårt! Mycket hårt! —

Gemena niding!

*Glost.*

Känslolösa fru!

Jag är ej någon sådan.

*Cornw.*

Binden honom

Vid stolen här: — skurk, jag skall lära dig. —

(REGAN rycker honom i skägget).

*Glost.* J gode gudar! Huru nedrigt gjordt,  
Att rycka mig i skägget!

*Reg.* Så grå och så förrädisk!

*Glost.*

Onda qvinna!

Det hår, du sliter ur min kind, får lif

Och kallar dig till doms. Jag är er värd;

Ni borde ej med röfvarhänder såra

Ett gästfritt anlet så. Hvad vill ni mig?

*Cornw.* Säg hvad för bref ni fått från Frankrike?

*Reg.* Gif rena svar! Vi känna redan saken.

*Cornw.* I hvad förbund står ni med dessa bofvar,  
Som nyss ha landat här i kungariket?

*Reg.* Till hvem har ni den galna kungen sändt?

Gif svar!

*Glost.* Jag har ett bref blott på förmodan grundadt;  
Det kom från en, som är opartiskt sinnad  
Och ej fiendtligt.

*Cornw.* Undanflykter!

*Reg.* Lögn!

*Cornw.* Hvar har ni kungen sändt?

*Glost.* Till Dover.

*Reg.* Hvarför

Till Dover? Var dig ej vid lifsstraff nekadt —

*Cornw.* Hvarför till Dover? Svara först på det.

*Glost.* Jag står vid pålen, måste tåla hetsen.

*Reg.* Hvarför till Dover?

*Glost.* För att slippa se

Hur du med dina grymma naglar klöser

Hans gamla ögon ut; och slippa se

Din stolta syster hugga tigerklorna

I Herrans smordas kropp!

Den storm, som han med blottad hjessa utstod

I afgundssvarta natten, hade säkert

Vräkt hafvet upp mot himlens hvalf och släckt

Stjernlamporna; men han, den stackars gubben,

Han hjälpte himlen regna!

Om der en varg, i sådan bister natt,

Vid porten tjutit, hade ni väl sagt:

"Portvakt, låt upp!" Allt grymt gaf med sig då. —

Men jag skall se hur vingad hämd en gång

Slår ned på slika barn!

*Cornw.* Nej, se det skall du ej. — Håll stolen, karlar!  
På dina ögon sätter jag min fot.

(*Betjenter hålla GLOSTER fast vid en stol, medan CORNWALL rifver ut hans ena öga och trampar på det*).

*Glost.* Enhvar, som önskar lefva tills han åldras,  
Mig hjälpe nu! — Du grymme! — Ack, J gudar!

*Reg.* Det ser för galet ut; rif ut det andra!

*Cornw.* Nå, ser du hämden nu?

*1 Bet.* Håll, håll, mylord!

Jag har er tjänat alltifrån min barndom,  
Men större tjänst har jag er aldrig gjort,  
Än då jag ber er hålla nu.

*Reg.* Din hund!

*Bet.* Om ni på hakan bure skägg, jag skulle  
Nu rycka dig deri. Hvad har ni för er?

*Cornw.* Min slaf?

(*Drar svärdet och anfaller honom*).

*Bet.* Kom hit så vred ni är; vinn eller tappa!

(*De fäktas. CORNWALL blir sårad*).

*Reg.* (*Till en betjent*).

Gif mig ditt svärd! En bonde trotsa så!

(*Hon sticker den första betjenten i ryggen*).

*Bet.* O, jag är dräpt! (*Till GLOSTER*).

Ni har ett öga kvar

Att se hur han har blifvit straffad. — O! (*Han dör*).

*Cornw.* Jag svarar för att det ej mer skall se; —

Ut, usla olja! Hvar är nu din låga?

*Glost.* Rundt kring mig natt och fasa! — Hvar är  
Edmund?

Edmund, blås upp hvar gnista af natur  
Och hämnas detta!

*Reg.* Bort, förrädare!

Du ropar uppå den, som hatar dig.

Just han har upptäckt ditt förräderi

Och är för god att ömka dig.

*Glost.* Jag dåre!

Det har då Edgar orätt skett! — O himmel,  
Förlåt mig denna synd, välsigna honom!

*Reg.* Vräk honom ut på dörr'n! Nu må han lukta  
Sig fram till Dover. — Nå, mylord, hur är det?

*Cornw.* Han har mig sårat. — Följ mig, min gemål. —  
Kör ut den blinda skurken! — Vräk den slafven  
Uppå en dynghög! — Regan, jag blöder starkt;  
Olägligt kom det såret. Gif mig armen.  
(*CORNWALL går, ledd af REGAN; betjenter lösa GLOSTER  
och föra ut honom*).

*1 Bet.* Det rör mig ej hvad synder jag begår,  
Om det går honom väl.

*2 Bet.* Om hon får lefva  
Och dö till slut som annat folk plär dö,  
Bli alla qvinfolk odjur.

*1 Bet.* Låt oss följa  
Den gamla greffen; hans vägledare  
Den galne tiggarn blifve: han är villig  
Att göra hvad som helst, så tokig är han.

*2 Bet.* Gå du; jag skaffar mig emellertid  
Lin och ägghvitor till att lägga på  
Hans blodiga ögon. Himlen hjälpe honom!

(*De gå åt olika håll*).

## FJERDE AKTEN. FÖRSTA SCENEN.

Heden.

(*EDGAR uppträder*).

*Edg.* Bättre likväl att sig föraktad veta,  
Än att föraktas hemligen och smickras!  
Det uslaste, eländigaste kräk  
Har hoppet kvar, behöfver icke frukta.  
Förändring från det bästa kännes bittrast;  
Det värsta vänder om till fröjd igen.  
Välkommen då, du väsenlösa luft,  
Som nu jag tar i famn. Den arma usling,

Som du blåst ned i djupet, är ej skyldig  
Din stormvind något. — Men hvem kommer der? —

(GLOSTER kommer, ledd af en gubbe).

Min far, ledsagad som en tiggare? —

O verld, verld, verld!

Tvang ej din falskhed oss att hata dig,  
Så dog väl knappast någon gubbe gerna.

*Gubb.* Ack, min goda herre, jag har varit förpaktare  
hos er och hos er far i runda åttio år.

*Glost.* Bort! Gå din väg! Min goda vän, gå bort!  
Ditt bistånd kan ej hjälpa mig det minsta,  
Du kan blott skada dig.

*Gubb.* Ack, goda herre,  
Ni kan ju ej se vägen för er alls!

*Glost.* Jag har ej väg, behöfver inga ögon;  
Jag föll då jag såg bäst. Hur ofta dock  
Vår ringhet skyddar oss! Ja, torftigheten  
Är just vår lycka! — Edgar, bästa son,  
Du mål för en bedragen faders vrede,  
Fick jag blott känna dig emot mitt hjerta,  
Så sade jag att jag fått synen åter!

*Gubb.* Hvem der?

*Edg.* (*Afsides*). O Gudar, hvem kan säga nu:  
”Det kan ej sämre bli?” Nu är det sämre  
För mig än nånsin.

*Gubb.* Det är galna Thoms.

*Edg.* (*Afsides*). Och kan nog värre bli; värst är det ej  
Så länge man kan säga: ”nu är värst.”

*Gubb.* Hvarthän, min gosse?

*Glost.* Är han tiggare?

*Gubb.* Förryckt och tiggare på samma gång.

*Glost.* Han har dock något vett, då han kan tigga.  
I sista nattens storm jag såg en sådan  
Och tänkte så: en mask är människan;  
Min son rann mig i hågen då, och dock  
Var knappt min håg mot honom vänlig då.

Mer har jag sedan sport;  
 Vi äro just för gudarna hvad flugan  
 För ystra pojkar är; de slå ihjel oss  
 För ro skull blott.

*Edg. (Afsides).* Kan detta vara möjligt? —

En usel roll, att spela narr åt sorgen  
 Och gräma sig och annat folk! — Gudsfred!

*Glost.* Är det den nakna gossen?

*Gubb.* Ja, mylord.

*Glost.* Gå då din väg, jag ber. Om du för min skull  
 Vill komma efter oss på Dover-vägen  
 Ett par tre mil, gör det af gammal vänskap  
 Och skaffa kläder åt den nakna stackarn;  
 Han skall mig leda.

*Gubb.* Ack, han är ju galen!

*Glost.* Ett tidens straff, när galna leda blinda!  
 Gör som jag bad dig, eller hur du vill,  
 Men framför allt, gå bort!

*Gubb.* Min bästa rock

Jag honom gifva skall, hvadhelst må hända. (*Går*).

*Glost.* Hör, nakna gosse!

*Edg.* Stackars Thoms fryser. — (*Afsides*). Jag står  
 icke längre ut med att förställa mig.

*Glost.* Kom hit, min gosse.

*Edg. (Afsides).* Och jag måste dock! —  
 Gud signe dina ögon, så de blöda!

*Glost.* Säg, hittar du till Dover?

*Edg.* Ja, både stätta och grind, landsväg och gång-  
 stig. De ha skrämt vettet ur stackars Thoms. Gud be-  
 vare dig, du goda människobarn, för den lede fienden!  
 Fem djeftar ha varit i stackars Thoms på en gång: väl-  
 lustens djefvul Obidicut; Hopp-dans, stumhetens prins;  
 tjuif-anden Mahu; mord-anden Modo och Flibbertigib-  
 bet, grimas-djefvulen, som sedan har farit in i sällskaps-  
 damer och kammarjungfrur. Gud bevare dig, herre!

*Glost.* Här! Tag min börs, du, som af himlen gisslas  
 Med alla plågoris; att jag är usel,

Gör dig dess sällare. — Rätt så, J Gudar!  
 Må njutningens och öfverflödets man,  
 Som trotsar edra bud och ej vill se  
 För det han icke känner, känna genast  
 Er allmaktshand! Då skulle öfverflödet  
 Till alla spridas och enhvar ha nog. —  
 Är Dover-trakten dig bekant?

*Edg.*

Ja, herre.

*Glost.* Der fins ett skyhögt berg med framräckt hufvud,  
 Hemskt blickande mot branta djupet nedtill;  
 Led upp mig till dess aldrasista brädd,  
 Så skall jag lindra ditt eländes börda  
 Med någon dyrbar skänk. Ej derifrån  
 Jag har behof af någon ledsven mer.

*Edg.* Gif mig din arm; den stackars Thoms dig leder.  
 (*De gå*).

## ANDRA SCENEN.

Utanför hertigens af Albanien borg.

(*GONERIL och EDMUND uppträda*).

*Gon.* Välkommen hit! Jag undrar hvarför ej  
 Min fromma man oss mött. —

(*Hofmästaren kommer*).

Hvar är din herre?

*Hofm.* Derinne, nådig' fru; men helt förändrad.  
 Jag sade honom, att en krigshär landat;  
 Han log deråt: jag sade, att ni kom;  
 "Så mycket värre" svarte han: då jag  
 Förtäljde honom om lord Glosters falskhet  
 Och om den trohet, som hans son bevisat,  
 Så sad' han att jag var en narr och påstod  
 Att jag förvrängde sanningen för honom:  
 Allt ondt, som han fick veta, tog han väl;  
 Allt godt, som han fick veta, tog han illa.

*Gon.* (*Till EDMUND*). Då får ni icke längre gå. Det är

Hans andes feghet, som förbjuder honom  
 Att våga något. Ingen förolämpning  
 Kan sätta fart i honom. Hvad på vägen  
 Vi önskat oss, kan i fullbordan gå.  
 Res nu tillbaka till min broder, Edmund,  
 Påskynda mönstringen, för an hans här.  
 Jag byter vapen med min man och sätter  
 En slända i hans hand. Vårt trogna budskap  
 Blir denna mannen. Ni skall snart få höra,  
 Om ni djerfs våga något för er sjelf,  
 Ett bud utaf er dam. *(Ger honom en bandros).*

Bär detta; tyst!

Böj hit er mun; om kyssen djerfdes tala,  
 Han lyfte upp ditt mod i himmelshöjd.  
 Förstå mig och lef väl!

*Edm.* Er in i döden!

*Gon.* Min dyre Gloster! — *(EDMUND går).*

Ack, hvilken skilnad uppå man och man!  
 Dig tillhör qvinnogunst; min narr till make  
 Min säng inkräktar.

*Hofm.* Hertigen, ers nåd!

*(Hofmästaren går).*

*(ALBANIEN uppträder).*

*Gon.* Jag var dock fordom värd ett ljud af er!

*Alb.* O Goneril, du är ej värd det stoftkorn,  
 Som väderilen blåser dig i ögat!

Jag fasar för ett sinnelag som ditt;  
 Den varelse, som ej sitt ursprung vördar,  
 Får aldrig stadigt fäste i sig sjelf;  
 Den qvist, som löser sig från närings-safven  
 I moderstammen, skall nödvändigt vissna  
 Och bli ett redskap åt en gudlös ondska.

*Gon.* Håll upp! Dum är den texten!

*Alb.* Visdom och dygd föraktas af de onda;  
 Smuts älskar smuts. Hvad hafven J föröfvat?  
 Tigrar, ej döttrar, sägen hvad J gjort!

En far, en vördig gråhårsman, hvars hand  
 Den vilda björnen skulle hafva slickat,  
 Ni bragt till vanvett — onaturligt, gudlöst!  
 Säg, kunde väl min broder sådant lida,  
 En man, en prins, af honom upphöjd så?  
 Om himlen snart ej skickar englar ned,  
 Synbarligt dessa grofva brott att straffa,  
 Blir slutet detta:  
 Att menniskorna äta upp hvarandra,  
 Som hafvets rofdjur.

*Gon.* Fega stackare!

Din kind tar kindpust, och din panna skymf;  
 Du har ej ögon för att skilja mellan  
 Din ära och din skam; du känner ej,  
 Att endast dårar ömkan ha med bofvar,  
 Som straffas innan de ha brottet öfvat.  
 Hvar är din trumma? Franska fanor svaja  
 Uti vårt tröga land. Med fjädrad hjälm  
 Begynner re'n din baneman dig trotsa,  
 När du, din dygde-narr, helt stilla sitter  
 Och ropar: "ack, men hvarför gör han så?"

*Alb.* Du satan, spegla dig! Ej afgrundsfulhet  
 Ser så förfärlig ut på djefvulen,  
 Som på en qvinna.

*Gon.* O, din usla narr!

*Alb.* Vanartade, förvända väsen, blygs!  
 Antag ej vilddjursuppsyn! Gick det an  
 För mig att låta handen lyda blodet,  
 Så kunde den ha lust att slita köttet  
 Från dina ben! Men fast du är en djefvul,  
 Är qvinnoskapnaden likväl ditt värn.

*Gon.* Så modig du har blifvit nu!

*(En budbärare kommer).*

*Alb.* Hvad nytt?

*Budb.* Ack, nådig' herre, död är hertig Cornwall!

Han draps af sin betjent, då han höll på  
Att rifva Glosters andra öga ut.

*Alb.* Hvad? Glosters ögon?

*Budb.* En betjent, som sjelf

Han fostrat upp, blef rörd, motsatte sig  
Hans förehafvande och drog sitt svärd  
Emot sin furste, som, deraf förgrymmad,  
Föll ut och fällde honom död bland hopen,  
Men fick dervid det olycksfulla sår,  
Som sedermera blef hans egen bane.

*Alb.* Nu syns det, att J sitten än deruppe,

J domare, som våra brott här nere  
Så plötsligt straffen! Men, den arma Gloster,  
Han miste då det andra ögat ock?

*Budb.* Ja, båda, båda! — Detta bref, min fru,  
Är från er syster, kräfver hastigt svar.

*Gon. (Afsides).* Det der är bra på ett sätt; men då hon  
Nu enka är och har min Gloster hos sig,  
Hur lätt kan ej på mitt fördömda lif  
Mitt luftslott ramla! Denna nyhet smakar  
Dock ej så illa. Jag vill läsa brefvet  
Och sända henne svar.

(*Går*).

*Alb.* Hvar var hans son,

Då man ref ut hans ögon?

*Budb.* Han kom hit

I sällskap med er fru.

*Alb.* Här är han icke.

*Budb.* Nej, jag har honom mött på återvägen.

*Alb.* Nå, vet han af den grymma gerningen?

*Budb.* Ja, herre; det var han, som angaf fadren

Och for med flit från hemmet, för att lemna  
Fritt lopp åt deras hämd.

*Alb.* Jag lefver, Gloster!

Din trohet mot din kung skall jag belöna  
Och hämnas dina ögon. — Kom, min vän,  
Och säg hvad mer du vet.

(*De gå*).

## TREDJE SCENEN.

Det fransyska lägret vid Dover.

(KENT och en riddare uppträda).

*Kent.* Hvarför har franska kungen så hastigt rest hem igen? Känner ni orsaken?

*Riddaren.* Det var ett ofullbordadt statsbestyr, Som, sedan han rest hit, först påtänkt blef Och hotade hans land med sådan fara, Att sjelf han tvungen blef att resa hem.

*Kent.* Hvem för befälet uti kungens ställe?

*Riddaren.* Frankrikes stor-marskalk, *monsieur le Fer.*

*Kent.* Rörde ert bref drottningen till något tecken af sorg?

*Riddaren.* Hon läste det i min närvaro, herre, Och då och då rann ut för fina kinden En fyllig tår. Det syntes, att hon var En drottning öfver sorgen, som rebelliskt Försökte blifva konung öfver henne.

*Kent.* O,  
Hon blef då rörd!

*Riddaren.* Men ej till raseri;  
Ty sorg och tålmod begynte täfla  
Och hvem som skulle mest försköna henne.  
Ni har sett solskens-regn: hon log och gret  
Liksom en dag i Maj. De sälla löjen,  
Som lekte kring de friska läpparna,  
Ej tycktes känna till hvad gäster bodde  
I hennes ögon, och som skildes dädan  
Som perlor droppande från diamanter.  
Kort sagdt: en huldrik prydnad vore sorgen,  
Om så den klädde alla.

*Kent.* Sade hon  
Ej något alls?

*Riddaren.* Jo, en och annan gång  
Framsuckade hon namnet far så tungt

Som om det hade pressat hennes hjerta,  
 Och ropte: "Systrar! Qvinno-afskum! Systrar!  
 Kent! Fader! Systrar? Hvad? I storm? I mörker?  
 Tro ej på ömhet mer!" — Då strömmade  
 Ett heligt regn ur hennes ögons himlar  
 Och qväfde rösten; ut hon störtade,  
 Att ensam bli med sorgen.

*Kent.* Stjernorna,  
 Ja stjernorna, de styra våra öden;  
 Ty annars aflade ej samma par  
 Så skilda barn. — Ni talte mer med henne?

*Riddaren.* Nej.

*Kent.* Var det innan kungen reste hem?

*Riddaren.* Nej, det var efteråt.

*Kent.* Godt, bästa herre! —  
 Den stackars sjuka Lear är nu i staden;  
 Han mins i en och annan bättre stund  
 Hvarför vi kommit hit, men vill ej alls  
 Cordelia skåda.

*Riddaren.* Hvarför ej, min herre?

*Kent.* Så väldigt blygs han nu: hans egen hårdhet,  
 Som henne undanhöll välsignelsen,  
 Förviste henne, skänkte hennes arfslott  
 Åt sina andra två hund-ilskna döttrar —  
 Allt detta stinger honom nu så giftigt,  
 Att glödhhet blygsel håller honom fjerran  
 Ifrån Cordelia.

*Riddaren.* Ack, den stackars herrn!

*Kent.* Har ni ej hört om hertigarnes krigshär?

*Riddaren.* Jo visst; den är på marsch.

*Kent.* Nu för jag er  
 Till Lear, vår kung, och öfverlemnar honom  
 Uti er vård. Ett viktigt skäl mig tvingar  
 Att än en tid fördölja hvem jag är.  
 När ni lärt känna mig, skall ni ej ångra  
 Att ni gjort min bekantskap. Nu, min herre,  
 Kom, följ mig åt.

(*De gå*).

## FJERDE SCENEN.

Ett tält i franska lägret.

(CORDELIA, en läkare och soldater uppträda).

*Cord.* Ack, det är han! Helt nyss man honom mött  
Så vild som stormigt haf, högt sjungande;  
Krans bar han utaf jordrök, åkervindor,  
Vildsenap, odört, nässlor, vallmo, blåklint  
Och allt onyttigt ogräs, som plår växa  
Bland mustigt korn. Sänd hundra man att leta  
På hvarje kappland högtbevuxen mark  
Och bringa honom hit. *(En officer går).*

Säg, mäktar konsten  
Ge honom sans igen? Allt hvad jag äger  
Tillfaller den i lön, som botar honom.

*Läk.* Jo medel finnas, nådig' fru:  
En fostermor för vår natur är hvilan;  
Den felas honom, men kan kallas fram  
Af mången verksam ört, hvars kraft förmår  
Att lycka sjelfva sorgens ögon till.

*Cord.* O, J välsignade, ej kända under,  
J dolda krafter uti jordens sköte,  
Uppspiren af min gråt! O hjälpen, lindren  
Den goda gubbens qual! —  
O söken, söken honom, så att ej  
Hans vilda raseri det lif förkortar,  
Som icke sjelf kan leda sig?

*(En budbärare kommer).*

*Budb.* Min fru,  
Britanniens härmakt är i antåg hit.

*Cord.* Det visste man förut; vår makt står rustad  
Och väntar på dem. O, min dyra fader,  
Din är den sak, som nu jag åtar mig!  
Och därför har den stora Frankrike  
Haft ömkan med min sorg och mina tårar.

Ej ärelystnad har i stål oss klädt,  
 Nej, kärlek, kärlek och den gamles rätt.  
 O, må jag snart få se och höra honom!

(*De gå*).

## FEMTE SCENEN.

Ett rum i Glosters borg.

(*REGAN och hofmästaren uppträda*).

*Reg.* Men har vår broders krigshär ock ryckt ut?

*Hofm.* Ja, nådig' fru.

*Reg.* Och är han sjelf tillstädes?

*Hofm.* Det höll rätt hårdt, minsann. Er syster är  
 En bättre krigare än han.

*Reg.* Lord Edmund

Har icke talat med er herre hemma?

*Hofm.* Nej, nådig' fru.

*Reg.* Hvad kan min syster ha  
 Att säga honom i sitt bref?

*Hofm.* Jag vet ej.

*Reg.* Visst for han härifrån i viktigt värf. —  
 Bra dumt att rifva Glosters ögon ut  
 Och låta honom lefva! Hvart han kommer,  
 Han reser alla hjertan upp mot oss.  
 Jag tror, att Edmund, rörd af hans elände,  
 Har dragit ut att göra ända på  
 Hans natt-lif och derjemte forska ut  
 Fiendens styrka.

*Hofm.* Det blir högst nödvändigt,  
 Att jag med brefvet reser efter honom.

*Reg.* I morgon drar vår här i fält; dröj qvar,  
 Ty vägen farlig är.

*Hofm.* Det törs jag icke;  
 Min fru mig gaf en mycket sträng befallning.

*Reg.* Hvi skrifva Edmund till? Ni kunde ju  
 Ha framfört muntligt bud? Det är visst något —

Jag vet ej hvad — jag blir dig mycket huld, —  
Låt mig få bryta brefvet!

*Hofm.* Nej, långt heldre —

*Reg.* Jag vet, att ej er fru sin hertig älskar;  
Jag vet det säkert. Då hon sist var här,  
Så förde hon med sina ömma blickar  
Ett högst värtaligt ögonspråk med Edmund.  
Du har förtroende deraf, det vet jag.

*Hofm.* Jag, nådig fru?

*Reg.* Jag skämtar ej; jag vet, att du det har;  
Gif därför akt på hvad jag säger nu;  
Min man är död, jag är med Edmund ense;  
Han passar äfven bättre för min hand  
Än för din frus: — till resten kan du gissa.  
Gif honom detta, om du råkar honom;  
Och om din fru af dig får veta något, —  
Bed henne taga sitt förnuft till fånga.  
Se så, farväl!

Om du hör af den blinda nidingen,  
Stor lön får den, som rödjer honom undan.

*Hofm.* Fick jag blott råka honom, skulle jag  
Nog visa hvem jag håller med.

*Reg.*

Farväl!

(*De gå*).

## SJETTE SCENEN.

Nejden kring Dover.

(*GLOSTER uppträder ledd af EDGAR i bondkläder*).

*Glost.* Nå, äro vi ej snart på bergets topp?

*Edg.* Ni klättrar uppåt nu? Hå, hur vi streta!

*Glost.* Jemn tycks mig marken vara.

*Edg.*

Grufligt brant!

Tyst! Hör ni hafvet?

*Glost.*

Nej, det gör jag icke.

*Edg.* Då ha väl edra andra sinnen lidit  
Af edra ögons plåga.

*Glost.* Kan väl vara.

Din röst tycks mig förändrad, och du talar  
Mer klokt och redigt än du gjort förut.

*Edg.* Ni misstar er; till klädedräkten endast  
Är jag förändrad.

*Glost.* Men du talar bättre.

*Edg.* Se så, här är det. Stanna här! — Hur rysligt  
Och svindlande att skåda ned så djupt!  
Blåkråkorna och kajorna, som flaxa  
Kring klippans gördelstad, se ut som bromsar;  
Halfvägs dit nedåt klänger der en karl,  
Som plockar fenkol. Rysliga handtering!  
Mig tycks, han syns ej större än sitt hufvud.  
De fiskare, som vandra långsät stranden,  
Se ut som möss. Skeppet, som ankrat der,  
Krympt hop till julle, jullen till en boj,  
Som knappt kan ögnas. Havvets bränningar,  
Som brusa öfver småsten tusentals,  
Hit upp ej höras. — Mer vill jag ej se;  
Jag kan bli hufvud-yr, få svindel, falla  
Ned hufvudstupa.

*Glost.* Ställ mig der du står.

*Edg.* Gif mig er hand; nu är ni knappt en fot  
Från brantens rand. För allt inunder månen  
Ett språng jag här ej toge.

*Glost.* Släpp min hand.

Här är en börs! Den gömmer en juvel,  
Som väl är värd att fattig man den tar;  
Elfvor och Gudar signe den åt dig!  
Gå längre bort ifrån mig; bjud farväl  
Och låt mig höra att du går din väg.

*Edg.* Farväl då, gode herre!

*Glost.* Hjertans gerna!

*Edg.* Så får jag väl med hans förtviflan leka,  
För att den bota.

*Glost.* O J store gudar,  
Nu säger jag farväl åt denna världen

Och skakar i er åsyn tåligt af  
 Mitt svåra lidande! Om jag var mäktig  
 Att längre bära det förutan knot  
 Mot er allsmåktiga och höga vilja,  
 Så skulle min nedbrunna lefnadsveke  
 Få slockna af sig sjelf. Välsignen Edgar,  
 Såframt han lefver! — Nu, min vän, farväl!

*Edg.* Nu har jag gått; farväl!

(*GLOSTER tar ett språng och faller raklång på marken*).  
 Hvem vet likväl om icke fantasien  
 Kan plundra lifvets skatt, när lifvet sjelf  
 Ej motvärn gör?  
 Om nu han vore der han tänkte vara,  
 Så vore det förbi med all hans tanke. —  
 Död eller lefvande? — Hollah, min herre! —  
 Hör, herre! — Tala! — Ja, på detta vis  
 Kan han ha dött! — Men nej, han qvicknar vid. —  
 Hvem är ni, herre?

*Glost.* Bort! Låt mig få dö.

*Edg.* Så många famnar hufvudstupa ned —  
 Om du ej varit dvergsnät, fjäder, luft,  
 Du krossats som ett ägg! Du andas dock,  
 Har tyngd och blöder ej, är frisk och talar.  
 Ej tio masters längd uppmäta kan  
 Den höjd, som du har lodrätt fallit ned.  
 Ett under att du lefver! Tala mer.

*Glost.* Men föll jag eller icke?

*Edg.* Du föll ned

Från detta kritbergs fruktansvärda topp.  
 Se uppåt! Lärkan med sin gälla drill  
 Kan hvarken höras eller ses så fjerran.  
 Se upp, se upp!

*Glost.* Ack, jag har inga ögon!  
 Är uslingen beröfvad den välgerning,  
 Att ända sjelf sitt lif? Skönt var det dock,  
 När nöden kunde gäcka sin tyrann  
 Och undandraga sig hans stolta nycker.

*Edg.* Gif mig er arm. Upp! Så! Hur mår ni nu?  
Har ni i benen känsel? Kan ni stå?

*Glost.* Tyvärr!

*Edg.* Det der är mer än underbart!  
På klippans rand, hvad var det för en skepnad,  
Som skildes vid er der?

*Glost.* En fattig usling.

*Edg.* För mig här nedre liknade hans ögon  
Två månar; tusen näsor hade han,  
Inböjda horn, och kroppen gick i vågor  
Som hafvet när det stormar. Sälla fader,  
Tro därför att de renaste bland gudar,  
Som göra sig en ära af att öfva  
Hvad oss omöjligt tycks, ha räddat dig.

*Glost.* Så är det. Hädanefter vill jag bära  
Min motgång tåligt, tills den ropar sjelf:  
"Nog, nog! och "dö!" Den skepnad, som du såg,  
Höll jag för menska; ofta nämnde han  
Den ondes namn. — Han förde mig dit upp.

*Edg.* Var lugn och modig. — Men hvem kommer der?

(*LEAR uppträder fantastiskt prydd med blommor och kransar*).

Ett sundt förnuft kan aldrig styra ut  
Sin herre så.

*Lear.* Nej, de kunna icke komma åt mig för mynt-  
ning; jag är kungen sjelf.

*Edg.* O hvilken hjertfrätande syn!

*Lear.* Naturen går öfver konsten i det afseendet. —  
Der har ni edra värfningspenningar. Den der karlen hand-  
terar sin båge som en fogelskrämma. Spänn upp bågen en  
god aln. — Se, se, en rätta! Tyst, tyst! Det går an med  
den här stekta ostbiten. — Der ligger min pansarhandske;  
jag vill slåss om den saken med en jette. — Fram med  
hillebarderna! — Du flyger bra, min fogel. — I pricken,  
i pricken! Huj! — Hvad är lösen?

*Edg.* Söt mejram.

*Lear.* Gå vidare!

*Glost.* Jag känner den rösten.

*Lear.* Ha, Goneril! — Med ett hvitt skägg! — De kröpo för mig som hundar och berättade mig att jag hade hvita hår i mitt skägg innan de svarta kommo dit. — Att säga ja och nej till allt hvad jag sade! — Ja och nej på samma gång — det var ingen god teologi. När regnet en gång vätte mig, när blåsten kom mig att hacka tänderna, när åskan icke ville tiga på min befallning; då såg jag hvad de gingo för, då blef jag klok på dem. Nej, nej, de äro icke att lita på! De sade mig, att jag förmådde hvad som helst. Det är lögn: jag förmår icke motstå en frossbrytning.

*Glost.* Jag känner ljudet uti denna stämma;  
Är det ej kungen?

*Lear.* Jo, hvar tum en kung:  
Min blick är spänd; se, mina slafvar darra.  
Den menskan ger jag nåd: hvad var ditt brott?  
"Skörlefnad!" —

Du skall ej dö. Dö för skörlefnad? Nej!  
Gråsparfven och den lilla gyldne flugan  
Midt för mitt öga bola.  
Väx till, du hordomssynd! Oäkta sonen  
Har älskat Gloster mer, än mig två döttrar  
Emellan kyska lakan aflade.  
Otukt, gå på, gå på båd' härs och tvärs,  
Ty jag har ondt om krigsfolk nu för tiden!  
Nej se den pena damen!  
Spår hennes blick ej kyskhetssnö i barmen?  
Hon ser så helig ut, slår ögat ned  
Om nöjets blotta namn hon hör.  
Dock går ej katt, ej brunstigt sto till verket  
Med glupskare begär.  
Från midjan nedåt äro de centaurer,  
Fast qvinnor ofvantill.  
Till gördeln blott få gudarna regera,  
Allt nedinunder tillhör djefvulen.  
Der är det helvete, der är det mörker,

Der är det svafvelsjö, brand, skällning, stank,  
Förruttelse! —

Fy, fy! Pah, pah! — Hör hit, aptekare!

Gif mig en smula mysk att friska upp

Min fantasi med: se, der har du pengar.

*Glost.* O låt mig kyssa denna hand!

*Lear.* Låt mig först torka af den; den luktar lik.

*Glost.* O du naturens sönderslagna konstverk!

Som du skall ock den vida verdens krets

Till intet bli. — Säg, känner du igen mig?

*Lear.* Jag erinrar mig mycket väl dina ögon. Sneglar du på mig? Nej, använd alla dina konster, blinda Cupido; jag älskar ändå icke. — Läs den här utmaningen; gif bara akt på strecken i dessa bokstäfver.

*Glost.* Om också alla orden vore solar,  
Jag kunde likväl ej ett enda se.

*Edg.* Hvad ryktet sade, ville jag ej tro;  
Jag ser det är så, och mitt hjerta brister.

*Lear.* Läs!

*Glost.* Hvad? Med dessa ögonhålor?

*Lear.* Åhå, är det så fatt? Inga ögon i hufvudet, inga pengar i pungen? Din syn går tungt, din pung är lätt. Och ändå ser du hur det går till här i verden.

*Glost.* Jag ser det kännande.

*Lear.* Hvad? Är du tokig? Utan ögon kan man mycket väl se hur det går till här i verden. Se med dina öron: se hur den der domaren topp rider den der enfaldiga tjufven. Gif nu akt: byt om platser, och — hokus pokus! — hvem är nu domaren, hvem är nu tjufven? Du har sett en bondes hund skälla på en tiggare?

*Glost.* Ja, herre.

*Lear.* Och det arma kräket sprang för hundrackan?  
Der kan du se maktens stora bild: en hund har respekt med sig, när han är stadd i embetsärenden.

Gemena bödel! Blodiga handen bort!

Du gisslar skökan? Piska förr dig sjelf;

Du brinner af begär att bruka henne

Till synden, som du risar henne för.  
 Procentarn hänger upp bedragaren;  
 Igenom lumpor kika småfel ut,  
 Mård, sobel dölja allt. Smid guld kring synden,  
 Så går rättvisans starka lans i spillror;  
 Med lumpor väpna den, så stinger dvergen  
 Igenom den med strån. Nej, ingen syndar,  
 Nej ingen, säger jag; jag fritar alla.  
 Mins, att jag sagt det, vän, jag, som kan fångsla  
 Lagläsarns tunga. Sätt glasögon på  
 Och låtsa att du ser — kannstöparn lik —  
 Hvad du platt icke ser. — Nu, nu, nu, nu,  
 Drag mina stöflor af! — Hårdt, hårdt, — se så!

*Edg.* O hvilken blandning af förstånd och vanvett!  
 Förnuft i galenskap!

*Lear.* Om du mitt öde  
 Begråta vill, så nyttja mina ögon.  
 Jag känner dig rätt väl; du heter Gloster.  
 Gif dig tillfreds, vi föddes gråtande.  
 Du vet, att vi med första andetaget  
 Skreko och qvidde. — Hör; jag vill predika!

*Glost.* O, hvilken dag af jemmer!

*Lear.* Då vi föddes,  
 Begreto vi vår lott att hafva kommit  
 Till denna stora skådeplats för narrar. —  
 Hvad tycks om denna hatt? Det vore ju  
 Ett dråpligt krigsputs, att en tropp med hästar  
 Besko med filt! Det har jag lust att fresta.  
 Och när jag stulit mig på mina mågar,  
 Så hugg ihjel, ihjel, ihjel, ihjel!

*(En riddare med betjenter uppträder).*

*Riddaren.* Här är han ju. Lägg hand på honom. —  
 Herre,

Er bästa dotter —

*Lear.* Hvad? Ingen hjälp? Är jag en fånge? Nå,  
 Jag är ju lyckans narr. — Bemöt mig väl;

Ni skall få lösen. Skaffa mig en fältskär,  
Jag har ett hugg i hjernan fått.

*Riddaren.* Er skall ej något felas.

*Lear.*

Ingen hjälp?

Står jag här ensam? O, det kan förvandla  
En karl till salta tårar och hans ögon  
Till trädgårdssprutor, för att dämpa dammet  
I sommarhettan ned!

*Riddaren.* Min goda herre, —

*Lear.* Jag vill dö tappert som en brudgum. Hvad?  
Gläd vill jag vara. Ha! Jag är en kung.  
Ni vet väl det, god' herrar?

*Riddaren.* Ja, ni vår kung och herre är; vi lyda.

*Lear.* Då är det lif i spelet! Men den, som skall taga  
fatt på mig, han skall springa dugtigt. Sa, sa, sa, sa!

*(Han springer ut; sviten efter honom).*

*Riddaren.* Rysligt att se den sämsta usling så;  
Osägligt rysligt, när det är en kung! —  
Du har en dotter, som förlossar världen  
Från den förbannelse, som tvenne andra  
Ådragit den.

*Edg.* Hell er, min bästa herre!

*Riddaren.* Var bara kort, min vän; hvad vill du mig?

*Edg.* Har ni hört af om det blir drabbning snart?

*Riddaren.* Det är ju allmänt känt, enhvar har hört det,  
Som öron har.

*Edg.* Men med förlof, min herre,  
Hur nära står den andra här'n?

*Riddaren.* Helt nära  
Och rycker fram med fart. Dess hufvudstyrka  
Kan nalkas när som helst.

*Edg.* Tack; det var allt.

*Riddaren.* Fastän vår drottning här sig uppehåller  
Af vissa skäl, har dock vår här ryckt ut.

*Edg.* Haf tack, min herre!

*(Riddaren går).*

*Glost.* J gode gudar, tagen från mig lifvet!

Må ej min onda håg ännu en gång,  
Förrän er täcks, förleda mig att dö!

*Edg.* Ni beder väl, min far.

*Glost.* Min vän, hvem är ni?

*Edg.* En stackars usling, tämd af ödets hugg  
Och inlärdd uti djupa sorgers skola  
Till ömt medlidande. Gif mig er hand,  
Jag skall er husrum skaffa.

*Glost.* Hjertlig tack!

Må himlens ynnest och välsignelse  
Er löna tusenfaldt!

*(Hofmästaren uppträder).*

*Hofm.* Här står ett pris att vinna! Hvilken lycka! —  
Ditt ögon lösa hufvud är just skapadt  
Att ge min lycka fart. Du gamla niding,  
Tänk på din hädanfärd! Det svärd är blottadt,  
Som skall dig dräpa.

*Glost.* Bruka nu med kraft  
Din hjälpar-hand! *(EDGAR sätter sig till motvärn).*

*Hofm.* Hvad? Djerfs du, fräcka bonde,  
Försvara sådan riksförrädare?

Bort, bort, på det att ej hans ödes pest  
Må smitta äfven dig! Släpp nu hans arm!

*Edg.* Vill inte släppa'n, harre; här ska' bli anna' åf.

*Hofm.* Släpp, usling, eller dö!

*Edg.* Kjare harre, knoppa er bort, ni, å låt fatti't folk  
få vara med fre'! Hade en stor käft kunna' skrämma lifve'  
ur mig, så hade det fälle vuri en fjorton dars tid stacko-  
tare. Nässja inte gubben förnär! Håll er i styr, der rå'r  
jag er tell; annars ska' ja' probra hocken som håller styf-  
vare, er skalle ell' min knölpåk. Ja' krusar inte', ja'.

*Hofm.* Bondlurk!

*Edg.* Ja' ska' peta era tänder, ja', harre. Kom bara!  
Strunt i era pipningar!

*(De fäktas. EDGAR slår honom till marken).*

*Hofm.* Träl, du har dräpt mig: — tag min börs, du niding!

Vill du ha trefnad, så begraf min kropp  
 Och gif det bref, du finner i min ficka,  
 Åt Edmund, grefve Gloster. Uppsök honom  
 Uti Britanniens här. — O, död i förtid! (Dör).

*Edg.* Jag känner dig: en beredvillig skurk,  
 Så slafviskt tjänande din matmors laster  
 Som ondskan önska kan.

*Glost.* Hvad? Är han död?

*Edg.* Sätt ni er ned, o fader; hvilat er! —  
 Låt se hans flickor. Brefvet, som han talt om,  
 Kan tjena mig. — Ja, han är död. — Blott skada  
 Att ingen ann' hans bödel blef! — Låt se!  
 Brist, kära lack! Tag icke illa upp,  
 Du sedolära! För att rätt beskåda  
 Vår oväns sinnelag, hans bröst vi öppna:  
 Hans bref att öppna, är ej lika farligt.

(*Han läser brefvet*).

"Påminn er våra ömsesidiga löften. Ni har många tillfällen att rödja honom ur vägen; blott viljan ej brister er, skola tid och rum erbjudas er i öfverflöd. Kommer han tillbaka såsom segrare, så är allt i sitt gamla skick: då är jag fånge, och hans säng mitt häkte. Befria mig från dess äckliga värma, och intag hans plats för er möda.

Er — gemål önskade jag att säga —  
 tillgifna tjänarinna

Goneril."

O huru gränslös är ej qvinolustan!  
 En plan mot hennes goda makes lif,  
 Och det för att i stället få — min bror! —  
 Här vill jag gräfvat ned dig uti sanden,  
 Osaliga postbud åt en mordisk vållust!  
 När tiden mognat, skall jag hålla fram  
 För hertigen, hvars lif man eftertraktat,  
 Det fräcka brefvet. Han skall spörja nöjd  
 Att du i ärendet blef undanröjd. (*EDGAR släpar ut liket*).

*Glost.* Lear är förryckt. Hur styft är ej mitt sinne,  
 Då jag kan upprätt stå och känna lifligt

Mitt djupa qval! O, att jag galen vore!  
 Då blefve från min sorg min tanke skild;  
 I fantasiens yrsel skulle qvalen  
 Ej veta till sig sjelfva.

(EDGAR *kommer tillbaka*).

*Edg.* Gif mig handen.  
 Jag tycker mig i fjerran trumslag höra;  
 Kom, fader! Jag skall skaffa er en vän.

(*De gå*).

## SJUNDE SCENEN.

Ett tält i det franska lägret.

(CORDELIA, KENT, *en läkare och en riddare uppträda*).

*Cord.* Ack, ädle Kent, hur skall jag någonsin  
 Din godhet kunna löna? Dertill är  
 Mitt lif för kort och hvarje mått för knappt.

*Kent.* Att ej misskännas, är en riklig lön.  
 Ren sanning är allt hvad jag er berättat;  
 Ej mer, ej mindre.

*Cord.* Anlägg bättre kläder;  
 Din dräkt påminner blott om bittra stunder,  
 Jag ber, lägg af den!

*Kent.* Nej, min goda fru;  
 Min plan förderfvas, om jag nu blir känd.  
 Min lön det vare, att ni mig ej känner  
 För'r'n jag och tiden tror det rådligt vara.

*Cord.* Nå väl, det vare så, min goda herre. —

(*Till läkaren*).

Hur mår nu konungen?

*Läk.* Han sofver än.

*Cord.* Allgode gudar, gören honom sund  
 Från dessa remnor i hans kränkta själ!  
 Till samklang stämman de förstämde strängar  
 I denna far, af sina barn förbytt!

*Läk.* Tillåter nu ers majestät att vi  
 Få väcka kungen? Han har sofvit länge.

*Cord.* Låt råda er utaf er konst och gör  
Hvad sjelf ni finner klokast. Är han påklädd?

*(Betjenter bära in LEAR, sofvande i en stol).*

*Riddaren.* Ja, nådig fru; då han som djupast sof,  
Ikläddes han af oss helt nya kläder.

*Läk.* Min fru, var hos oss, när vi väcka honom;  
Jag tviflar icke på hans lugn.

*Cord.* Nå väl!

*Läk.* Jag ber, kom närmre. — Låt musiken ljuda.

*Cord.* Min dyra far! — Tillfriskning, fäst din läkdom  
Vid mina läppar och låt denna kyss  
Lindra de qual, som mina båda systrar  
Ha vållat dig, du vördnadsvärde gamle!

*Kent.* Du hulda, kärleksrika drottning!

*Cord.* Ja, om du ock ej varit deras far —  
De borde dock ha känt medlidande  
Med dina silfverhår. Var det en hjessa  
Att drifva ut mot vreda stormarna?  
Att hålla stånd mot thordöns skarpa viggas,  
När blixtrar fräste kors och tvärs i rymden?  
Att stå på fältvakt — grymt tillspillogifven —  
Med denna tunna hjälm? Min oväns hund, —  
Om ock han bitit mig, — dock skulle legat  
Den natten vid min spis. Och, arma far,  
Tvangs du att söka skjul bland djur och stigmän  
På kort och unken halm? Ack, ack, jag undrar  
Att ej ditt lif och sans med ens förgingo!  
Han vaknar, tala honom till.

*Läk.* Ers nåd,

Det vore bäst, om sjelf ni gjorde det.

*Cord.* Hur står det till, min konungsliga herre?  
Hur mår ers majestät?

*Lear.* Det är ej rätt, att ta mig upp ur grafven. —  
Du är en salig själ, men jag är häftad  
Uppå ett eldshjul, som min gråt nu skållar  
Likt nedsmält bly.

*Cord.* Ack, känner ni mig, herre?

*Lear.* Jag vet, att du en ande är; när dog du?

*Cord.* Ack, långt från sans ännu!

*Läk.* Han har ej vaknat

Fullkomligt än. Låt honom hvila litet.

*Lear.* Hvar var jag väl? — Hvar är jag? — Ljusa dagen? —

Djupt är jag kränkt — jag skulle dö af ömkan,  
Om jag såg andra så. — Hur är det med mig? —

Jag svär ej på att detta är min hand —

Låt se! Jo, nålen sticks. Ack, om jag visste  
Hur det med mig är fatt!

*Cord.* O, se på mig

Och sträck utöfver mig er fadershand

Välsignande! — Nej, nej, kom ej med knäfall!

*Lear.* Jag ber, drif icke gäck med mig! Jag är

En mycket gammal, svag och barnslig man,

Åtti år gammal visst och derutöfver

Precist på timman!

Och, rent ut sagdt, jag fruktar, att jag ej

Är riktigt klok. Mig tycks jag borde känna

Så er som denna man; dock tviflar jag,

Ty detta ställe känner jag ej till

Och kan ej alls erinra mig de kläder,

Som nu jag bär, ej heller hvar jag sof

Förleden natt. Ack, skratta ej åt mig!

Så sant jag lefver,

Tror jag att denna ädla damen är

Mitt barn Cordelia!

*Cord.* Ja, ja, det är jag!

*Lear.* Ä' dina tårar våta? Åh ja, åh ja!

Gråt ej, jag ber! Har du förgift åt mig,

Så vill jag dricka det, ty dina systrar

Ha, efter hvad jag minnas vill, mig kränkt.

Du hade något skäl, de hade intet.

*Cord.* O, intet, intet skäl!

*Lear.* Är jag i Frankrike?

*Kent.* Mylord, ni är uti ert eget rike.

*Lear.* Bedrag mig icke!

*Läk.* Fatta tröst, min drottning!

Hans värsta raseri är dämpadt nu,

Men farligt vore det att väcka minnet

Af tiden, som han mist. För honom in;

Stör honom ej, låt honom sansa sig.

*Cord.* Tacks nu ers höghet följa med mig in?

*Lear.* O, haf fördrag med mig! Förlåt och glöm!

Jag gammal är och nästan barn på nytt.

(LEAR, CORDELIA, läkaren och betjenterna gå).

*Riddaren.* Bekräftar sig,

Att hertig Cornwall tog ett sådant slut?

*Kent.* Ja, herre.

*Riddaren.* Hvilken anför då hans här?

*Kent.* Glosters oäkta son, som jag har hört.

*Riddaren.* Det sägs, att Edgar, hans förvista son,

Nu uppehåller sig med Kent i Tyskland.

*Kent.* Än si, än så, går ryktet. Nu är tid

Att se sig om, ty kungarikets troppar

Framrycka hurtigt.

*Riddaren.* En blodig fäktning ser det ut att bli.

Farväl, min herre. (Går).

*Kent.* Väl eller illa går det mig i dag,

Alltefter hvem som vinner detta slag. (Går).

## FEMTE AKTEN. FÖRSTA SCENEN.

Brittiska lägret nära Dover.

(EDMUND, REGAN, höfdingar och soldater uppträda med flygande fanor och klingande spel).

*Edm.* (Till en höfding). Spörj hertigen om han vill  
nu som sist,

Eller om han efteråt, af någon orsak,

Har ändrat plan. Han är föränderlig

Och vankelmodig. Sök att bringa oss  
Hans fasta och orubbliga beslut. (*Höfdingen går*).

*Reg.* Vår systers bud har säkert förolyckats.

*Edm.* Jag fruktar det, min fru.

*Reg.* Nå, kära grefve,

Ni vet hvad lycka jag er ärnat — säg mig —

Men ärligt och uppriktigt — älskar ni

Min syster Goneril?

*Edm.* I tukt och ära.

*Reg.* Men smög ni aldrig på min broders vägar  
Till en förbuden ort?

*Edm.* Ni misstar er.

*Reg.* Jag fruktar, att ni har med henne varit  
Djupt införlifvad — helt och hållet hennes.

*Edm.* Nej, på min ära!

*Reg.* Jag kan ej lida henne. Dyra herre,  
Lef ej för fritt med henne!

*Edm.* Frukta ej, —

Hon och Albanien, hennes man —

(*ALBANIEN, GONERIL och soldater uppträda*).

*Gon.* (*Afsides*). Jag ville heldre detta slag förlora,  
Än att hon skulle skilja mig och honom.

*Alb.* Vår kära syster, var välkommen hit! —  
Jag hör, att kungen kommit till sin dotter  
Med andra, som vår stränga styrelse  
Missnöjda gjort. Får jag ej vara ärlig,  
Är jag ej tapper alls. Nu är jag med er  
För det att Frankrike anfaller oss,  
Men icke derför att det bistår kungen  
Och andra fler, som, det befarar jag,  
Nog hafva starka skäl till upprorsfejd.

*Edm.* Högst dygdigt taladt!

*Reg.* Hvad är det för prat?

*Gon.* Låt oss med enighet vår ovän möta;  
Till dessa husliga inbördes tvister  
Är nu ej tid.

*Alb.* Nå, låt oss hålla då  
Rådpläningar med våra gamla krigsmän.

*Edm.* Jag skall på stunden komma till ert tält.

*Reg.* Ni går väl med oss, syster?

*Gon.* Nej.

*Reg.* Det är dock skickligast; kom med, jag ber.

*Gon.* (*Afsides*). Ha, jag begriper! — Godt, jag följer med.

(*I det de gå, kommer EDGAR förklädd*).

*Edg.* Om någonsin ers höghet talat har  
Med en så lättig karl, så hör ett ord.

*Alb.* Jag kommer genast efter er. — Nå, tala.

(EDMUND, REGAN, GONERIL *och sviten gå*).

*Edg.* Bryt detta bref, förrän ni går i striden.

Om ni får seger, låt trumpeteten kalla  
Den, som det hitfört. Usel ser jag ut,  
Dock kan jag ställa fram en riddare,  
Som skall bevisa hvad der skrifvet står.

Om ni förlorar slaget, är er roll  
Utspelad här i världen; alla ränker  
Upphöra då. Må lyckan stå er bi!

*Alb.* Dröj tills jag brefvet läst.

*Edg.* Det får jag ej.

Låt blott vid läglig tid en häröld ropa,  
Så kommer jag igen. (*Går*).

*Alb.* Farväl med dig; jag skall ditt papper läsa.

(EDMUND *kommer tillbaka*).

*Edm.* Fienden syns; ställ upp er här till slag.  
Här är hans antal räknadt ut så noga  
Som möjligtvis man kunnat. Men att skynda  
Blir nödigt för er.

*Alb.* Glad vi helsa tiden. (*Går*).

*Edm.* Jag svurit båda dessa systrar kärlek;  
De sky hvarann som vi den huggorm sky,  
Hvars gadd oss stack. Hvem af dem skall jag ta?  
Endera? Båda? Eller ingendera?

Om båda lefva, får jag ingendera;  
 Att taga enkan, är att reta upp,  
 Ja göra hennes syster Gon'ril galen;  
 Och knappast vinner jag mitt ändamål,  
 Om mannen lefver. Godt, jag skall i striden  
 Hans makt utöfva, och när det är gjordt  
 Må hon, som gerna vill bli honom qvitt,  
 På något sätt i hast förgöra honom.  
 Hvad nåden angår, som han ämnar skänka  
 Lear och Cordelia, — vinna vi bataljen  
 Och få dem i vårt våld, så blir med nåden  
 Allsingenting utaf. Uti mitt läge  
 Man värje sig och medlen icke väge. (Går).

## ANDRA SCENEN.

Ett fält emellan två läger.

(*Vapenbrak bakom scenen. LEAR, CORDELIA och deras troppar draga öfver skådebanan med flygande fanor och klingande spel. GLOSTER och EDGAR uppträda*).

*Edg.* Här, fader, hvila i en gästfri skugga  
 Af detta träd; bed för den goda saken.  
 Om någonsin till er jag återkommer,  
 Så bringar jag er tröst.

*Glost.*

Gud signe er!

(EDGAR går).

(*Vapenbrak; derpå flykt. EDGAR återkommer*).

*Edg.* Bort, gamle man! Gif mig din hand; bort, bort!  
 Lear är besegrad, han och dottren fågna;  
 Gif mig nu handen, kom!

*Glost.* Nej, ej ett fjät. Här kan man också ruttna.

*Edg.* Förtviflad nu igen? Man måste tåla  
 Sin bortgång hädan, som sin ankomst hit.  
 Att vara mogen, det är allt. Kom, kom!

*Glost.* Ja, deri har ni mycket rätt.

(*De gå*).

## TREDJE SCENEN.

Det brittiska lägret nära Dover.

(EDMUND uppträder som segrare med flygande fanor och klingande spel. LEAR och CORDELIA som fångar. Höfdingar, soldater m. fl.).

*Edm.* Bort med dem, höfvitsmän! Dem väl bevaken,  
Tills deras höga vilja blifvit spord,  
Som skola döma.

*Cord.* Jag är ej den första,  
Som, med den bästa afsigt, rönt det värsta.  
Din ofärd, goda fader, mest mig kränker;  
Sjelf kunde jag väl trotsa lyckans ränker. —  
Se vi ej dessa döttrar? Dessa systrar?

*Lear.* Nej, nej, nej, nej! Kom, låt oss gå i häkte.  
Som tvenne foglar i en bur vi två  
Då skola sjunga. Om af mig du äskar  
Välsignelse, knäböjer jag och beder  
Om din förlåtelse. Så lefva vi,  
Bedja och sjunga och berätta sagor  
Och le åt gylldne fjärlar, höra på  
Hur fattigt folk berättar nytt från hofvet  
Och prata sjelfva med: om hvem som faller,  
Och hvem som stiger, vinner eller tappar  
Och se så visa ut som om vi vore  
Guds sändebud. Så öfverlefva vi  
I fängselhålan många hofpartier,  
Som efter månen hafva ebb och flod.

*Edm.* För bort dem!

*Lear.* På slika offer, min Cordelia,  
Strö sjelfva gudarna sin rökelse.  
Har jag dig i min famn? Den, som oss skiljer,  
Skall röka oss med himlabränder ut  
Som räfven ur dess kula. Gråt ej mer;  
Förrän af oss de pressa ut en tår,

Skall kräftan fräta deras kött af benen —  
Förr skola de dö hungersdöden. Kom!

(LEAR och CORDELIA föras bort af vaken).

Edm. Kom hit och hör mig, höfvitsman!

Tag detta papper; följ dem nu till häktet.  
En grad har jag dig upphöjt: om du gör  
Hvad här står skrifvet, banar du dig vägen  
Till lyckans höjd. Märk det: som tiden är,  
Är menniskan; att vara blöt till sinnes,  
Höfs icke svärdet. Ej ditt höga uppdrag  
Tål några spörsmål alls; säg ja dertill.  
Om ej, sök lyckan på ett annat ställe.

Höfd. Jag vill uträtta det.

Edm. Grip verket an

Och skrif till mig, då det är väl förbi.

Men genast, hör du det! Och laga så

Att allt går till likmätigt föreskriften.

Höfd. Jag kan ej gå för vagn, ej äta hafra;  
Står det i menskomakt, så skall det ske. (Går).

(Fanfarer. ALBANIEN, GONERIL, REGAN och soldater uppträda).

Alb. I dag har ni gjort storverk, riddare,  
Och lyckan var er huld. Dem har ni fångna,  
Som stodo mot oss uti dagens strid.  
Nu återkräfvä vi dem utaf er,  
För att behandla dem som deras värde  
Tillika med vår egen trygghet kräfver.

Edm. Ers nåd, jag ansåg rådligast att sända  
Den gamla, svaga kungen till en ort,  
Der väl han kunde vaktas och förvaras.  
Hans ålderdom och ännu mer hans rang  
Ha trollkraft nog att vinna folkets hjertan  
Och vända lansar, dem vi sjelfva värfvat,  
Mot våra bröst. Jag har af samma skäl  
Med honom dottren sändt. De äro redo,  
I morgon eller framgent, att sig visa

Hvarhelst ni håller domstol. Än vi drypa  
 Af svett och blod; vän har förlorat vän,  
 Och sjelfva segren plär i första hettan  
 Af dem förbannas, som dess sveda känna: —  
 Cordelias och hennes fars förhör  
 Begär en bättre tid.

*Alb.* Tillåt mig, herre,  
 Att säga något: för min undersåte,  
 Ej broder, höll jag er i detta krig.

*Reg.* Det är ett namn, som af min gunst beror.  
 Mig tycks att först ni borde frågat mig,  
 Förrän ni sådant sagt. Han fört vår krigshär  
 Och kommenderat i vår stad och ställe;  
 En sådan höghet måtte väl få lof  
 Att kalla er för broder?

*Gon.* Ej så het!  
 Hans eget värde höjer honom mer,  
 Än all er makt förmår.

*Reg.* Med mina anspråk  
 Af mig utrustad, är han lik den bästa.

*Gon.* Mer kunde ni ej säga, om han också  
 Er make blef.

*Reg.* Spe kan bli profetia.

*Gon.* Hollah, hollah!  
 Det öga skelade, som sad' er detta.

*Reg.* Lady, jag mår ej väl. Jag skulle annars  
 Fritt lopp åt gallan gifva. — General,  
 Tag mina krigsmän, fångar, länderier,  
 Råd öfver mig och dem: allt tillhör dig.  
 Må verlden veta, att jag här dig korar  
 Till min gemål och herre.

*Gon.* Och du tror,  
 Att du skall honom få?

*Alb.* (*Till GONERIL*). På ditt "låt bli"  
 Beror ej saken här vid lag det minsta.

*Edm.* På ert ej heller, herre!

*Alb.* Jo, bastard!

*Reg.* Låt trumman gå: min rätt är din, stå på dig!

*Alb.* Nej håll! Hör skäl: Edmund, jag häktar dig  
För högmålsbrott; *(Pekande på GONERIL).*

och denna gyldne huggorm  
På samma gång. Ert anspråk, sköna syster,  
Gendrifver jag till förmån för min fru.  
Hon är med denna herrn bredvid-förlofvad;  
Jag, hennes man, förbjuder lysningen.  
Om ni vill gifta er, blif kär i mig,  
Min fru bortlofvad är.

*Gon.* Ett mellanspel!

*Alb.* Du är beväpnad, Gloster: — låt trumpeta! —  
Om ingen framstår att på dig bevisa  
Att uppenbart du är en usel niding, —  
Se der min pant.

*(Kastar sin handske).*

Jag vill ej smaka bröd,  
Förrän jag har uppå din kropp bevisat  
Att du är värd det namn, jag gifvit dig.

*Reg.* Sjuk! Jag är sjuk!

*Gon.* *(Afsides).* Om du ej vore det,  
Så satte jag ej mera tro till gift.

*Edm.* Här är min motpant.

*(Kastar sin handske).*

Hvem som helst, som vågar

Mig niding kalla, ljuger som en skurk.  
Trumpeten ljude! Hvem som djerfs stå fram —  
Mot er, mot honom och mot hvem som helst  
Vill jag min tro och heder skarpt förfakta.

*Alb.* Hör hit, en härold!

*Edm.* Härold, fram på stund!

*(En härold kommer).*

*Alb.* *(Till EDMUND).*

Lit' på din egen arm, ty dina krigsmän,  
I mitt namn värfvade, i mitt namn ock  
Sitt afsked fått.

*Reg.* Mitt onda blir allt värre.

*Alb.* Hon mår ej väl; för henne till mitt tält.

(*REGAN föres ut*).

Kom närmre, härold! Låt trumpeteten ljuda

Och uppläs detta.

*En höfd.* Blås, trumpetare.

(*En trumpetstöt*).

*Härolden. (Läser).* Om någon af stånd och värdighet i denna krigshär vill påstå emot Edmund, förment grefve af Gloster, att han är en erke-förrädare, så må han träda fram vid tredje trumpetstöten. Han är redo att svara sig.

*Edm.* Blås. (*Trumpetstöt*).

*Härolden.* Andra gången! (*Trumpetstöt*).

*Härolden.* Tredje gången! (*Trumpetstöt*).

(*En annan trumpet svarar utanföre. EDGAR uppträder beväpnad; en trumpetare går framför honom*).

*Alb.* Spörj hvad han vill och hvarför han står fram Vid detta ljud af vår trumpet.

*Härolden.* Hvem är ni?

Ert namn? Er värdighet? Hvi kommer ni

På denna stämning?

*Edg.* Vet, mitt namn är borta,

Uppfrätt, förgiftadt af en nidings tand;

Dock är jag lika ädel som den motpart,

Med hvilken jag nu går i envigskamp.

*Alb.* Hvem är då samma motpart?

*Edg.* Hvem är den,

Som framstår här för Edmund, grefve Gloster?

*Edm.* Han sjelf; hvad vill du honom?

*Edg.* Drag ditt svärd,

Att, om mitt tal ett ädelt hjerta sårar,

Din arm dig rätt må skaffa. Här är mitt;

Se här, det är sakförarn för min heder,

Min ed och riddarära: jag förklarar —

Trots din upphöjda rang, din kraft, din ungdom,  
 Ditt segrar-svärd, din splitternya lycka,  
 Ditt mod, din tapperhet — du är en niding,  
 Falsk mot din Gud, din broder och din fader,  
 En upprorsstiftare mot denna prins  
 Och från det högsta hårstrå på din hjessa  
 Ned till det stoft, som kysser dina sålor,  
 En giftig bof; och nekar du dertill,  
 Så är mitt svärd, min arm, mitt bästa mod  
 Straxt färdigt att bevisa på ditt hjerta,  
 Till hvilket nu jag talar, att du ljuger.

*Edm.* Jag borde nästan fråga hvad du heter,  
 Men då ditt yttre är så skönt och krigiskt  
 Och dina ord förråda någon bildning,  
 Föraktar jag de små betänkligheter,  
 Som annars hafva stöd i tvekamps-lagen.  
 Jag nidingsnamnet mot din egen hjessa  
 Tillbakaslungar; jag ditt eget hjerta  
 Belastar med den afgrundssvarta lögnen;  
 Än far hon mig förbi och rör mig knappt,  
 Men detta svärd skall visa henne vägen  
 Dit, der hon får sitt hvilorum för evigt. —  
 Trumpeter, skalla!

*(De fäktas; EDMUND faller).*

*Alb.* Rädda, rädda honom!

*Gon.* Gloster, det här är svek. Af envigslagen  
 Du var ej tvungen att dig ställa fram  
 Mot okänd kämpe. Du är ej besegrad,  
 Nej, sviken och förrådd.

*Alb.* Håll munnen, qvinna!  
 Jag täpper den med detta papper annars.

*(Till EDMUND).*

Se här, min herre! —

*(Till GONERIL).*

Afskyvärda afskum,  
 Läs här din egen skam!

Min fru, låt bli att sönderriva brefvet;  
Jag ser, att ni käns vid det.

(Ger EDMUND brefvet).

Gon. Om så vore,  
Jag råder öfver lagen, icke du;  
Hvem vågar kalla mig till doms?

Alb. Du vilddjur!  
Du känner detta papper?

Gon. Spörj mig ej  
Om hvad jag känner. (Går).

Alb. (Till en höfding). Skynda efter henne;  
Hon är ursinnig. Låt bevaka henne. (Höfdingen går).

Edm. Hvad ni beskyllt mig för, det har jag gjort  
Och vida, vida mer. Det spörjs med tiden.  
Med den och mig är slut. Men hvem är du,  
Som mig besegrat? Om du är en ädling,  
Vill jag tillgifva dig.

Edg. Utbytom tillgift:  
Min börd ej sämre är än din, o Edmund;  
Om bättre, — desto mer har du mig kränkt.  
Jag heter Edgar, är din faders son.  
Rättfärdig himlen är; af våra lustar  
Den gör sig verktyg att oss gissla med.  
I samma mörka lastens rum, der han  
Dig aflade, har han sin syn förlorat.

Edm. Ja, du har rätt. Mitt ödes hjul har rullat  
Sin omkrets ut; nu har jag stannat här.

Alb. Mig tycktes redan att din gång förrådde  
En furstlig härkomst. Kom uti min famn;  
Må sorg mitt hjerta krossa, om jag nånsin  
Din ädla fader eller dig har hatat!

Edg. Det vet jag, värde prins.

Alb. Hvar var ni gömd?  
Hur blef er fars elände er bekant?

Edg. Jag skötte honom. Hör ett ord i korthet,  
Och när det utsagt är — brist då, mitt hjerta!  
För att den blods-dom undgå, som mig följde

I spåren tätt, — o huru ljust är lifvet,  
 Då heldre vi hvar timma lida dödsqual,  
 Än dö med ens! — påfann jag att mig kläda  
 Uti en dåres trasor, tog en skepnad,  
 Som hundar skydde för. Så klädd, jag mötte  
 Min fader med hans blodbestänkta ringar,  
 Som nyss förlorat sina ädla stenar;  
 Jag blef hans ledsven, tiggde bröd åt honom  
 Och frälste honom från förtviflan, men —  
 O, hvilket fel! — upptäckte mig ej förr  
 Än nyss, då jag beväpnad stod med hopp  
 Men ej med visshet om så lycklig utgång.  
 Jag bad om hans välsignelse, förtäljde  
 Min pilgrimsfärd från början och till slut;  
 Men ack, hans hjerta, allt för svagt att kämpa  
 Med två motsatta känslor, fröjd och qual,  
 Brast med ett leende.

*Edm.* Ditt tal har rört mig  
 Och skall kanhända verka godt; men fortfar —  
 Du ser mig ut att ha än mer att säga.

*Alb.* Om ni har mer, mer sorgligt än, så tig,  
 Ty jag är nästan färdig att försmälta  
 Af hvad jag hört.

*Edg.* Den, som ej älskar sorgen,  
 Tror visst att allt var slut. Men annat kom,  
 Som ökte det, som re'n var allt för mycket,  
 Till värst af allt.

Bäst som jag högljudt gret, kom der en man,  
 Som sett mig i mitt aldrasämsta tillstånd  
 Och då mitt afskyvärda sällskap flytt.  
 Men då han hörde hvem det var, som utstått  
 Så grymma qual, slog han sin starka arm  
 Ikring min hals, gaf till ett rop så gällt,  
 Som om han ville spränga himmelen,  
 For ned uppå min far, berättade  
 Om sig och Lear den ömkligaste saga,  
 Som nånsin öra hört. Hans smärta tilltog

Då han förtäljde den, och lifvets strängar  
 Begynte brista. Nu för andra gången  
 Trumpeten ljud; jag gick, — han låg der sanslös.

*Alb.* Hvem var den mannen då?

*Edg.* Kent, nådig herre,  
 Den landsförviste Kent, som djupt förklädd  
 Följde sin kung och ovän, tjente honom  
 Så som man knappt utaf en slaf kan fordra.

*(En riddare kommer hastigt in med en blodig dolk).*

*Riddaren.* Hjelp, hjelp, o, hjelp!

*Edg.* Hvem?

*Alb.* Tala, karl!

*Edg.* Hvertill

Den blodbestänkta dolken?

*Riddaren.* Den är het,

Den ryker än; nyss kom den utur hjertat —

*Alb.* På hvem? Säg ut!

*Riddaren.* Er fru, ers nåd, er fru!

Hon gaf sin syster gift; hon har bekänt det.

*Edm.* Jag var förlofvad med dem båda två,  
 Ett ögonblick nu alla tre förmäler.

*Alb.* För hit dem döda eller lefvande!

En sådan himlens straffdom väcker skräck,  
 Men ej medlidande.

*(Riddaren går. KENT uppträder).*

*Edg.* Här kommer Kent.

*Alb.* Ja, det är han. — Ack, tiden oss förmenar  
 De välkomst-ord, som fina seder fordra.

*Kent.* Jag kommer nu för att min konung säga  
 God natt för evigt. — Är han icke här?

*Alb.* O hvilken grufelig glömska! —  
 Säg, Edmund, hvar är kungen? Hvar Cordelia? —  
 Kent, ser du denna syn?

*(GONERILS och REGANS lik bäras in).*

*Kent.* Ack, hvarför så?

*Edm.* Edmund var älskad dock! För min skull gaf  
Den ena systern åt den andra gift  
Och dräpte se'n sig sjelf.

*Alb.* Så gick det till. — Hölj deras anleten.

*Edm.* Jag flämtar efter lif. Trots min natur  
Vill jag dock göra något godt. Sänd genast —  
Fort, fort! — till slottet; jag har gifvit order,  
Som angå kungens och Cordelias lif.  
Fort, medan än är tid!

*Alb.* Spring, spring, o spring!

*Edg.* Till hvem? Hvem har uppdraget? Skicka honom  
Ditt tecken till benådning!

*Edm.* Väl betänkt.

Se här mitt svärd; gif det åt höfdingen.

*Alb.* Fort, skynda dig, så kärt dig lifvet är!

*(En officer går).*

*Edm.* Han uppdrag har utaf din fru och mig  
Att uti fängelset Cordelia strypa  
Och skylla på att hon i sin förtviflan  
Sjelf tagit lifvet af sig

*Alb.* Må himlen skydda henne! — Bort med honom!

*(EDMUND bäres ut).*

*(LEAR uppträder, bärande CORDELIA död i sina armar).*

*Lear.* Tjut, tjut, tjut, tjut! O, hvilka män af sten!  
Om edra tungor blott och edra ögon  
Jag hade i mitt våld,  
Jag sprängde himlahvalfvet med min jemmer! —  
Hon är för evigt borta! — Jag kan konsten  
Att se om folk ä' döda eller lefva;  
Hon är så död som mull: — tag hit en spegel;  
Om hennes andedrägt gör glaset immigt —  
Då lefver hon.

*Kent.* Är detta domedagen?

*Edg.* Är det en förebild utaf dess fäsor?

*Alb.* Död och förintelse!

*Lear.* (Håller en fjäder framför CORDELIAS mun).

Se, fjädern rör sig! Ack, hon är vid lif!

Om hon det är, så är det ju en lycka,

Som väger upp allt hvad jag lidit har.

*Kent.* (Böjer knä). Min goda herre!

*Lear.* Bort, bort!

*Edg.* Det är er vän, den ädle Kent.

*Lear.* Pest öfver er,

Ni mördare och bofvar allesamman!

Jag kunde hafva räddat henne; nu

Är hon till evig tid för mig förlorad.

Cordelia, Cordelia, vänta! — Ha!

Hvad sad' du? — Hennes röst var alltid låg,

Ijullig och mild: en herrlig sak hos qvinnan: —

Jag gjorde af med skurken, som dig strypte.

*En officer.* Det gjorde han, mylords.

*Lear.* Ja, hör ni bara!

Jag mins den dag, då för min skarpa klinga

De hade sprungit flinkt. Nu är jag gammal,

Och mina sorger ha mig knäckt. — Hvem är ni?

Min syn är ej den bästa; jag skall genast

Dig säga hvem du är.

*Kent.* Vill lyckan skryta

Af tvenne, dem hon älskat har och hatat,

Så skåda vi den ena här.

*Lear.* Jag skumma ögon har; — är du ej Kent?

*Kent.* Densamme; Kent, er ringa tjänare.

Men hvar är tjänaren, som hette Cajus?

*Lear.* Det är en dugtig karl, det skall jag säga;

Han slår ej falskt. — Nu är han död och ruten.

*Kent.* Nej, nådig herre; jag är samme man.

*Lear.* Det skall jag se snart nog.

*Kent.* Som följt från början

Utaf er motgångs och förnedrings bana

Jemt edra sorgsna tjät.

*Lear.* Välkommen hit!

*Kent.* Välkommen är ej någon. Här är allt

Dödt, mörkt och tröstlöst. Edra äldsta döttrar  
 Ha burit hand på sina egna lif,  
 Dött i förtviflan.

*Lear.* Ja, det tror jag nog.

*Alb.* Han vet ej hvad han säger; att för honom  
 Oss nu tillkännagifva, fåfängt är.

*Edg.* Ja, det är fåfängt.

*(En höfding kommer).*

*Höfd.* Edmund är död, mylord.

*Alb.* En småsak här! —

Hör nu min vilja, gode herrar alla:  
 All tröst, som skänkas kan så väldig ofärd,  
 Skall bli försökt. Här lemna vi ifrån oss,  
 Till förmån för det gamla majestätet,  
 Vår herrskarmakt.

*(Till EDGAR).*

Er rätt skall återställas  
 Förökad med en glans, som mer än väl  
 Ni har förtjent. Hvar vän skall för sin dygd  
 Belöning smaka, och hvar fiende  
 Skall dricka sina synders kalk. — Se, se!

*Lear.* Min stackars flicka strypt! — Nej, intet li!  
 Hvi skall en häst, en hund, en rätta lefva  
 Och du ej andas alls?

Ack, aldrig mera kommer du igen!

Nej, aldrig, aldrig, aldrig, aldrig! —

Knäpp denna knappen upp! — Haf tack, min vän! —

Ha, ser ni ej? — Se der! — Se hennes läppar! —

Se der, se der! *(Han dör).*

*Edg.* Han svimmar; — o, min kung!

*Kent.* Brist, hjerta, brist, jag ber!

*Edg.* Se upp, min kung!

*Kent.* Qvälj ej hans ande; fare den i frid!

Den älskar honom ej, som längre vill  
 På verldens hårda pinbänk sträcka honom.

*Edg.* Ack, han är verkligt död!

*Kent.* Ett under var  
Att han höll ut så länge. Ej hans lif  
Mer var hans eget.

*Alb.* Bär dem härifrån! —  
Vårt första värf en allmän sorg skall blifva.  
(*Till KENT och EDGAR.*)

J vänner af min själ, min krona delen;  
Från sina sår den sjuka staten helen.

*Kent.* Jag har en resa till att akta på;  
Min herre kallar, och jag måste gå.

*Alb.* Vi måste lyda tidens hårda bud  
Och allt förqväfva utom smärtans ljud.  
Värst led den äldste. Vi, som äro unga,  
Ej hårda ut en lefnads qual så tunga.  
(*De gå ut under en sorgmarsch.*)



# MUNTRA FRUARNA I WINDSOR.

---

## PERSONER:

Sir JOHN FALSTAFF.

FENTON.

SIMPEL, fredsdomare.

KLEEN, hans systerson.

Herr STRÖM, { boende i Windsor.

Herr PAGE, {

WILHELM PAGE, den sednares son.

Sir HUGH EVANS, en prest ifrån  
Wales.

Doktor CAJUS, en fransk läkare.

Värden på Strumpebandet.

Betjenter.

BARDOLPH, {

PISTOL, { Falstaffs folk.

NYM,

ROBERT, Falstaffs betjent.

MENLÖS, Kleens betjent.

RUGBY, betjent hos doktor Cajus.

Fru STRÖM.

Fru PAGE.

ANNA PAGE, hennes dotter.

QUICKLY, hushållerska hos doktor  
Cajus.

SKÅDEPLATSEN: Windsor och trakten deromkring.

---

## FÖRSTA AKTEN. FÖRSTA SCENEN.

Windsor. Utanför Page's hus.

(*Fredsdomaren SIMPEL, KLEEN och EVANS uppträda*).

*Simp.* Bjud icke till att öfvertala mig, pastor Hugh; saken måste inför Stjernkammaren; vore han också sir John Falstaff tjugo gånger, så skall han förnimma att Robert Simpel, *esquire*, är ingen karl att narras med heller.

*Kleen.* I grefskapet Gloster, fredsdomare och *coram*.

*Simp.* Ja, kusin Kleen, och *cust-alorum* tillika.

*Kleen.* Ja, och *ratolorum* till på köpet; och född adelsman, herr pastor; och som skrifver sig *armigero* under alla reverser, qvittenser, fullmakter och obligationer, af hvad slag det vara må; alltid *armigero*.

*Simp.* Ja—a göra vi så, och det ha vi alltid gjort på dessa sista trehundra åren.

*Kleen.* Alla hans *successores* före honom på samma sätt; och alla hans *antecessores*, som komma efter honom, lära nog göra likaså; de kunna sätta tre hvita ljus i sitt vapen.

*Simp.* Det är ett gammalt *livrée*.

*Evans.* Hvita lusen passar pra på ett kammalt *livrée*; i spatserande ställning passar den mycket pra. Den är ett djur som fäster sig vid människan, och det petyder kärlek.

*Simp.* Ljus, sad' jag, herr pastor. Icke stöpljus; form-ljus skall det vara på gamla livréer.

*Evans.* Ja, ja, allt det der kommer på ett ut. Om sir John Falstaff har tillåtit sig några otillpörligheter emot er, så är jag en antelig man och vill gerna köra min flit till att tillvägapringa en försoning och förlikning emellan er.

*Simp.* Det skall till stora rådet; det är ett uppror.

*Evans.* Inte pra att stora rådet skall höra talas om uppror; det är ingen kudsfruktan i ett uppror, och stora rådet, ser ni, vill höra talas om kudsfruktan och inte om uppror; tag det *ad notam*.

*Simp.* Ha! Om jag blefve ung på nytt, så skulle, min själ, pliten göra ända på den saken!

*Evans.* Pättre att koda vänner äro den pliten, som kör ända på saken; dessutom rinner mig ett annat påfund i håken, som tilläfventyrs pringar koda funderingar med sig. Der är Anna Page, dotter af herr Georg Page, som är ett fagert jungfruskap.

*Kleen.* Miss Anna Page? Hon har brunt hår och talar fint som ett fruntimmer.

*Evans.* Det är just samma person, som af allt qvinkön i verlden skulle passa er päst; och sjuhundra pund kontanta pengar och kuld och silfver får hon efter morfar sin på hans dödssäng — Kud kifve honom en fröjdefull uppståndelse! — när hon får sig sjutton år på nacken. Det vore en kod sak att lemna vårt slidder-sladder och stifta ett hjonelag emellan herr Apraham och miss Anna Page.

*Simp.* Har hennes morfar testamenterat henne sjuhundra pund?

*Evans.* Hennes herr pappa skrapar väl tillsammans en ännu pättre styfver.

*Kleen.* Jag känner den unga flickan; hon har goda gåfvor.

*Evans.* Sjuhundra pund och koda utsigter ä' min sann koda kåfvor.

*Simp.* Nå, så låt oss helsa på den hederliga herr Page. Är Falstaff der?

*Evans.* Skall jag säga er en osanning? Jag föraktar lögnaren så som jag föraktar den, som är falsk, eller så som jag föraktar den, som icke är sannfärdig. Riddar sir John är derinne, och jag per er, låt dem få råda, som mena er väl. Nu ska' vi klappa på hos herr Page. Hollah, hollah! Kud signe, kodt folk!

(PAGE uppträder).

*Page.* Hvem är der?

*Evans.* Här är Kuds välsignelse och er koda vän och fredsdomaren Simpel; och här är unga herr Kleen, som utan tvifvel kommer att säga er en hel hop andra saker, om allt kår efter er önskan.

*Page.* Det fägnar mig att se er må väl, mina herrar. Jag tackar er för ert vildt, herr Simpel.

*Simp.* Herr Page, det fägnar mig att se er må väl. Väl bekomme! Jag hade gerna sett att vildtet varit litet bättre, men det var illa skjutet. — Hur mår den goda fru Page? — Jag älskar er af allt mitt hjerta, hä, hä, af allt mitt hjerta.

*Page.* Jag tackar er, min herre.

*Simp.* Jag tackar er, min herre; ja min sann gör jag så!

*Page.* Det fägnar mig att se er, min bästa herr Kleen.

*Kleen.* Hur mår er gula vindthund? Jag hörde sägas att de sprungo om honom på Cotsale.

*Page.* Det blef aldrig riktigt afgjort.

*Kleen.* Ni vill icke tillstå det, icke tillstå det!

*Simp.* Det vill han icke; — det är ditt fel, det är ditt fel; — hunden är bra.

*Page.* Åh, bara en valp, herre.

*Simp.* Det var en god hund och en vacker hund; kan man säga mer? Han är god och vacker. — Är sir John Falstaff här?

*Page.* Han är derinne, och jag skulle önska att jag kunde stifta något godt emellan er båda.

*Evans.* Ni talar som det anstår en christen att tala.

*Simp.* Han har förolämpat mig, herr Page.

*Page.* Det bekänner han också på sätt och vis.

*Simp.* Bara bekänt, är litet bevändt; är det icke så, herr Page? Han har förolämpat mig, — ja, han har förolämpat mig, — med ett ord, förolämpat; — tro mig, — Robert Sempel, *esquire*, säger det: han har förolämpat mig.

*Page.* Här kommer sir John.

(*Sir JOHN FALSTAFF, BARDOLPH, NYM och PISTOL uppträda*).

*Falst.* Nå, herr Sempel, ni ämnar anklaga mig hos kungen?

*Simp.* Riddare, ni har slagit mitt folk, skjutit mitt vildt och brutit er in i mitt jägarhus.

*Falst.* Men skogvaktarens dotter kysste jag väl icke?

*Simp.* Bah, stor sak i det! — Men det här skall ni komma att svara för, ni.

*Falst.* Svara? Det skall jag straxt; — jag har gjort allt hvad ni säger. — Nu har ni mitt svar.

*Simp.* Rådet skall få veta utaf det.

*Falst.* Det bästa råd för er vore att lyda mitt råd: tala aldrig mer om den saken. Man bara skratrar åt er.

*Evans.* *Pauca verba*, sir John; koda ord!

*Falst.* Goda ord falla icke i säcken. — Kleen, jag gaf er på snuskammartaket: hvad har ni emot mig?

*Kleen.* Tro mig, jag har mycket i hufvudet emot er och emot edra roffare och bedragare Bardolph, Nym och Pistol. De drogo mig in på värdshuset, och söpo mig full, och så plundrade de mina fickor.

*Bard.* Du skrala figur!

*Kleen.* Åh, det gör ingenting.

*Pist.* Hvad vill du, Mephistophilus?

*Kleen.* Åh, det gör ingenting.

*Nym.* Sakta, säger jag! *pauca, pauca*; sakta! sakta! Det är mitt humör.

*Kleen.* Hvar är min betjent Menlös? Vet ni det, frände?

*Evans.* Tyst, jag per er! Låt oss nu petänka saken. Här äro tre skiljesmän, så vidt jag förstår, i saken: det är herr Page, *fidelicet* herr Page; och det är jag sjelf, *fidelicet* jag sjelf; och den tredje är, sluteligen och till det sista, värden på Strumpebandet.

*Page.* Vi tre skola höra dem och afdöma tvisten.

*Evans.* Pra, pra! Jag kör ett protokollsutdrag i min plånpok; och sedan ska' vi kripa saken an med den största krannlakenhet.

*Falst.* Pistol, —

*Pist.* Har är redo att höra med öra.

*Evans.* Fan och hans mor! Hvad är det för en fras: "höra med öra?" Pah! Det är para affekteringar.

*Falst.* Pistol, har du knipit herr Kleens börs?

*Kleen.* Ja, vid dessa handskar, det har han gjort, eller också vill jag aldrig mera komma in i min stora stuga; sju skilling i qvarnpengar och två stycken kung Edwards spelpengar, som kostat mig två och en sjettedels skilling hos Göran mjölnare, vid dessa handskar!

*Falst.* Är det sant, Pistol?

*Evans.* Nej, det är falskt, om han är en ficktjuf.

*Pist.* Ha, du bergsfrämling der! — Sir John, min herre, Jag manar ut den der tenn-värjan flux:

Ett evigt nej uti din falska hals!

Ett evigt nej! Du skum, du drägg, du ljuger!

*Kleen.* Vid dessa handskar! Så var det den der då.

*Nym.* Låt ge er goda råd och stör icke det goda humöret. Jag säger "knipen i egen fälla," om ni kommer med något spetsbofs-humör på mig. Det är det fina i saken.

*Kleen.* Vid denna hatt! Då var det han der med röda näsan; ty fast jag icke kan minnas hvad jag gjorde, se'n

ni supit mig full, så är jag just inte någon komplett åsna heller.

*Falst.* Hvad säger du, mitt skarlakan, min John?

*Bard.* Hå, herre, för min del säger jag, att den herrn har supit sig ifrån sina fem minnen.

*Evans.* Sina fem sinnen, vill ni säga. Fy, sådan okunnighet!

*Bard.* Och som han var pirum, så var han kaputt, som man säger, och hans konklusioner hoppade öfver skacklorna.

*Kleen.* Ja, latin talte ni då med, men det gör ingenting. Jag skall aldrig i min dar supa mig full, utom i godt, hederligt och gudfruktigt sällskap. Skall jag bli full, så skall jag bli full ihop med folk, som har Gud för ögonen, och icke med sådana der försupna spetsbofvar.

*Evans.* Så sant Kud lefver, en dygdig själ!

*Falst.* Ni hör ju, att de neka för alltihop, god' herrar; ni hör ju.

(ANNA PAGE kommer med vin).

*Page.* Nej tack, mitt barn; bär in vinet igen. Vi skola dricka derinne. (Hon går).

*Kleen.* O himmel! Det är miss Anna Page!

(FRU STRÖM och FRU PAGE komma).

*Page.* Hur står till, fru Ström?

*Falst.* Fru Ström! I sanning, ett lyckligt möte! — Med er tillåtelse, min bästa fru! (Kysser henne).

*Page.* Hustru, bjud dessa herrarna vara välkomna: — Kom, vi hafva en varm vildpastej till middagen. Kom, god' herrar; jag hoppas vi skola skölja ned all osämja.

(Alla gå utom SIMPEL, KLEEN och EVANS).

*Kleen.* Jag ville gerna ge fyrti skilling, om jag hade min vis- och sonett-bok här. (MENLÖS kommer). Nå, Menlös, hvar har du hållit hus? Måntro jag skall passa upp mig sjelf, hvaba? Har du gåtboken med dig, hä?

*Menl.* Gåtboken? Lånte ni icke den åt Elsa Knapprock vid Allhelgona-tiden, fjorton dar före Michels-messa?

*Simp.* Kom, kusin, kom, kusin; vi vänta på dig. Ett ord, kusin; hör på, kusin: det är liksom det vore ett förslag, ett slags förslag på långt håll utaf den här sir Hugh. — Förstår du mig?

*Kleen.* Ja, herre, ni skall finna mig förståndig; och är det så, så vill jag göra hvad som är förstånd uti.

*Simp.* Ja, men förstå mig bara!

*Kleen.* Jag förstår, förstår.

*Evans.* Låna örat åt hans förslager, herr Kleen; jag skall köra en peskrifvelse af saken, om ni har kapaciteten dertill.

*Kleen.* Nej, jag vill göra som kusin Sempel säger. Ursäkta mig det. Han är fredsdomare i orten, så ringa person jag också är.

*Evans.* Men derom är icke frågan; frågan är om ert kiftermål.

*Simp.* Ja, det är knuten.

*Evans.* Ja, det är det minsann! Det är sjelfva knuten, med miss Anna Page.

*Kleen.* Nå, om det så är, så vill jag gifta mig med henne, bara hon icke begär för mycket af mig.

*Evans.* Men kan ni också vara flickan affektionerad? Låt oss få pegära höra det af er mun eller af edra läppar, ty åtskilliga filosofer hålla före att läpparna utgöra en del af munnen; — alltså, ackurat, kan ni fatta någon pöjelse för flickan?

*Simp.* Kusin Abraham Kleen, kan ni älska henne?

*Kleen.* Jag hoppas det bästa, — jag skall förhålla mig som det anstår en, som gerna går förståndigt till väga.

*Evans.* Kuds englar och engelskor! Ni måste svara positiviskt om ni kan fatta pegärelser till henne.

*Simp.* Det måste du. Vill du, med en god hemgift, äkta henne?

*Kleen.* Jag vill göra mycket styfvare saker än det på er begäran, onkel, bara det går förståndigt till.

*Simp.* Nej, förstå mig rätt, förstå mig rätt, min söta

kusin: hvad jag gör, är för att göra dig till nöjes, kusin. Kan du älska flickan?

*Kleen.* Jag vill gifta mig med henne på er begäran; men om det icke blir stor kärlek i begynnelsen, så kan himmelen alltid förminska den sedermera vid närmare bekantskap, då vi äro gifta och få bättre tillfälle att lära känna hvarandra. Jag hoppas, att på större förtrolighet skall följa allt större missaktning; men om ni säger "gift dig med henne," så gifter jag mig med henne, det är jag dissolut dissolverad till.

*Evans.* Kanska klokt svaradt: undantagandes felet i de orden: "dissolut dissolverad;" efter vår tanka skall det heta: apsolut resolverad; — men meningen är kod.

*Simp.* Ja, jag tror att min kusin menade väl.

*Kleen.* Ja, annars vill jag låta hänga mig, jag.

(ANNA PAGE kommer tillbaka).

*Simp.* Här kommer den vackra miss Anna. Ack, jag önskar att jag vore ung för er skull, miss Anna!

*Anna.* Det är serveradt; min far anhöller om ers värdighets sällskap.

*Simp.* Jag skall genast uppvakta honom, vackra miss Anna.

*Evans.* Pevara mig! Jag får inte vara porta från pordspönen. (SIMPEL och EVANS gå).

*Anna.* Tacks min herre icke stiga in?

*Kleen.* Nej jag tackar er, och det, min själ, rätt hjerteligen; mig fattas ingenting.

*Anna.* Middagen väntar på er, min herre.

*Kleen.* Nej jag tackar, min själ! Jag är alls icke hungrig. Gå, karl, fastän du är min betjent, gå och passa upp på onkel Simpel. (MENLÖS går). En fredsdomare kan man alltid emellanåt låna sin betjent. — Jag har icke mer än tre betjenter och en pojke, till dess mor min dör en gång. Men hvad gör det? Jag lefver dock som en fattig född adelsman.

*Anna.* Jag vågar icke komma tillbaka utan er; man sätter sig icke till bords, förrän ni kommer.

*Kleen.* Nej, min själ, jag smakar en bit! Jag tackar er lika mycket i alla fall.

*Anna.* Jag ber er, var ändå så god och stig in.

*Kleen.* Jag tackar; jag spatserar heldre här en stund. Jag fick en skavank på benet häromdagen, då jag fäktade tre hvarf på värja och dolk med en öfver-fäktnästare, om ett fat stufvade sviskon; och sedan den stunden kan jag, min själ, icke tåla lukten af varm mat. Hvarför skälla edra hundar så? Äro här några björnar i staden?

*Anna.* Jag tror det; åtminstone har jag hört talas om något dylikt.

*Kleen.* Jag tycker mycket om björnhetsningar; men vid sådana kommer jag i gräl, så lätt som någon i hela England. Ni blir väl bra rädd, när ni får se björnen lös? Hvad sa'?

*Anna.* Ja visst, min herre.

*Kleen.* Det är hvardagsmat för mig nu mera. Jag har sett Sackerson lös väl tjugo gånger och tagit honom vid kedjan. Men, det försäkrar jag er, qvinfolken pepo och skreko alldeles rasande der vid lag; — qvinfolken stå, min själ, aldrig ut med dem; det är minsann arga, grofva bestar.

(PAGE kommer tillbaka).

*Page.* Kom, bästa herr Kleen, kom; vi vänta på er.

*Kleen.* Jag vill icke smaka en bit; jag tackar er, min herre.

*Page.* För tusan plåtar, ni måste; kom, kom.

*Kleen.* Nå, var så god och visa mig vägen.

*Page.* Kom då, min herre.

*Kleen.* Miss Anna är så god och går förut.

*Anna.* Var så god, min herre!

*Kleen.* Straffa mig, jag går först! Straffa mig, jag det gör, sa! Så ohöflig är jag icke.

*Anna.* Jag ber er, min herre!

*Kleen.* Jag vill heldre vara oartig än besvärlig; ni är ohöflig mot er sjelf, ja det är ni minsann, sa!

(De gå in).

## ANDRA SCENEN.

Sammastädes.

(EVANS och MENLÖS *uppträda*).

*Evans.* Kå nu och fråka hvar doktor Cajus por, hvar det då är; och der por en viss fru Quickly, som är på sätt och vis hans amma, hans torramma, eller hans kock, eller hans tvättstuga, hans tvätterska och klapperska.

*Menl.* Godt.

*Evans.* Nej, nu kommer något ändå pättre: — lemna henne detta pref, ty hon är en förtrolig pekantskap med miss Anna Page; och prefvet är för att pedja och anhålla att hon täcktes framställa för miss Page din herres pegäran. Se så, kå nu vackert; jag vill sluta min middag; det återstår pipping och ost. (De gå).

## TREDJE SCENEN.

Ett rum på värdshuset Strumpebandet.

(FALSTAFF, *värden*, BARDOLPH, NYM, PISTOL och ROBERT *uppträda*).

*Falst.* Min kära värd på Strumpebandet. —

*Värd.* Hvad säger du, dunder-huggare? Tala lärdt och förståndigt.

*Falst.* På min ära, min kära värd, jag måste afskeda ett par af mitt folk.

*Värd.* Afdanka, dunder-Herkules, kassera! Låt dem trafva! Hopp, hopp!

*Falst.* Det kostar mig tio pund i veckan.

*Värd.* Du är en imperator, cæsar, kejsare, visir. Bardolph tar jag till mig; han skall tratta, han skall tappa i. Är det rätt, dunder-Hektor?

*Falst.* Gör det, min kära värd.

*Värd.* Sagdt är sagdt; låt honom komma till mig. — Låt mig nu se hur du kan få det att fräsa och bornera. Jag står nu vid mitt ord; kom med mig. (Går).

*Falst.* Bardolph, gå i tjänst hos honom. Att vara kypare är en god näringsgren; en gammal rock blir en ny jacka, en skrumpen betjent blir en frisk kypare. Gå, farväl med dig!

*Bard.* Det är just ett sådant lif, som jag har önskat mig; det kommer jag att trivas vid. (*Går*).

*Pist.* Du låga kyparsjäl! Du vill då tappen svänga?

*Nym.* Han är aflad i dryckenskap; är det icke ett lustigt humör? Hans hjerta är icke heroiskt, och det är det komika i saken.

*Falst.* Jag är glad att vara qvitt den gamla skörasken; hans stölder voro allt för uppenbara; hans snatteri liknade en dålig sångare, han passade icke på tempo.

*Nym.* Det rätta humöret är att stjäla under en åttondels paus.

*Pist.* Skaffa heter det hos de lärde: — stjäla? Fy! Ett slag på örat för den frasen!

*Falst.* Ja, mina herrar, jag börjar rättnu att komma på kneken.

*Pist.* För tusan, kneka då utaf, om det också vore i strumplästen.

*Falst.* Ja, här är ingen annan råd; jag måste ut på professionen, jag måste försöka min lycka.

*Pist.* Korpungarna måste hafva sin föda.

*Falst.* Hvilken af er känner en viss Ström här i staden?

*Pist.* Den glopen känner jag; han är tät.

*Falst.* Hedersgossar, jag skall säga er hvad jag har för mig.

*Pist.* En mage, som håller sina två alnar och derutöfver.

*Falst.* Inga stickord nu, Pistol! Visserligen har jag för mig en två alnars mage och derutöfver i vesten; men nu är icke fråga om hvad som är i vesten, utan om resten. Korteligen: jag ämnar göra Ströms hustru en kärleksförklaring. Jag lofvar mig nöje af henne; hon pratar, hon skär före och ger inbjudande ögonkast. Jag förstår mig på andemeningen i hennes förtroliga åtbördsstil, och det svåraste uttrycket i hennes sätt att vara lyder, på rent språk öfversatt, så här: "jag tillhör er, sir John Falstaff."

*Pist.* Han har studerat henne noga och öfversatt henne väl; ifrån ärbarhetens språk på engelska.

*Nym.* Ankaret ligger djupt; skall det humöret gå för sig måntro?

*Falst.* Efter hvad man säger, skall hon ha alla sin mans pengar om hand; hon har legioner englar.

*Pist.* Skaffa dig lika många djeflar, du, i din tjenst; och löp sedan åstad, min gosse, säger jag.

*Nym.* Humöret stiger; det går bra. Humöra mig hit de der englarna.

*Falst.* Här har jag skrifvit mig ett bref till henne, och der ett annat till Pages hustru. Också hon skickade mig nyss ömma blickar och mönstrade mina behag med helt kritiska ögonkast; än förgyllde hennes ögons strålar min fot, än min ståtliga mage.

*Pist.* Då mände solen på en dynghög skina.

*Nym.* Tack skall du ha för det humöret.

*Falst.* Åh, hon öfverfor hela mitt yttre med en sådan sniken uppmärksamhet, att hennes ögons begär hotade bränna upp mig, liksom ett solglas. Se, här är brefvet till henne; hon är ett Guiana-landskap, idel guld och öfverflöd. Jag skall bli uppbördsman åt båda, och de skola bli mina skattkamrar; de skola bli mitt Ost- och Westindien, och jag vill handla på båda. Lemna du detta bref till fru Page, och du detta till fru Ström. Hej, gossar, här skall lefvas, här skall lefvas!

*Pist.* Skall jag nu bli herr Pandarus af Troja, Jag, klädd i stål? Nej heldre rakt åt fanders!

*Nym.* Jag vill icke ha något att göra med ett så dåligt humör. Se här, tag igen det här humörbrefvet; jag är rädd om min goda reputation.

*Falst.* (Till ROBERT).

Hör, gosse, tag du vackert dessa bref;  
Flyg som en postjakt till de gyldne stränder —  
Bort, skurkar, bort! Smält ned som hagelkorn  
Och träla, släpa, sök ett kryphål, pack!

Nutidens art, den franska fiffigheten,  
Skall Falstaff lära; jag och denna page.

(FALSTAFF och ROBERT gå).

*Pist.* Din lefver gamar fräte upp, ty raffel  
Ju lefver än och falska tärningar,  
Och träff och felt bedraga rik och fattig.  
Jag äger slantar, jag, då du är pank,  
Gemena frygiska Turk!

*Nym.* Jag har operationer i mitt hufvud, och deras  
humör är att hämnas.

*Pist.* Att hämnas?

*Nym.* Ja, vid himlen och dess stjernor?

*Pist.* Med qvickhet eller stål?

*Nym.* Med begge de humörerna. Jag skall  
För Page det här kurtis-humöret röja.

*Pist.* Och jag skall låta Ström begripa  
Hur bofven Falstaff, falsk och led,  
Vill dufvan kufva, guldets gripa  
Och äkta bädden söla ned.

*Nym.* Mitt humör svalnar icke af; jag skall upptända  
Page att nyttja gift; jag skall göra honom besatt af gulsot,  
ty minernas uppror är farligt: det är mitt verkliga humör.

*Pist.* Du är de missnöjdas Mars; jag sekunderar dig.  
Framåt marsch! (De gå).

## FJERDE SCENEN.

Ett rum i doktor Cajus' hus.

(QUICKLY, MENLÖS och RUGBY uppträda).

*Quickly.* Hör på, John Rugby, gå vackert bort till fön-  
stret och se efter om doktorn kommer. Kommer han hem  
och finner någon här, så lär han komma att hyggligt till-  
tyga vår herres tålmod och kungens modersmål.

*Rugby.* Jag skall gå och passa på. (Går).

*Quickly.* Nå godt; så ska' vi också göra oss en liten  
glögg på qvällsqvisten, vid de sista stenkolsglöden. — Det

är en så ärlig, villig och beskedlig dräng, som nånsin kan gå i ett par skor; och, jag försäkrar er, icke någon squalerbytta eller grålmakare. Hans största fel är det, att han är så begifven på bönböcker; han är litet narraktig i den vägen, men ingen är utan fel. — Men låt nu det vara. — Och ert namn, säger ni, är Peter Menlös?

*Menl.* Ja, i brist på bättre.

*Quickly.* Och herr Kleen är er husbonde?

*Menl.* Ja, visst är han det.

*Quickly.* Har han icke ett stort, rundt skägg, likt en handskmakares skaffern?

*Menl.* Nej, minsann han det har. Han har ett litet litet tunnt ansigte och ett litet gult skägg, ett Cainsfärgadt skägg.

*Quickly.* En stilla och saktmodig herre, eller hur?

*Menl.* Ja, visst är han det. Men han är så flink i näfvarna som trots någon emellan mitt och hans hufvud. Han har slagits med en skogvaktare.

*Quickly.* Hvad säger ni? — Åh, jag borde kunna erinra mig honom! Sätter han icke, så till sägandes, näsan i vädret och sprätter när han går?

*Menl.* Jo, visst gör han det.

*Quickly.* Nå, himmelen förläne Anna Page ingen sämre lycka! Helsa herr pastor Evans, att jag skall göra hvad jag kan för er herre. Anna är en beskedlig flicka, och jag skulle just önska —

(RUGBY kommer tillbaka).

*Rugby.* Herre Jemini! Doktorn kommer!

*Quickly.* Ack, vi ä' olyckliga! — Spring in här, goda gosse, här i kabinettet. (*Skjuter MENLÖS in i kabinettet*). Han blir nog icke länge här. — Nå, John Rugby! John, säger jag! Skynda dig, John, gå och sök efter herrn; jag är så rädd, att någonting har hänt honom, efter han dröjer så länge. (*Sjunger*). Trallera, trallera, trallera!

(*Doktor CAJUS kommer*).

*Caj.* Hvad sunger ni? Jag icke ticka micka om sådana

opptåger. Gå och 'emta mig i ming *cabinet un boitier verd*, en dåsa, en gröng dåsa! Förstå hvad ja' sa'? En gröng dåsa?

*Quickly.* Ja bevars, jag skall gå efter den. (*Afsides*). Ack, hvad jag är glad, att han icke sjelf gick dit! Hade han fått se den unga mannen der, så hade svartsjukan begynt grassera.

*Caj.* *Fe, fe, fe, fe; ma foi, il fait fort chaud. Je m'en vais à la cour, — la grande affaire.*

*Quickly.* Är det den här, herr doktor?

*Caj.* *Oui; mettez le en mon ficka; dépêchez, fort! —* Hvar är deng kenekten Rugby?

*Quickly.* Hör hit, John Rugby! John!

*Rugby.* Här är jag.

*Caj.* Du är John Rugby, och du är Jack Rugby; kom, tag ding värja och följ mig i 'älarna till 'ofvet.

*Rugby.* Den är till hands här i förstugan.

*Caj.* På ming ära, jag dröja för länge! För tusang! *qu'ai — je oublié?* Det ä' några *simplicia* i ming *cabinet*, som jag för allt i världen icke ville lemna kuar.

*Quickly.* Jag är olycklig; han blir rasande, när han får se den unga karlen der.

*Caj.* *O diable, diable!* Hvad är i ming *cabinet*? Skurk! *Larron!* (*Kör ut MENLÖS ur kabinettet*). Rugby, min värja!

*Quickly.* Bästa herre, gif er tillfreds!

*Caj.* Hvarföre skulle jag ge mig tillfreds?

*Quickly.* Den unga mannen är en hederlig karl.

*Caj.* Hvad har 'ederlig karl att beställa i ming *cabinet*? Ingen 'ederlig karl skall komma ing i ming *cabinet*.

*Quickly.* Var icke så flegmatisk, jag besvär er. Hör mig; jag skall säga er sanningen: han kom hit till mig i ett ärende från pastor Evans.

*Caj.* Godt.

*Menl.* Ja, det är sant. Saken är den: jag skulle be henne —

*Quickly.* Var så god och tig!

*Caj.* Tig ni er mun! — Tala din tal.

*Menl.* Skulle be den här hedervärda frun, er jungfru,

om att tala ett godt ord till miss Anna Page för min herre, i äktenskapsvägen.

*Quickly.* Det är alltsammans, ja minsann är det så! Men jag sticker icke fingret i elden, när det icke behöfs.

*Caj.* Pastor Evans skicka er? — Rugby, *bailliez-moi* lita papper. — Vänta lita smula, du.

(*Sätter sig att skriva*).

*Quickly.* Det är väl, att han är så lugn. Hade han blifvit upprörd alltigenom, så skulle ni ha hört honom huru brummande och melankolisk han hade blifvit. Men med allt det der, min vän, vill jag likväl göra för er herre allt hvad jag kan, och saken är, rent ut sagdt, den, att den franska doktorn, min herre — jag kan kalla honom min herre, ser ni, ty jag förestår hans hushåll, och jag tvättar, klappar, brygger, bakar, skurar, steker, kokar, bäddar och gör allting sjelf —

*Mentl.* Det är en svår börda att komma under någons händer.

*Quickly.* Såå, ni vet det också? Ja, medges måste att det är en svår börda; och att vara tidigt uppe och gå sent till sängs; — men med allt det der, — oss emellan sagdt; inga ord efter mig — min husbonde är sjelf litet kär i miss Anna Page; men med allt det der, — jag känner flickan jag — så är det ingenting bevändt hvarken här eller der.

*Caj.* Du, dummer Jöns, lemna detta bref till sir Hugh; *parbleu*, en utmaning. Jag skära 'alsen af 'onom i djurgål och lära sakerments dummer prest-jöns att lägga näsan; — du må gå; icke vara bra att du blir 'är längre; — *parbleu*, jag 'ugga sten ur 'onom; *parbleu*, 'an ska 'a inga sten att kasta efter sin 'und engång. (MENLÖS *går*).

*Quickly.* Ack, han talar ju bara för sin vän!

*Caj.* Det icke hjälpa: 'ar ni icke säga mig, att jag be-'ålla miss Anna Page för mig sjelf? *Parbleu*, jag slå ihjela den prest-jöns, och jag säga till den värd på stompabana att mäta våra vapa; — *parbleu*, jag ville sjelf 'a miss Anna Page.

*Quickly.* Flickan älskar er, och allt skall gå bra. Man måste låta folk få prata, för katten i våld!

*Caj.* Kom, Rugby, följ mig till 'ofvet. — *Parbleu*, om jag ickä få miss Anna Page, jag köra ert 'ufvud utom dörr. — Följ mig på 'älarna, Rugby.

(CAJUS och RUGBY gå).

*Quickly.* Ni skall få något anna' på ert hufvud, ni! — Nej, bättre känner jag miss Annas tankar i den vägen: här fins intet fruntimmer i Windsor, som bättre känner miss Annas tankar än jag; ej heller kan någon pyssla bättre med henne än jag gör, tackad vare himlen!

*Fent.* (*Utanföre*). Är någon derinne? Hä?

*Quickly.* Hvem är der? säger jag. Kom in, kom in vackert!

(FENTON kommer in).

*Fent.* Hur står det till, min goda Quickly?

*Quickly.* Så mycket bättre, då det behagar hans nåd att fråga.

*Fent.* Hvad nytt? Hur mår den vackra miss Anna?

*Quickly.* Ja, sant är det; vacker, det är hon, och sedesam och artig; och en, som är er vän, det kan jag försäkra er till på köpet; jag prisar himmelen för det, jag.

*Fent.* Tror du, att det skall lyckas för mig? Jag får väl icke korgen?

*Quickly.* Visserligen, min herre, är allt i hans hand, som är öfver oss; men med allt det der, herr Fenton, vill jag lägga hand på bok och svära på att hon älskar er. — Har icke ers nåd en liten brun prick öfver ena ögat?

*Fent.* Jo, det har jag; än se'n?

*Quickly.* Hå, det är bara litet plasier. Min själ, om det fins en sådan Nanny mer i verlden; — och det detesterar jag, en så ärbar flicka, som nånsin ätit bröd. Vi taltes vid en timmas tid, vi båda, om den pricken; aldrig skrattar jag så som då jag är ihop med den flickan! — Men det må jag bekänna, att hon är allt för mycket

fallen för allikoli och fundersamhet; men hvad er beträffar, — nå, så tala då!

*Fent.* I dag måste jag se henne. Se der för ditt besvär; våga ett godt ord för mig: träffar du henne förr än jag, så rekommendera mig.

*Quickly.* Rekommendera er? Det skall jag, min själ, göra! Och jag skall berätta ers nåd mer om pricken, nästa gång vi komma tillsammans; och om flera friare.

*Fent.* Godt; farväl! Jag har mycket brådtom nu.

(*Går*).

*Quickly.* Farväl, hans nåd! — Det är visst och sant, att det är en hederlig herre; men Anna tycker icke om honom, ty jag känner Annas tankar så väl som någon. — Hå, bevara mig! Hvad har jag glömt?

(*Går*).

## ANDRA AKTEN. FÖRSTA SCENEN.

Utanför Pages hus.

(*Fru PAGE kommer in med eit bref i handen*).

*Fru Page.* Hvad? Har jag lyckligen undsluppit kärleksbref i min skönhets högtidsdagar, och har nu blifvit deras föremål? — Låt se:

(*Läser*).

"Fråga mig icke efter något förnuftigt skäl, hvarföre jag älskar er, ty fastän kärleken begagnar förnuftet till vägvisare, så antager han dock icke förnuftet till sitt geheimeråd. Ni är icke ung, jag icke heller; det är en sympati: ni är munter och glad, så är jag; ha, ha, det är ännu mera sympati: ni älskar sekt, så gör jag ock: fordrar ni väl mera sympati? Må detta göra tillfyllest, fru Page, — om någonsin en soldats kärlek kan göra tillfyllest, — att jag älskar dig. Jag vill icke säga: "haf medlidande med mig;" det är icke soldatfasoner; men jag säger: "älska mig," din trogna riddare,

Som natt och dag,

Dig till behag,

I kamp och slag

Och alla lag,  
Tar karlatag,

John Falstaff."

En sådan Herodes af Judéen den der är! — O du onda, onda värld! — En, som nästan är fallen i stycken af ålderdom, visar sig som en ung sprätt! Hvilka obetänksamheter har väl denna flamändska fyllbullt uppsnappat från mitt samtal, att han vågar på det här sättet antasta mig? Hå, han har knappt varit tre gånger i mitt sällskap. — Hvad skulle jag ha att säga honom? — Jag var då rätt karg med min munterhet; — himmelen förlåte mig! — Jag vill minsann lemna in en bill till parlamentet om att afskaffa alla karlar. Hur skall jag få hämd på honom? Ty hämnas skall jag, så sant som hans innanmäte består af puddingar.

(*Fru STRÖM kommer*).

*Fru Ström.* Fru Page, jag ämnade mig minsann just till er.

*Fru Page.* Och jag till er, minsann. Ni ser mig så bedröflig ut.

*Fru Ström.* Det skulle jag aldrig tro. Jag har just bevis på motsatsen.

*Fru Page.* Jo, det gör ni visst; i mitt tycke åtminstone.

*Fru Ström.* Nå, låt så vara då. Likväl kunde jag förete bevis på motsatsen, säger jag. Ack, fru Page, gif mig ett godt råd!

*Fru Page.* Hvad är på färde, min vän?

*Fru Ström.* Min vän, vore det icke för en barnslig betänklighets skull, så kunde jag komma till så mycken ära så!

*Fru Page.* Strunt i de barnsliga betänkligheterna, tag emot äran. Hvad är det frågan om? — Bry er icke om de der betänkligheterna. — Hvad är det frågan om?

*Fru Ström.* Ville jag blott fara hin i våld för eviga ögonblicket, eller så bortåt, så kunde jag bli ridderlig.

*Fru Page.* Hvad? Du narras! — Sir Alice Ström! — Sådana riddare bli snart allt för publika, och så bör du icke ändra din titel.

*Fru Ström.* Här bränna vi ljus på ljusa dagen, — se här, läs, läs, och se på hvad sätt jag kan bli ridderlig. — Om karlar, som ha för godt hull, skall jag alltid tänka det värsta, så länge jag har ett öga, med hvilket jag kan åtskilja den ena karlfiguren från den andra. Och likväl ville han icke svära; prisade den qvinliga blygsamheten och talade med så tillbörligt och väl aspassadt klander om all oskicklighet, att jag skulle velat svära på att hans sinnelag skulle fullkomligt svara emot hans ord; men de hänga icke mera tillsamman, och passa icke bättre till hvarandra, än hundraförsta psalmen till melodien "gröna kjortlar." Hvilken storm har väl kastat denna hvalfisk, med så många tunnor tran i buken, här i land vid Windsor? Hur skall jag få hämd på honom? Jag tror det bästa sättet vore att uppehålla honom med hopp, till dess lustans brottsliga eld har smält honom i hans eget späck. — Har ni nånsin hört på maken?

*Fru Page.* Ord för ord lika; endast namnen Ström och Page utgöra skilnaden. Till din stora tröst i denna labyrinth af otäckheter, se här tvillingbrodern till ditt bref; men låt din ärfva först, ty, det betyder jag, min kommer aldrig dertill. Jag vill hålla vad om att han har ett helt tusental sådana bref — ja, ännu fler — i hvilka rum är lemnadt öppet för sjelfva namnen, och dessa äro af andra upplagan. Utan tvisfel ärnar han låta trycka dem, ty det måste gälla honom lika mycket hvad han lägger under pressen, när han icke ens vill skona oss båda. Heldre vill jag vara en jettinna under berget Pelion. — Nej, jag vill heldre åtaga mig att uppsöka tjugo otrogna turturdufvor, är en enda pålitlig karl.

*Fru Ström.* Hm! Alldeles detsamma! Samma stil, samma ord! Hvad tänker han väl om oss?

*Fru Page.* Det vet jag icke; men det förleder mig nästan att träta på min egen ärbarhet. Jag måste betrakta

mig som en person, som jag alls icke är bekant med; ty säkert, om han icke blifvit hos mig varse något drag, som jag sjelf icke känner, skulle han aldrig vågat äntra mig med ett sådant raseri.

*Fru Ström.* Äntra, säger ni? Men jag är säker på, att jag skulle kunna hålla honom på däck.

*Fru Page.* Det är jag också; om han nånsin kommer längre med mig, så vill jag aldrig gå till sjös mer. Låt oss hämnas på honom, låt oss lofva honom ett möte, gifva honom en skymt af uppmuntran och uppehålla honom med uppskofvets lockmat, tills han pantsatt sina hästar hos värden på Strumpebandet.

*Fru Ström.* Jag för min del samtycker gerna till hvad skälmstycke som helst emot honom, blott det icke skadar omsorgen för vårt goda namn och rykte. Ack, om man finge se detta bref! Det skulle bli ett evigt näringsämne för hans svartsjuka.

*Fru Page.* Åh, se der kommer han, och min goda man också: han är så långt ifrån svartsjuka, som jag ifrån att ge honom anledning dertill; och det, vill jag hoppas, är ett omätligt afstånd.

*Fru Ström.* Då är ni en rätt lycklig hustru.

*Fru Page.* Låt oss tillsammans lägga råd emot den här flottiga riddaren; kom hit.

*(De draga sig åt bakgrunden).*

*(STRÖM, PISTOL, PAGE och NYM uppträda).*

*Ström.* Åh, jag hoppas, att det icke är så.

*Pist.* Men hoppet går emellanåt på villspår;  
Sir John har öga till er hustru.

*Ström.* Åh, min hustru är icke ung mera.

*Pist.* Han söker rik och fattig, hög och låg,  
Gammal och ung, den ena som den andra;  
Allt mischmasch älskar han: tänk efter, Ström!

*Ström.* Älska min hustru!

*Pist.* Med glödhet lefver; hindra't, eller ränn,

Actæon lik, med klappjagt i din häl:

Ack, afskyvärda ord!

*Ström.* Hvad för ett ord?

*Pist.* Jag menar horn. Farväl!

Gif akt, se upp! Ty tjuftar gå om natten;

Gif akt, förr'n sommarns fläkt och gökens sång —

Nu marsch, herr korporal Nym! —

Tro honom, Page, han talar klokt. (Går).

*Ström.* Blott tålmod! Jag får väl rätt på saken.

*Nym.* (*Till PAGE*). Och sanning är det; det är icke mitt humör att ljuga. Han har förolämpat mig i ett par humörer; jag var den, som skulle ha burit fram till henne det der humörska brefvet; men jag har en klinga, och den skall bita, när det gäller. Han håller af er hustru; det är kort och godt. Mitt namn är korporal Nym; det säger jag, och det står jag till. Det är sanning; mitt namn är Nym, och Falstaff håller af er hustru. — Farväl! Jag tycker icke om det der humöret med ost och bröd, och det är det komika i saken. Farväl! (Går).

*Page.* "Det komika i saken," sad' han. Om någon är komik, så är det han.

*Ström.* (*Afsides*). Jag skall söka upp Falstaff.

*Page.* (*Afsides*). Jag har aldrig hört en så tråkig, tillgjord menniska.

*Ström.* (*Afsides*). Kommer jag under fund med det, så! —

*Page.* (*Afsides*). Jag skall aldrig sätta tro till en sådan Chinesare, om också presten i församlingen gaf intyg på att han var en ärlig man.

*Ström.* (*Afsides*). Det var en bra, förståndig karl; godt!

(*Fru PAGE och fru STRÖM träda fram*).

*Page.* Hå! Se, der är min Greta!

*Fru Page.* Hvar går du, Georg? Hör på, vänta litet!

*Fru Ström.* Hvad står på, min söta Frans lilla? Hvarför är du så melankolisk?

*Ström.* Jag melankolisk? Jag är icke melankolisk. Gå du hem med dig.

*Fru Ström.* Minsann har du icke några griller i hufvudet nu igen. — Följer ni med, fru Page?

*Fru Page.* Jag kommer. — Du kommer väl hem till middagen, Georg? (*Afsides till fru STRÖM*). Se, hvem kommer der? Hon skall bli vår budbärandinna till vår ömkliga riddare.

(*QUICKLY kommer*).

*Fru Ström.* Minsann tänkte jag icke just på henne! Hon är den rätta.

*Fru Page.* Ni kommer för att helsa på min dotter Anna?

*Quickly.* Ja, det gör jag visst. Med förlof, hur mår den goda miss Anna?

*Fru Page.* Följ med oss in och se åt; vi skulle vilja prata med er en stund.

(*Fru PAGE, fru STRÖM och QUICKLY gå*).

*Page.* Nå, herr Ström?

*Ström.* Ni hörde väl hvad den der karlen sad' mig, eller hur?

*Page.* Ja; och ni hörde väl hvad den andra sad' mig?

*Ström.* Tror ni, att det är någon sanning i dem?

*Page.* I galgen med de hundsfoffarna! Jag tror icke riddaren om något sådant; men de här karlarna, som beskylla honom för afsigter på våra hustrur, äro ett spann af hans afdankade betjening, riktiga skurkar, i synnerhet nu, då de äro utan tjenst.

*Ström.* Ha de varit i hans tjenst?

*Page.* Ja visst.

*Ström.* Jag tycker icke stort mer om saken för det. — Bor han icke på Strumpebandet?

*Page.* Jo, det gör han. Har han lust till den der resan efter min hustru, så må han börja; jag skall gerna släppa henne fritt emot honom. Hvad han får mer af henne, än skarpa ord, det må komma öfver mitt hufvud.

*Ström.* Jag misstror inte heller min hustru; men roa mig skulle det just icke, att se dem båda tillsammans på

egen hand. En äkta man kan också göra sig alltför säker, och jag vill icke ha något på mitt hufvud, jag — Nej, det der tycker jag allsinte om.

*Page.* Se, der kommer värden på Strumpebandet, den storskräflan. Antingen har han vin i sin skalle eller mynt i sin pung, när han ser så der nyter ut. — Hur står till, herr värd?

(*Värden och SIMPEL komma*).

*Värd.* Kommer du, dunderhuggare? Du är en adelsman, en *caballero*-fredsdomare, säger jag.

*Simp.* Jag kommer, min goda värd, jag kommer. — Se, tack för sist, tusen gånger, min goda herr Page! Herr Page, vill ni komma med oss? Vi ha ett litet fuffens för oss.

*Värd.* Säg honom, *caballero*-fredsdomare; säg honom, dunderhuggare!

*Simp.* Det gäller en duell emellan sir Hugh, den Wales'ska presten, och Cajus, den franska doktorn.

*Ström.* Min goda värd på Strumpebandet, får jag tala ett ord med er?

*Värd.* Hvad vill du, dunderhuggare?

(*De gå afsides*).

*Simp.* (*Till PAGE*). Vill ni gå med och se på? Vår muntra värd har tagit måttet på deras värjor; och jag tror, att han har stämt den ena hit och den andra dit, ty presten är, min själ, ingen karl att narras med, säger man. Hör på, så skall jag säga er hvad fuffens vi ska' ha för oss.

*Värd.* Du har väl ingen inlaga på min riddare, kavaller-kund?

*Ström.* Nej, ingen, alls; men jag skall bestå er ett stop glödgadt vin, om ni för mig till honom och säger honom att jag heter Bäck; bara för en liten rolighets skull, förstår ni.

*Värd.* Se der är min hand, huggare! Du skall ha din ingång och din utgång; — sad' jag rätt? — Och

Bäck skall du heta. Det är en munter riddare. — Nå, vill ni gå nu, godt folk?

*Simp.* Jag kommer, herr värd.

*Page.* Jag har hört sägas, att Fransosen för sin klin-ga bra.

*Simp.* Ack, herre, jag förstår mig en smula på tåcke der! Nu för tiden ställer man sig på behörigt afstånd med sina stötar, parader, och jag vet icke allt. Men på ku-raschet kommer det an, herr Page; här sitter det, här sitter det. Jag mins nog den tiden, då jag, med min långa värja, skulle lärt er alla fyra, stora karlarna, springa som rättungar.

*Värd.* Nå, gossar, nå, gossar! Ska' vi sätta oss i rö-relse?

*Page.* Jag följer er. — Jag ville heldre höra dem träta, än se dem slåss.

(*Värden, SIMPEL och PAGE gå*).

*Ström.* Om också Page är en sorglös narr och byg-ger så säkert på sin hustrus svaghet, så kan jag likväl icke så lätt slå bort de der tankarna. Hon var i säll-skap med honom i Pages hus, och hvad de der hade för sig, kan jag icke så noga veta. Välan, jag måste ha reda på saken, och jag skall förställa mig, för att lura ut Fal-staff. Finner jag henne trogen, så är mödan icke förlorad; är det på annat vis, så är det en väl använd möda.

(*Går*).

## ANDRA SCENEN.

Ett rum på värdshuset Strumpebandet.

(*FALSTAFF och PISTOL uppträda*).

*Falst.* Nej, icke en fyrk vill jag låna dig.

*Pist.* Nå, då skall hela världen bli mitt ostron,  
Som jag vill öppna med mitt svärd. —  
Jag vill betala summan i effekter.

*Falst.* Nej, icke en fyrk! Jag har låtit mig nöjas med

att du har satt min kredit i pant. Jag har satt mig ut med mina bästa vänner tre särskilda gånger, för att få er utsläppta, dig och din spannkamrat Nym: annars hade ni sutit der ännu och tittat igenom gallret, som ett par babianer i bur. Jag är redan fan i våld, för det att jag inför aktningsvärda vänner svurit på, att ni vore goda soldater och dugtiga karlar. Och när miss Brigitta saknade handtaget till sin solfjäder, satte jag min heder i pant på att det icke var du, som stulit den.

*Pist.* Du fick din andel: hela femton pence.

*Falst.* Och det med rätta, din skurk, och det med rätta. Tror du kanske, att jag gratis skulle sätta min själ i fara? Kort och godt, häng icke mera på mig; jag är ingen galge åt dig. — Bort! — En liten knif och en folkträngsel; — bort till ditt herresäte Slinkberga, bort! Du vill icke bära bort ett bref åt mig, du skurk! — Du står på din heder! — Ha, du gränslösa nedrighet! Jag har sjelf nog att göra med att bevara min egen heder på det punktligaste. Jag, jag, jag sjelf måste stundom lemna samvetet till venster, svepa in min heder i min nöd, huka mig ned, blanda korten, mussla och luren-dreja mig fram: och likväl vill du, din skurk, förskansa dina trasor, dina vildkatts-blickar, dina krog-fraser och dina dundrande kött-eder bakom hederns bröstvärn? Säg, vill du icke det, säg?

*Pist.* Jag ångrar mig; hvad vill du mer af menskan?

(ROBERT kommer).

*Rob.* Herre, här är ett fruntimmer, som vill tala med er.

*Falst.* Låt henne komma.

(QUICKLY kommer).

*Quickly.* God morgon, hans nåd.

*Falst.* God morgon, min gumma lilla.

*Quickly.* Icke det just, om hans nåd icke tar illa upp.

*Falst.* Ja så, god morgon, flicka lilla.

*Quickly.* Ja, det är jag, det vill jag svära på, så sant som mor min var det, första stunden jag var född.

*Falst.* Hvar och en, som svär, den tror jag. — Hvad vill du mig?

*Quickly.* Täckes jag säga hans nåd ett ord eller två?

*Falst.* Tvåtusén, sköna qvinna, och jag täckes höra dig.

*Quickly.* Det är en viss fru Ström, min herre; — var så god och kom litet närmare hit; — jag sjelf bor hos herr doktor Cajus.

*Falst.* Godt; vidare! Fru Ström, säger ni? —

*Quickly.* Ja, hans nåd har ganska rätt; var så god, hans nåd lilla, och kom litet närmare hitåt.

*Falst.* Jag försäkrar dig, här är ingen, som hör oss; — det är mitt eget folk, mitt eget folk.

*Quickly.* Är det så? Nå, himlen välsigne dem och göre dem till sina tjenare!

*Falst.* Nå? Fru Ström? Hvad var det om henne?

*Quickly.* Ack, herre, hon är ett godt kräk! — Herre jemini, hvad hans nåd är för en lättfärdig patron! Nå nå, himmelen förlåte er och oss alla, det är min bön.

*Falst.* Fru Ström, — vidare: fru Ström —

*Quickly.* Nå, kort och godt. Ni har kommit henne så på villerkulla, att det är för underligt. Den bästa hofman af dem alla, när hofvet reciterar här i Windsor, skulle aldrig kunnat få henne så på villerkulla. Och likväl har der varit riddare och lorder och adelsmän, alla med sina vagnar; ja, det försäkrar jag, vagn på vagn, bref på bref, present på present; och som luktat — ack, så sött — bara mysk! — och frasat och prasslat i bara guld och sidentyg; och med sådana illiganta ordalag och vin och socker, det aldrabästa och skönaste, som skulle ha vunnit hvartendaste qvinnohjerta i hela verden; och likväl, det försäkrar jag, kunde de icke få så mycket som ett ögonkast utaf henne. — Sjelf kunde jag ha fått mig fyrtio englar i dag bittida; men jag trotsar allt hvad englar heter — på den fasonen, som man säger — utom på anständigt och beskedligt vis; — och, det försäkrar jag, de kunde icke ens komma så pass ur fläcken med henne, att de fick henne att läppja ur samma bågare med den

förnämaste af dem alla; och ändå var der grefvar och, hvad som mera är, drabanter; men, det försäkrar jag er, sådant der frågar hon allsinte efter.

*Falst.* Men hvad säger hon om mig? Var kort, min goda Mercuria.

*Quickly.* Ack, hans nåd, hon har fått ert bref, för hvilket hon tackar er sinom tusen gånger; och hon låter er veta, att hennes man är ute emellan tio och elfva.

*Falst.* Tio och elfva?

*Quickly.* Ja visst; och då kan ni komma och se på det der porträttet, ni vet väl, sad' hon; — herr Ström, hennes man, är då icke hemma. Ack, den söta goda frun lefver icke för goda dagar tillsammans med honom! Han är en riktigt schaluxer äkta man; hon lefver ett riktigt tråkigt lif med honom, stackars liten.

*Falst.* Tio och elfva: rekommendera mig hos henne; jag skall komma på punkten.

*Quickly.* Nå, det var snällt. Men jag har en annan kummision till hans nåd. Fru Page skickar er sina hjerteliga helsningar, hon också; — och hon bad mig hviska er i örat, att hon är en så honett hygglig och ärbar qvinna, och tillika en — det skall jag säga er — som aldrig nånsin försummar hvarken sin morgon- eller aftonbön, så väl som någon i Windsor, hvem som helst det vara må; och hon bad mig helsa hans nåd att hennes man går sällan ut, men hon hoppas att det väl skall bära åt någon gång. Jag har aldrig i min dar sett ett qvinfolk så pinkär i en karl. Minsann tror jag icke att ni kan hexa; ja, min själ, tror jag så.

*Falst.* Åh nej, kära du, det kan jag visst icke; undantagandes tjuskraften i mina älskvärda egenskaper, kan jag icke hexa på något annat vis.

*Quickly.* Gud signe er för det!

*Falst.* Men säg mig nu en sak: har Ströms hustru och Pages hustru anförtrött hvarandra att de älska mig?

*Quickly.* Jo, det skulle ni se! Nej, så dumma ä' de inte, hoppas jag. Det vore minsann ett spektakel! Men

fru Page ber er också om att skicka henne er lilla page, för allt hvad kärt är; hennes man har en särdeles infektion för den lilla gossen, och, det säger jag er, herr Page är en hedersman. Ingen hustru i Windsor har bättre dagar än hon har; får göra hvad hon vill, säga hvad hon vill, kassera in allting, betala ut allting, gå till sängs när hon tycker, stiga upp när hon tycker; allting som hon vill. Och sannerligen är hon icke värd det; ty är det någon beskedlig hustru i hela Windsor, så är det hon. Ni måste skicka henne er page, det kan icke hjälpas.

*Falst.* Skall ske, skall ske.

*Quickly.* Nå, så låt det ske på allvar då! Och, ser ni, han kan komma och gå emellan er båda och kan i alla fall ha en paroll eller lösen, så att ni kan förstå hvarandra, utan att pojken behöfver få hum om någonting, ty det är icke bra att barn få hum om några snedsprång; gammalt folk, som ni vet, ha diskretion, som man säger, de känna världen litet bättre.

*Falst.* Farväl! Rekommendera mig hos dem båda två. Se der min börs; jag står likafullt i skuld hos dig. — Robert, följ med detta fruntimret. — De här nyheterna sätta mig myror i hufvudet.

(QUICKLY och ROBERT gå).

*Pist.* Den skutan der är en Cupidos postjakt. — Sätt segel till! Förfölj! Skansklädet upp! Ge fyr! God pris! Min eller oceanens!

(Går).

*Falst.* Menar du det, gamla Hans? Håll då ut vackert! Jag skall sätta mera värde på din gamla lekamen, än jag hittills gjort. Plurar man ännu efter dig? Du, som förstört så mycket pengar i din dar, skall du nu åstad och förtjena? Goda lekamen, jag tackar dig! Låt dem gerna säga: "det der är groft tilltaget;" är det bara bra gjordt, så rör det mig icke.

(BARDOLPH kommer).

*Bard.* Sir John, det är en herr Bäck der nere, som

vill tala med er och önskar få göra er bekantskap; och han har skickat hans nåd litet sekt till morgondryck.

*Falst.* Bäck, säger du?

*Bard.* Ja, herre.

*Falst.* Låt honom komma. (BARDOLPH går). Sådana bäckar äro välkomna till mig, som hvälfva fram sådana böljor. Aha, fru Ström och fru Page, har jag knipit er, månnstro? *Victoria!*

(BARDOLPH kommer tillbaka med STRÖM, som är förklädd).

*Ström.* Tjenare, min herre!

*Falst.* Likaledes. Vill ni tala med mig?

*Ström.* Jag tar mig den friheten, att utan vidare omständigheter tränga mig på er.

*Falst.* Ni är välkommen. Hvad behagas? — Lemna oss, kypare. (BARDOLPH går).

*Ström.* Sir, jag är en man, som har gifvit ifrån mig mycket i min dar; mitt namn är Bäck.

*Falst.* Bästa herr Bäck, jag anhåller om er närmare bekantskap.

*Ström.* Bästa sir John, jag anhåller om er; icke för att falla er besvärlig, ty jag måste låta er förstå att jag troligtvis är i bättre tillfälle att utlåna penningar, än ni är, och det har på sätt och vis ingifvit mig dristighet att så här i otid tränga mig på er; ty man plär säga, att der penningar gå förut, der stå alla vägar öppna.

*Falst.* Penningen är en god soldat; han slår sig igenom öfverallt.

*Ström.* Alldeles riktigt. Och här har jag med mig en påse penningar, som är mig till besvär. Om ni vill hjälpa mig att bära den, sir John, så tag allt eller hälften, för det att ni lättar min börda.

*Falst.* Min herre, jag vet icke på hvad sätt jag kan förtjena den äran, att vara er bärare.

*Ström.* Det skall jag säga er, sir, om ni vill höra på mig.

*Falst.* Tala, bästa herr Bäck; det skall blifva mig ett nöje att kunna tjena er.

*Ström.* Sir, jag hör ni är lärd, — jag vill således vara kort: — ni har länge varit mig känd, men jag har icke haft så mycket tillfälle, som jag haft åstundan, att få göra er bekantskap. Jag skall anförtro er något, hvarigenom jag visserligen förräder min egen svaghet; men, bästa sir John, om ni har ett öga för mina dårsaker, när jag helt oförtäckt bekänner dem för er, så fästa det andra på registret öfver edra egna, så att jag må komma ifrån spelet en förebräelse lättare, enär ni sjelf erfarit huru lätt man råkar bli en sådan öfverträdare.

*Falst.* Ja, jag förstår! Fortfar.

*Ström.* Här är ett fruntimmer i staden, hennes man heter Ström.

*Falst.* Nå väl, min herre.

*Ström.* Jag har länge älskat henne och, det bedyrar jag, vågat mycket på henne; följt henne med en svärmisk uppmärksamhet, uppsökt hvarenda läglighet att få råka henne, dyrt betalat hvarje minsta tillfälle att blott få se en skymt af henne, icke allenast köpt rika presenter åt henne sjelf, utan till och med vågat mycket på flera håll, för att få veta hvad hon ville ha för slags presenter; korteligen, jag har förföljt henne liksom kärleken mig, och det vill säga på alla tillfällens vingar. Men hvad belöning jag nu må ha förtjent, antingen genom min kärlek eller mina omkostnader — så mycket vet jag, att jag aldrig erhållit någon, om icke erfarenheten är en juvel, ty den har jag köpt till ett oändeligen högt pris, och den har lärt mig denna minnes-regel:

Likt skuggan kärlek flyr, när rikedom förföljer,

Förföljer den, som flyr, och flyr den som förföljer.

*Falst.* Har ni aldrig af henne fått något löfte om bönhörelse?

*Ström.* Aldrig.

*Falst.* Har ni enträget bestormat henne för att vinna er afsigt?

*Ström.* Aldrig.

*Falst.* Af hvad beskaffenhet var då er kärlek?

*Ström.* Lik ett vackert hus, byggdt på annan mans grund, så att jag förlorat byggnadskostnaden genom mitt misstag i valet af plats att bygga på.

*Falst.* I hvad afsigt har ni upptäckt allt det här för mig?

*Ström.* När jag har sagt er det, så vet ni allt. De finnas, som påstå, att, fastän hon visar sig ärbar emot mig, hon likväl skall, vid andra tillfällen, vara så frikostig med sin munterhet, att man uttyder det ganska illa för henne. Se här, sir John, nu kommer sjelfva kärnan af mitt förslag. Ni är en kavaljer af förträffligt lefnadsvett, utmärkt värtalighet och stora relationer; en man ansedd både för er rang och er personlighet, allmänt aktad för edra mångfaldiga förtjenster som krigare, hofman och lärd.

*Falst.* Åh, min herre! —

*Ström.* Tro mig, ty ni vet det sjelf. — Här har ni penningar; använd dem, använd dem, använd mer, använd allt hvad jag äger och har; gif mig endast i utbyte så mycket af er tid, som behöfs till en kärlig belägring af fru Ströms dygd. Använd er giljarekonst, förskaffa er hennes bönhörelse; om någon kan det, så är det ni, och det lättare än någon annan.

*Falst.* Skulle det bekomma er häftiga passion väl, att se mig vinna hvad ni trängtar efter? Mig tyckes, att ni föreskrifver er sjelf temligen förvända läkemedel.

*Ström.* Åh, förstå min afsigt rätt! Hon bor nu så trygg i sin dygds gloria, att mitt hjertas dårskap icke vågar nalkas henne; hon är för klarskinande att se på. Men kunde jag nalkas henne med någon upptäckt i mitt våld, så hade mina önskningar skäl och bevis att rekommendera sig med. Då kunde jag drifva henne ut ur förskansningarna af hennes dygd, hennes rykte, hennes äktenskapslöfte och tusen andra försvarsmedel, som nu äro

allt för orubbeligt uppställda emot mig. Hvad säger ni om det, sir John?

*Falst.* Herr Bäck, för det första tar jag mig den friheten att lägga hand på edra penningar; dernäst, gif mig er hand; och slutligen, så sant jag är adelsman, skall fru Ström tillhöra er, om ni vill.

*Ström.* Ack, bästa sir!

*Falst.* Det lofvar jag er, herr Bäck.

*Ström.* Spar icke på pengarna, sir John, ni skall icke sakna tillgång till mer.

*Falst.* Spara icke på fru Ström, herr Bäck, ni skall icke sakna tillgång till henne. Hon har sjelf stämt mig till sig — det kan jag säga er. Just som ni kom, gick hennes helperska, hennes mellanlöperska ifrån mig, och klockan emellan tio och elfva skall jag vara hos henne, ty vid den tiden är den svartsjuka kanaljen, hennes man, sin kos. Kom ni till mig i qväll, så skall ni få höra hur det har gått.

*Ström.* Jag har riktigt välsignelse af er bekantskap. Känner ni den der Ström, sir?

*Falst.* I galgen med den fattiga fan till hanrej! Jag känner honom icke: — likväl, att kalla honom fattig, är att göra honom orätt. Det sägs, att det svartsjuka hornkreaturet har pengar som gräs; derföre tycker jag också, att hans hustru är så intressant. Hon skall bli nyckeln till den haurejens kassakista, och der skall jag hålla min skördefest.

*Ström.* Jag skulle önska att ni kände Ström, så att ni måtte kunna gå ur vägen för honom, om ni finge se honom.

*Falst.* Åt fanders med den förbannade hörkarbod-brackan! Jag skall blänga på honom, så att han mister förståndet; jag skall hålla honom i respekt med min knölpåk, den skall sväflva som en komet öfver hans horn: — herr Bäck, du skall få se hur jag skall tukta den bondlurken, och du skall sofva hos hans hustru. — Kom till mig i god tid i qväll. Ström är en skurk, och jag skall ännu ytter-

ligare utsira hans titel; du, herr Bäck, skall lära känna honom som en skurk och en hanrej. Kom till mig i qväll.  
(*Går*).

*Ström*. En sådan fördömd epikureisk spetsbof! — Mitt hjerta är färdigt att spricka af harm. — Säg mig nu, att jag är svartsjuk i otid! Min hustru har skickat bud efter honom, timman är bestämd, partiet uppgjordt. Hvem skulle väl ha drömt om något sådant? — Hvilket helvete, att ha en otrogen hustru! Min äkta säng skall bli skändad, min kassa-kista plundrad, mitt goda namn förstördt: och icke nog med att man tillfogar mig denna nedriga skymf, utan jag skall tillika adopteras till alla möjliga öknamn, och det af honom, som förnedrar mig! Och hvilka öknamn och titlar sedan! — Amaimon låter väl, Lucifer väl, Barba-son väl; och likväl ä' de djefvuls-titlar, namn på onda andar; men hanrej! hornkreatur! — Satan sjelf har icke ett sådant namn. — Page är ett nöt, ett tanklöst nöt; han tror sin hustru om godt, han vill icke veta utaf någon svartsjuka. Men jag vill heldre betro en Holländare mitt smör, den Wales'ska presten min ost, en Irländare min bränvins-flaska, eller en tjuf min ridhäst, än jag betror min hustru åt sig sjelf. Då spinner hon hop kabaler, historier och tusen upptåger: och hvad de en gång få i sinnet, det skall ske; om också hjertat skall gå i stycken, så skall det ske. Himmelen vare prisad för min svartsjuka! — Klockan elfva var det; — jag skall förekomma dem, rycka masken från min hustru, hämnas på Falstaff och utskratta Page. Jag måste skynda; bättre tre timmar för bittida, än en minut för sent. Fy, fy, fy! Hanrej, hanrej, hanrej! (*Går*).

### TREDJE SCENEN.

Windsors park.

(*CAJUS och RUGBY uppträda*).

*Caj*. Jack Rugby!

*Rugby*. Herr doktor!

*Caj.* Hvad vara klocka?

*Rugby.* Den timman är redan förbi, på hvilken sir Hugh lofvade möta.

*Caj.* *Parbleu*, 'an frälsa sin själ, som icka komma! 'an 'ar väl bedt sin bibel, att 'an icke komma. *Parbleu*, Jack Rugby, 'an vara död redang, om 'an vara komma.

*Rugby.* Han är slug, herr doktor; han visste nog, att hans nåd skulle döda honom, om han kommit.

*Caj.* *Parbleu*, en sill icke vara så väl död, som jag skulla döda 'onom. Tag din värja, Jack; jag skall visa 'uru jag döda 'onom.

*Rugby.* Ack, herre, jag kan icke fäktä.

*Caj.* Kanälj, tag din värja!

*Rugby.* Håll! Här kommer folk.

(*Värden*, SIMPEL, KLEEN och PAGE komma).

*Värd.* Guds fred, dunder-doktor!

*Simp.* Er tjenare, herr doktor Cajus.

*Page.* Hur står till, min goda herr doktor?

*Kleen.* God dag, min herre.

*Caj.* Hvad vara ni alla, en, tu, tre, fira, komma för?

*Värd.* Att se dig fäktä, se dig stöta, se dig parera, se dig här, se dig der, se din *punto*, *stoccata*, *reversa*, *distante*, *montante*. Är han död, min Etiop? Är han död, min Francisco? Ha, dunderhuggare! Hvad säger min Æsculapius? Min Galenus? Mitt fläderhjerta? Är han död, dunderhuggare? Urinal, är han död?

*Caj.* *Parbleu*, den krukaste dummer-Jöns till prest i verlden; icke visa sitt ansigte.

*Värd.* Du är en castiliansk kung, Urinal! Hektor af Grekeland, min gosse!

*Caj.* Jag be er attestera att jag vänta sex, sju, två, tre tima på 'honom, och 'an icke komma.

*Simp.* Så mycket klokare är han, herr doktor. Han kurerar själarne, och ni kurerar kropparna; om ni båda slåss, så går ni snörrätt emot edra professioner. Är det icke sant, herr Page?

*Page.* Herr Simpel, ni har sjelf varit en stor slagskämpe, fast ni nu är en fredens man.

*Simp.* För tusan, herr Page, jag är en gammal och en fredens man; men när jag ser en klinga dragen, så kliar det i fingrarna på mig. Fastän vi äro fredsdomare och doktorer och prester, så hafva vi likväl något af ungdomens sätta i oss; vi äro ju alla af qvinna födde, herr Page?

*Page.* Det är sant, herr Simpel.

*Simp.* Kan icke annat vara, herr Page. — Herr doktor Cajus, jag är hitkommen för att föra er hem. Jag är edsvuren fredsdomare: ni har visat er som en förståndig läkare och sir Hugh som en förståndig och fördragsam prestman; ni måste följa mig, herr doktor.

*Värd.* Ursäkt mig, min kund fredsdomare: — ett ord, *monsieur* vatten-bekikare!

*Caj.* Vatten-bekiker? Hvad är det?

*Värd.* Vatten-bekikare, så heter på vårt språk tapperhet, du dunderhuggare.

*Caj.* *Parbleu*, jag 'afva lika micka vatten-bekikare som den engelsman: — den gemena Jöns-hund prest! *Parbleu*, mig vill skära öra af 'onom!

*Värd.* Han skall nog tvåla dig på truten, dunderhuggare.

*Caj.* Tvåla truta, hvad är det?

*Värd.* Det vill säga: han skall ge dig upprättelse.

*Caj.* *Parbleu*, ni skall se att 'an skall tvåla mig truta, ty, *parbleu*, det är just så jag vill 'a.

*Värd.* Och jag skall nödga honom dertill, eller också ruska honom.

*Caj.* Mig tack för det.

*Värd.* Och mer än det, dunderhuggare. (*Afsides till de öfriga*). Men först, herr gäst, och herr Page, och desslikes herr kavaljer Kleen, gå ni genom staden till Frogmore.

*Page.* Sir Hugh är der, eller hur?

*Värd.* Han är der; se till i hvad humör han är. Jag skall föra doktorn dit öfver slätten: är det bra?

*Simp.* Det skall vi göra.

*Page, Simp. och Kleen.* Farväl, bästa herr doktor!  
(*De gå*).

*Caj. Parbleu*, jag vill kaputta den prest, ty han tala för en dummer-Jöns hos miss Anna Page.

*Värd.* Han må dö. Men stick först din otålighet i skidan, slå kallt vatten på din galla; följ med mig genom Frogmore öfver slätten, jag skall föra dig på ett kalas, der miss Anna Page befinner sig, och du skall fria till henne. Nå, du hejdunderkarl, är det rätt?

*Caj. Parbleu*, mig tack för det. *Parbleu*, jag ticka om er; och jag ska' skaffa er de goda gäster: gref, riddar, lord, gentlemen, som vara mina patiangter.

*Värd.* Och deremot skall jag vara din vedersakare hos Anna Page; är det bra?

*Caj. Parbleu*, rätt bra, bra sagdt.

*Värd.* Låt oss rulta på då.

*Caj.* Kom, följ mig i 'älarna, Jack Rugby.

(*De gå*).

### TREDJE AKTEN. FÖRSTA SCENEN.

Ett fält nära Frogmore.

(*EVANS och MENLÖS uppträda*).

*Evans.* Nu per jag er, min koda herr Kleens petjent och min vän, Menlös vid namn, säg mig, åt hvad håll har du sett dig om efter herr Cajus, som kallar sig doktor i medikamenter?

*Menl.* Jag har minsann sökt honom åt Pittywary till, åt parken till, åt alla håll till; gamla Windsorsvägen och alla vägar, utom på vägen åt staden till.

*Evans.* Jag per dig då på det högsta, att du söker på den vägen också.

*Menl.* Straxt, herre.

*Evans.* Pevara mig, hvad jag är full af kalla och hjertängslan! — Hvad jag skulle vara klad, om han hade narrat mig! — Hvad jag är melankolisk! — Jag skall slå sönder

hans pillerpurkar i skallen på den skälmen, om det pär till en käng; — pevara mig! *(Sjunger)*.

Vid sakta sorlet af en päck  
Med näkterkalar i hvar häck,  
Der pädda vi oss rosenpädd,  
Med plomsterqvastar rundt peklädd —  
Vid sakta —

Kud nåda mig! Jag har en stor disposition att kråta. *(Sjunger)*.

Med näkterkalar i hvar häck —  
Vid de elfver i Papyron —  
Med plomsterqvastar rundt peklädd —  
Vid sakta —

*Menl.* Här kommer han, denna vägen, sir Hugh.

*Evans.* Han är välkommen. *(Sjunger)*.

Vid sakta porlet af en päck —

Himmelen peskärme min rättfärdiga sak! --- Hvad slags vapen har han?

*Menl.* Inga vapen, herre. Der kommer min husbonde, herr Simpel och en annan herre från Frogmore; öfver ståt-tan den här vägen.

*Evans.* Tag hit min koftan, eller pär den heldre på armen.

*(PAGE, SIMPEL och KLEEN komma)*.

*Simp.* Se herr pastorn! God morgon, min bästa sir Hugh. Håll en spelare från sina tärningar och en lärd ifrån sin bok, — det kallar jag ett underverk.

*Kleen.* Ack, söta Anna Page!

*Page.* Himmelen vare med er, sir Hugh!

*Evans.* Han vare med er allihop, i parmhertighet!

*Simp.* Hvad? Svärdet och ordet! Studerar ni begg-dera, herr pastor?

*Page.* Och ännu så ungdomlig i tröja och byxor, i så rå och kulen väderlek!

*Evans.* Dertill har man sina skäl och krunder.

*Page.* Vi ha kommit hit för att göra er en liten tjänst, herr pastor.

*Evans.* Kodt, kodt; och det är?

*Page.* Der borta är en högst aktningsvärd herre, som troligen blifvit förolämpad af någon och därför är i den argaste träta, ni kan föreställa er. med sin egen värdighet och fördragsamhet.

*Simp.* Jag har nu lefvat i fyra tjog år och derutöfver, men aldrig har jag hört en man af hans stånd, värdighet och lärdom så helt och hållet glömma sig.

*Evans.* Hvem är det?

*Page.* Jag tror, att ni känner honom: herr doktor Cajus, den vidtberömda franska läkaren.

*Evans.* Pina dö! Jag hade lika gerna hört er tala om en spillkum soppa.

*Page.* Hvarför det?

*Evans.* Han har icke mera kunskap i Hippokrates och Galenus, än — och dessutom är han en skurk, en så feg skurk, som ni nånsin kan pegära att få köra pekantskap med.

*Page.* Jag vill hålla vad om att det här är den mannen, som skulle slåss med honom.

*Kleen.* Ack, den söta Anna Page.

*Simp.* Så tycks det på hans vapen: — håll dem åtskils; — här kommer doktor Cajus.

(*Värden, CAJUS och RUGBY kommer*).

*Page.* Nå, goda herr pastor, låt värjan sitta qvar i slidan.

*Simp.* Äfvenså ni, min goda herr doktor.

*Värd.* Afväpna dem och låt dem gnabbas. Låt dem få behålla sina lemmar hela, och endast rådbråka vårt goda modersmål.

*Caj.* Att jag må tala en ord i ert öra: hvarföre ni icke komma?

*Evans.* Tålamoð, tålamoð, jag per! För Kuds skull!

*Caj.* Parbleu, ni vara en pultron, en 'und, en 'ans narr!

*Evans.* Jag per, låt oss icke pli ett spektakel för andra menniskor; jag per er kärvänligen, och jag skall på ett sätt eller annat kifva er upprättelse: — jag skall slå sön-

der edra pillerpurkar på ert snuskammartak, för det ni icke möter på bestämd tid och rum.

*Caj.* *Diable!* — Jack Rugby, — min värd *de la jarretière*, — 'ar jag icka vänta på 'onom, att göra kaputt på 'onom på rätta *place*?

*Evans.* Så sant jag är en christens själ, ser ni, här är den pestämnda platsen; min värd på Strumpebandet må afköra den saken.

*Värd.* Håll, säger jag, Gallia och Wallia, Fransman och Walesman, själabotare och kroppsbotare!

*Caj.* Ja, det vara micke bra, — excellent!

*Värd.* Tyst, säger jag; här talar värden på Strumpebandet. Är jag polisk? Är jag klippsk? Är jag en Machiavell? Skall jag mista min doktor? Nej: han skaffar mig potioner och motioner. Skall jag mista min pastor, min prest, min sir Hugh? Nej: han ger mig ordspråk och ordståt. — Gif mig din hand, stoftburne; så! — Gif mig din hand, himlaburne; så! — Konstens söner, jag har bedragit er båda; jag har stämt er båda orätt, den ena hit, den andra dit; edra hjertan äro modiga, ert skinn är helt; låt glödgadt vin kröna verket. — Se så, tag deras värjor i pant. — Följ mig, du fridens barn; följ, följ, följ!

*Kleen.* Ack, du söta Anna Page!

(SIMPEL, KLEEN, PAGE och värden gå).

*Caj.* Ah! Förstå jag rätt? De göra narr af oss? Ah, ah!

*Evans.* Det är pra; han har gjort oss till sitt spektakel. — Jag per er, låt oss vara vänner! Och låt oss slå våra hjernor tillsammans på den der lumpna, skorfviga, räfaktiga pofven, värden på Strumpebandet.

*Caj.* *Parbleu*, af allt mitt hjerta! 'an lofva föra mig till Anna Page; *parbleu*, 'an narra mig på köpet.

*Evans.* Kodt; jag skall ge honom ett nyp i skallmejan. — Kom nu. (De gå).

## ANDRA SCENEN.

En gata i Windsor.

(*Fru PAGE och ROBERT uppträda*).

*Fru Page.* Nå, gå på nu, min lilla kavaljer; du är van att gå bakom, nu går du framför. Hvilket vill du heldre: leda mina ögon, eller ögna din husbondes hälar?

*Rob.* Jag vill minsann heldre gå framför er som en karl, än efter honom som en dverg.

*Fru Page.* Hå, du är en liten smickrare; jag tror det blir en hofinan af dig med tiden.

(*STRÖM kommer*).

*Ström.* Ett lyckligt möte, fru Page! Hvart gäller resan?

*Fru Page.* Till er fru, min herre. Är hon hemma?

*Ström.* Ja, och leds efter sällskap, så att hon knappt hänger tillhoppa. Om edra män vore döda, så tror jag att ni skulle gifta er båda.

*Fru Page.* Var viss på det — med två andra männer.

*Ström.* Hvar har ni fått er den här finurliga väderhanen?

*Fru Page.* Jag kan inte säga hvad pocker han heter nu igen, den, som min man fick honom af: hur låter din riddares namn, min gosse?

*Rob.* Sir John Falstaff.

*Ström.* Sir John Falstaff!

*Fru Page.* Ja, just han; aldrig kommer jag ihåg namn. — Min man och han äro så goda vänner! — Är er fru verkligen hemma?

*Ström.* Ja, det är hon verkligen.

*Fru Page.* Med er tillåtelse, min herre, — jag tränar riktigt efter att se henne. (*Fru PAGE och ROBERT gå*).

*Ström.* Har då den der Page ingen hjerna, inga ögon, ingen eftertanka? Det sofver säkert alltihop; han förstår icke att bruka det. Den pojken bär minsann ett bref tjugo mil, så lätt som en kanon träffar pricken på tolf gånger tjugo steg. Han lappar sjelf ihop sin hustrus kärleksäfven-

tyr; han ger fart och framgång åt hennes dårskaper, och nu går hon till min hustru och tar Falstaffs pojke med sig. Den skuren sqvalar så det piper efter'tet! — Och Falstaffs pojke med henne! — Vacker komplott! — Allt lär redan vara uppgjort, och våra uppstudsiga hustrur dela fördömmelsen sinsemellan. Men vänta bara! Jag skall nog knipa honom; sedan skall jag pina hustru min, rycka blygsamhetens lånta slöja från den skenheliga fru Page, låta hela världen veta hvilken trygg och medgörlig Actæon den der Page är; och till dessa raska steg skola alla våra grannar ropa: bravo! (*Klockan slår*). Klockan ger mig signal, och min visshet befaller mig göra en undersökning; der skall jag finna Falstaff. Man skall snarare berömma mig för det här, än skrattna åt mig, ty det är så säkert som jordens grundvalar, att Falstaff är der. Jag går.

(PAGE, SIMPEL, KLEEN, *värden*, EVANS, CAJUS och RUGBY komma).

*Alla.* Välkommen, herr Ström.

*Ström.* Det var minsann en hel svärm! — Jag har en liten rolighet hemma; kom med mig, god' herrar, samt och synnerligen.

*Simp.* Jag måste ursäktat mig, herr Ström.

*Kleen.* Jag likaledes, min herre. Vi hafva lofvat bort oss till miss Anna, och henne ville jag icke svika för jag vill ej säga hur mycket pengar.

*Simp.* Vi ha gått och spekulerat på ett parti emellan miss Anna Page och min kusin Kleen, och i dag ska' vi ha svar.

*Kleen.* Jag hoppas, att jag har ert samtycke, svärfar Page.

*Page.* Det har ni, herr Kleen; jag är helt och hållet för er. — Men min hustru, herr doktor, är bestämdt på er sida.

*Caj.* *Eh, parbleu!* och flicka älska mig; det 'ar min 'us'allerska Quickly sagt mig, det.

*Värd.* Hvad säger ni om unga herr Fenton? Han hop-

par, han dansar, han har eldiga ögon, han skrifver verser, han talar helgdagsspråk, han doftar April och Maj; han får henne, han får henne, han har lyckskottet, han får henne.

*Page.* Icke med mitt samtycke, det lofvar jag er. Den unga herrn har ingenting; han har varit stallbroder med den vilda prinsen och Poins; han är för förnäm för oss, han förstår sig på för mycket. Nej tack, han skall slippa att slå någon knut på sin lyckotråd med min förmögenhets fingrar. Vill han ha henne, så må han ta henne som hon går och står; mina pengar vänta på mitt samtycke, och mitt samtycke reser icke den vägen.

*Ström.* Jag ber er rätt hjertligen, kom några af er och gör mig sällskap hemma till middagen, utom sjelfva måltiden skall ni få muntert; jag skall visa er ett underligt djur. — Herr doktor, ni skall med — ni också, herr Page, — och ni, sir Hugh.

*Simp.* Nå så farväl vackert: — vi ha så mycket friare händer hos herr Page. (SIMPEL och KLEEN gå).

*Caj.* Gå 'em, Jack Rugby; jag kommer straxt.

(RUGBY går).

*Värd.* Farväl, godt folk; jag går till min hederliga riddare Falstaff och tömmer en butelj med honom.

*Ström.* (*Afsides*). Jag hoppas, att han först skall få en pipa af mitt vin; skall dansa efter min pipa! — Behagar ni, mina herrar?

*Alla.* Vi ska' väl se det underliga djuret. (*De gå*).

## TREDJE SCENEN.

Ett rum i Ströms hus.

(*Fru STRÖM och fru PAGE uppträda*).

*Fru Ström.* Hör hit, John! Robert!

*Fru Page.* Fort, fort! Är tvättkorgen —

*Fru Ström.* Allt är i ordning! — Robert, Robert!

(*Betjenter komma in med en korg*).

*Fru Page.* Skynda, skynda!

*Fru Ström.* Sätt den här.

*Fru Page.* Gif dem besked; vi måste skynda oss.

*Fru Ström.* Som jag har sagt er: ni båda, John och Robert, håller er färdiga här bredvid i bryggghuset; och så snart jag ropar er, kommer ni på ögonblicket och tar genast, utan vidare omständigheter, korgen på axlarna; då det är gjort, trafvar ni åstad, så fort ni kan, och bär den ned på Datchet-ängen till blekplatsen, och der hvälfver ni om den i det der gytjtiga diket, straxt åt Themsen till.

*Fru Page.* Ni kommer väl ihåg allt det der, vackert?

*Fru Ström.* Jag har sagt dem allt på det nogaste; de behöfva icke veta mera. — Gå nu och var här igen, när jag ropar. (Betjenterna gå).

*Fru Page.* Här kommer lilla Robert.

(ROBERT kommer).

*Fru Ström.* Nå, min dufunge, hvad nytt för du med dig?

*Rob.* Sir John, min herre, är kommen in igenom bakporten, fru Ström, och anhåller om att få uppvakta er.

*Fru Page.* Du lilla fastlags-bulle, är du att lita på?

*Rob.* Ja, det vill jag svära på. Min herre vet icke att ni är här, och har hotat att han skall försätta mig i evinnerlig frihet, om jag nämner ett ord för er; han svär på, att då vill han köra bort mig.

*Fru Page.* Du är en beskedlig gosse; denna din tystlåtenhet skall bli din skraddare och göra dig en ny tröja och byxor. — Jag går nu och gömmer mig.

*Fru Ström.* Gör det. — Gå och säg din herre, att jag är ensam. — Fru Page, kom ihåg er roll. (ROBERT går).

*Fru Page.* Var icke rädd; hvissla ut mig, om jag glömmmer den. (Går).

*Fru Ström.* Nå, välan då! Vi skola nog taga reda på den der osunda fuktigheten, den der plumpa vattenmelonen och lära honom skilja turturdufvor ifrån kråkor.

(FALSTAFF kommer).

*Falst.* "Nå har jag dig nu, min himmelska juvel?" — Ha, nu vill jag dö, nu har jag lefvat nog; detta är höjden af min ärelystnad. O, hvilken salig stund!

*Fru Ström.* Ack, bästa sir John!

*Falst.* Fru Ström, jag kan icke smickra, jag kan icke prata strunt, fru Ström. En enda syndig önskan blott: ack, om din man vore död! Jag vill säga det midt i synen på den förnämaste lord; jag skulle då göra dig till min lady.

*Fru Ström.* Jag er lady, sir John! Ack, det blef en klen lady!

*Falst.* Frankrikes hof må visa mig maken, om det kan! Jag ser hur ditt öga skulle täfla med diamanten; du har den rätta båg-hvälfningen på ögonbrynen, som skulle passa för en *à la vaisseau*, *à l'Heros*, eller en *coiffure à la Venetienne*.

*Fru Ström.* Nej, en simpel hufva, sir John; mina ögonbryn kläder ingenting annat, och icke den engång riktigt.

*Falst.* Förräderska, som talar så! Du skulle blifva en komplett hofdam, och dina säkra steg skulle ge din gång i en *robe de ronde* en förträfflig sväng. Jag ser väl hvad du skulle vara, "om lyckan ej din ovän vore;" naturen är din vän; se så, du kan icke dölja det.

*Fru Ström.* Tro mig, jag har intet af allt det der.

*Falst.* Hvad var det, som gjorde, att jag blef förälskad i dig? Låt detta öfvertyga dig om att du är något utomordentligt. Se, jag kan icke smickra och säga att du är det eller det, liksom dessa läspande hagtornsknoppar, som trippa omkring som qvinnor i karlkläder och dofta som ett apotek i örtsamlings-tiden; det kan jag icke; men jag älskar dig, ingen utom dig, och det förtjenar du.

*Fru Ström.* Bedrag mig icke, sir John; jag fruktar, att ni älskar fru Page.

*Falst.* Lika gerna kunde du säga att jag älskar att gå igenom gäldstuguporten, hvilken är mig lika förhatlig som röken ur en kalk-ugn.

*Fru Ström.* Nå, himmelen vet hur högt jag älskar er, och en dag skall ni finna det.

*Falst.* Blif fast i detta tänkesätt; jag skall söka att förtjena det.

*Fru Ström.* Ack, jag måste säga er, att ni redan förtjenar det; annars skulle jag icke hysa detta tänkesätt.

*Rob. (Utanföre).* Fru Ström, fru Ström, här är fru Page utanför dörren och flåsar och pustar och ser alldeles vild ut; hon vill genast tala med er.

*Falst.* Mig bör hon icke se; jag vill förskansa mig bakom tapeten.

*Fru Ström.* Ja, för all del, gör det; hon är en riktig pratmakerska. (FALSTAFF gömmer sig).

(*Fru PAGE och ROBERT komma.*)

Nå, hvad är på färde?

*Fru Page.* Ack, fru Ström, hvad har ni gjort? Ni är förnedrad, ni är förlorad, ni är olycklig för all er tid!

*Fru Ström.* Hvad står på, min bästa fru Page?

*Fru Page.* Gud nåde oss, fru Ström! Ha en så hederlig, beskedlig man och ge honom sådan anledning till misstanka?

*Fru Ström.* Hvad för anledning till misstanka?

*Fru Page.* Hvad för anledning till misstanka? — Fy skäm ut er! Hur har jag icke misstagit mig på er!

*Fru Ström.* Men för allt i världen, hvad är på färde?

*Fru Page.* Er man är i antågande, kära vän, med alla rättstjenare i Windsor, för att söka efter en herre, som, efter hvad han säger, är här i huset nu, med ert samtycke, för att på ett nedrigt sätt begagna hans frånvaro; ni är olycklig.

*Fru Ström. (Sakta).* Tala hårdare! — (*Högt*). Jag vill icke förmoda —

*Fru Page.* Ack, gifve himlen, att ni icke behöfde förmoda något, och att ni icke hade en sådan person hos er; men det är alldeles säkert, att er man är i antågande med halfva Windsor efter sig, för att söka efter en sådan. Jag skyndade mig i förväg hit, för att låta er veta det. Om ni vet er vara oskyldig, så är jag rätt glad deråt, men har ni någon hos er, så ut med honom, ut med honom! Stå inte så häpen der; kalla tillbaka alla edra sinnen; försvara

ert goda namn och rykte, eller bjud ett evigt farväl åt all er lefnads lycka.

*Fru Ström.* Hvad skall jag göra? Här är verkligen en herre, en god vän till mig, och jag fruktar icke min egen vanära så mycket som hans fara. Jag ville gerna ge tusen pund, om han vore ur huset.

*Fru Page.* Åh, jag orkar inte höra det der: "jag ville gerna ge," "jag ville gerna ge;" er man är här inom en handvändning; hitta på hur ni skall få karl'n härifrån; här i huset kan ni omöjligen gömma honom. — Ack, så ni har bedragit mig! — Men se här är ju en korg; är han utaf något rimlig statur, så kan han krypa in i den, och så kan man kasta orent linne på honom och låtsa som man skulle bära det på byken; eller, ännu bättre, det är nu bleknings-tiden, låt edra två drängar bära honom till Datchet-ängen.

*Fru Ström.* Han är för tjock; han går icke in i korgen. — Hvad skall jag göra?

(FALSTAFF kommer fram).

*Falst.* Låt mig försöka! Låt mig försöka! Ack, låt mig försöka! Jag vill dit, jag vill dit! Följ er väns råd; jag vill dit!

*Fru Page.* Hvad? Sir John Falstaff! Än brefvet ifrån er, riddare?

*Falst.* (*Afsides till fru PAGE*). Jag älskar dig, ingen utom dig! Hjelp mig härifrån; låt mig krypa in här, jag skall aldrig —

(*Han kryper in i korgen; fruarna hölja öfver honom med orent linne*).

*Fru Page.* Hjelp till att hölja på din husbonde, min gosse! Kalla hit ert folk, fru Ström! — Trolösa riddare!

*Fru Ström.* Hör hit! John, Robert, John! (*ROBERT går. Två betjenter komma*). Se här, bär bort de här kläderna, fort! Hvar är bärstången? Se hur ni drumlar! — Bär alltsammans till tvätterskan på Datchet-ängen; se så, fort!

(STRÖM, PAGE, CAJUS och EVANS komma).

*Ström.* Kom in, jag ber. Äro mina misstankar utan

grund, så gäckas gerna med mig, skratta mig midt i synen; det är inte mer än rätt åt mig. — Hvad nu? Hvart skall det der hän?

*Betj.* Till tvätterskan, förstås.

*Fru Ström.* Hvad angår det dig hvart tvätten bärs? Det skulle just anstå dig att bestyra om tvättbocken.

*Ström.* Tvättbocken? Jag önskade jag kunde tvätta af mig bocken! Bock, bock, bock? Ja, den bocken, ja; det är en skön bock! Och i löptiden på köpet, det kommer snart att visa sig. (*Betjenterna gå med tvättkorgen*). Mina herrar, jag hade en dröm i natt; jag skall säga er hvad jag drömde. Se här, här, här ä' mina nycklar; gå upp på mina rum, sök, leta, snoka; jag svarar för att vi ska' ha upp räffen; — låt mig stänga vägen först: — se så, drif upp honom nu.

*Page.* Bästa herr Ström, var lugn; ni gör er sjelf för när.

*Ström.* Sant nog, herr Page. — Kom upp, mina herrar; nu skall ni få se er lust; följ mig, mina herrar. (*Går*).

*Evans.* Det är riktigt fantastiska humörer och tjalusier.

*Caj.* *Parbleu, icke façon de France!* Man vara icke jaloux i Frankrik'.

*Page.* Låt oss följa honom, god' herrar, och se hur hans sökande aflöper. (EVANS, PAGE och CAJUS gå).

*Fru Page.* Är det icke ett dubbelt förträffligt skämt, det här?

*Fru Ström.* Jag vet icke hvilketdera roar mig mest, antingen att min man eller att sir John är bedragen.

*Fru Page.* Hur lär icke hjertat ha klappat i honom, då er man frågade efter hvad som var i korgen!

*Fru Ström.* Jag är nästan rädd för att han kommer att behöfva tvätt; ett sådant der störtbad skall utan tvifvel komma honom väl till pass.

*Fru Page.* I galgen med den ärelösa skurken! Jag skulle gerna se, att alla af den kalibern vore i samma knipa.

*Fru Ström.* Säkert har min man någon särskildt anledning att misstänka att Falstaff skulle vara här i dag; ty jag har aldrig sett honom så förryckt af svartsjuka som nu.

*Fru Page.* Jag skall tänka ut en plan att komma underfund med det; men vi skall ha ännu flera puts med Falstaff; hans lösaktighetsfeber lär svårigen ge sig blott för detta läkemedel.

*Fru Ström.* Skall vi skicka till honom den gamla tjollan Quickly och be honom om förlåtelse för det kalla badet och ge honom nya förhoppningar, för att på nytt kunna afstraffa honom?

*Fru Page.* Må göra. Vi stämma hit honom till klockan åtta i morgon bittida, för att få sin skade-ersättning.

(STRÖM, PAGE, CAJUS och EVANS komma tillbaka).

*Ström.* Jag kan icke finna honom; kanske skröt den skurken med hvad han icke kunde komma åt.

*Fru Page.* Hörde ni det?

*Fru Ström.* Ja, ja; tyst bara! — Ni bemöter mig ganska artigt, herr Ström, gör ni icke det?

*Ström.* Jo, det gör jag.

*Fru Ström.* Himlen göre er bättre, än edra tankar äro.

*Ström.* Amen!

*Fru Page.* Ni gör er sjelf bra mycket för när, herr Ström.

*Ström.* Nå nå, det har jag sjelf värst af.

*Evans.* Om der är någon dödlig varelse i huset, och i rummen, och i koffertarna, och i skåpen, så förlåta mig mina synder på domedag.

*Caj. Parbleu,* icka mig 'eller; der vara inga käft.

*Page.* Fy, fy, herr Ström! Blygs ni icke? Hvilken ande, hvilken satan ingifver er sådana inbillningar? Jag ville icke ha edra olyckliga fantasier för alla skatterna i Windsors slott.

*Ström.* Det är mitt fel, herr Page; det är jag, som lider af det.

*Evans.* Ni lider af ett ondt samvete; er hustru är en så ärpar fru, som man vill finna ipland femtusen och femhundra till.

*Caj. Parbleu,* jag se att det vara en 'ederlig fru.

*Ström.* Godt; — jag lofvade er en måltid; kom, kom, låt oss spatsera i parken. Förlåt mig, jag ber; en annan gång skall jag låta er veta hvarföre jag burit mig åt så här. — Kom, min hustru; kom, fru Page; jag ber er, förlåt mig, ber rätt hjertligt, förlåt mig.

*Page.* Låt oss gå, mina herrar; men lita på att vi skola roa oss åt honom. Jag bjuder er hem till mig på frukost i morgon; sedan gå vi på fogeljagt tillsammans; jag har en nätt falk för småskog. Är ni med om det, god' herrar?

*Evans.* Hvar som är en, der kör jag alltid andra man.

*Caj.* Hvar som der vara en eller två, der vara jag tredje man.

*Ström.* Kom nu, herr Page.

*Evans.* Jag per er, kom ihåg den skurken värden i morgon.

*Caj.* Det vara bra; *parbleu*, af allt mitt hjerta.

*Evans.* En förpannad skurk med sitt gäckeri och gyckel!  
(*De gå*).

## FJERDE SCENEN.

Ett rum i Pages hus.

(FENTON och miss ANNA PAGE *uppträda*).

*Fent.* Nej, jag ej vinna kan din faders ynnest;  
Låt bli att visa mig till honom, Nanni!

*Anna.* Hur skall väl då —

*Fent.* Ack var blott du du sjelf!

Han tycker att jag är för hög af börd,  
Och förebrår mig att jag ämnar bota  
Min sjuka kassa med hans rikdom blott.  
Dessutom slår han andra bommar för: —  
Min fordna yppighet, mitt vilda sällskap,  
Och säger mig att jag omöjligt kan,  
Om ej för gods och guld, dig älska, Nanni.

*Anna.* Han har kanhända rätt.

*Fent.* Så sant mig nånsin himlen hjelpe, nej!  
 Ehuru — jag det tillstår — fadrens guld  
 Var första skälet, att jag såg på dottren;  
 Men genast fann jag dig långt mera värd  
 Än präglat guld och väl förseglad börs,  
 Och det är denna skatt, ditt eget jag,  
 Som nu jag eftertraktar.

*Anna.* Goda Fenton,  
 Sök dock min faders gunst, ja, sök den än;  
 Och, om ej ödmjuk bön och läglig tid  
 Kan vinna den, — välan — hör, följ mig hitåt.  
*(De gå afsides och fortsätta samtalet).*

*(SIMPEL, KLEEN och QUICKLY komma).*

*Simp.* Afbryt deras samtal, Quickly; min kusin skall tala sjelf för sig.

*Kleen.* Det får stå sitt kast; för tusan, våga vinna, våga tappa!

*Simp.* Låt bara icke förfära dig.

*Kleen.* Förfära! Åh lappri, hon skall icke förfära mig, det har ingen fara; — men bara jag inte blir rädd?

*Quickly.* Hör på, miss Anna; herr Kleen vill gerna tala ett ord med er.

*Anna.* Jag kommer. — *(Till FENTON).* Detta är min faders val.

O hvilken verld af löjlighet och lyten  
 Blir skön med blott trehundra pund om året!

*Quickly.* Och hur mår den goda herr Fenton? Ett ord med er, jag ber.

*Simp.* Hon kommer; grip dig an, kusin. Ack, min gosse, du hade en far —

*Kleen.* Jag hade en far, miss Anna; — onkel här vet att berätta om honom så mycket roliga upptåger, så! — Hör, kära onkel, tala om för miss Anna det der upptåget, hur min far stal två stycken gäss ur en gåsstiga, onkel.

*Simp.* Miss Anna, min kusin älskar er.

*Kleen.* Ja, det gör jag; så högt som jag älskar något fruntimmer i Glostershire.

*Simp.* Han skall hålla er som en adelsdam.

*Kleen.* Ja, det skall jag, min själ, trots Kreti och Pleti, som ä' under *esquire's* rang.

*Simp.* Han ger er hundrafemti pounds lifränta.

*Anna.* Bästa herr Simpel, låt honom fria för sig sjelf.

*Simp.* Tack, tack för det vackert; tack för den goda trösten. Hon ropar er, kusin; jag lemnar er.

*Anna.* Nå, herr Kleen?

*Kleen.* Nå, bästa miss Anna?

*Anna.* Har ni något att befalla? Hvad är då er vilja till sist?

*Kleen.* Min sista vilja? Tusan plåtar, det var minsaun ett hyggligt spektakel! Jag har inte satt upp mitt testamente än, Gud vare lof! Jag är ingen sådan krasslig varrelse, Gud vare lof!

*Anna.* Jag menar: hvad är då ändtligen er vilja i anseende till mig, herr Kleen?

*Kleen.* Samnerligen, hvad mig beträffar, så vill jag er litet eller intet. Er far och min onkel ha satt verket i gång; går det lyckligt, så är det bra; hvarom icke, — nå, "lycka träffar man!" De kunna säga er hur det hänger ihop, bättre än jag. Ni kan fråga er far; här kommer han.

(PAGE och fru PAGE komma).

*Page.* Nå, kära Kleen? — Var huld mot honom, Anna! — Ha! Hvad är det? Hvad gör herr Fenton här?

Ni gör ej rätt, som så belägrar huset;

Ni vet ju, att jag lofvat bort min dotter.

*Fent.* Ack, bästa herre, var ej så förtörnad!

*Fru Page.* Så lemna då mitt barn i fred, herr Fenton.

*Page.* Hon är ej passande parti för er.

*Fent.* Vill ni ej höra mig?

*Page.*

Nej, kära Fenton. —

Kom nu, herr Simpel; kom, min svärson Kleen. —  
Ni har fått svar, stör mig ej mer, herr Fenton.

(PAGE, SIMPEL och KLEEN gå).

*Quickly.* Försök hos fru Page!

*Fent.* Min goda fru, då jag er dotter älskar  
Så rent och så uppriktigt, måste jag  
I trots af alla bannor, snäsor, hinder,  
Min kärleks fana föra modigt framåt  
Och aldrig vika. Gif mig, ni, ert bifall.

*Anna.* Ack, moder, gif mig ej till man den narren!

*Fru Page.* Jag ämnar icke det; jag vet en bättre.

*Quickly.* Det är min herre, doktorn.

*Anna.* Nej, sätt mig förr till halsen ned i jorden  
Och spela mig till döds med kägel-klot.

*Fru Page.* Var ej bekymrad, du. — Jag hvarken vill  
Er ovän eller vän, herr Fenton, vara.

Min dotter frågar jag om hennes tycke,

Och som jag finner henne, så är jag.

Emellertid farväl; — vi måste gå,

Ty flickans far blir annars ond på oss.

(Fru PAGE och ANNA gå).

*Fent.* Farväl då, goda fru; farväl, min Nanni!

*Quickly.* Se, det är mitt verk. — "Hör," sad' jag,  
"vill ni så der kasta bort ert barn till en narr och en  
plåsterstrykare? Nej se Fenton, det kan något vara!" —  
Det är mitt verk.

*Fent.* Haf tack! Jag ber, gif någon gång i qväll  
Åt Nanni denna ring. — Der har du själf. (Går).

*Quickly.* Nå, himlen välsigne dig! Ett godt hjerta  
har han, det är visst. En flicka skulle kunna springa i  
elden för ett så godt hjerta. — Men jag ville gerna ändå  
att min husbonde kunde få miss Anna, eller ville jag  
att herr Kleen finge henne, — eller, min själ, ville jag  
att herr Fenton finge henne! Jag vill göra hvad jag kan  
för dem alla tre, ty det har jag lofvat, och mina ord,  
dem står jag till; men aldrig som synnerligast för herr

Fenton. — Nå, nu skall jag åstad i ett annat ärende — till sir John Falstaff — ifrån mina båda fruar. Så när hade jag glömt det; sådant nöt man kan vara.

(*Går*).

## FEMTE SCENEN.

Ett rum på värdshuset Strumpebandet.

(FALSTAFF och BARDOLPH *uppträda*).

*Falst.* Bardolph, säger jag!

*Bard.* Här är jag, herre.

*Falst.* Gå, hemta mig ett kvarter sekt; lägg ett stycke rostadt bröd i. (BARDOLPH *går*). Skulle jag då upplefva den dag, då jag skulle bäras i en korg, liksom en hop innanmäten från slagtarhuset, och kastas i Themsen. Nå nå; om jag nånsin låter spela mig ett sådant spratt till, så vill jag låta ta ut min hjerna och bryna i smör och ge den till en hund som nyårsgåfva. De kanaljerna stjelpte mig i strömmen med lika litet samvetsqual, som om de dränkt ett yngel blinda hundvalpar, femton i kullen; och man kan föreställa sig af min figur hur qvickt det går för mig att sjunka; om det varit så långt till botten som till helvetet, ner skulle jag! Jag skulle ha drunknat, om icke stranden varit grund och full med sandbankar, och det är ett dödssätt, som jag har afsky för; ty vatten sväljer upp en människa, och hvad skulle det väl ha blifvit af mig, om jag hade fått svälla upp! Det skulle ha blifvit ett berg till mumie.

(BARDOLPH *kommer tillbaka med vinet*).

*Bard.* Här är fru Quickly, herre, som vill tala med er.

*Falst.* Kom, låt mig först slå litet sekt på Themsvattnet, ty min mage är så kall, som om jag hade sväljt snöbollar i stället för piller att kyla njurarna med. — Låt henne komma.

*Bard.* Kom in, fruntimmer!

(QUICKLY *kommer*).

*Quickly*. Med er tillåtelse, jag ber om ursäkt; god morgon, hans nåd!

*Falst*. Tag bort de här bägrarna; gå och brygg mig en mugg, som duger.

*Bard*. Med ägg i?

*Falst*. Nej, klara varor! Jag vill inte ha något hönsfrö i min brygd. (BARDOLPH *går*). Nå?

*Quickly*. Ack, jag kommer till hans nåd ifrån fru Ström.

*Falst*. Fru Ström? Jag har fått nog af fru Ström; hon har låtit kasta mig i strömmen, och jag har ännu magen full af hennes välfägnad.

*Quickly*. Ack, hvilken olycka! Det rådde den lilla stackarn inte för. Hon är så ond på sina drängar, så! De misstogo sig om erektionen.

*Falst*. Så gjorde jag om min, då jag byggde på en dåraktig qvinnas löften.

*Quickly*. Ack, hon gråter nog och jemrar sig för det, så att hjertat skulle vända sig i kroppen på er, om ni finge se det. Hennes man går ut i dag på fogeljagt; hon ber er ännu en gång komma till sig emellan åtta och nio; jag måste skynda mig tillbaks med svar; hon skall ge er skadeersättning, det svarar jag för.

*Falst*. Nå, jag skall infinna mig, säg henne det; bed henne besinna hvad menniskan är för slag; bed henne betänka sin skröplighet och döma se'n om mina förtjenster.

*Quickly*. Det skall jag säga henne.

*Falst*. Gör det, vackert. Mellan nio och tio, säger du?

*Quickly*. Åtta och nio, min herre.

*Falst*. Godt, du kan gå; jag skall icke försumma mig.

*Quickly*. Frid vare med er, herre! (*Går*).

*Falst*. Jag kan icke förstå, att jag icke hör något af herr Bäck; han har tillsagt mig att vara hemma; — jag tycker bra om hans pengar — åh, här kommer han.

(STRÖM *kommer*).

*Ström*. Gud signe er, min herre!

*Falst.* Nå, herr Bäck? Ni vill väl höra hvad som passerat emellan mig och Ströms hustru?

*Ström.* Just det är mitt ärende, sir John.

*Falst.* Herr Bäck, jag vill inte ljuga för er; jag var hos henne på bestämd tid.

*Ström.* Och hur gick det?

*Falst.* Rasande illa, herr Bäck.

*Ström.* Hur då? Hade hon ändrat sinne?

*Falst.* Nej, herr Bäck; men den eländiga hornisten hennes man, herr Bäck, som lefver i ett evigt allarm af svartsjuka, kommer hem midt i sjelfva herdestunden, sedan vi hade omfamnat, kysst, svurit hvarandra evig trohet och likasom hållit prologen till sjelfva lustspelet; och i släptåg efter honom hela raden af hans stallbröder, dem han i sin kollrighet hade kallat tillhopa och sporrat dit, kan ni tänka, för att genomsnoka hela huset efter hans hustrus älskare.

*Ström.* Hvad? Och ni var der emellertid?

*Falst.* Jag var der emellertid.

*Ström.* Och han sökte efter er och kunde icke få rätt på er?

*Falst.* Ni skall få höra. Min lyckliga stjärna ville, att en viss fru Page kom in i detsamma och lät oss veta att Ström var i antågande; och på hennes råd och i fru Ströms förtviflan stoppade de ned mig i en tvättkorg.

*Ström.* I en tvättkorg?

*Falst.* Ja, min själ, i en tvättkorg! Och de byrde in mig i orena skjortor och lintyg, sockor, smutsiga strumpor och flottiga handdukar; sannerligen, herr Bäck, det var den gemenaste sammansättning af otäcka dunster, som en näsa nånsin råkat ut för.

*Ström.* Och hur länge låg ni der?

*Falst.* Vänta, så skall ni få höra, herr Bäck, allt hvad jag har måst uthärda för att fresta denna qvinna till ondo, er till godo! Sedan man på detta sätt nedproppat mig i korgen, blef ett par af Ströms slynglar, hans drängar, inkallade af frun, för att bära mig, under namn af

orent linne, till Datchet-ängen; de lyftade mig upp på sina axlar och mötte den svartsjuka drummeln, mannen, i dörren: han frågade dem en eller par gånger hvad de hade i korgen; det klack i mig af förskräckelse att den galningen skulle ge sig att söka igenom den, men ödet, som beslutat att han skulle bli hanrej, tillbakahöll hans hand. Nå; in gick han för att söka, och ut kom jag i egenskap af orent linne. Men märk hvad som följer, herr Bäck; jag utstod ångesten af tre särskilda dödar: för det första, den olideliga fruktan för att bli uppvädrad af den svartsjuka skällgumsen; för det andra, att bli hopklämd som en god klinga inom omkretsen af en sillfjerdning, spets vid fäste, häl vid hufvud; och slutligen, att bli tillproppad, som sprit i en distillerkolf, med en hop smörjiga trasor, som jäste i sitt eget fett. Besinna det, en karl utaf min natur, besinna det! Jag, som är lika ömtålig för värme, som om jag vore af smör; en man som oupphörligt svettas och afdunstar — det var ett underverk, att jag icke blef qväfd. Och så, i kokpunkten af detta svettbad, när jag var mer än halfstekt i mitt fett, liksom en holländsk läckerhet, att då bli kastad i Themsen och glödande het, som jag var, bli afkyld i vatten som en hästsko; besinna det, — fräsande het — besinna det, herr Bäck!

*Ström.* På fullt allvar, min herre, det gör mig ondt, att ni för min skull har lidit allt det här. Det ser således förtvifladt ut för mig; ni vill väl icke befatta er med henne mera?

*Falst.* Herr Bäck, förr vill jag låta vräka mig ned i Ætna, på samma sätt som man vräkt mig i Themsen, än jag vill lemna henne på detta sättet. Hennes man är nu utgången på fogeljagt; jag har fått bud från henne om ett nytt möte. Emellan åtta och nio är tiden, herr Bäck.

*Ström.* Klockan är redan öfver åtta.

*Falst.* Redan? — Då måste jag laga mig i ordning att gå. Helsa på mig vid tillfälle, så skall ni få veta hur det går, och kronan på verket skall bli att ni får

henne i ert våld. Farväl! Ni skall ha henne, herr Bäck; herr Bäck, ni skall sätta horn på Ström. (*Går*).

*Ström.* Hm! Ha! Är detta en synvilla? Är detta en dröm? Sofver jag? Herr Ström, vakna; vakna, herr Ström! Man har skurit ett hål i din bästa rock, herr Ström. Så är det att vara gift! Så är det att ha linne och tvättkorgar i huset! — Godt, jag skall sjelf utbasuna hvad jag är; jag skall ha fatt på den vällustingen; han är i mitt hus, han kan icke undgå mig, det är omöjligt, han kan icke, icke kan han krypa in i en sparbössa eller i en peppardosa; och om icke satan, som är med honom, hjälper honom ur vägen, så skall jag genomsöka likt och olikt. Jag kan visserligen icke undvika att vara hvad jag nu är; men att jag nu är hvad jag icke ville vara — det skall icke kufva mig på något vis. Har jag horn, som kan göra folk galna, så skall jag också bli riktigt horngalen, som ordspråket säger. (*Går*).

## FJERDE AKTEN. FÖRSTA SCENEN.

En gata.

(*Fru PAGE, QUICKLY och WILHELM uppträda*).

*Fru Page.* Är han redan hos Ströms, tror du?

*Quickly.* Säkerligen är han der nu vid lag, eller också kommer han helt oförtöfvadt. Men det är emellertid säkert, att han är alldeles kasperat ursinnig öfver att de kastade honom i vattnet. Fru Ström ber er komma ofördröjligen.

*Fru Page.* Jag kommer straxt; jag måste blott följa den här lilla karlen i skolan. — Men se, der kommer hans magister; det är skol-lof i dag, ser jag.

(*Sir HUGH EVANS kommer*).

God dag, sir Hugh, är det skol-lof i dag?

*Evans.* Ja; herr Kleen har kifvit kossarna lof att kå och roa sig.

*Quickly.* Ack, den goda själen!

*Fru Page.* Sir Hugh, min man säger, att min son icke kommer det ringaste ur fläcken med sin läsning; var så god och examinera honom litet i grammatiken.

*Evans.* Kom hit, Wilhelm; rak i hufvudet, min kosse.

*Fru Page.* Se så, min gosse, rak i hufvudet! Svara din magister; var inte blyg nu.

*Evans.* Wilhelm, hur många *numeri* har *nomen*?

*With.* Två.

*Quickly.* Jag tänkte att det var ett nummer till, efter alla goda ting äro tre.

*Evans.* Håll inne med ert prat! — Skön, hur heter det på latin, Wilhelm? En skön qvinna?

*With.* *Formosa*.

*Quickly.* Jo det är just skönt, när formarna osa!

*Evans.* Du är pra enfaldighet, qvinna; tig, det per jag dig. Hvad är *lapis*, Wilhelm?

*With.* En sten.

*Evans.* Och hvad är en sten, Wilhelm?

*With.* En gråsten.

*Evans.* Ne—ej, det är *lapis*. Pråka in det i hjernan på dig, det per jag dig.

*With.* *Lapis*.

*Evans.* Det var pra, Wilhelm. Hvad är det, som ger oss *articulos*?

*With.* *Articuli* varda tagne af *pronominiibus* och deklineras sålunda: *Singulariter: nominativo, hic, hæc, hoc*.

*Evans.* *Nominativo: hig, heg, hog*; — tänk på hvad du läser; *genitivo, hujus*; nå kodd, hur har det i *accusativo casu*?

*With.* *Accusativo, hinc* —

*Evans.* Tänk efter, mitt parn: *accusativo, hing, hang, hog*.

*Quickly.* Hink och hank! Det är min själ latin för tjufvar och skälmar.

*Evans.* Låt pli ert prat, qvinna! — Hvad heter det i *focativo casu*?

*With.* O, *vocativo*, — o.

*Evans.* Tänk efter, Wilhelm; *focativo caret.*

*Quickly.* Karet? Är det färsköl i det karet?

*Evans.* Tyst, qvinna!

*Fru Page.* Tyst!

*Evans.* Hvad är *forma genitivi casus i plurali*, Wilhelm?

*Wilh.* *Genitivi casus?*

*Evans.* Ja.

*Wilh.* *Geniti— horum, harum, horum.*

*Quickly.* Herre Jemini, Jennys kasus! Tala aldrig mer om den kasus, barn!

*Evans.* Plygs, qvinna! .

*Quickly.* Det är inte bra att lära barn sådana ord. Först lär han honom att hicka och hoja: det kan de nu tillräckligt lära af sig sjelfva; och så att säga — fy, ni borde just skämmas!

*Evans.* Qvinna, är du kalen, qvinna? Har du intet förstånd på dina *casus* och *numerus* och *genera*? Du är en så rå christen, som man nånsin kan pegära.

*Fru Page.* Jag ber dig, tig.

*Evans.* Låt mig nu höra några *declinationes pronominum.*

*Wilh.* Det har jag minsann glömt.

*Evans.* Det är *ki, kæ, kod.* Klömmen du din *ki, kæ, kod*, så kommer karbasen fram! Kå nu din väg och lek, kå!

*Fru Page.* Han kan minsann mycket mer än jag förmodade.

*Evans.* Han har ett kodt hufvud, den kossen. — Farväl, fru Page!

*Fru Page.* Farväl, min goda sir Hugh. (*EVANS går*).  
Gå nu hem, min gosse. — Kom, vi dröja för länge.

(*De gå*).

## ANDRA SCENEN.

‡ Ett rum i Ströms hus.

(*FALSTAFF och fru STRÖM uppträda*).

*Falst.* Fru Ström, er bedröfvelse har uppslukat mitt

lidande; jag ser att ni är undergifven i kärlek, och jag lofvar er godtgörelse till punkt och pricka; icke allenast i kärlekens allmänna pligter, utan ock i alla dess ornater, sirater och ceremonier. Men är ni nu riktigt säker för er man?

*Fru Ström.* Han är på fogeljagt, söta sir John.

*Fru Page.* (*Utanför*). Hollah, kusin Ström! Hollah, hollah!

*Fru Ström.* Gå in i kabinettet, sir John.

(*FALSTAFF går*).

(*Fru PAGE kommer*).

*Fru Page.* Nå, hur står till, mitt hjerta lilla? Hvem, utom ni sjelf, fins här i huset?

*Fru Ström.* Ingen menniska, utom mitt husfolk.

*Fru Page.* Allvar?

*Fru Ström.* Allsingen. (*Afsides*). Tala högre!

*Fru Page.* Ack, jag är så glad att ni icke har nå-hon hos er.

*Fru Ström.* Hur så?

*Fru Page.* Ack, min söta vän, er man har nu sin gamla vurm igen. Han håller ett sådant hus med min man derhemma, grälar så på allt hvad äktenskap heter, förbannar så alla Evas döttrar, af hvad färg de vara må, och slår sig så för pannan och ropar: "väx ut, väx ut!" — att all den vansinnighet, jag hittills sett, är blott saktmod, artighet och tålmod i jemförelse med hans nuvarande raseri. Jag är glad att den tjocka riddaren icke är här.

*Fru Ström.* Hvad? Talar han om honom?

*Fru Page.* Om ingen annan än honom; och han svär på att han blef utburen i tvättkorgen, sista gången då han efterspanade honom; han bedyrar att han är här i detta ögonblick och har släpat min man och hans gäster ifrån jagten, för att anställa ett nytt misstänksamhets-experiment. Men det gläder mig, att riddaren icke är här; nu får han se sin egen narraktighet.

*Fru Ström.* Hur nära är han, fru Page?

*Fru Page.* Helt nära, här vid ändan af gatan; han är här på ögonblicket.

*Fru Ström.* Jag är förlorad! — Riddaren är här.

*Fru Page.* Är han här? — Då är ni rent af utskämd för hela världen, och han är dödens man. — Hvad är ni för en äkta maka? — Bort med honom! Bort med honom! Heldre skammen än ett mord.

*Fru Ström.* Hvilken väg skall han gå? Hvar skall jag göra af honom? Skall jag stoppa honom i korgen igen?

(FALSTAFF kommer in).

*Falst.* Nej, jag vill alls icke i korgen mer; kan jag icke gå min väg, innan han kommer?

*Fru Page.* Ack, tre af herr Ströms kamrater vakta dörren med laddade pistoler, att ingen skall kunna undkomma; annars kunde ni väl vara er väg, innan han kommer. Men hvad gör ni här?

*Falst.* Hvad skall jag göra? — Jag skall krypa upp i skorstenen.

*Fru Ström.* Der bruka de alltid skjuta af sina fogelbössor; kryp in i bakugnen?

*Falst.* Hvar är den?

*Fru Ström.* Nej, det går heller icke an; der söker han er ganska säkert. Här fins hvarken skåp, koffert, kista, låda, brunn eller källare, som han icke har minnesförteckning på och letar igenom det ena efter det andra, efter listan. Här fins intet gömställe för er i hela huset.

*Falst.* Så vill jag gå min väg då.

*Fru Page.* Bjuder ni till att gå er väg i er egen skepelse, så är ni död, sir John. Åtminstone måste ni förkläda er —

*Fru Ström.* Men huru skall han förklädas?

*Fru Page.* Ja, om jag det visste! Här finnas inga fruntimmerskläder, som äro nog vida åt honom; annars kunde han sätta på sig en hatt, en florshufva och ett kläde om hufvudet och så komma undan.

*Falst.* Hitta på något, mina sockerhjärtan; heldre försöka det yttersta, än råka i olycka.

*Fru Ström.* Min pigas faster, den tjocka gumman från Brentford, har en kosta deruppe.

*Fru Page.* Jag bedyrar er, den passar honom; hon är lika korpulent som han; hennes pelshufva och hennes flor är ju också der. — Spring upp, sir John.

*Fru Ström.* Gå, gå, söta sir John! Fru Page och jag skola mellertid söka upp ett kläde åt er att ha om hufvudet.

*Fru Page.* Fort, fort! Vi komma straxt och snygga upp er; tag på er koftan emellertid. (FALSTAFF går).

*Fru Ström.* Det vore inte ledsamt, om min man mötte honom i den der drägten. Han kan icke lida gumman från Brentford; han svär på att hon är en trollpacka, han har förvist henne vårt hus och hotat att prygla upp henne.

*Fru Page.* Himlen före honom till din mans knölpåk, och sedan före pocker sjelf knölpåken!

*Fru Ström.* Kommer min man då verkligen?

*Fru Page.* Ja, på fullt allvar; och om korgen vet han äfven besked, hur i all världen han också erhållit kunskap derom.

*Fru Ström.* Det skola vi utforska; jag skall sätta betjenterna till att bära ut samma korg igen och möta honom i dörren, liksom förra gången.

*Fru Page.* Ja, men han är här i ögonblicket; låt oss nu gå och kläda ut vår kloka gumma från Brentford.

*Fru Ström.* Jag skall först säga betjenterna huru de skola bära sig åt med korgen. Gå upp emellertid; jag skall straxt komma med hufvudklädet. (Går).

*Fru Page.* I galgen med den nedrige bofven! Vi kunna icke nog tilltyga honom.

Nu hoppas jag, vi skola honom lära

Att muntra qvinnor kunna ock ha ära.

Vi bara le; om andra sägas må:

”I stilla vatten största fiskar gå.”

(Går).

*(Betjenterna komma med tvättkorgen).*

1 *Betj.* Se så, tag uti!

2 *Betj.* Bara den icke är fullpackad med riddare igen.

1 *Betj.* Det vill jag icke förmoda; då bure jag heldre en lika stor blyklump.

*(STRÖM, SIMPEL, PAGE, EVANS och CAJUS komma).*

*Ström.* Ja, men om det nu befinnes vara sant, herr Page, hur skall ni då kunna försvara att ni behandlat mig som en narr? — Sätt ned korgen, skurk! — Gå in, någon, och kalla hit min hustru: — och du, min gosse i korgen, fram med dig! — Ha, ni kopplare! Det är ett helt band, en liga, en komplott, en sammansvärjning emot mig. Nu skall djefvulen komma på skam. Hör hit, hustru, säger jag! Kom, kom bara; låt se hvilka rara kläder du skickar på bleket.

*Page.* Nej, det här går för långt! Herr Ström, ni får icke gå lös längre, ni är bindgalen.

*Evans.* Nej, det här är ursinnighet! Han är kalen som en kalen hund.

*Simp.* Sannerligen, herr Ström, det här är inte rätt gjordt; nej, minsann!

*(Fru STRÖM kommer).*

*Ström.* Det är just hvad jag säger, min herre. — Kom nu hit, fru Ström, fru Ström, den ärbara qvinnan, den sedesamma hustrun, den dygdiga varelsen, som har en sådan svartsjuk narr till man! — Jag har ju allsingen anledning, min fru, allsingen, eller hur?

*Fru Ström.* Himmelen vare mitt vittne att du saknar all anledning, om du misstänker mig för någon otrohet!

*Ström.* Bra sagdt, oförskömmda! Håll i med det, vackert! — Fram med dig, lymmel!

*(Tar kläderna ur korgen).*

*Page.* Det här går för långt.

*Fru Ström.* Blygs ni icke? Låt vara kläderna.

*Ström.* Jag skall väl ta rätt på dig snart.

*Evans.* Det der är oförståndigt. Ni tar väl icke upp er hustrus kläder, vet jag? Se så, kå derifrån.

*Ström.* Töm korgen, säger jag!

*Fru Ström.* Men bästa Ström, du vill väl icke —

*Ström.* Herr Page, så sant jag är karl, bars der icke ut i går en mauspersion i den här korgen; hvarföre skulle han icke kunna vara der ännu en gång? I mitt hus är han, det är säkert; jag är väl underrättad, mina misstankar äro grundade. — Upp med hela tvätten!

*Fru Ström.* Finner du någon der, så må han dö som en fluga.

*Page.* Der är ingen alls.

*Simp.* På heder och samvete, herr Ström, det är icke rätt gjort; ni bara skämmer ut er.

*Evans.* Herr Ström, ni måste pedja och icke följa köttens inkifvelser; det här är svartsjuka.

*Ström.* Nå väl; här är icke den, som jag söker efter.

*Page.* Ej heller annorstädes, än i er egen hjärna.

*Ström.* Hjelp mig bara denna enda gång att genom-söka mitt hus. Om jag icke finner den jag söker, så skona på intet sätt min narraktighet, låt mig för evigt bli er måltids-ro. Gerna må man då säga om mig: "så svartsjuk som herr Ström, som sökte i en maskstungen valnöt efter sin hustrus älskare." Gör mig nu till viljes bara denna gången; bara denna gången, — kom och sök med mig.

*Fru Ström.* Hör hit, fru Page; kom ned, ni och gamla gumman; min man vill upp på rummet der.

*Ström.* Gamla gumman? Hvad är det för en gammal gumma?

*Fru Ström.* Åh, det är pigans faster ifrån Brentford.

*Ström.* Den konan, den trollpackan, den gamla pulver-hexan! Har jag icke förbudt henne mitt hus? Hon har visst något att syssla här, hvåba? Vi männer ä' bra enfaldiga; vi förstå icke så noga hvad som passerar under sken af spådomskonsten. Hon qvacksalfvar med sina kärleksdrycker, signerier, stjerntyderier och mera sådant hokus-pokus; det

går öfver vår horisont, vi veta af ingenting. — Ned med dig, din trollpacka, din tättar-kärng, ned med dig, säger jag!

*Fru Ström.* Ack, min goda söta man! — God' herrar, låt honom icke slå den goda gumman!

(FALSTAFF kommer i qvinnokläder, ledd af fru PAGE).

*Fru Page.* Kom, mor Lisa, kom, gif mig er hand.

*Ström.* Ja, jag skall lisa henne, jag! — Packa dig ut, din hexa! (*Slår honom*). Du kona, du trasvarg, du markatta, du vrak! Ut, ut! Jag skall signa dig, jag skall spå dig, jag! (FALSTAFF går).

*Fru Page.* Blygs ni icke? Jag tror, att ni har slagit ihjel den stackars gumman!

*Fru Ström.* Ja, det slutas väl icke förr; — det länder dig till mycken heder.

*Ström.* I galgen med den trollpackan!

*Evans.* På min heder tror jag icke att den kumman är en riktig trollpacka. Jag tycker inte om, när en kumma har tjockt skägg; jag såg ett tjockt skägg under hennes halskläde.

*Ström.* Följ mig, mina herrar; jag ber er, följ mig; ni skall väl se hvad slut det tar på min svartsjuka. Skaller jag nu utan spår, så tro mig aldrig mer, när jag drifver.

*Page.* Nå, så låt oss ännu en gång ge efter för hans grillar. Kom, mina herrar. (De gå).

*Fru Page.* Han basade minsann upp honom riktigt miskundeligt.

*Fru Ström.* Nej, vid alla helgon, det gjorde han visst icke; han basade på honom rätt omiskundeligt, tyckte jag.

*Fru Page.* Den knölpåken vill jag låta viga och hänga upp i kyrkan; han har gjort fromma verk och gerningar.

*Fru Ström.* Hvad tror ni? Kunna vi, utan att såra qvinligheten och vårt goda samvete, längre fullfölja vår hämd?

*Fru Page.* Lättfärdighetens ande är utdrifven ur honom, det är jag säker på; och om han icke ohjelpigen är

hemfallen åt hin onde, lär han väl aldrig anfalla oss mer på en sådan förtappelsens väg, hoppas jag.

*Fru Ström.* Skola vi tala om för våra män huru vi ha trakterat honom?

*Fru Page.* Ja, för all del! Om icke för annat, åtminstone för att skrapa ut de der underliga figurerna ur en mans hjerna. Om deras ömma hjertan kunna tillåta att den stackars odygdiga tjocka riddaren skall plågas ännu ytterligare, så erbjuda vi oss båda till deras tjänst.

*Fru Ström.* Jag vill hålla vad om att de vilja ha honom offentligen utskämd, och jag tycker att det knappast blir något riktigt slut på det här upptåget, om han icke blir offentligen utskämd.

*Fru Page.* Kom då och låt oss smida, medan jernet är varmt.  
(*De gå*).

### TREDJE SCENEN.

Ett rum på värdshuset Strumpebandet.

(*Värden och BARDOLPH uppträda*).

*Bard.* Herre, Tyskarna begära tre af edra hästar; hertigen kommer sjelf i morgon på hofvet, och de skola rida honom till mötes.

*Värd.* Hvad kan det vara för en hertig, som kommer i sådan tysthet? Jag har icke hört något om honom vid hofvet. Jag måste tala med de der herrarna; de tala väl annat än Tyska?

*Bard.* Ja, herre; jag skall be dem stiga in.

*Värd.* De ska' få mina hästar, men de ska' betala mig bra; jag skall peppra åt dem. Mina rum ha stått en hel veckas tid för deras räkning; jag har måst visa ifrån mig mina andra gäster. De måste deran; jag skall, min själ, peppra åt dem, jag. Kom nu.  
(*De gå*).

## FJERDE SCENEN.

Ett rum i Ströms hus.

(PAGE, STRÖM, *fru* PAGE, *fru* STRÖM och EVANS *uppträda*).

*Evans.* Det är en af de pästa och dygdesammaste hustrur, jag någonsin sett.

*Page.* Och skickade er båda brefven på en gång?

*Fru Page.* På samma fjerdedels timma.

*Ström.* Förlåt mig, hustru, gör nu hvad du vill;  
Jag solen förr misstänka skall för kyla,  
Ån dig för otrohet. Nu står din ära  
Hos honom, som helt nyss var kättare,  
Så fast som tron.

*Page.* Nu kan det vara nog!  
Var ej så öfverdrifvet ödmjuk nu,  
Som du var elak nyss.

Men låt oss gå än längre; våra hustrur  
Må än en gång, till vårt och fleres nöje,  
Ett möte stämma med den tjocka narr'n;  
Der ta vi honom fast och näpsa honom.

*Ström.* Det ges ej bättre sätt, än det de nämnde.

*Page.* Att lofva möta honom uti parken  
Vid midnattstid? — Nej, han går aldrig dit.

*Evans.* Ni säger ju, att han blifvit kastad i strömmen,  
och att han fått krufligt stryk på kamla fasters räkning;  
jag tror, att han är rädd och kommer icke dit; jag tror, att  
hans lekamen är späkt och känner ingen frestelse.

*Page.* Det tror jag också.

*Fru Ström.* Tänk ni uppå hur han skall der behandlas,  
Vi tänka på hur han skall skaffas dit.

*Fru Page.* Det går en saga om att jägar'n Herne,  
Som fordom vaktat denna Windsors-parken,  
Går hela vintern, i den stilla midnatt,  
Bekrönt med stora horn, omkring en ek.  
Han trädet murket gör, förhexar boskap,  
Gör kornas mjölk till blod och skakar kedjor

På ett förfärligt och ohyggligt sätt.  
 Att så det spökar, har ni hört och vet  
 Att gammalt folk, vidskepliga och svaga,  
 Ha tagit mot och gifvit oss i arf  
 Hernes, jägar'ns, spökhistoria som en sanning.

*Page.* Dock finnas många än, som icke våga  
 I nattens djup att nalkas denna ek;  
 Men hvartill detta?

*Fru Ström.* Hör nu på vår plan:  
 Vid denna eken skall oss Falstaff möta,  
 Som jägarn klädd, med stora horn i pannan.

*Page.* Nå, antag nu att han vill komma dit  
 I sådan dräkt; — när han infunnit sig,  
 Hvad skall då göras? Hvad skall ställas till?

*Fru Page.* Det ha vi ock betänkt, hör bara på:  
 Min dotter Nanni och min lilla son  
 Och fyra fem, af samma växt, vi kläda  
 I grönt och hvitt till tomtar och till elfvor  
 Med vaxljus rundt kring hufvudet och skallror  
 I sina händer. Just i ögonblicket,  
 Då Falstaff, hon och jag hvarandra möta,  
 Framrusa de utur en grop med ens  
 Med någon sällsam sång. Vid deras åsyn  
 Fly vi i största häpenhet, vi båda,  
 Och låta dem kringhvärfva honom alla  
 Och, som det egnar elfvor, nypa honom  
 Och fråga hvi han djerfs till elfvors ringdans  
 På deras helga stigar vandra så  
 I oren skepnad.

*Fru Ström.* Och tills han bekänner,  
 Må dessa elfvor nypa honom tappert  
 Och sveda honom.

*Fru Page.* När han tillstått allt,  
 Vi träda alla fram, ta bort hans horn  
 Och jaga honom som en narr till staden.

*Ström.* Men barnen måste öfvas in förut,  
 Ty annars går det aldrig riktigt för sig.

*Evans.* Jag skall lära pannen huru de skola pära sig åt, och jag skall sjelf spela Hans narr och präna riddaren med mitt vaxljus.

*Ström.* Förträffligt! Jag vill gå och köpa masker.

*Fru Page.* För elfvorna min Nanni skall bli drottning, Fint utstyrd i en klädning hvit till färgen.

*Page.* Jag köper sidenet. — (*Afsides*). På samma gång Må Kleen bortröfva Nanni och i Eton

Vid henne vigas. — (*Högt*). Bud till Falstaff genast!

*Ström.* Nej, än en gång jag vara vill herr Bäck; Han döljer ingenting för mig: — han kommer.

*Fru Page.* Var obekymrad; köp vårt tillbehör. Allt som behöfs till våra elfvors prydnad.

*Evans.* Låt oss pryta upp; det är rara lustparheter och riktigt hederliga skälmstycken.

(*PAGE, STRÖM och EVANS gå*).

*Fru Page.* Gå nu, fru Ström, och skicka Quickly genast Till Falstaff för att höra hvad han svarar.

(*Fru STRÖM går*).

Jag går till doktorn; han mitt bifall har,  
Och han och ingen ann' skall äkta Nanni.  
Herr Kleen har gods och gård, men är ett nöt,  
Och han står bäst af alla hos min man.  
Doktorn har mynt och mäktigt stöd vid hofvet;  
Han, han, och ingen annan alls, skall ha'na,  
Om också tusen bättre ville ta'na.

(*Går*).

## FEMTE SCENEN.

Ett rum på värdshuset Strumpebandet.

(*Värden och MENLÖS uppträda*).

*Värd.* Hvad vill du, bonde? Hvad vill du, tjockskalle? Tala, flåsa ut, låt höra: kort, flinkt, qvickt, raskt!

*Menl.* Ack, herre, jag har ett ärende från herr Kleen till sir John Falstaff.

*Värd.* Der är hans kammare, hans hus, hans slott, hans

sparrlakanssäng och hans fällbänk; der är måladt rundt omkring historien om den förlorade sonen, spritt nytt. Gå, bulta på och ropa; han skall svara dig som en mennisko-ätare; bulta på, säger jag.

*Menl.* Der är en gammal gumma, en tjock gumma, som gick in till honom. Jag skall vara så näsvis och vänta till dess hon kommer ned igen; sanningen att säga, så är det henne jag skulle tala med.

*Värd.* Ha, en tjock gumma! Riddaren kan bli bestulen; jag skall ropa honom. — Dunderhuggare! Sir John Dunderhuggare! Ett svar från dina krigiska lungor! Är du der? Det är din värd, din Ephesier, som ropar.

*Falst.* (*Uppifrån*). Hvad står på, herr värd?

*Värd.* Här är en böhmisk Tartar, som väntar på din tjocka gummas hitnederkommande. Låt henne komma ned, dunderhuggare, låt henne komma ned. I mina rum skall det gå anständigt till; fy, stängda dörrar! Fy!

(FALSTAFF kommer).

*Falst.* Ja, min kära värd, visst var det en gammal tjock gumma hos mig nyss, men hon har redan gått.

*Menl.* Med förlof, herre, var det icke den kloka gumman i Brentford?

*Falst.* Visst var det hon, du musselskal! Hvad vill du henne?

*Menl.* Min husbonde, herre, herr Kleen, skickade mig efter henne, då han såg henne gå öfver gatan, för att fråga henne, herre, om en viss Nym, herre, som bedrog honom på en guldkedja, har den guldkedjan eller icke.

*Falst.* Jag talte just med gumman om den saken.

*Menl.* Och hvad sad' hon då, med förlof, herre?

*Falst.* Åh jo, hon sad', att samma karl, som bedrog herr Kleen på guldkedjan, narrade den ifrån honom.

*Menl.* Ack, om jag bara sjelf hade fått tala med henne! Jag hade andra saker att fråga henne om, å husbond's vägnar.

*Falst.* Nå, hvad var det? Låt höra.

*Värd.* Ja, ut med det straxt!

*Menl.* Nej, jag har icke lof att fördölja det, herre.

*Falst.* Fördölj det, eller är du dödens man!

*Menl.* Åh, herre, det var ingenting utan om miss Anna Page; att fråga om det var husbond's lycka att få henne eller icke.

*Falst.* Det är, det är hans lycka.

*Menl.* Hvad, herre?

*Falst.* Att få henne eller icke. Gå och säg, att det har gumman sagt mig.

*Menl.* Får jag vara så näsvis och säga det, herre?

*Falst.* Ja, karl; så näsvist du nånsin vill.

*Menl.* Tack, hans nåd! Nu skall jag riktigt fägna min husbonde med de här nyheterna. *(Går).*

*Värd.* Du är en lärd man, du är en lärd man, sir John. Har du haft en klok gumma hos dig?

*Falst.* Ja, det har jag, min kära värd; en, som lärde mig mer vett än jag förut lärt mig i all min dar. Och jag betalade heller ingenting för det, utan fick betalning till för hvad jag lärde mig.

*(BARDOLPH kommer).*

*Bard.* Aj, aj, Gud nåde oss! Tjufveri! Rent tjufveri!

*Värd.* Hvar ä' mina hästar? Sä g mig godt om dem, skurk.

*Bard.* Sin kos med tjufvarna; ty så snart jag kom på andra sidan Eton, kastade de mig af ifrån den ena i en dyngpuss; och så lade de sporrarna till och satte åstad som tre tyska djeflar, tre doktor Faustar.

*Värd.* De foro bara för att möta hertigen, kanalje. Sä g icke, att de ha rymt; Tyskarna ä' hederligt folk.

*(EVANS kommer).*

*Evans.* Hvar är värden?

*Värd.* Hvad står på, sir Hugh?

*Evans.* Tag vara på edra mopilier, herr värd. En min vän är kommen till staden och berättar att tre tyska stall-pröder ha pestulit alla värdarna på Readings, Maidenhead

och Colebrook på hästar och penningar. Jag säger er det här i kod mening, ser ni; ni är förståndig och full af spott och spe, och det passar sig icke att ni skulle pli pestulen. Farväl. (Går).

(CAJUS kommer).

*Caj.* Hvar vara min värd *de la jarretiére*?

*Värd.* Här, herr doktor, alldeles perplex i ett dilemma af tvifvelsmål.

*Caj.* Jag icke veta hvad det vara; men man 'ar sagt mig, att ni göra stora *preparations* för en 'ertig af Tisslang. *Parbleu*, 'ofvet icke veta af någon 'ertig. Jag mena väl; *adieu!* (Går).

*Värd.* Hojta och skrik! Spring, din kanalje! — Hjelp mig, riddare! Jag är förlorad: — spring, flyg, hojta och skrik, kanalje! Jag är förlorad! (Går).

*Falst.* Jag skulle vilja att hela verlden blefve lurad, ty jag har blifvit lurad och mörbultad på köpet. Skulle det komma för hofvets öron huru jag har blifvit förvandlad, och hur min förvandling har blifvit tvättad och klappad, så skulle de smälta ut mig ur mitt fett, droppa för droppa, och ta och smörja fiskarstöflor med mig; jag lofvar, att de skulle piska mig med sina hvassa infall, tills jag skrupnade ihop som ett torkadt päron. Jag har aldrig haft någon riktig trefnad, allt sedan jag svor bort mig vid spelbordet en gång. Ja, om jag icke hade för tung andedrägt för att läsa böner, så skulle jag visst omvända mig. (QUICKLY kommer). Nå, hvarifrån kommer du?

*Quickly.* Ifrån dem båda två, skall ni se.

*Falst.* Fan ta den ena, och mor hans den andra, så bli de begge försörjda. Jag har lidit mer för deras skull, än den mensklige naturens fördömda skräplighet kan stå ut med.

*Quickly.* Nå, hvad ha inte de lidit då? Jo, det kan ni lita på; i synnerhet den ena af dem: — fru Ström, den goda själen, är piskad brun och blå, så att ni icke kan upp-täcka en enda hvit fläck på henne.

*Falst.* Hvad är det för prat om brunt och blått? Jag har blifvit mörbultad sjelf, alla regnbågens färger igenom; och så när som på ett hår hade jag blifvit häktad såsom trollpacka från Brentford; om icke min utomordentliga fintlighet och den färdighet, hvarmed jag spelte gammal karing, räddat mig, så hade bödelsnekten knäppt mig i stocken, i allmänna stocken, som en trollpacka.

*Quickly.* Låt mig få tala med er i ert rum, så skall ni få höra hur sakerna stå, och jag vill hålla vad om att ni skall bli nöjd. Det här brevet skall säga er någonting. — Ack, edra hjertungar! Hvad skall man icke ha för ett bekymmer för att foga er tillsammans! Säkert måste en utaf er icke tjena himlen rätt, efter ni har så mycket pröfningar att genomgå.

*Falst.* Följ mig på mitt rum.

(*De gå*).

## SJETTE SCENEN.

Sammastädes.

(*Värden och FENTON uppträda*).

*Värd.* Herr Fenton, tala icke med mig, säger jag; mitt hjerta är bedröfvadt, jag ger alltsammans på båten.

*Fent.* Hör mig likväl. Hjelp mig uti min plan, Så skall jag, vid mitt hedersord, dig skänka Etthundra pund i guld mer än du mistat.

*Värd.* Jag skall höra på er, herr Fenton, och skall åtminstone tiga med hvad jag får veta.

*Fent.* Tid efter annan har jag dig förtrott Hur ömt den sköna Nanni Page jag älskar, Som också har min böjelse besvarat — Så vidt som det på hennes val berott — Mig till behag. Jag fått ett bref från henne, Hvars innehåll skall väcka din förundran. Det gyckel, som der nämns, så inväfdt är Med mina planer, att det ena ej Kan, lösryckt från det andra, talas om.

Den tjocka Falstaff har deri en roll  
Af mycken vigt. *(Visar ett bref).*

Här ser du hela planen  
Till detta skämt. Hör på, min goda värd,  
I natt vid Hernes ek, i midnattsstunden,  
Skall Nanni föreställa elfvors drottning,  
Och skälet ser du här. I denna dräkt —  
Då andra puts som bäst i farten äro —  
Har hennes far befallt att hon skall smyga  
Med Kleen sin kos och låta viga sig  
Med honom straxt i Eton: hon har samtyckt. —  
Märk nu:

Fru Page, som strängt emot partiet är,  
Och fast bestämd för Cajus, har beslutat  
Att han på samma sätt skall föra henne —  
Då andra upptåg sysselsätta mängden —  
Till klosterkyrkan, der en prest dem väntar,  
Som straxt skall viga hop dem. Skenbart lydig  
Sin moders plan har Nanni likaledes  
Åt doktorn gifvit ja. Nu står så till,  
Att fadren vill att hon skall vara hvitklädd  
Och utstyrd så — när Kleen tillfälle får  
Att fatta hennes hand — begifva sig  
Med honom bort. Men modren åter vill —  
För att ett kännemärke ha åt doktorn,  
Ty alla äro masker och förklädda —  
Att hon skall bära vida gröna kläder  
Och hafva band, som fladdra rundt om pannan.  
När doktorn nu ser tiden vara inne,  
Han trycker hennes hand, och på det tecknet  
Har flickan lofvat att med honom gå.

*Värd.* Hvem vill hon narra? Fadren eller modren?

*Fent.* Dem båda två, herr värd, och fly med mig.

Men knuten är: att skaffa mig en prest,  
Som väntar mig vid midnattstid i kyrkan  
Och genom äktenskapets laga namn  
Ger sin bekräftelse åt vårt förbund.

*Värd.* Godt, hjelp er plan på väg; jag skaffar prest.  
Tag ni blott flickan, presten skall ej fattas.

*Fent.* Då stadnar jag i evig skuld hos dig; —  
Dock skall du ej kontant belöning sakna. *(De gå).*

## FEMTE AKTEN. FÖRSTA SCENEN.

Ett rum på värdshuset.

*(FALSTAFF och QUICKLY uppträda).*

*Falst.* Kära du, prata nu icke längre; — gå din väg; det blir dervid. Detta är nu tredje gången; alla goda ting äro tre, ännu hoppas jag. Se så, farväl! Man påstår, att tretalet är godt, både i afseende på födelse, lefnadshändelser och död. — Farväl med dig!

*Quickly.* Kedjor skall jag besörja om, och jag skall göra mitt bästa till att skaffa er ett par horn.

*Falst.* Farväl med dig, säger jag; tiden skyndar. Se så, hufvudet upp, och trippa åstad. *(QUICKLY går. STRÖM kommer).* Hur står till, herr Bäck? Herr Bäck, i natt blir saken afgjord, eller också aldrig nånsin. Infinn er i parken klockan tolf i natt vid Hernes ek, så skall ni få se något underligt.

*Ström.* Var ni icke hos henne i går, som ni sade mig att aftalet var.

*Falst.* Jag gick till henne, herr Bäck, som en fattig gammal man, som jag för ögonen befinner; men jag gick ifrån henne som en fattig gammal käring. Den der kanalcen, hennes man, har den mest raffineradt rasande svartsjuka satan i kroppen på sig, som nånsin besatt och förryckt en människa. Hör bara: — han bultade mig förbannadt i mina qvinnokläder; i manskläder, herr Bäck, fruktar jag icke Goliath sjelf med sin väfvarebom, ty jag vet också att lifvet är en väfspole. — Jag har brådtom, följ mig; jag skall berätta er alltsammans, herr Bäck. Allt sedan jag plockade lefvande gäss i verlden, slog dank och piskade snurra, har jag icke vetat hvad det var att få stryk, förrän nu. Följ

mig, jag skall berätta er vackra saker om den der Ström; i natt skall jag hämnas på honom, och hans hustru skall jag öfverlemna i edra händer. Följ mig; kuriösa saker äro på färde, herr Bäck; följ mig! *(De gå).*

## ANDRA SCENEN.

Windsors park.

*(PAGE, SIMPEL och KLEEN uppträda).*

*Page.* Kom, kom, vi ska' gömma oss i slottsgrafven så länge, tilldess vi få se våra elfvor lysa. — Tänk på min dotter, svärson Kleen.

*Kleen.* Ja visst! Jag har talat med henne, och vi ha ett ord oss emellan att känna igen hvarann på. Jag går bara till den hvita och ropar piff! Då ropar hon puff! och derpå känna vi igen hvarann.

*Simp.* Det är godt och väl det; men hvad tjenar allt det der till, både ditt piff och hennes puff? Den hvita klädningen gör ju henne tillräckligt igenkännelig. — Klockan är redan elfva slagen.

*Page.* En mörk natt! Lågor och andar måste ta sig bra ut. Himlen välsigne vårt skämt! Ingen menar ondt, utom den onde sjelf, och honom skall man väl känna igen på hornen. Låt oss nu gå vidare. *(De gå).*

## TREDJE SCENEN.

Sammastädes.

*(Fru PAGE, fru STRÖM och doktor CAJUS komma).*

*Fru Page.* Herr doktor, min dotter är grönklädd; när ni ser tillfälle dertill, så tag henne i handen, bort med henne till klostret och expediera saken qvickt. Gå före oss in i parken; vi begge måste hålla oss tillsamman.

*Caj.* Jag veta hvad jag skall göra. *Adieu!* *(Går).*

*Fru Page.* Farväl, min herre. — Min man blir visst

icke så glad öfver hämden på Falstaff, som han blir uppbragt öfver doktors bröllop med vår dotter. Men det gör ingenting; bättre en liten träta, än stora hjertequal.

*Fru Ström.* Men hvar är Nanni med sina elfvor? Och den Wales'ska gästen Evans?

*Fru Page.* De ha samt och synnerligen gömt sig i en grop tätt vid Hernes ek, med öfvertäckta ljus, dem de, i samma ögonblick som Falstaff och vi mötas, skola med ens låta lysa i mörkret.

*Fru Ström.* Det kan icke annat än förskräcka honom.

*Fru Page.* Blir han icke förskräckt, så blir han utskrattad; blir han förskräckt, så blir han så mycket mer utskrattad.

*Fru Ström.* Vi skola lura honom dugtigt.

*Fru Page.* Att fint bedra en slik bedragare,  
Är ej bedrägligt af den svagare.

*Fru Ström.* Stunden nalkas; till eken, till eken.

(*De gå*).

## FJERDE SCENEN.

Sammastädes.

(*Sir HUGH EVANS och elfvor komma*).

*Evans.* Trippa, trippa, elfvor små! Kom vackert; klöm icke edra roller! Motigt, säger jag! Följ mig nu till krogen; och när jag ker tecken, så kör som jag sad'. Kom, kom, trippa, trippa!

(*De gå*).

## FEMTE SCENEN.

En annan trakt af parken.

(*FALSTAFF kommer förklädd med bockhorn på hufvudet*).

*Falst.* Windsorsklockan har slagit tolf; ögonblicket nalkas. Nå, ni hetlefrade gudar, stå mig bi! — Besinna, Jupiter, att du blef tjur för Europas skull; kärleken satte

horn på dig. — Allsmåktiga kärlek, som på visst sätt gör kreaturet till människa, på visst sätt människan till kreatur! — Du blef också en svan, o Jupiter, af kärlek till Leda. — O du allsvåldiga kärlek, huru nära kom icke guden då till gåsens natur! Den första synden begick du i fänadens skepnad: — en fäaktig synd, o Jupiter! — Den andra begick du hardt nära i gåsens liknelse; betänk, Jupiter, en gåsaktig synd! — Om gudar äro så heta på gröten, hvad skola då de arma människorna ej vara? Hvad mig anbelangar, så är jag för närvarande en Windsorshjort och utan tvifvel den fetaste i hela djurgården. Förläna mig en kylig brunst-tid, Jupiter; hvem kan annars klandra mig, om jag springer talgen af mig? Hvem kommer der? Min hind?

(*Fru STRÖM och fru PAGE komma*).

*Fru Ström.* Sir John, är det du, min hjort? Min hjort-hane?

*Falst.* Min lilla hind med svarta stubbsvansen? Nu må skyarna regna potatis; nu må det åska på melodien "gröna kjortlar;" hagla kryddnejlikor och snöga kavaljersparoller; nu må här komma en störtstur af *instigantia*; här skall jag finna en tillflykt. (*Omfamnar henne*).

*Fru Ström.* Jag har fru Page med mig, mitt socker-hjerta!

*Falst.* Dela mig som en present-hjort, tag hvar sin baksida; refbenen behåller jag sjelf, bogarna får skogvaktaren, och mina horn testamenterar jag åt edra män. Är jag icke en riktig buse? Hä? Talar jag icke likt jägarn Herne? — Ha! Nu är Cupido ett samvetsgrannt barn; han ger skadestånd. Så sant jag är en ärlig ande, välkommen! (*Buller utanför*).

*Fru Page.* Ack, hvilket buller!

*Fru Ström.* Himlen förlåte oss våra synder!

*Falst.* Hvad kan det vara?

*Fru Page och fru Ström.* Bort, bort! (*De springa*).

*Falst.* Fan vill icke ha mig fördömd, tror jag, på det att icke den oljan, som jag har i kroppen, må sätta hel-

vetet i brand; annars skulle han aldrig göra mig sådant här krångel.

(*Sir HUGH EVANS, klädd som satyr; QUICKLY och PISTOL; ANNA PAGE, klädd som elfdrottning, WILLIAM och flera såsom elfvor, med vaxljus kring sina hufvuden, uppträda.*)

*Quickly.* Ni elfvor svarta, hvita, gröna, blå,  
Som edra ringar uti månsken slå,  
Ni ödets stackars hittebarn, kom hit  
Och sköt ert värf och gör er tjenst med flit! —  
Vår härold, tomtebisse, äska ljud!

*Pist.* Tyst, vindar! Elfvor, hör er herres bud:  
Syrsa, kryp in i Windsors spisvrår snällt;  
Är der ej sopadt, har man gnistor fällt,  
Så nyp hvar piga blå som odonbär,  
Vår drottning hatar allt hvad osnyggt är.

*Falst.* Det elfvor är; den till dem talar, dör:  
Kryp ned och blunda: se dem ingen bör.

(*Lägger sig ned med ansigtet mot jorden.*)

*Evans.* Gå, rosenkrans, och när du sett den mön,  
Som trenne gånger gjort sin aftonbön,  
Väck hennes fantasi med ljuflig villa,  
Dock sofve hon som lindebarn så stilla.  
Men de, som icke tänkt uppå sin själ,  
Nyp dem i arm och rygg och ben och häl!

*Quickly.* I ring, i ring!  
Stryk genom slottet, elfvor, rundtomkring;  
Strö lycka i gemak, der furstar bo,  
Att de må stå till domedag i ro  
I herrlig prydnad, friska, oförtärda  
Sig och sin herrskarinna städse värda.  
Med balsam och med olja bona nätt  
Hvarenda ståtlig ordenstaburett;  
Med hvarje ordensskrud, hvar embetsdrägt,  
Gif stadig välgång ifrån slägt till slägt.  
Sjung, elfvor från grön äng, i midnattsstund  
Och härma sirligt blåa bandets rund;

Så mjukt som det ikring ett knä sig slingar  
 Det spire upp ur frodig gräsvalls ringar.  
 Glöm ej "*honny soit qui mal y pense*" att rita  
 Med blommor purpurroda, blå och hvita  
 Likt broderi't med perla och safir  
 Kring riddarns böjda knä på silfverskir;  
 När elfvor skrifva — det med blommor blir.  
 Bort, skingra er! Men innan klockan ljuder,  
 Till vanlig dans kring eken jag er bjuder,  
 Kring Hernes ek; — ni glömm er ibland.

*Evans.* Bege er nu i ordning, hand i hand!

Se så! Ett tjog lysmaskar gifve akt  
 Att lysa oss, så dansen går i takt. —  
 Men, håll! Jag vädrar någon här från jorden.

*Falst.* Gud hjelpe mig ifrån den wales'ska gästen,  
 Han gör mig säkert till ett stycke ost!

*Evans.* Du mask, i födelsen förkastad vorden!

*Quickly.* I pröfvo-eld hans fingerspetsar doppa;  
 Om han är ren, skall den tillbaka hoppa  
 Och ingen fläck bli bränd; men gör den smärta,  
 Då är det syndigt kött och orent hjerta.

*Pist.* Försök!

*Evans.* Kan den kött-tunnan fatta eld?

(*De bränna och nypa honom*).

*Falst.* Aj, aj, aj, aj!

*Quickly.* Förskämd, förskämd! Af brånad från och vild!  
 Upp, elfvor, håna honom med er sång;  
 Nyp honom se'n i ordning, hvar sin gång.

*Evans.* Det är rätt åt honom, ty han är uppfylld af  
 orenlighet och orättfärdighet.

*Sång.*

Ve all oren fantasi,  
 Sinlighet och frosseri!  
 Lustan är en blodets brand,  
 Upptänd af begärens hand,  
 Och den får allt värre fart  
 Genom onda tankars art.

Nyp'en, elfvor, hvar och en,  
 Nyp'en, i armar, rygg och ben;  
 Nyp'en och bränn'en så flinkt som förut,  
 Tills facklor och stjernor och månsken ä' slut!

(*Under sången nypa elfvorna FALSTAFF. Doktor CAJUS kommer in på ena sidan och bortför en grönklädd elfva; KLEEN ifrån andra sidan och tager en hvitklädd; FENTON kommer och smyger bort med ANNA PAGE. Jagtbuller höres på afstånd; alla elfvorna fly. FALSTAFF tager af sig hornen och reser sig upp*).

(PAGE, STRÖM, fru PAGE och fru STRÖM komma och fasthålla FALSTAFF).

*Page.* Nej, håll! Jag tror, vi lurat ut er nu;  
 Var jägar Herne ert sista knep och tillflykt?

*Fru Page.* Jag ber er, kom; drif icke skämtet längre. —  
 Sir John, hvad tycks om fruarna i Windsor? —  
 Se här, min man! Männ' dessa sköna grenar

(*Pekar på FALSTAFFS horn*).

Ej passa mer för skogen än för staden?

*Ström.* Nå, min herre, hvilken af oss är nu hanrej?  
 — Herr Bäck, Falstaff är en skurk, en behornad skurk;  
 här ä' hans horn, herr Bäck; och, herr Bäck, han har  
 hos Ströms icke gjort annan eröfring, än bekantskapen  
 med hans tvättkorg, hans knölpåk och tjugo pund i penningar,  
 som ni måste återbetala, herr Bäck. Man har redan tagit  
 vård om hans hästar, för den sakens skull, herr Bäck.

*Fru Ström.* Sir John, vi ha varit bra olyckliga, som  
 aldrig fått råka hvarandra i frid. Jag ämnar aldrig mer  
 anta er som min älskare, utan alltid anse er för min hjort.

*Falst.* Jag börjar förstå, att man gjort mig till en åsna.

*Ström.* Ja, och till ett nöt på köpet; på båda delarna  
 ha vi bevis i händerna.

*Falst.* Det är således inga elfvor? Tre eller fyra  
 gånger föll mig den tanken in, att det icke var några  
 elfvor; men mitt onda samvete och den plötsliga öfver-

raskningen förvandlade det plumpa upptåget till påtaglig sanning, och jag trodde verkligen att det var elfvor, i trots af både rim och reson. Se nu hur förståndet blir ett nöt, då det är på dåliga vägar!

*Evans.* Sir John Falstaff, frukta Gud och låt af ifrån edra pegär, så komma icke elfvorna och nypa er.

*Ström.* Bra sagdt, gast Hugh!

*Evans.* Och låt ni pli edra svartsjukor, det per jag er.

*Ström.* Jag skall aldrig misstro min hustru mer, förrän du är i stånd att tala rent, när du kurtiserar henne.

*Falst.* Har jag då lagt min hjerna i solen och torkat henne, efter den icke haft kraft nog att hindra ett så plumpt narri? Skall jag nu hundsfootteras af en wales'k getabock? Skall jag ha en mössa af wales'kt fris? Så gerna hade jag kunnat storkna af ett stycke kalfdans.

*Evans.* Kalfdans är icke pra till smör; er puk är para kjord af smör.

*Falst.* "Puk är para kjord!" Har jag då upplefvat den dag, då jag skulle bli dragen vid näsan af en, som gör kalfdans af vårt goda modersmål! Det är nog för att förderfva alla kärleksäfventyr och nattvandringar i hela konungariket.

*Fru Page.* Tror ni då, sir John, att hin onde sjelf skulle hafva kunnat göra er älskvärd för oss, om vi också velat jaga dygden hufvudstupa ut ur hjertat på oss och utan samvete inviga oss åt afgrunden?

*Ström.* En sådan plumpudding? En sådan blånpacka?

*Fru Page.* En däst karl!

*Page.* Gammal, förfrusen, skrumpen, och med ett odrägeligt innanmäte!

*Ström.* Och lögnaktig som Lucifer!

*Page.* Och fattig som Hjob!

*Ström.* Och elak som hans hustru!

*Evans.* Och pegifven på älskog och krokar, och sekt och vin, och mjöd och dryckenskap, och eder och svordomar, och tissel och tassel!

*Falst.* Ja, jag är en visa nu; ni har försprånget, jag

är på bak-kälken. Jag är icke i stånd att svara den wales'ska flaneln; dumheten själf vill lägga rättesnöret öfver mig. Gör med mig hvad ni vill.

*Ström.* Godt, min herre; vi skola också föra er till Windsor till en viss herr Bäck, som ni narrat pengar af, och åt hvilken ni ville vara kopplare. Öfver och utom hvad ni pliktat med kroppen, skall den der återbetalningen svida i själen på er, tänker jag.

*Fru Ström.* Nå, efterskänk nu denna fordran bara, Så är allt glömdt, och ni må vänner vara.

*Ström.* Se der min hand; allt är er efterskänkt.

*Page.* Se nu glader ut, riddare. Du skall få dig en vinsoppa hemma hos mig i qväll, och der skall du få skratta åt min hustru, som nu skrattar åt dig. Berätta henne, att herr Kleen är gift med hennes dotter.

*Fru Page.* (*Afsides*). Det tviå de lärde på. Om Anna Page är min dotter, så är hon väl doktors hustru nu vid lag.

(KLEEN kommer).

*Kleen.* Hu, hu, hu, svärfar Page!

*Page.* Svärson, hvad står på? Hvad står på, svärson? Är det expedieradt?

*Kleen.* Expedieradt? — Det här skall allt hederligt folk i Glostershire få veta; annars vill jag låta hänga mig, jag.

*Page.* Hvad menar du, svärson?

*Kleen.* Jag kom till Eton, jag, för att låta viga mig vid Anna Page; och så var det en lång slyngel till pojke! Hade det icke varit i kyrkan, så hade jag rappat honom, eller han rappat mig. Om jag icke trodde att det var Anna Page, så vill jag aldrig röra ett finger nu; och så var det en skjutspojke!

*Page.* På min ära, då tog ni rasande!

*Kleen.* Hvad behöfver ni säga mig det för? Visst tog jag rasande, då jag tog en pojke för en flicka. Hade jag nu blifvit vigd vid honom, så skulle jag väl icke velat behålla honom, så fruntimmersklädd han också var!

*Page.* Det här är ju er egen dumhet. Sad' jag er icke hur ni skulle känna igen min dotter på klädseln?

*Kleen.* Hon var ju vit, vet jag, och jag kom till henne och ropte piff, och hon svarte puff, så som Anna och jag kommit öfverens om; och så var det fan och icke Anna, utan en gästgifvarns slyngel!

*Evans.* Men pevara mig väl, herr Kleen! Har ni inga ökon, som kår och kifter er med kästkifvarns slynglar?

*Page.* Det här kan riktigt förarga mig. Hvad är att göra?

*Fru Page.* Blif icke ond, bästa Georg! Din plan var mig bekant; jag lät min dotter kläda sig i grönt, och nu är hon med doktorn i klostret och låter viga sig vid honom.

(CAJUS kommer).

*Caj.* Hvar vara miss Page? *Parbleu*, jag vara narra! Jag gifta *un garçon*, en pojke, *un paysan*, *parbleu* en pojke! Icka Anne Page; *parbleu*, jag vara narra!

*Fru Page.* Tog ni icke den grönkädda?

*Caj.* *Oui*, *parbleu*! Och det vara en pojke! *Parbleu*, jag sätta 'ela Windsor i uppror? (Går).

*Ström.* Besynnerligt! Hvem har nu fått den sannskyltiga Anna Page?

*Page.* Jag riktigt fruktar att — Här kommer herr Fenton. (FENTON och ANNA PAGE komma). Nå, herr Fenton.

*Anna.* Förlåt, min far! Min goda mor, förlåt!

*Page.* Nå, mamsell, hvarför kommer hon icke med herr Kleen?

*Fru Page.* Hvarför har du icke herr doktorn med dig, flicka?

*Fent.* Skräm henne icke! Hör hur allt gått till:  
Helt nesligt ville ni bortgifta henne,  
Då ingen kärlek följde med i valet.  
Hör nu: det band, som länge oss förenat,  
Är knutet nu för fast att kunna lösas,  
Och helig är den synd som hon begått.

Bedrägeriet mister här sitt namn  
Af list, olydnad och förbrytelse,  
Enär hon derigenom slapp och undgick  
De tusentals helvetiskt bittra stunder,  
Som tvungna äktenskap alltjemt ha med sig.

*Ström.* Blif ej bestörta; här fins ingen hjälp: —  
Här himlen styr; för guld fås hus, betänk!  
Men hustrun deruti är ödets skänk.

*Falst.* Det fägnar mig, att, fastän ni just enkom har  
måttat på mig, pilen dock har sneddat litet åt sidan.

*Page.* Nå väl då! Fenton, himlen dig välsigne!  
Man får ge med sig, när ej mer fins hopp.

*Falst.* Om natten sporras mång slags villbråd opp.

*Evans.* Jag skall dansa och äta plommon på ert pröllopp.

*Fru Page.* Jag vill ej knota längre. — Kära Fenton,  
Gud gifve er rätt många glada dagar! —  
Kom nu, min man, nu gå vi alla hem  
Och le åt detta puts vid treflig brasa,  
Sir John och alla.

*Ström.* Nå, må ske! — Sir John,  
Ert löfte slog dock in i detta fall:  
Fru Ström i qväll herr Bäck tillhöra skall.

(*De gå*).

# STORMEN.

---

## PERSONER:

|                                                                |                                          |
|----------------------------------------------------------------|------------------------------------------|
| ALONZO, konung af Neapel.                                      | CALIBAN, en vild och vanskaplig slaf.    |
| SEBASTIAN, hans bror.                                          | TRINCULO, en gyckelmakare.               |
| PROSPERO, den rättmätige hertigen af Milano.                   | STEPHANO, en drucken munsänk.            |
| ANTONIO, hans bror, usurpator af hertigdömet Milano.           | En sjö-kapten, en högbåtsman och matros. |
| FERDINAND, son till konungen af Neapel.                        | MIRANDA, Prosperos dotter.               |
| GONZALO, en gammal redlig råds-herre hos konungen.             | ARIEL, en luft-ande.                     |
| ADRIAN, } hofmän.                                              | IRIS, } andar.                           |
| FRANCISCO, }                                                   | CERES, }                                 |
|                                                                | JUNO, }                                  |
|                                                                | Nymfer, }                                |
|                                                                | Skördemän, }                             |
| Flere andar i Prosperos tjenst.                                |                                          |
| SKÅDEPLATSEN är till en början hafvet; sedermera en obobodd ö. |                                          |

---

## FÖRSTA AKTEN. FÖRSTA SCENEN.

Ett skepp på hafvet. Storm med thordön och blix.

*(En sjökapten och en högbåtsman uppträda).*

*Sjök.* Högbåtsman, —

*Högb.* Här, herr kapten! Hur står till?

*Sjök.* Bra. Tala matroserna till! Rappa tag, annars sätta vi på grund! Rör på er, rör på er! *(Går).*

*(Matrosen komma).*

*Högb.* Hi, ho, gossar! Rappa tag! In med bramseglet! Gif akt på kaptens pipa! — Blås, tills du spricker, du storm, ifall utrymmet räcker till!

(ALONZO, SEBASTIAN, ANTONIO, FERDINAND, GONZALO *med flera komma*).

*Alonzo.* Kära högbåtsman, passa väl på! Hvar är kapten? Stå på er som karlar!

*Högb.* Var så god och håll er der nere.

*Ant.* Hvar är kapten, högbåtsman?

*Högb.* Hör ni honom icke? Ni går i vägen här; håll er i kojerna; ni bara hjälper stormen.

*Gonz.* Kära vän, håll dig lugn.

*Högb.* Ja, när hafvet håller sig lugnt. Bort med er! Hvad bry sig de här skrikhalsarne om namnet kung? Ner i kojen med er! Tyst! Hindra oss icke!

*Gonz.* Godt; men betänk hvem du har ombord.

*Högb.* Ingen, som jag håller mer af, än mig sjelf. Ni är rådsherre; om ni kan befalla dessa elementer att tiga och genast utverka fred med dem, så vilja vi aldrig mer handtera en tåg-ända; nyttja er myndighet. Kan ni icke det, så tacka Gud för det att ni fått lefva så pass länge och bered er i er koj på er sista timma, ifall så skulle bära till. — Rappa tag, gossar! — Ur vägen, säger jag! (*Går*).

*Gonz.* Den karlens utseende tröstar mig. Han ser icke ut som den, som skall drunkna; han har en äkta galg-fysionomi. Goda öde, stå fast dervid, att han skall hänga! Gör det rep, som är honom bestämdt, till vårt kabeltåg, ty vårt eget hjälper oss icke stort. Om han icke är född till att hänga, så står det illa till med oss.

(*Alla gå*).

(*Högbåtsmannen kommer tillbaka*).

*Högb.* Ned med bramsegel-stången! Rappa tag! Lägre, lägre! Försök om det går an att sätta till storseglet! (*Skrik under däck*). Fan i sådant tjutande! De skrika gällare än både stormen och kommando't.

(SEBASTIAN, ANTONIO, och GONZALO *komma tillbaka*).

Se så, här igen? Hvad har ni här att göra? Skola vi ge allt förloradt och drunkna? Har ni lust att gå till botten?

*Seb.* Fan i din strupe, du skräliga, gudsförgättna, obarmhertiga hund!

*Högb.* Nå så arbeta ni, då!

*Alonzo.* I galgen med dig, din hund! Du förbannade oförskämda skojare, vi äro mindre rädda för att drunkna, än du!

*Gonz.* Jag svarar för att han icke drunknar, om också fartyget icke vore tjockare än ett nötskal och så läck som en omättelig slinka.

*Högb.* Roder i lä! — Sätt an två segel! Till sjös igen! Sätt an!

*(Matroserna med genomvåta kläder komma).*

*Matroserna.* Allt är förloradt! Bedjom! Allt förloradt!

*Högb.* Hvad? Skola vi bli kalla uti munnen?

*Gonz.* Kungen och prinsen bedja; bedjom ock;  
Vår lott är deras lik.

*Seb.* Mitt tålamod är slut.

*Ant.* På våra lif

Vi blifvit utaf supare bedragna. —

Storkäftade kanalje — må du dränkas

Af tio floders svall!

*Gonz.* Nej, hänga skall han,

Om också hvarje dropa uti hafvet

Svor deremot och öppnade sitt gap

Att sluka honom ned.

*(Man skriker om hvarann under däck: "Gud sig förbarme:"*

*— "Vi stranda, vi stranda!" — "Farväl, hustru och barn!" — "Farväl, broder!" — "Vi stranda, vi stranda, vi stranda!").*

*Ant.* Låt oss med kungen alla drunkna. *(Går).*

*Seb.* Låt oss af honom taga afsked. *(Går).*

*Gonz.* Nu ville jag gerna ge tusen fjerdingväg haf för ett tunnland mager jord, bara heden, brun ljung, och hvad som helst. Ske himlens vilja! Men jag doge helst en torr död. *(Går).*

## ANDRA SCENEN.

En ö. Utanför Prosperos cell.

(PROSPERO och MIRANDA uppträda).

*Mir.* Min far, om med er konst de vilda vågor  
Ni upprört har, så stilla dem igen.  
Skyn skulle visst ha regnat eld och svafvel,  
Om icke hafvet nått till fästets kind  
Och branden släckt. Hvad har jag icke lidit  
Med dem, jag lida såg! Ett ståtligt skepp,  
Som säkert hade ädla väsen i sig,  
I spillror krossadt! Deras nödrop skar  
Itu mitt hjerta! Arma folk, de sönko!  
Om jag haft gudamakt, jag hade förr  
I jorden låtit hafvet sjunka, än  
Det skulle hafva sväljt det goda skeppet  
Med menskolifven i dess sköt.

*Prosp.* Var lugn,  
Låt skrämseln fara! Säg ditt ömma hjerta:  
”Ondt har ej skett.”

*Mir.* O ve!

*Prosp.* Ondt har ej skett.  
Hvad jag har gjort, det har jag gjort för dig,  
För dig, min dyraste, mitt allt, min dotter!  
Du känner icke hvem du är, du känner  
Din faders härkomst ej, vet ej att jag  
Är något mycket mer än Prospero,  
Den arma herr’n till denna usla cell,  
Och din ej större far.

*Mir.* Att veta mer  
Kom ej i mina tankar.

*Prosp.* Nu är tid  
Att vidare dig underrätta. Hjelp mig  
Att kläda denna trolleksrud af.

(MIRANDA hjälper honom af med manteln).

Se så,

Ligg der, min konst! — Nå, torka nu ditt öga,  
 Var lugn. Skeppsbrottets grymma skådespel,  
 Som upprört allt din själs medlidande,  
 Har jag med sådan omsorg i min konst  
 Så säkert ordnat, att der ingen själ —  
 Nej, ej ett enda hår har gått förloradt  
 På någon varelse uti det skepp,  
 Som du med nödrop såg i hafvet sjunka.  
 Sitt ned, ty nu skall du få höra mer.

*Mir.* Ni ofta börjat säga hvem jag är,  
 Men hejdat er och låtit mig förgäfves  
 På saken grubbla. Alltid slöt ni så:  
 "Nej, icke än!"

*Prosp.* Men nu är timman kommen,  
 Och ögonblicket bjuder dig att lyssna.  
 Lyd och förnimm! Kan du erinra dig  
 En tid, då ej i denna cell vi bodde?  
 Jag tror ej, att du kan: då var du knappt  
 Tre år ännu.

*Mir.* Åh jo, min far, jag kan.

*Prosp.* Hvad mins du? Andra menskor, annat hem?  
 Hvad helst det vara må, nämn mig den bild,  
 Som fäst sig i din själ.

*Mir.* Ack, det är fjerran  
 Och liknar mera dröm än verklighet,  
 Hvad minnet mig bevarat! Hade jag  
 Ej fordom fyra tärnor eller fem,  
 Som passade mig upp?

*Prosp.* Jo visst, Miranda.  
 Och ändå flera till. Hur kommer sig,  
 Att detta lefver i ditt minne? Sä,  
 Hvad ser du mer i tidens dunkla bakgrund?  
 Mins du hvad, innan du kom hit, sig tilldrog,  
 Mins du ock hur du kom.

*Mir.* Det mins jag ej.

*Prosp.* För tolf år se'n, Miranda, tolf år se'n,

Din fader var Milanos hertig och  
En mäktig prins.

*Mir.* Är icke ni min far?

*Prosp.* Din mor ett dygdens mönster var, och hon  
Har sagt att du min dotter är; din fader  
Milanos hertig var; hans enda barn  
Prinsessa är, — ej ringare till börden.

*Mir.* O himmel, hvilken ondska dref oss dädan,  
Säg, eller kanske lycka?

*Prosp.* Bådadera:

Det ondska var, som dref oss derifrån,  
Men lycka var, att hit vi blefvo hulpna.

*Mir.* Ack, hjertat blöder då jag tänker på  
Den sorg jag vållat er den tid, som knappast  
Jag nu kan minnas! Fortfar, jag er ber!

*Prosp.* Min bror, din farbror, — nämnd Antonio —  
Gif akt, jag ber dig! — Att en broder kan  
Så trolös vara! — Framför allt i verlden,  
Näst dig, Miranda, älskade jag honom  
Och anförtrodde honom styrelsen  
Utaf min stat, som på den tiden var  
Bland stater ypperst, så som Prospero  
Den främste var bland hertigar, beryktad  
Och ojemförlig uti värdighet  
Och ädla konster. Dit låg all min håg;  
Jag lade styrelsen uppå min broder  
Och blef en främling i mitt land, fördjupad  
Och hänryckt uti mystiska bestyr.

Din falska farbror — hör du hvad jag säger?

*Mir.* Ja, med den yttersta uppmärksamhet.

*Prosp.* Så snart han lärt sig hur ansökningar  
Beviljas eller afslås; hvem som gynnas  
Och hvem topphuggas bör, omskapte han  
De varelser som voro mina, ja  
Förbytte eller formade dem om;  
Och när till både tjenaren och tjensten  
Han fått stäm-nyckeln, tvang han allas hjertan

Att ge den ton, som smickrade hans öra:  
 Han blef en murgröns-ranka nu, som skymde  
 Min furste-stam och utsög all min grönska. —  
 Men du hör icke på: gif akt, jag ber.

*Mir.* Det gör jag, gode fader.

*Prosp.* När jag så

Försummade de verldsliga bestyren,  
 Hängifven åt min enslighet och själens  
 Uppodling i de värf, hvars hemligheter  
 Gå öfver mängdens fattning, vaknade  
 Uti min falska bror en ond natur.  
 Min tillit, lik en dygdig fader, födde  
 Hans falskhet, i sin motsats lika stor  
 Som min förlitan, hvilken gränslös var, —  
 Ett bottenlöst förtroende, i sanning!  
 När så han blifvit gjord till mäktig herre  
 Ej blott med det, som jag i skatter hade,  
 Men ock med allt, som stod uti min makt,  
 Så gjorde han som den, som, van att ljuga,  
 Förvandlar till en syndare sitt minne  
 Och tror sin egen lögn; han trodde sjelf  
 Att han var hertigen, för det han öfvat  
 Den yttre skepnaden af kunglighet  
 För mig i all dess vidd. Nu började  
 Hans ärelystnad växa — hör du på?

*Mir.* Hvad ni berättar kunde bota döfhet.

*Prosp.* För att nedbryta skiljoväggen mellan  
 Den roll han spelt och den, han spelt den för,  
 Vill han nu sjelf bli suverän Milano.  
 Mig, arme man — tillräckligt hertigdöme  
 Jag fann uti min boksal — ansåg han  
 Oduglig till en verldslig furstlighet  
 Och slöt — så törstig var han efter makten —  
 Med kungen af Neapel ett förbund  
 Att gifva honom årlig skatt och hyllning  
 Och göra furste-kronan underdånig  
 Hans kunga-krona, böja mitt Milano —

Arma Milano, obetvingadt hittills! —  
Till nedrig förödmjukelse.

*Mir.* O himlar!

*Prosp.* Hör nu hans villkor och hur saken aflopp,  
Säg sedan om en sådan en var bror.

*Mir.* Det vore synd af mig att tänka annat  
Än ädelt om min farmor: dygdig mor  
Har onda söner födt.

*Prosp.* Villkoren nu:  
Neapels kung, min fiende af gammalt,  
Gick gerna in uppå min brors begäran,  
Som var att han mot vederbörlig hyllning  
Och årlig skatt — hur stor, det vet jag ej —  
Mig och de mina skulle rota ut  
Ur hertigdömet straxt och anförtro  
Med all dess glans det herrliga Milano  
Uti min broders hand. Man värfvade  
En här utaf förrädare: en midnatt,  
Dertill bestämd, slog nn Antonio upp  
Milanos portar, och i dödens mörker  
Blef jag och du, mitt barn, som högljudt skrek,  
Bortsläpade af hans handtlangare.

*Mir.* O, hvilken jemmer!  
Jag mins ej huru då jag skrek, men ville  
Nu skrika om igen. Vid blotta tanken  
Tåras mitt öga.

*Prosp.* Hör nu vidare  
Och följ mig sedan till det stundens värf,  
Som oss åligger, och förutan hvilket  
Berättelsen till intet hade tjenat.

*Mir.* Men hvarför tog man icke genast lifvet  
Utaf oss då?

*Prosp.* Bra frågadt, kära flicka!  
Sjelf har jag ju din fråga föranledt.  
De djerfdes ej, mitt barn; — så högt var jag  
Af folket älskad — icke heller sätta  
Så blodig stämpel uppå sin bedrift,

Men sminkade helt fagert upp sin ondska.  
 Kort sagdt, man vräkte ned oss i en slup  
 Och förde ut oss några mil på hafvet;  
 Der låg tillreds ett ruttet båt-skelett,  
 Aftackladt, utan segel, mast och tåg,  
 Så skralt att sjelfva råttorna det skydde.  
 Der satte de oss ut att höja rop  
 Mot hafvet, som emot oss röt; att sucka  
 Mot vind, som suckande igen blott ökte  
 Vår pina med sin ömkan.

*Mir.* Ack, hvad oro  
 Jag då er gjorde!

*Prosp.* Nej, en cherubim  
 Du var, som mig bevarade! Du log  
 Upplifvad utaf himmelskt mod och kraft,  
 När jag med salta droppar fyllde hafvet  
 Och suckande min börda bar: du gaf  
 Mig tålamodets kraft att härda ut  
 Hvad helst, som måtte hända oss.

*Mir.* Hur kommo vi i land?

*Prosp.* Det var Guds nåd.  
 Friskt vatten hade vi och något mat,  
 Som Gonzalo, en ädling från Neapel,  
 Förordnad att utföra deras plan,  
 Oss gaf utaf barmhertighet tillika  
 Med rika kläder, husgeråd och linne,  
 Som sedan kom oss väl tillpass. Den ädle,  
 Som visste att jag böcker älskade,  
 Gaf mig utur min boksal några band  
 Långt mera värda än mitt hertigdöme.

*Mir.* O finge jag den mannen se en gång! —  
 Nu reser jag mig upp.

*Prosp.* Sitt still och hör  
 Det sista utaf våra qval till sjös.  
 Vi landade på denna ö, och här  
 Har jag, din lärare, dig bättre fostrat

Än andra furstar, som ha mera tid  
Till lust och flärd och sina barn försumma.

*Mir.* Er löne himlen! Säg mig nu, min far, —  
Än klappar oron i min själ — hvad orsak  
Ni haft att väcka denna storm?

*Prosp.* Så vet:  
En sällsam slump, en lycka full af godhet,  
Söm nu min herrskarinna är, har bragt  
Till dessa stränder mina fiender.  
Jag vet, i kraft utaf min spådomsande,  
Att från mitt zenith nu en lycko-stjerna  
Nedstrålar huldt. Om dess inflytande  
Jag nu försummar, är det med min lycka  
För evigt slut. — Låt bli att fråga mer;  
Nu är du sömnig; god den dvalan är,  
Låt den få råda: du kan den ej motstå.

(MIRANDA somnar).

Kom, kom, min tjenare! Nu är jag redo.  
Kom, Ariel, kom!

(ARIEL kommer).

*Ariel.* Hell, store mästare!  
Hell, vördnadsvärda herre! Här jag kommer  
Dig till behag. Vill du, att jag skall flyga,  
Simma, i lågor dyka, eller rida  
På krusigt moln? Befall! Din Ariel  
Af alla krafter lyder.

*Prosp.* Har du, ande,  
Den storm, som jag dig böd, till fullo verkställt?

*Ariel.* Till minsta prick. Jag antrade hans fartyg;  
Än midtskepps, än i stälfven, än på däck,  
Än i kajutorna jag tände fasa.  
Emellanåt jag delte mig itu  
Och tände här och der. I mast och topp,  
I rår och bogspröt flammade jag särskildt  
Och slog så hop uti en enda flamma.  
Zeus' blixtrar, thordönsskrällars förebud,

Ej voro mer synvillande och flinka;  
 Eld, brak och dån af svafvelviggas tycktes  
 Belågra den stormåktiga Neptunus,  
 Med darnning slå de djerfva vågor, ja  
 Hans treudd skaka.

*Prosp.* Du min raska ande!  
 Hvem var så stark och modig, att han ej  
 Af detta gny blef galen?

*Ariel.* Ingen enda,  
 Som ej blef febertokig och begick  
 Förtvillans upptåg. Ja, matroserna  
 Sig kastade uti det salta skummet  
 Från skeppet, tändt af mig i ljusan låga.  
 Kungssonen Ferdinand, med håren resta, —  
 De voro mera lika vass, än hår —  
 Sprang kring och skrek: "nu helvetet är tomt,  
 Och alla djeflar lösa."

*Prosp.* Bra, du ande!  
 Var det ej nära land?

*Ariel.* Helt nära, herre.

*Prosp.* Och ingen gick förlorad?

*Ariel.* Ej ett hårstrå;  
 Knappt fastnade en fläck vid deras kläder;  
 Spritt nya tycktes de. Som du befallte,  
 Har jag dem troppvis spridt kring hela ön.  
 Kungssonen lät jag landa för sig sjelf;  
 Han kyler luften nu med sina suckar,  
 Och sitter sorgsen i en vrå af ön  
 Med armarna i kors.

*Prosp.* Matroserna  
 På kungens skepp, hvad har du gjort med dem  
 Och resten utaf flottan?

*Ariel.* Lugnt i hamn  
 Är kungens skepp uti den djupa bugten,  
 Der du en gång vid midnatt böd mig hemta  
 Från stormiga Bermuder serladagg.  
 Folket har jag instufvat under däck,

Der, dels af matthet, dels af trolldomsverkan,  
 De slumra godt; och resten utaf flottan,  
 Den jag förstrött, har åter samlat sig  
 Och seglar nu på medelhafvets bölja  
 Med sorgse mod tillbaka till Neapel,  
 Uti den tro att kungens skepp förlorat  
 Och kungen drunknat.

*Prosp.* Ariel, ditt uppdrag  
 Du noga utfört; mer dock är att göra.  
 Hur tids på dagen är det, Ariel?

*Ariel.* Åtminstone två timglas öfver middag.

*Prosp.* Från denna timma och till klockan sex  
 Blir tiden dyrbar för oss båda två.

*Ariel.* Mer arbet än? Då så du mödar mig,  
 Låt mig påminna dig hvad du mig lofvat,  
 Men än ej hållit.

*Prosp.* Hvad? Uppstudsighet?  
 Hvad kan du väl begära nu?

*Ariel.* Min frihet.

*Prosp.* Förr än din tid är ute? Tig!

*Ariel.* Jag ber,

Betänk hur troget jag har tjenat dig;  
 Jag lög ej nånsin, gjorde aldrig misstag  
 Och tjente utan knot och knorr. Du lofvat  
 Ett helt års ledighet.

*Prosp.* Säg, glömmmer du  
 Från hvilka qval jag dig befriat?

*Ariel.* Nej.

*Prosp.* Jo, jo; du tycker, att det är besvärligt  
 Att vada i det salta djupets gyttja,  
 Att ila uppå nordens skarpa vind,  
 Att sträfvat uti jordens innanmäte,  
 När det är stelt af köld.

*Ariel.* Det gör jag icke.

*Prosp.* Du ljuger, ilskna kräk! Har du förglömt  
 Den leda hexan Sycorax, hopkrumpen  
 Af ålderdom och groll? Du mins ej henne?

*Ariel.* Jo, herre.

*Prosp.* Nej. — Hvar var hon född?

*Ariel.* I Algier.

*Prosp.* Hå, var hon det? En gång i månaden

Jag måste friska upp ditt minne, säga  
Hvad du har varit. Denna leda hexan  
Blef ifrån Algier, som du vet, förvisad  
För mången illbragd och ett hexeri,  
För gräsligt att af mensko-öron fattas.  
För en ting, som hon gjort, man skönte henne;  
Är det ej sant?

*Ariel.* Jo, herre.

*Prosp.* Hafvande

Blef den blåögda hexan förd till ön  
Och här af sjömän lemnad. Du, min slaf, —  
Som sjelf du sagt — var då i hennes tjenst;  
Och som du var en ande allt för fin  
Att följa hennes afskyvärda bud  
Och stygga kraf, inspärrade hon dig,  
Med hjälp utaf sitt kraftigare tjenstfolk  
Och upptänd af sin aldravärsta ilska,  
Uti en klufven tall. I denna klyfta  
Satt du i plågsamt häkte tvingad in  
Ett dussin år. Hon dog emellertid,  
Och du satt qvar och jemrade så hårdt  
Som qvarnhjul surrar. Då var denna ö —  
Med undantag af hennes yngel, sonen, —  
En spräcklig byting — icke ärad af  
En menskelig skepnad.

*Ariel.* Åh jo, Caliban.

*Prosp.* Jag säger så, dumbufvud! Caliban,

Som nu mig tjenar. Sjelf du känner bäst  
Hvad plågor jag dig fann uti. Din jemmer  
Kom ulfvar till att tjuta, trängde in  
I vilda björnars bröst; det var en plåga  
Lik den i helvetet, och Sycorax  
Ej kunde lösa den. Det var min konst —

Då jag kom hit och hörde dig — som tallen  
Att gapa tvang och släppa dig.

*Ariel.*

Tack, herre!

*Prosp.* Om mer du knorrar, skall en ek jag klyfva  
Och kila in dig i dess sega knutar,  
Tilldess du tjutit der ett dussin vintrar.

*Ariel.* Förlåt mig, herre; jag vill gerna lyda  
Och sköta mina ande-värf beskedligt.

*Prosp.* Gör det, så är du fri om tvenne dagar.

*Ariel.* Det var ett ord utaf min ädle herre!  
Hvad skall jag göra? Säg, hvad skall jag göra?

*Prosp.* Gå, antag skepnad af en vattunymf,  
Men synlig blott för mig; osynlig annars  
För hvarje öga. Gå, tag denna skepnad  
Och kom igen i den. Fort, skynda dig!

(*ARIEL försvinner*).

Vak upp, mitt kära barn! Du sofvit godt:

Vak upp!

*Mir.* Er underbara sagas ord  
Mig söfde in.

*Prosp.* Bortskaka sömnen då;  
Kom låt oss gå till slafven Caliban,  
Som ännu aldrig gaf oss goda svar.

*Mir.* Det är en skurk; jag tål ej honom se.

*Prosp.* Vi kunna dock ej vara honom utan;  
Han gör upp eld, han skaffar oss vår ved  
Och tjänar oss i nyttiga bestyr. —  
Hollah! Slaf! Caliban! Du jordklump, svara!

*Cal. (Utanföre).* Det är tillräckligt ved derinne.

*Prosp.*

Kom!

Kom, säger jag! Du skall få annat göra;  
Kom fram, sköldpadda! Nå?

(*ARIEL kommer tillbaka i en vattunymfs gestalt*).  
Du sköna syn! Min fagre Ariel,  
Hör hvad jag hviskar.

*Ariel.*

Det skall ske, min herre.

(*Försvinner*).

*Prosp.* Giftiga kräk, af sjelfva satan aflad  
Med din fördömda mor, kom fram!

(CALIBAN *kommer*).

*Cal.* Så giftig dagg, som någonsin min mor  
Strök med korpvinge bort från ruttet kärr,  
Må droppa på er! Må sydvesten blåsa  
Och täcka er från topp till tå med sårnad!

*Prosp.* För dessa ord, det kan du lita på,  
Skall du i natt få kramp; för håll och stygn  
Skall knappt du kunna andas. Gastar skola,  
Så länge de om natten få husera,  
På dig sig öfva flinkt. Du skall bli nupen  
Så tätt som hål i honungskakan finnas,  
Och hvarje nypning värre stickas skall,  
Än bien, som den byggt.

*Cal.* Nu vill jag äta middag! Denna ö  
Är min, ett arf af Sycorax, min mor.  
Du röfvat från mig den; när först du kom,  
Du smekte mig och kjelade och gaf mig  
Bärsaft, lärde mig att säga namnen  
Uppå det större ljuset och det mindre,  
Som brinna dag och natt. Då höll jag af dig  
Och viste dig allt nyttigt här på ön,  
Surbrunnar, källor, bördig mark och mager.  
Ve mig, som gjorde det!  
Må alla Sycorax' trollbytingar,  
Tordylflar, paddor, flädermöss er pina!  
Fler undersåter har du ej, än mig,  
Som fordom var min egen kung; och nu  
Inspärrar du mig här i hårda klippan  
Och herrskar ensam öfver hela ön.

*Prosp.* Lögnfulle slaf, som blott för stryk är känslig,  
Men ej för godhet! Jag har dig behandlat  
Med mensklighet, du skarn, och hyst dig in  
Uti min egen cell, tills du försökte  
Min dotters ära skända!

*Cal.*

Åh, hå, hå!

Det var just skada, att det ej blef gjordt;  
 Du förekom mig; annars jag befolkat  
 Med Calibaner ön.

*Prosp.*

Gemena slaf,

På hvilken ej det minsta goda biter,  
 Men blott allt ondt! Jag tog dig i mitt hägn,  
 Fick dig med stort besvär att tala, lärde  
 Dig stundeligen ett och annat godt.  
 När du, din vilde, icke visste ens  
 Hvad sjelf du ville, utan vrålade  
 Som kreaturen, gaf jag åt din mening  
 Ord att förkunna den. Men likaväl  
 Behöll din nedriga natur ett något,  
 Som ädlare naturer skydde för.  
 Så blef du rättsligt instängd här i klippan,  
 Du, som dock mer än fängelse förtjenat!

*Cal.* Du lärt mig tala; hvad jag derpå vunnit  
 Är att jag lärt mig svärja; pest på dig,  
 Som lärt mig tala!

*Prosp.*

Bort, ditt hexe-yngel!

Ved hit! Och fort, det råder jag dig till,  
 Ty annat förestår. Du muckar, odjur?  
 Är du försumlig eller tredskas med mig,  
 Skall jag med kramp rådbråka dig och fylla  
 Med smärtor dina ben, så att du skall  
 De vilda djuren skrämma med ditt tjut.

*Cal.* O nej, jag ber! — (*Afsides*). Jag måste lyda honom;  
 Hans konst så mäktig är, att väl den kunde  
 Min moders guddom, Setebos, betvinga  
 Och göra honom till vasall.

*Prosp.*

Bort, slaf!

(*CALIBAN går*).

(*ARIEL kommer osynlig, sjungande och spelande. FERDINAND  
 följer honom*).

*Ariels sång.*

Kom nu hit på gulan sand,  
 Tag hand i hand;

När man nigit först och kysst,  
 Blir hafvet tyst.  
 Trippa fint med nätta hopp;  
 Andar, tag nu visan opp!  
 Hör på! Hör på!  
 (*Spridda röster*). Wow, wow!  
 Vår bandhund grå.  
 (*Spridda röster*). Wow, wow!  
 Hör på! Jag hör  
 Hur ståtligt tuppen sin visa gör:  
 Kuckeliku!

*Ferd.* Hvar komma dessa toner från? Ur luften?  
 Från jorden? Nu de ljuda icke mer: —  
 De tjena säkert dessa trakters guddom.  
 Då jag på stranden satt och gret på nytt  
 Min faders död, så smögo dessa toner  
 Till mig på vattnet fram och mildrade  
 Så hafvets svall som mina hjertequal  
 Med ljuflig melodi: jag följde den,  
 Nej snarare — den tvang mig hit. Nå väl,  
 Nu är det slut; nej tyst! det börjar åter.

*Ariel.* (*Sjunger*).

Din far bor djupt, väl famnar sju;  
 Hans ben, de ä' koraller;  
 Hans ögon äro perlor nu;  
 I hafvet intet faller,  
 Som ej förvandlas i dess flod  
 Till någon kostelig klenod.  
 Men hafsfrun hon styr dödslockans sång;  
 Lyss, lyss, nu hörs det: bing bingelibång  
 Bing, bång!

*Ferd.* Den visan talar om min far, som drunknat. ---  
 Så sjunger ingen dödlig; dessa toner  
 Ej äro jordens; — ofvanfrån de höras.

*Prosp.* (*Till MIRANDA*).

Lyft upp ditt ögas fransbehängda förlåt  
 Och säg, hvad ser du der?

*Mir.*

Helt visst en ande!

Gud! Så den blickar kring sig! O, min far,  
Hvad den är skön! Men ack, det är en ande!

*Prosp.* Nej, barn! Han sofver, äter, alla sinnen

Han har som vi. Den yngling, som du skådar,  
Var med på skeppet, och, om icke sorgen,  
Skönhetens kräfte, hade fläckt honom,  
Han kunde kallas skön; kamraterna  
Han mistat har och går och söker dem.

*Mir.* Gudomlig har jag lust att kalla honom:

Så ädelt såg jag ej på jorden än.

*Prosp.* (*Afsides*).

Jag ser det går så som min själ det önskar. —

Min Ariel, min kära Ariel,

Om tvenne dagar är du fri!

*Ferd.*

Helt säkert

Den guddom, hvilken dessa toner tjena! —

Min bön bevilja, att af er få veta

Om ni är bosatt uppå denna ö,

Samt att ni vänligt ville lära mig

Hur jag mig här skall skicka. Sist jag beder

Den främsta bönen: säg mig, sköna under,

Är du en flicka, eller ej?

*Mir.*

Min herre,

Visst intet under, men en flicka visst.

*Ferd.* Mitt språk! O himlar! Jag den främste är

Af alla, som det språket tala, vore

Jag endast der det talas.

*Prosp.*

Hvad? Den främste?

Hvad vore du, om Neapels kung dig hörde?

*Ferd.* En simpel menniska som nu, förundrad

Att höra dig om Neapels konung tala.

Han hör mig, och just därför talar jag;

Jag är Neapels kung. Uti mitt öga

Har icke varit ebb, alltse'n det såg

Min fader kungen drunkna.

*Mir.*

Ack, hur grufligt!

*Ferd.* Med alla sina hofmän; hertigen  
 Utaf Milano och hans goda son  
 Ock voro med.

*Prosp.* Milanos hertig kunde  
 Tillika med sin ännu bättre dotter  
 Dig vederlägga, om det vore tid. — *(Afsides).*  
 Vid första mötet vexlade de blickar.  
 Min goda Ariel, jag dig befriar  
 För denna tjenst. — *(Högt).* Ett ord, min bästa herre:  
 Jag fruktar, att ni sjelf er orätt gjort.

*Mir.* Hur strängt min far nu talar! Denna man —  
 Den tredje, som jag skådat — är den första,  
 Jag nånsin suckat för. Barmhertighet,  
 Bevek min far att träda på min sida!

*Ferd.* Om du en jungfru är och fri ännu,  
 Så vill jag dig till Neapels drottning göra.

*Prosp.* Sakta, min herre! Än ett ord, jag ber! —  
*(Afsides).*

De höra re'n hvarannan till; jag måste  
 Försvåra detta lätta verk, att ej  
 Lätt vunnen seger minskar bytets värde. — *(Högt).*  
 Ännu ett ord! Jag dig befäller, följ mig;  
 Ett namn du tagit an, som ej är ditt;  
 Till denna ö du kommit som spion,  
 Att vinna den från mig.

*Ferd.* Nej, vid min heder!

*Mir.* Ej något oundt kan bo i sådant tempel;  
 Om i så fagert hus den onde dväljes,  
 Så må de goda sträfva att få bo  
 Ihop med honom.

*Prosp.* Följ mig! Tala ej  
 För honom, du! Han är förrädare. —  
 Ditt hufvud skall hopbindas med din fot;  
 Sjövatten skall du dricka; du skall lefva  
 Af musslor, murkna rötter och de hylsor,  
 Som ollonen uppammas i; kom, följ mig!

*Ferd.* Nej, jag ej tål ett slikt bemötande,

Förrän min fiende bevisat sig

Ha större makt än jag.

(*Drager svärdet*).

*Mir.*

Min dyra fader,

Gå ej för strängt tillväga, ty han är

Så god och alls ej farlig.

*Prosp.*

Hör man på!

Vill ägget lära hönan värpa? — Bort

Med svärdet, du förrädare, som hotar,

Men icke vågar hugga till, ty skuldfritt

Är ej ditt samvete! O, värj dig ej!

Jag kan afväpna dig med denna staf,

Så svärdet faller ur din hand.

*Mir.*

Min far!

*Prosp.* Häng dig ej fast vid mig!

*Mir.*

Förbarmande!

Jag går i god för honom.

*Prosp.*

Tig! Ett ord —

Och jag bestraffar, ja, jag hatar dig!

Försvara en bedragare! Åh tyst!

Du tror, att ingen fins så skön som han,

För det du blott sett Caliban och honom;

Din toka! Denne är mot andra karlar

En Caliban, och englar de mot honom.

*Mir.* Ödmjukt är då mitt hjerta; ej jag yfves

Att skåda någon skönare än han.

*Prosp.* (*Till FERDINAND*).

Kom nu och lyd! Som på ett barn så mjuka

Och utan styrka äro dina senor.

*Ferd.* Så äro de: lifsandarna ha domnat

Som i en dröm. Min faders död, den svaghet,

Som nu jag känner, mina vänners ofärd

Och denna mannens hot, som kufvar mig,

Jag lätt fördroge, om jag finge blott

En gång om dagen från mitt fängelse

Se denna flicka. Alla verldens hörn

Må friheten begagna; ruin tillräckligt

Jag har i sådant fängelse.

*Prosp.*

Det verkar. —

Bra gjordt, min Ariel! — (*Till FERDINAND och MIRANDA*).

Kom, följ mig nu! —

(*Till* )

Hör hvad du nu skall göra.

*Mir.* (*Till FERDINAND*). Trösta dig!

Min far är ej så omild som det tycks

Utaf hans tal, han brukar så ej vara

Som nu han var.

*Prosp.* (*Till ARIEL*). Så fri som himlens vind

Du blifva skall; uträtta punkligt blott

Allt hvad dig ålagdt är.

*Ariel.*

Till punkt och pricka.

*Prosp.* Kom, följ mig. — Tala ej för honom, du!(*De gå*).

## ANDRA AKTEN. FÖRSTA SCENEN.

En annan trakt af ön.

(ALONZO, SEBASTIAN, ANTONIO, GONZALO, ADRIAN, FRANCISCO och flera uppträda).

*Gonz.* Jag ber, var munter, herre! Ni har skäl,

Så väl som vi, till fröjd. Vår räddning är

Mer värd än vår förlust; gemensam var

Vår ofärd; hvarje dag en sjömans hustru,

En köpmans skeppare och köpman' sjelf

Ha samma skäl till sorg; ett underverk

Vår räddning var, och få bland millioner

Det kunna säga. Derför, gode herre,

Väg sorg mot glädje visligt.

*Alonzo.*

Tyst, jag ber!

*Seb.* Den trösten smakar honom som kall soppa.*Ant.* Sjukbesökaren släpper honom icke så lätt.*Seb.* Se nu drar han upp sitt qvickhets ur; bäst det är, så slår det.*Gonz.* Herre, —

*Seb.* Ett, — räkna bara!

*Gonz.* När hvarje sorg, som kommer, underhålles,  
Bekommer underhållaren —

*Seb.* Förtäring.

*Gonz.* Ja förtäres, gör han; det har ni rätt i. Ni talade sannare, än ni ämnade.

*Seb.* Och ni tog det klokare, än jag trodde ni skulle göra.

*Gonz.* Således, min kung —

*Ant.* Fy då! Så han spenderar med sin tunga!

*Alonzo.* Jag ber dig, håll upp!

*Gonz.* Godt; nu är det slut; men ändå —

*Seb.* Kan han inte låta bli att tala.

*Ant.* Låt oss hålla vad om hvilkendera af dem, han eller Adrian, först skall börja gala.

*Seb.* Den gamla tuppen.

*Ant.* Ungtuppen.

*Seb.* Må göra. Hvad sätta vi upp?

*Ant.* Ett godt skratt.

*Seb.* Topp!

*Adr.* Ehuruval denna ö tyckes vara öde —

*Seb.* Ha, ha, ha!

*Ant.* Se så, nu har ni betalat.

*Adr.* Obeboelig och nästan otillgänglig —

*Seb.* Så —

*Adr.* Så —

*Ant.* Det kunde icke undvaras.

*Adr.* Mätte den dock hafva en fin, ljuflig och delikat temperatur.

*Ant.* Temperantia var en delikat slinka.

*Seb.* Ja, och fin på köpet, som han ganska lärdt har anmärkt.

*Adr.* Luften andas rätt ljufligt på oss här.

*Seb.* Likasom om den hade lungor, och dem ruttna.

*Ant.* Eller som om den vore parfymerad af ett moras.

*Gonz.* Här fins allt, som är tjenligt att uppehålla lifvet.

*Ant.* Riktigt! Undantagandes lifsmedel.

*Seb.* Ja, derpå är det margfaldig brist.

*Gonz.* Hur saftigt och friskt gräset ser ut! Hur grönt!

*Ant.* Ja, marken är verkligen gulbrun.

*Seb.* Och stöter en liten smula i grönt.

*Ant.* Han tar icke mycket felt.

*Seb.* Nej, han misstager sig bara helt och hållet om sanningen.

*Gonz.* Men det sällsammaste af allt, och som nästan öfvergår all trolighet —

*Seb.* Likasom många andra sällsamma saker, som man svär på.

*Gonz.* Är att våra kläder, så genomblötta som de blifvit af sjön, likväl bibehållit sin friskhet och sin glans; de se snarare ut som ny-färgade, än som om de blifvit fläckade af saltvatten.

*Ant.* Om bara en af hans flickor kunde tala, skulle den icke säga att han ljuger?

*Seb.* Ja, eller också falskeligen taga i sig hans lögner.

*Gonz.* Mig tyckes, att våra kläder äro lika nya nu, som då vi första gången buro dem i Afrika på kungens vackra dotter Claribellas bröllop med kungen af Tunis.

*Seb.* Det var ett skönt bröllop, och vi hafva mycken välsignelse på vår återresa.

*Adr.* Tunis har aldrig förr varit välsignadt med ett sådant mönster till drottning.

*Gonz.* Nej, icke sedan enkan Didos tid.

*Ant.* Enkan? Fan i det! Hvar fick ni enkan ifrån? Dido enka?

*Seb.* Tänk om han också hade sagt enklingen Æneas? Kära herre, så illa ni tar vid er!

*Adr.* Enkan Dido, sad' ni? Ni kommer mig att fundera på den saken; hon var ifrån Carthago, icke från Tunis.

*Gonz.* Det som nu är Tunis, var då Carthago.

*Adr.* Carthago?

*Gonz.* Ja, det försäkrar jag: Carthago.

*Ant.* Hans ord förmå mer än den underbara harpan.

*Seb.* Han har byggt upp muren och husen med.

*Ant.* Hvilken omöjlighet skall han närmast göra möjlig?

*Seb.* Han skall säkert föra hem den här ön i sin ficka och skänka den åt sin son, som om den vore ett äpple.

*Ant.* Och så ut kärnorna i hafvet för att frambringa flera öar.

*Gonz.* Än se'n?

*Ant.* Lycka till!

*Gonz.* Herre, vi talade om att våra kläder nu se så nya ut, som då vi voro i Tunis på er dotters bröllop, som nu är drottning.

*Ant.* Den herrligaste drottning, som någonsin kommit dit.

*Seb.* Ursäkta mig, undantagandes enkan Dido.

*Ant.* O, enkan Dido! Ja, enkan Dido!

*Gonz.* Är icke min jacka så ny, som den var första dagen jag bar den? Jag menar på sätt och vis.

*Ant.* Det der "sätt och vis" var bra uppfiskadt.

*Gonz.* Då jag bar den på er dotters bröllop.

*Alonzo.* Ni stoppar i mitt öra dessa ord,  
Som röra upp min själ. O, att jag aldrig  
Bortgift min dotter der! På vägen hem  
Min son jag miste; ja, och henne med,  
Som nu är från Italien så fjerran.  
Att aldrig mer jag henne skådar. O!  
Min arfving af Neapel och Milano,  
Hvad hafsviander har uppslukat dig?

*Franc.* Han lefver visst, min kung. Jag honom såg  
Hur vågorna han slog inunder sig  
Och red på deras rygg. Han trådde vattnet,  
Hvars ilska han slog undan, trotsande  
De värsta bränningar, som mötte honom.  
Sitt stolta hufvud öfver böljors strid  
Han höll och rodde sig med starka armar  
Och friska tag till stranden, som sig böjde  
Utöfver sjönött grundval, för att hjälpsam  
Ta honom mot. Helt visst han kom i land  
Med lifvet.

*Alonzo.* Nej, det är förbi med honom!

*Seb.* För denna sorg ni tacka kan er sjelf,  
 Som ej er dotter unnat åt Europa,  
 Men skänkte henne åt en Afrikan;  
 Der är hon nu landsflyktig från ert öga,  
 Som nog har skäl att fuktas utaf sorg.

*Alonzo.* Jag ber dig, tyst!

*Seb.* Vi böjde alla knä  
 Och tröttade ert tålmod med böner;  
 Och hon, den sköna själen, vägde sjelf  
 Emellan pligt och afsky, åt hvad håll  
 Vågskålen skulle sjunka. Jag befarar,  
 Att vi för evigt mist er son; Milano  
 Och Neapel hafva flera enkor nu  
 För denna sakens skull, än vi ha män  
 Till deras tröst: och felet är ert eget.

*Alonzo.* Det värsta af förlusten ock.

*Gonz.* (*Till SEBASTIAN.*) Min prins,  
 Den sanning, som ni talar, saknar mildhet  
 Och lämplig tid. Ni rifver upp ett sår,  
 I stället för att plåstra det.

*Seb.* Bra sagdt.

*Ant.* Och högst fältskärsaktigt.

*Gonz.* Fult väder är det för oss alla, herre,  
 När ni bär moln på pannan.

*Seb.* Fult väder?

*Ant.* Mycket fult.

*Gonz.* Om jag fick odla denna ö, min prins, —

*Ant.* Så sådde han nässlor här.

*Seb.* Och annat ogräs.

*Gonz.* Och vore konung här, hvad gjorde jag?

*Seb.* Slog er på nykterhet, i brist på vin.

*Gonz.* Uti min stat jag skulle allt bedrifva  
 På motsatt vis. Allsingen handel skulle  
 Tillåtas der, ej embetsmän få finnas  
 Och ingen lärdom idkas; ingen tjena,  
 Och ingen rik och ingen fattig vara.  
 Kontrakter, arf, råmärken, åkerbruk,

Vinskötsel, allt förbjudas skulle; ingen  
Fick nyttja spannmål, olja, vin, metaller.  
Full frihet! Ingen man arbeta skulle;  
Ej heller qvinnorna; dock sedesamma  
De skulle vara. Ingen öfverhet!

*Seb.* Och likväl vill han vara kung på ön!

*Ant.* Slutet af hans samhällslära glömmar bort början.

*Gonz.* Allt vore der gemensamt af naturen  
Frambringadt utan någon svett och möda.  
Förräderi och svek, svärd, knif och pik,  
Kanon och annat sådant tyg ej skulle  
Få finnas der; naturen skulle alstra  
Frivilligt rundelig välsignelse  
Till näring åt mitt oskuldsfolk.

*Seb.* Inga giftermål emellan hans undersåter?

*Ant.* Inga alls! Alla lösa och lediga, skökor och kanaljer.

*Gonz.* Så ojemförligt skulle jag regera,  
Att sjelfva gyldne åldern ej sett maken.

*Seb.* Gud bevare ers majestät!

*Ant.* Länge lefve Gonzalo!

*Gonz.* Och, ni förstår mig, herre, —

*Alonzo.* Jag ber dig, tyst! Du talar ju om intet.

*Gonz.* Jag är fullkomligt af samma tanka som ers  
höghet. Jag gjorde det blott för att gifva dessa herrar  
ett godt tillfälle, ty de hafva så retliga lungor, att de  
ständigt bruka skratta åt ingenting.

*Ant.* Det var er vi skrattade åt.

*Gonz.* Ja, åt mig, som, när det gäller att prata tok  
på det här viset, är ett intet emot er. Det står er der-  
före fritt att skratta åt ingenting.

*Ant.* Det var en pik, som hette duga!

*Seb.* Ja, om den icke hade förfelat målet.

*Gonz.* Ni ä' tappra kavaljerer, mina herrar. Ni skulle  
lyfta månen ur dess bana, så framt det fölle honom in  
att stanna qvar der fem veckor utan att förändra sig.

(*ARIEL kommer osynlig och spelar en högtidlig melodi.*)

*Seb.* Ja, det skulle vi göra; och sedan nyttja den att lysa oss med på fogeljagt.

*Ant.* Bästa herre, blif icke stött på oss!

*Gonz.* Nej, det kan ni lita på. Jag sätter icke mitt förnuft så lättsinnigt på spel. Vill ni skratta mig till sömns, ty jag är mycket sömnig?

*Ant.* Sof då och hör på oss.

(*Alla somna utom ALONZO, SEBASTIAN och ANTONIO.*)

*Alonzo.* Hvad? Alla sofva re'n? Om dock mitt öga Hoplyckte sig och mina tankar samfäldt,  
Ty de behöfva det!

*Seb.* Ers majestät,  
Försumma icke detta dvalans tillbud:  
Sömn helsar sällan på hos sorgen; tröst  
Den ger dock, när den kommer.

*Ant.* Öfver er  
Vi båda skola vaka, när ni hvilar,  
Och skydda er.

*Alonzo.* Tack! — Underbara dvala!

(*ALONZO somnar. ARIEL går.*)

*Seb.* Hvad sällsam dvala öfverfaller dem?

*Ant.* Det är en verkan af klimatet.

*Seb.* Nå,

Hvi sänker den ej våra ögonlock?

Jag känner ej den minsta håg att sofva.

*Ant.* Ej heller jag; jag munter är och vaken.

De föllo alla liksom efter aftal;

De stupade som slagna utaf åskan.

Hvad kunde — värdige Sebastian? —

Hvad kunde? — Dock, jag säger icke mer.

Och likväl, tycks mig, ser jag på din panna

Din framtids kall; tillfället manar dig;

Min starka fantasi en krona ser

Sig sänka på ditt hufvud.

*Seb.* Är du vaken?

*Ant.* Hör ni ej hur jag talar?

*Seb.*

Jo; och säkert

Är det ett dröm-språk, ja du talar visst  
 I sömnen nu. Hvad var det, som du sade?  
 En sällsam hvila är det till att sofva  
 Med öppna ögon, stå och gå och tala  
 Och likväl sofva tungt.

*Ant.*

Sebastian,

Du låter sjelf din lycka slumra, ja  
 Din lycka dö; du blundar — och är vaken.

*Seb.* Du snarkar ganska tydligt; det är mening  
 Uti den snarkningen.

*Ant.* Jag är mer allvarsam än vanligt; ni  
 Bör också vara så, om ni förstår mig;  
 Gör det, så skall ni blifva trefaldt större.

*Seb.* Nå väl, jag är ett stilla vatten.

*Ant.*

Jag

Skall lära er att flöda.

*Seb.*

Gör så; ebb

Hör annars till min makliga natur.

*Ant.* O visste ni hur varmt min plan ni gillar,  
 Fast ni den gäcker! Hur, när ni den blottar,  
 Ni pryder upp den! Har man ebbens lynne,  
 Så kan man ofta sätta sig på grund  
 Igenom egen rädsla eller tröghet.

*Seb.* Fortfar! Din blick och dina kinder tyckas  
 Förkunna något, hvars framfödande  
 Dig kostar mycken smärta.

*Ant.*

Hör då, herre!

Fast denna minnessvaga herrn, hvars minne  
 Knappt öfverlefva skall hans jordafärd,  
 Har nästan öfvertygat kungen här —  
 Ty han är kungens sladder-ande blott —  
 Att sonen lefver än, så är det dock  
 Fullt så orimligt, att han icke drunknat,  
 Som att den simmar nu, som sofver der.

*Seb.* Jag kan ej hoppas, att han icke drunknat.

*Ant.* Hur gryr ej utur detta icke-hoppas

Stort hopp för er! Ert icke-hoppas är  
 I annan riktning ett så mäktigt hoppas,  
 Att sjelfva ärelystnaden blir solblind  
 Och knappast vet om hon har skådat rätt. —  
 Ni tror, som jag, att Ferdinand har drunknat?

*Seb.* Det tror jag visst.

*Ant.* Nå, säg mig då, hvem är  
 Neapels thronarfvinge?

*Seb.* Claribella.

*Ant.* Hon, drottningen af Tunis, hon, som bor  
 I verldens andra ända; hon, som ej  
 Ifrån Neapel kan ett budskap få,  
 Så framt ej sjelfva solen förde posten —  
 Mannen i månen vore allt för långsam —  
 Förr'n spenabarn ha hunnit att få skägg;  
 Hon, ifrån hvilken då vi reste hem  
 Vi sväljdes alla utaf hafvet; några  
 Landvräktes dock, för att ett drama spela,  
 Som har i det förflutna sin prolog;  
 Framtidens roll åligger er och mig.

*Seb.* Hvad är det der för prat? Hvad säger ni?  
 Visst är min broders dotter Tunis' drottning  
 Så väl som Neapels arfving, och emellan  
 De båda rikena är något afstånd.

*Ant.* Ett afstånd, utaf hvilket hvarje aln  
 Tycks ropa ut: "Ej Claribella kan  
 På återväg till Neapel möta oss." —  
 Blif qvar i Tunis, låt Sebastian vaka! —  
 Tänk om nu dessas sömn var dödens sömn;  
 Det stode då ej värre till med dem,  
 Än nu det gör. Nog fins väl den, som styr  
 Neapel lika bra som han, som sover;  
 Och herrar ock, som kunna diskutera  
 Så vidt och bredt och så i ogjordt väder  
 Som denne Gonzalo. Jag kunde sjelf  
 En sådan sladderkaja vara. O,  
 Om ni som jag blott tänkte! Hvilken lycka

Bereddes icke er af denna sömn?  
Förstår ni mig?

*Seb.* Jag tror det.

*Ant.* Nå, hur hyllar  
Ert bifall nu er egen goda lycka?

*Seb.* Nu kommer jag ihåg; ni störtade  
Er broder Prospero.

*Ant.* Det gjorde jag;  
Och se hur väl dock mina kläder sitta;  
Långt nättare än förr. Min broders tjänstfolk,  
Kamrater förr, nu äro i min tjänst.

*Seb.* Men edert samvete?

*Ant.* Ah, bästa herre,  
Hvar sitter det? Om det en liktorn vore,  
Jag fick i tofflor gå; men jag ej känner  
Den guden i mitt bröst. Ett samvets-tjog,  
Som stode mellan mig och hans Milano,  
Väl kunde frysa till och töa upp  
Förr'n de mig vore till besvär. Här ligger  
Er bror, förmer ej än den jord han täcker.  
Tänk om han vore hvad han nu tycks vara?  
Tre tum utaf mitt goda stål väl kunde  
För evig tid sänslägga honom der.  
Ni skulle mellertid till evig slummer  
Förpassa denna gamla mäter kloker,  
Så slippa vi att höra hans moraler.  
De öfriga — hvad helst vi tratta i dem,  
Mottaga de som kattor läppja mjölk.  
De skola säga oss hvad klockan är,  
När eller hvad som helst vi dem befalla.

*Seb.* Min vän, ditt föredöme vill jag följa;  
Jag tar Neapel som du tog Milano.  
Drag du ditt svärd. Ett enda hugg dig löser  
Ifrån den skatt, som årligt du betalar,  
Och jag, jag konungen, skall älska dig.

*Ant.* Drag sjelf; och när jag lyfter upp min arm,

Gör ni så med och låt den falla ned  
På Gonzalo.

*Seb.* Ett enda ord ännu!

*(De hviska med hvarann).*

*(Musik. ARIEL kommer osynlig).*

*Ariel.* Min herre har i kraft utaf sin konst  
Den fara, som hans vänner hotar, sett  
Och skickar mig att rädda deras lif,  
Ty annars dö hans planer.

*(Sjunger i GONZALOS öra).*

Medan här J snarken tryggt,

Sveket ej sitt öga lyckt;

Det passar opp.

Tagen väl ert lif i akt,

Vaknen, varen på er vakt;

Vak upp, vak upp!

*Ant.* Nu låt oss båda skynda oss.

*Gonz.* J gode englar, konungen bevaren!

*(Alla vakna).*

*Alonzo.* Hvad nu? Vak upp! Hvi dessa dragna värjor?  
Hvi dessa hemska blickar?

*Gonz.* Hvad står på?

*Seb.* Då vi här stodo, vakande för er,  
Just nu, ett rysligt tjut och vrål vi hörde  
Likt oxars eller lejons snarare;  
Har det ej väckt er? Gräseligt det lät.

*Alonzo.* Jag hörde ingenting.

*Ant.* Det var ett dån

Att skrämma ett vidunders öra med,  
Ja, väcka jordskalf. Hela lejonhjordar  
Ej kunna ryta värre.

*Alonzo.* Hörde ni

Det bullret, Gonzalo?

*Gonz.* Ers majestät,

Jag hörde blott ett susande, och det

Högst underbart, som väckte mig ur sömnen.  
 Jag skakade på er och skrek; jag fick  
 Knappt ögat upp, förr'n jag såg dragna värjor.  
 Att der ett buller hördes, det är sanning;  
 Bäst är att noga vara på vår vakt  
 Och lemna denna plats. Drag värjorna!

*Alonzo.* Vi gå vår väg. Låt vidare oss söka  
 Min arma son.

*Gonz.* Bevare honom himlen  
 För dessa vilddjur! Utan tvifvel fins han  
 På denna ö.

*Alonzo.* Ja, låt oss gå vår väg.

*Ariel.* (*Afsides*).

Hvad jag har gjort, skall Prospero snart veta. —  
 Nu, kung, du tryggt kan efter sonen leta. (*De gå*).

## ANDRA SCENEN.

En annan trakt af ön.

(*CALIBAN kommer med en börda ved. Åskan går på afstånd*).

*Cal.* Må allt det pestgift, solen suger upp  
 Ur träsk och kärr, slå ned på Prospero  
 Och smitta honom tum för tum! Hans andar  
 Nog höra mig, dock måste jag förbanna.  
 De skulle icke nypas, skrämma mig  
 Med fula gastar, slå mig kull i smutsen,  
 Missleda mig lyktgubbelikt i mörkret,  
 Om han ej böd dem det. För minsta småsak  
 Han hetsar dem emot mig. Än som apor  
 De grina mig emot och grimasera  
 Och bitas sedan; än i piggsvins-skepnad  
 De nysta sig, när jag barfotad går,  
 Och resa borst hvarthelst jag sätter foten;  
 Än bites jag utöfver hela kroppen  
 Af etterormar, som med klufna tungor  
 Mig kunna hväsa galen. — Ha, se der!

(TRINCULO *kommer*).

En af hans andar kommer att mig pina,  
 För det jag bär för långsamt fram min ved.  
 Jag vill raklång mig lägga här på marken;  
 Kanhända att han då ej blir mig varse.

*Trinc.* Här är hvarken buske eller snår, som det ringaste kan skydda en mot oväder, och redan lagar det sig till en ny storm. Jag hör hur det piper i luften. Det svarta molnet der, det stora der, ser ut som ett gammalt fastage, som inte kan hålla tätt. Dundrar det en gång till så som det dundrade nyss, så vet jag icke hvar jag skall krypa undan; det der molnet kan icke annat än ösa ned ämbartals. — Hvad är det för slag? En människa eller en fisk? Död eller lefvande? En fisk: han luktar som en fisk; ja, minsann luktar han icke som fisk, och gammal fisk till! En sorts kabeljo, och den icke af aldräfskaste sorten. En underlig fisk! Om jag nu vore i England, som jag en gång varit, och bara hade den här fisken afmålad, så skulle hvarenda helgdags-narr der ge mig ett silfvermynt för att få se den. Der skulle det här vidundret göra mig till behållen karl, ty hvartenda underligt djur der föder sin man. Der vill man inte ge ett runstykke för att hjälpa en lam tiggare, men ger ut tio för att se en död Indian. Ben har han som en människa, och hans fenor se ut som armar! Minsann är han icke varm! Nu ger jag min förra mening till spillo. Det är ingen fisk, men en af öns innevånare, som nyss har fått en åskvigg i skallen. (*Åskan hörs*). Aj, aj, ovädret börjar om igen! Mitt bästa råd blir att krypa under hans kappa; det fins icke något annat skjul här. Olyckan skaffar en ofta kuriösa sängkamrater. Här vill jag svepa in mig, tills det mustigaste af ovädret gått öfver.

(STEPHANO *kommer sjungande med en butelj i handen*).

*Steph.* Jag går ej mer till sjös, till sjös,  
 Här skall jag dö på land; —

Nej, det var en gemen melodi; den låter just som en liksång. — Men, se här är min tröst. *(Dricker).*

Kapten och konstapeln och jungman och jag,

Hos vackra flickor ha vi vari';

Hos Maja och Lisa hvar eviga dag,

Men ingen brydde sig om Kari'.

Att vara okäftig hon jemt var van,

Och kom der en sjöman, så sad' hon "fy fan!

Åt tjära och beck hon beständigt tvia',

Men skräddarn fick klå'na hvarhelst det klia'.

Till sjös då, gossar, vi ge'na fan!

Det der var också en gemen melodi; men, se här är min tröst. *(Dricker).*

*Cal.* Pina mig icke! O!

*Steph.* Hvad står på? Är det djeftar här? Spelar ni oss på näsan med vildar och Indianer? Ha! Det var icke derföre som jag slapp ifrån att drunkna, att jag nu skulle låta skrämman mig af dina fyra ben. Ty det är sagdt, en så rask karl, som nånsin gick på fyra ben, kan icke tvinga honom att rymma fältet. Och det skall bli sagdt ännu en gång, så länge Stephano andas genom näsborgar.

*Cal.* Anden pinar mig: oh!

*Steph.* Det är något fyrbenadt vidunder på ön, som fått feber tror jag. Hvar fan har han fått lära sig vårt språk? Jag vill ge honom en liten styrkedryck, om det också vore bara för den omständighetens skull. Om jag kan kurera honom och göra honom tam och få honom med mig till Neapel, så är han en present att ge hvilken kejsare som helst, som nånsin trampat på oxläder.

*Cal.* Pina mig icke, jag ber dig! En annan gång skall jag bära hem veden fortare.

*Steph.* Nu har han sin attack igen och talar icke som om han vore riktigt slug. Han skall smaka på min butelj; om han aldrig smakat vin förr, så kan det måhända kurera honom. Om jag kan bota honom och få honom tam, så kan jag aldrig ta för mycket för ho-

nom; den, som får honom, skall betala för honom, och det dugtigt.

*Cal.* Än gör du mig icke mycket ondt; men du kommer snart att göra det, det märker jag på din darrning. Nu verkar Prospero på dig.

*Steph.* Se så! Öppna munnen! Här har du något att sätta språklådan i ordning med, katta; öppna munnen! Det här skall ruska om din ruskighet, och det med besked. Du vet inte, du, att man menar dig väl. Upp med truten, säger jag!

*Trinc.* Mig tycks jag borde känna den rösten; jag tror det är — men han har drunknat, och här är bara djellar. — O du min himmelske —

*Steph.* Fyra ben och två röster: ett aldrasomdelikataste vidunder! Rösten framifrån talar godt om hans vän, och rösten bakifrån utgjuter otäcka tal och förtal. Om allt vinet i min butelj kan kurera honom, så vill jag bota hans feber. Se så! — Amen! Nu vill jag hålla litet i din andra mun.

*Trinc.* Stephano, —

*Steph.* Ropar din andra mun på mig? Herre jemini! Det är en djefvul och icke något vidunder. Jag vill icke äta soppa med honom, jag har ingen lång sked.

*Trinc.* Stephano! Om du är Stephano, så rör vid mig och tala vid mig, ty jag är Trinculo; — var icke rädd, — din goda vän Trinculo.

*Steph.* Om du är Trinculo, så kom fram. Jag vill ta fatt dig i de smalare benen och dra fram dig; om något skall vara Trinculos ben, så är det de här. Ja, jag ser, att du är Trinculo sjelf. Hur kom det här missfostret att exkrementera dig? Kan han släppa Trinculo's?

*Trinc.* Jag trodde, att han var dödad af ett åsklag. — Men har du då icke drunknat, Stephano? Nu hoppas jag, att du icke har drunknat. Har stormen stormat ut nu? Jag gömde mig under det döda missfostrets kapp, af fruktan för ovädret. Lefver du verkligen, Stephano? O Stephano, två Neapolitanare blefvo räddade!

*Steph.* Kära du, vrid icke och vänd på mig så! Min mage är icke alldeles säker.

*Cal.* Rätt hyggligt folk, blott de ej äro andar!  
En herrlig gud, som skänker himmelsk dryck!  
För honom vill jag böja knä.

*Steph.* Hur blef du räddad? Hur kom du hit? Svär vid denna butelj, hur kom du hit? Jag räddade mig på ett vinfat, som matroserna kastade öfver bord; det svär jag vid denna butelj, som jag med egen hand gjort utaf barken af ett träd, sedan jag blef vräkt i land här.

*Cal.* Jag vill svära på den buteljen, att bli din trogna undersåte; ty det är ingen jordisk dryck.

*Steph.* Se här, svär nu; hur blef du räddad?

*Trinc.* Simmade till strand som en anka; jag kan simma som en anka, det svär jag på.

*Steph.* Se här, kyss den här boken. Om du också kan simma som en anka, så ser du likväl ut som en gås.

*Trinc.* O Stephano, har du mer af den här sorten?

*Steph.* Hela fatet, karl! Min källare är uti en klippa vid hafsstranden; der har jag gömt mitt vin. — Nå, du missfoster, hur är det med din feber?

*Cal.* Har du icke fallit ned från himmelen?

*Steph.* Jo, ifrån månen, det kan du lita på. Jag var i min dar mannen i månen.

*Cal.* Jag har sett dig der, och jag tillbeder dig. Min herrskarinna visade mig dig, din hund och din buske.

*Steph.* Se så, svär på det. Kyss boken; jag skall straxt fylla den med nytt innehåll. Svär!

*Trinc.* Vid dagens ljus, det var ett riktigt enfaldigt vidunder! — Jag vara rädd för honom? — Ett riktigt dumt vidunder! Mannen i månen? — Ett riktigt eländigt lättroget vidunder! — Bra klunkadt, vidunder, bra klunkadt!

*Cal.* Jag visar dig hvar bördig fläck på ön  
Och kysser dina fötter. Var min gud!

*Trinc.* Vid dagens ljus, en riktigt arglistig supare till

vidunder! Om hans gud somnade, skulle han stjäla buteljen ifrån honom.

*Cal.* Din fot jag kysser, svär dig tro och huldhet.

*Steph.* Seså! Ned på marken med dig och svär.

*Trinc.* Jag kan skratta mig till döds åt det här tjockhufvade vidunderet. Ett gement vidunder! Jag kunde just ha smak att prygla honom, —

*Steph.* Kom och kyss!

*Trinc.* Om icke det arma odjuret vore plakat! Ett afskyvärdt vidunder!

*Cal.* Jag vill dig visa källsprång, plocka bär,  
Uppmeta fisk och skaffa ved tillräckligt.

Förbannad den tyrann, som nu jag tjenar!

Jag bär ej mer åt honom ved; men dig

Jag tjena vill, du underbara man!

*Trinc.* Ett högst löjligt vidunder! Göra en stackars fyllbult till ett underverk!

*Cal.* Låt mig få visa dig hvar surkart fins;

Jag skall med naglarna uppgräfvat tryffel,

Dig visa fogelbon och lära dig

Markattor fånga; visa dig hvar nötter

I klasar växa, fånga då och då

Fiskmåse-ungar uppå klipporna. —

Säg, vill du följa mig?

*Steph.* Jag ber dig, visa mig nu vägen utan vidare prat. — *Trinculo*, såsom kungen och hela vårt öfriga rese-sällskap drunknat, så vilja vi taga ön i besittning. — Se här, bär min butelj! — *Bror Trinculo*, vi skola genast fylla på den igen.

*Cal.* (*Sjunger, drucken*).

Farväl, husbonde min! Farväl, farväl!

*Trinc.* Ett tjtande vidunder! Ett rusigt vidunder!

*Cal.* Ej mer jag bygger dam åt fiskar

Och slår upp eld,

När husbond' vill;

Ej heller tvättar tallrikar och diskar.

Ban, ban, Ca — Caliban  
 Är ej din dräng; nu skaffa dig en ann'.  
 Frihet, hejsan! Hejsan, frihet! Frihet, hejsan! Frihet!  
*Steph.* Du tappra vidunder, visa oss vägen!  
 (De gå).

## TREDJE AKTEN. FÖRSTA SCENEN.

Framför Prosperos cell.

(FERDINAND kommer, bärande en vedknubbe).

*Ferd.* Mång plågsam idrott fins det här i verlden,  
 Men sjelfva mödan skänker den behag;  
 Man kan den lägsta syssla ädelt sköta,  
 Och uselt värf med rikedom kan ändas.  
 Tung och odräglig vore denna trældom,  
 Om ej den herrskarinna, som jag tjänar,  
 Gaf lif åt sjelfva döden och förbytte  
 Min möda uti fröjd. O, tio gånger  
 Mer öm hon är, än hennes far är bister,  
 Och han är bisterheten sjelf. Mång tusen  
 Vedknubbar skall jag släpa fram och trafva,  
 Vid gräsligt straff. Min hulda sköna gråter  
 Då hon mig sträfva ser, och säger mig  
 Att aldrig någonsin en sådan hand  
 Har skött så simpelt värf. Då glömmar jag;  
 Men dessa ljufva tankar lifva sysslan,  
 Den går som af sig sjelf.

(MIRANDA kommer. PROSPERO på afstånd).

*Mir.* O, jag er beder,  
 Arbeta ej så träget! Ack, om blixten  
 Bränt upp den ved, som ni är dömd att trafva!  
 Lägg bördan af och hvila. Då den brinner,  
 Den gråta skall för det den gjort er möda.  
 Min far fördjupad är i studier;  
 Jag ber er, hvila ut! Tre hela timmar  
 För hans besök ni är i säkerhet.

*Ferd.* Min dyra herrskarinna, solen sjunker  
Förr än jag hinner med hvad mig är ålagdt.

*Mir.* Om ni vill sitta ned, så vill jag bära  
Er börda mellertid. Gif mig det der,  
Jag bär det fram.

*Ferd.* Nej, hulda varelse!  
Jag skulle heldre spränga mina senor  
Och bryta af mig ryggen, än du skulle  
Så nedrig syssla sköta och jag sitta  
Och se derpå.

*Mir.* Den skulle passa mig  
Så väl som er den passar, och jag skulle  
Långt lättare den sköta, ty jag gör  
Godvilligt hvad ni gör emot er vilja.

*Prosp.* Du arma mask, nu är du fången; detta  
Besök bevittnar det.

*Mir.* Ni synes trött.

*Ferd.* Nej, ädla herrskarinna; sena qvällen  
Ni gör till arla morgon, när ni kommer.  
O säg — att jag för er må kunna bedja —  
Hvad är ert namn?

*Mir.* Miranda. — O, min far,  
Jag bryter ditt förbud, då jag det nämner!

*Ferd.* Beundrade Miranda! Du i sanning  
Är höjden utaf allt beundransvärdt  
Och värdig allt, som dyrast är i verlden.  
Jag mången qvinna noga har betraktat,  
Och mången gång har qvinnotungas välljud  
Mitt lystna öra lagt i slafveri;  
En hade ett behag, och en ett annat,  
Men ingen så af hjertats djup jag älskat,  
Ty alltid var der något fel i tvist  
Med något hennes ädlaste behag  
Och slog det ned på stund. Men ni, men ni,  
Så makalös och så fullkomlig, ni  
Är skapad utaf allt hvad skönast är.

*Mir.* Jag känner ingen af mitt eget kön

Och mins ej att jag sett ett qvinno-anlet,  
 Så när som på mitt eget i min spegel.  
 Af män har jag ej skådat mer än er  
 Och honom, som min dyre fader är;  
 Men hur för resten menniskor se ut,  
 Förstår jag mig ej på. Dock, vid min brudskatt  
 Min blygsamhet, jag svär att jag ej önskar  
 Mig något annat sällskap genom lifvet,  
 Än er. Ej heller kan inbillningen  
 Ett väsen, skönare än er, sig bilda. —  
 Dock, nu jag pratar allt för vildt och glömmer  
 Min fars förbud.

*Ferd.* Miranda, jag är prins,  
 Ja konung, tror jag — o, att så ej vore! —  
 Och skulle lika litet härda ut  
 Med denna slaf-tjenst, som jag skulle tåla  
 Spyflugans stygn på mina läppar. — Hör,  
 Hör hur min själ nu talar! Ögonblickligt,  
 I första stund, jag såg er, flög mitt hjerta  
 Till er i tjenst. Nu bor det der och gör  
 Mig till er slaf; det är för er skull blott  
 Som jag så tåligt bär mitt slafveri.

*Mir.* Ni älskar mig?

*Ferd.* O jord och himmel, vittna med min tunga  
 Och krön med framgång hvad jag högt bedyrar,  
 Om jag sannfärdig är; men är jag falsk,  
 Så vänd till ondo allt hvad kärt jag hoppas!  
 Utöfver allt i verlden jag er älskar  
 Och ärar och beundrar!

*Mir.* Ack, jag toka,  
 Som gråter öfver hvad som fröjdar mig!

*Prosp.* O huru skönt två trogna hjertans möte!  
 Må himlen regna nåd på hvad som knoppas  
 Emellan dem!

*Ferd.* Säg, hvarför gråter ni?

*Mir.* För det jag är så ringa och ej vågar  
 Tillbjuda hvad jag ville gifva er,

Och ännu mindre taga mot som skänk  
 Det som — jag doge, om jag det ej finge!  
 Dock detta är fåfänglighet; ju mer  
 Den söker till att skyla sig, dess större  
 Framträder den. Bort, skygga blyghet, bort!  
 Du helga, rena oskuld, blif min tolk!  
 Jag är din maka, om du vill mig äkta;  
 Vill du det ej, dör jag din tjenstepiga.  
 Att bli din maka kan du neka mig,  
 Men jag skall bli din tjenarinna, om  
 Du vill det eller ej.

*Ferd.* Min herrskarinna

Du blifva skall, och jag för evigt din!

*Mir.* Du blir min make?

*Ferd.* Ja, och det så hjertligt

Som nånsin slafven trängtade till frihet;

Här är min hand.

*Mir.* Här min med hjertat i;

Och nu farväl uppå en timmas tid!

*Ferd.* Mång tusende farväl! (De gå).

*Prosp.* Så glad som dessa,

Som äro utom sig, kan jag ej bli;

Dock fins det intet, som mig högre fröjdar.

Nu till min bok, ty före qvällsvardstimman

Jag ännu har åtskilliga bestyr. (Går).

## ANDRA SCENEN.

En annan trakt af ön.

(STEPHANO och TRINCULO komma. CALIBAN följer dem med en butelj i handen).

*Steph.* Säg mig inte det! Då fatet är tomt, kan vi dricka vatten; men innan dess ingen droppe! Lägg derföre om bord och äntra! — Tjenare-vidunder, drick mig till!

*Trinc.* Tjenare-vidunder? — En sådan tokig ö! Jag har hört, att det icke skall vara mer än fem personer

på den här ön: här äro vi nu tre; om de öfriga två ha lika mycket i hufvudet som vi, så står staten på svaga ben.

*Steph.* Drick, tjenare-vidunder, då jag befäller dig. Dina ögon sitta nästan helt och hållet inne i hufvudet på dig.

*Trinc.* Hvar skulle de annars sitta? Han vore san- nerligen ett riktigt rart vidunder, om de sute i ändan på honom.

*Steph.* Mitt dräng-vidunder har dränkt sin tunga i sekt; hvad mig beträffar, mig kan hafvet icke dränka. Innan jag kunde nå stranden, simmade jag fem och trettio mil af och an, så sant som solen skiner. Du skall bli min löjtnant, vidunder, eller min fanjunkare.

*Trinc.* Er löjtnant, om ni behagar; den stackars fan orkar icke med fanan.

*Steph.* Vi ska' inte springa, munsjör vidunder.

*Trinc.* Icke gå heller; men ni ska' ligga som hundar och hvarken kunna knäppa eller kny.

*Steph.* Missfoster, tala då en gång i din listid, om du är ett hederligt missfoster!

*Cal.* Hur mår ers nåd? Låt mig slicka dina skor. Ho- nom der vill jag icke tjena, han är icke tapper.

*Trinc.* Du ljuger, ditt okunniga vidunder! Jag är i stånd att slåss med polisen. Du din liderliga fisk, du, kan den nånsin vara en pultron, som har druckit så myc- ket sekt som jag har druckit i dag? Skall du ljuga så vid- underligt, då du bara är half fisk och halft vidunder?

*Cal.* Hör hur han drifver med mig? Kan du tillåta honom det, min prins?

*Trinc.* Prins, sad' han: -- att ett vidunder kan vara en sådan drummel!

*Cal.* Se så, nu igen! Bit ihjel honom, jag ber!

*Steph.* Trinculo, haf tand för tunga! Om du blir upp- rorisk, så skall nästa träd — Det arma vidundret är min undersåte, och han skall icke lida smålek.

*Cal.* Jag tackar dig, nådig herre. Behagar du ännu en gång lyssna till den bön, som jag gjort dig.

*Steph.* Ja, visst vill jag det; böj knä och upprepa den. Sjelf vill jag stå, och det skall Trinculo också göra.

(*ARIEL kommer, osynlig*).

*Cal.* Som jag förut har sagt,  
Jag undersåte var åt en tyrann,  
En trollkarl, som med sina trolldomskonster  
Har lurat af mig denna ö.

*Ariel.* Du ljuger! Du ljuger!

*Cal.* Du ljuger sjelf, narraktiga apinja!  
O, att min herrskare, den väldige,  
Förgjorde dig! Jag ljuger ej.

*Steph.* Trinculo, om du ännu en gång stör honom i hans berättelse, så slår jag ett par af dina tänder ur käften på dig.

*Trinc.* Hå, jag har ingenting sagt.

*Steph.* Tig då, och dermed väl! — Fortfar.

*Cal.* Med trolldom har han denna ö förvärfvat,  
Och det af mig. Om nu din höghet vill  
På honom taga hämd, — ty du är modig,  
Men denne en pultron —

*Steph.* Det är visst och sant.

*Cal.* Skall du bli herre här, och jag dig tjena.

*Steph.* Men hur skall det sättas i verket? Kan du skaffa mig i färd med karlen?

*Cal.* Ja, ja, min prins!

Jag skall förråda honom der han sofver,  
Och du skall slå en spik uti hans hufvud.

*Ariel.* Det ljuger du, det kan du ej.

*Cal.* Ha, hvilken brokig narr! — Din trashank, du! —  
Gif honom stryk, jag er besvär, ers höghet,  
Och tag så hans butelj. Då den är borta,  
Må han saltlake dricka; jag ej visar  
Hvar friska källor finnas.

*Steph.* Trinculo, rusa icke i vidare faror; afbryt icke vidundret ett enda ord vidare, ty, vid denna hand, jag kör min barmhertighet på dörren och gör en stockfisk af dig.

*Trinc.* Nå, hvad har jag gjort? Jag har ingenting gjort. Jag vill gå längre bort.

*Steph.* Sad' du icke, att han lög?

*Ariel.* Du ljuger!

*Steph.* Gör jag det? Se, der har du! (*Slår TRINCULO*). Om du tycker om det här, så säg att jag ljuger en annan gång.

*Trinc.* Jag har icke sagt, att du ljuger. — Jag tror, att ni hvarken ser eller hör! — Åt fanders med er butelj! Se, det är följden af sekt och drinkande! — Pesten öfver ert vidunder, och fan anamme edra fingrar!

*Cal.* Ha, ha, ha!

*Steph.* Nå, vidare i din berättelse! — Jag ber dig, gå litet längre bort.

*Cal.* Slå honom dugtigt; om en liten stund Skall också jag karbasa honom.

*Steph.* Aflägsna dig. — Nå, fortfar.

*Cal.* Nå väl, som sagdt är, han den vanan har Att sofva middag; dräp du honom då,  
Se'n först du har hans böcker tagit undan;  
Du kan hans skalle spräcka med en klubba,  
Upprista buken med en stake, eller  
Afskära strupen med en knif. Men glöm ej  
Att först hans böcker taga; utan dem  
Är han så dum som jag och har ej makt  
Med någon ande; alla hata honom  
Af hjertans grund som jag. Bränn blott hans böcker!  
Skönt husgeråd — så kallas det — han har  
Att pryda hus med, när ett hus han får;  
Men hvad som högst af allt bör skattas är  
Hans dotters skönhet. Ingen annan qvinna,  
Blott Sycorax och henne, har jag sett;  
Dock står hon öfver Sycorax så högt,  
Som störst står öfver minst.

*Steph.* Är den slinkan så vacker då?

*Cal.* Ja, herre; hon skall passa i din säng,  
Det lofvar jag, och föda vackra ungar.

*Steph.* Vidunder, jag vill dräpa den karlen; hans dotter och jag skola blifva konung och drottning — Gud bevara våra majestäter! — och Trinculo och du vice-kungar. — Hvad tycker du om den planen, Trinculo?

*Trinc.* Förträffligt!

*Steph.* Gif mig din hand! Jag är ledsen öfver att jag slog dig; men, i all din dar, haf tand för tunga!

*Cal.* Inom en timma är han nog i sömn;

Säg, vill du dräpa honom då?

*Steph.* Ja, på min ära!

*Ariel.* Det vill jag för min herrskare förtälja.

*Cal.* Du gör mig lustig; jag är yr af fröjd!

Hej, låt oss jubla! Vill du tralla nu

Den visan, som du lärde mig helt nyss?

*Steph.* Jag vill göra dig till viljes, vidunder, göra dig till viljes så vidt som möjligt. — Se så, Trinculo, låt oss sjunga! *(Sjunger).*

Rif dem och drif dem, och drif dem och rif dem;

Tanken är fri!

*Cal.* Det var icke rätta tonen.

*(ARIEL spelar melodien på trumma och pipa).*

*Steph.* Hvad vill det säga?

*Trinc.* Det är melodien till vår visa, spelad af herr Ingen.

*Steph.* Om du är en menniska, så visa dig i din rätta gestalt; om du är en djefvul, så gör som du vill.

*Trinc.* Gud förlåte mig mina synder!

*Steph.* Den som dör, betalar alla sina skulder. Jag trotsar dig! — Gud vare oss nådig!

*Cal.* Är du rädd?

*Steph.* Nej, vidunder, rädd är jag icke.

*Cal.* Var icke rädd; af klang och ljufva visor,  
Som fröjda men ej skada, ön är full.  
Än susa tusen klara instrumenter  
Uti mitt öra, än uppstämmes sång  
Så ljuf, att, om jag också vore fullsöfd,  
Jag ville somna om igen: i drömmen

Tycks skyn sig öppna, visa mig sin rikdom  
Nedregnande på mig. Om så jag vaknar,  
Jag gråter efter samma dröm igen.

*Steph.* Det här blir mig ett bra kungarike; jag får min musik för intet.

*Cal.* När först Prospero är afdagatagen.

*Steph.* Det skall genast ske; jag har icke glömt den historien.

*Trinc.* Klangen aflägsnar sig; låt oss följa den och sedan göra vårt arbete.

*Steph.* Visa vägen, vidunder, vi följa. — Jag hade nog lust att se den der trumslagaren; han gör sin sak med besked.

*Trinc.* Nå, kommer du? Jag följer, Stephano.

(*De gå*).

### TREDJE SCENEN.

En annan trakt af ön.

(ALONZO, SEBASTIAN, ANTONIO, GONZALO, ADRIAN, FRANCISCO och flera uppträda).

*Gonz.* Vid Gud, jag orkar icke längre gå!  
Det värker uti mina gamla ben;  
Vi gå minsann som i en labyrinth  
Än raka stigar och än krokiga!  
Förlåt, jag måste hvila.

*Alonzo.* Gamla herre,  
Jag kan ej klandra dig; jag sjelf är gripen  
Af mattighet så jag är rent bedöfvad.  
Sitt ned och hvila. Här jag lägger ned  
Mitt hopp och ger den smickrerskan sitt afsked.  
Han, som vi söke efter, drunknat har,  
Och hafvet gäckar oss, som här förgäfves  
På landet söka. — Ja, låt honom vara!

*Ant.* (*Afsides till SEBASTIAN*). Det gläder mig, att han så hopplös är.

Låt ej en motgång komma er att glömma  
Den föresats ni fattat.

*Seb.* Nästa gång

Vi passa bättre på.

*Ant.* Må ske, i natt;

Ty, tröttade af sina vandringar,  
De hvarken vilja eller kunna vara  
Så på sin vakt, som när de äro krya.

*Seb.* I natt, — nu intet vidare!

*(Högtidlig och underbar musik. PROSPERO i höjden, osynlig).*

*Alonzo.* Hör hvilken harmoni! Hör, goda vänner!

*Gonz.* Ljuft underbar musik!

*(Sällsamma gestalter uppträda, inbärande ett dukadt bord.*

*De dansa omkring detsamma med vänliga åtbörder;  
sedan de inbjudit kungen och de öfriga att äta, för-  
svinna de).*

*Alonzo.* Oss skydde himlen, hvad vill detta säga?

*Seb.* En hop af lefvande marionetter!

Nu tror jag, att det fins enhörningar,

Och att det fins uti Arabien

Ett träd, der Phoenix thronar, samt att än

Phoenix är kung der.

*Ant.* Bådadera tror jag;

Och hvad för öfrigt mest otroligt är,

Det vill jag svärja på att det är sant.

De resande ej ljuga, fastän narrar,

Som hemma sitta, skylla dem för lögn.

*Gonz.* Om hemma i Neapel nu jag vore,

Ej skulle någon tro mig, om jag sade

Att någonsin jag skådat slika öbor —

Ty dessa äro folket här på ön —

Som, fast de äro skapade som djur,

Dock, märk det, äro mildare i seder

Än många finnas ibland menskors barn,

Ja, knappast någon enda.

*Prosp.* *(Afsides).* Ädle man,

Rätt sagdt! Ty några utaf dessa herrar  
Värre än djeflar äro.

*Alonzo.* Ej tillfyllest  
Jag undra kan på sådana gestalter  
Och sådan åtbörd, sådant ljud, som håller —  
Ehuru väl de sakna tungans bruk —  
En art förträffliga fast stumma samtal.

*Prosp. (Afsides).* Spar ditt beröm så länge!

*Franc.* Underbart

Försvunno de.

*Seb.* Stor sak, då de sin mat  
Ha lemnat qvar åt oss, ty vi ha magar. —  
Behagar ni ej smaka på?

*Alonzo.* Nej tack!

*Gonz.* Ej ni behöfver frukta: i vår barndom,  
Hvem skulle trott att bergsbor funnes till,  
Med mankar liksom oxar, vid hvars strupe  
Köttpåsar hängde? Samt att menskor lefde,  
Hvars hufvuden vid bröstet suto fast?  
Det vet ju nu hvarenda spekulant,  
Som reser ut, ja svärjer dyrt derpå.

*Alonzo.* Jag tar mig dristighet uppå och äter.  
Om ock det gällde lifvet, ty, — stor sak! —  
Jag känner att det bästa är förbi. —  
Min bror, herr hertig, kom och gör som jag.

*(Dunder och blix. ARIEL kommer i en harpyas gestalt och  
slår med sina ringar på bordet, ifrån hvilket maten för-  
scinner).*

*Ariel.* Tre syndare J ären, hvilka ödet —  
Som brukar denna lägre verldens krafter  
Som sina verktyg — låtit hafvets djup,  
Det aldrig mättade, spy ut igen;  
Och det på denna menskotomma ö,  
Ty till att lefva ibland menniskor,  
Ej passar sig för er. Till galningar

*(ALONZO, SEBASTIAN och de öfriga dra sina värjor).*

Har jag er gjort, fullt så ursinniga  
 Som de der dränka eller hänga sig.  
 J narrar! Jag och mina bröder äro  
 Åt ödet tjenare; de elementer,  
 Som härdat edra svärd, kunde så gerna  
 Den gälla stormen såra samt förgäfves  
 Åt snart ihopläkt bölja dödshugg ge,  
 Som göra skada åt ett enda dun  
 Uti min vinge. Mina bröder äro  
 Osårbara som jag;  
 Och om ni också kunde såra oss,  
 Så äro nu dock svärden er för tunga,  
 J makten dem ej lyfta. Glömmen ej, —  
 Ty detta är mitt ärende till er —  
 Ni tre, att ni fördrifvit från Milano  
 Den goda Prospero och utsatt honom  
 Med ett oskyldigt barn på vilda hafvet,  
 Som nu ock gifvit er sin vedergällning.  
 För denna nidingsgerning ha de makter,  
 Som gömma men ej glömma, retat upp  
 Så sjö som strand, ja alla kreatur  
 Emot er frid. Din son de dig beröfvat,  
 Alonzo, och förkunna genom mig  
 Att långsamt ondt — mer svårt än någon död,  
 Som dödar folk med ens — skall tjät för tjät  
 På edra vägar bida. Att er värja  
 Mot denna hämd, som här i ödslig trakt  
 Er annars drabba kan, fins intet medel,  
 Blott hjertlig sorg och ånger i en framtid.  
*(Han förscimer med donder och blix. Vid en ljuslig musik  
 uppträda återigen de sällsamma gestalterna, dansa un-  
 der hån och grimaser samt bära bort bordet).*  
*Prosp. (Afsides).* Bra har du spelat din harpye-roll,  
 Min Ariel; fint slukade du maten!  
 Af allt, hvad jag befällte dig att säga,  
 Du intet glömt. Med lika lif och sanning  
 Ha mina lägre tjenste-andar fullgjort

Sitt uppdrag hvar och en. Min trolldom verkar;  
 Jag dessa mina fiender har bundit  
 Med fasans makt, de äro i mitt våld.  
 Vansinniga jag lemnar dem och går  
 Till Ferdinand, — den nu de drunknad tro —  
 Hans hulda älskling så som min. (Försvinner).

*Gonz.* Vid allt hvad heligt är, ers majestät,  
 Hvi står ni så och stirrar?

*Alonzo.* Gräsligt, gräsligt!  
 Har icke vågen talt och sagt mig det?  
 Och vinden sjungit det för mig, och thordön,  
 Den grufligt djupa orgelpipan, utsagt  
 Det namnet Prospero med dödens bas-ton?  
 Derför är nu min son i gyttjan bäddad;  
 O, jag vill söka honom djupare  
 Än sänklod sjönk samt bädda mig hos honom! (Går).

*Seb.* Om djeflarna blott komme en i sender,  
 Jag skulle slå mig genom legioner!

*Ant.* Jag står dig bi. (SEBASTIAN och ANTONIO gå).

*Gonz.* De äro alla tre  
 Uti förtviflan; deras stora synd  
 Begynner, likt ett gift som verkar sent,  
 Att fräta deras lif. Jag er besvär,  
 Som mera rörlig är, att skynda efter  
 Och hindra dem från det, hvartill förtviflan  
 Nu kunde drifva dem.

*Adr.* Följ med, jag ber. (De gå).

## FJERDE AKTEN. FÖRSTA SCENEN.

Utanför Prosperos cell.

(PROSPERO, FERDINAND och MIRANDA uppträda).

*Prosp.* Om jag för strängt behandlat dig, så skall  
 Ersättningen det gälda; ty en tråd  
 Utaf mitt eget lif jag gifvit dig,  
 Ja det, hvarför jag lefver. Än en gång

Tag henne af min hand. Allt hvad du lidit  
 Var blott en pröfning på din kärlek; du  
 Har underbart bestått den. Inför himlen  
 Bekräftar jag min rika skänk. O yngling,  
 Le ej åt mig, som här med henne skryter,  
 Ty hon skall ila framom allt beröm  
 Och låta det i sina fjät få halta.

*Ferd.* Jag tror det, till och med om ett orakel  
 Motsade det.

*Prosp.* Nu som en skänk af mig och som en lön,  
 Den ärligt du förvärfvat, tag min dotter;  
 Men om du löser hennes jungfrugördel  
 Förr än den helga vigseln blifvit fullgjord  
 Med alla vördade ceremonier,  
 Så skall ej himlens ljufva regn välsigna  
 Ert knoppande förbund; ofruktsamt hat,  
 Surögdt förakt och kif skall öfversälla  
 Er äkta säng med äckligaste ogräs,  
 Så att ni båda skola hata den.  
 Nu varen på er vakt, tilldess att Hymen  
 Sin lampa tändt för er.

*Ferd.* Så sant jag hoppas  
 På långt och fridsamt lif med barn och blomma  
 Och evig kärlek, — ingen dunkel grotta  
 Och ingen enslighet, hur starkt än frestarn,  
 Vår onda genius, må locka oss,  
 Skall någonsin till lusta smälta om  
 Min ära, så att jag beröfvar mig  
 Blomkronan af den skönaste bland dagar,  
 Då jag skall tro att Phoebi fålar störtat  
 Och att der nere natten ligger fängslad.

*Prosp.* Väl sagdt. Sitt ned och språka nu med henne;  
 Hon tillhör dig. — Kom, Ariel, min Ariel,  
 Du trogna tjenare!

(ARIEL kommer).

*Ariel.* Här är jag nu;  
 Hvad vill min höge mästare?

*Prosp.* Du har  
Med dina lägre tjenare fullbordat  
Ert sista värf med flit. Jag er behöfver  
Till nya upptåg utaf samma sort:  
Gå, samla hela svärmen hit på stund,  
Jag ger dem i ditt våld. Sätt dem i gång,  
Att qvickt de röra på sig, ty jag måste  
Till ögonlust åt detta unga par  
Ge prof utaf min trollkonst; jag har lofvat:  
De vänta det af mig.

*Ariel.* På ögonblicket?

*Prosp.* Ja, i en blink!

*Ariel.* Knappt kan du säga: "Kom och gå"  
Och mana oss med ett "se så!"  
Förrän en hvar skall här på tå  
Med sina hokus-pokus stå. —  
Du håller af mig, herre? Nå?

*Prosp.* Af hjertat, Ariel; men nalkas ej,  
Förr än du hör mig ropa.

*Ariel.* Jag förstår. (*Försvinner*).

*Prosp.* (*Till FERDINAND*). Håll nu ditt ord; gif ej för  
lösa tyglar

Åt ditt begär. En ed, om än så dyr,  
Är såsom halm mot elden uti blodet;  
Var mera återhållsam, du, ty annars,  
God natt med löftet!

*Ferd.* Herre, jag bedyrar;  
Den hvita, kalla jungfruliga snö,  
Som hvilar mot mitt hjerta, kyler hettan  
Uti mitt blod.

*Prosp.* Godt! — Kom, min Ariel!  
Förr en för mycket, än att någon ande  
Här skulle felas! — Börja vackert nu. —  
Tyst, tyst! Håll mun! Var helt och hållet ögon!

(*Sakta musik*).

(*IRIS uppträder*).

*Iris.* O Ceres, du med ymnighetens horn,

Bräddfullt med hvete, råg och gyllne korn,  
 Du som på gröna kullar betar kiden  
 Och ängens matta klär med gräs och viden  
 Och bjuder Maj att rundt kring källans brädd  
 Utbreda liljors och violers bädd  
 Till kransar åt de kyska nymfers tropp;  
 Du i hvars skydd de häckar växa opp,  
 Der älskaren i skuggan går och klagar  
 Åt en föraktad kärleks grymma lagar;  
 Du som den späda rankan binder opp  
 Och står och svalkar dig på klippans topp  
 Vid hafvets strand; — dig himlens drottning bjuder,  
 Och genom mig, regnbågens guddom, ljuder  
 Junos befallning: lemna ditt bestyr  
 Och kom på denna gräsplan glad och yr:  
 Påfogelspannet kan ej längre bida,  
 Kom, rika Ceres, till din drottning's sida!

(CERES uppträder).

*Cer.* Hell dig uti din skimmerklara skrud,  
 Du Junos lydiga och trogna bud;  
 Du som med saffranvingar honung droppar  
 I riklig skur på mina rosenknoppar  
 Och spänner upp din blåa båges tält  
 Utöfver lummig höjd och släta fält,  
 Du granna skärp ikring min gröna jord,  
 Hvi kallar mig din drottning's herrskar-ord?

*Iris.* En trogen kärleks fest i dag skall firas,  
 Och rikt de unga tu med gäfvor siras  
 Af gifmildt hjerta.

*Cer.* Säg mig, himlabåga,  
 Om Venus och Cupido hitåt tåga;  
 Du vet, att, sedan genom deras list  
 Till hemska Pluto jag min dotter mist,  
 Jag deras leda sällskap ej kan lida,  
 Fru Venus med sin blindbock vid sin sida!

*Iris.* Var icke rädd att här i dag dem finna:

Snabb skar hon molnen, kärlekens gudinna,  
 Och for till Paphos med sitt dufvospann;  
 Cupido följde med. Så hon som han  
 Nu trodde sig med vällust hafva tjugat  
 De unga tu och deras blod berusat,  
 Trots kyskhetslöftet; men det gick ej så,  
 Mars' heta slinka fick förgäfves gå,  
 Och hennes pilt har sina pilar brutit  
 Och svär på att han sista skottet skjutit;  
 Nu vill han hålla lek med sparfvar bara  
 Och rätt och slätt som andra pojkar vara.

*Cer.* Nu kommer Juno, himlens majestät;  
 Jag hör på afstånd hennes stolta fjät.

(*JUNO uppträder*).

*Juno.* Hur mår min goda syster? Kom, min vän,  
 Att ge de unga tu välsignelsen,  
 Att lycka de och talrik ätt må få.

*Sång.*

*Juno.* Ära, rikdom, allt till fromma,  
 Ålderdom och barn och blomma,  
 Allt hvad stundlig glädje ger  
 Önskar Juno öfver er!

*Cer.* Rika tegar, äng i blomma,  
 Loft och lador aldrig tomma;  
 Drufvoklasars tunga börda,  
 Frukt på stängel jemt att skörda;  
 Knappt må höstar taga ända,  
 Förr än vårar återvända!  
 Aldrig plåge nöden er,  
 Ceres så välsignar er!

*Ferd.* Det var en majestätisk syn och full  
 Af tjusrik harmoni! Säg, får jag tro  
 Att det är andar?

*Prosp.* Andar, dem min konst  
 Har frigjort för att föra ut hvadhelst  
 Mig faller in.

*Ferd.* Låt mig här evigt lefva;  
En fader och ett vif så underbara  
Mig göra denna ö till paradiset.

(*JUNO och CERES hviska och skicka bort IRIS.*)

*Prosp.* Tyst, bästa Ferdinand!  
Juno och Ceres hviska allvarsamt;  
Än är det icke slut. Tyst och var stum,  
Ty annars smälter trolleriet sönder.

*Iris.* J vattunymfer, som med säf kring pannan  
Och muntra blickar dyken om hvarannan  
Der silfverklara bäckar slingra sig,  
Nu lemnen genast krusig böljas stig  
Och kommen hit på dessa ängar gröna,  
Att fira trogen kärleks fest, J sköna!  
Det Juno är, som så befäller er;  
Fort! Skynden nu; jag säger icke mer!

(*Nymfer uppträda.*)

Solbrända skördemän, från dagens tunga  
Nu kommen hit med dessa nymfer unga  
Och hållen helgedag. Halmhatten på  
Och svängen lustigt om på klack och tå  
I bygdens glada dansar.

(*Snyggt klädda skördemän uppträda och förena sig med nymferna till en behaglig dans. Mot slutet af dansen far PROSPERO plötsligt upp och talar, hvarpå de försvinna med ett doft och sällsamt susande.*)

*Prosp.* Så när jag glömt den lömska sammansvärjning,  
Som besten Caliban med sina kunder  
Gjort mot mitt lif. Snart ögonblicket nalkas  
För deras dåd. (Till andarna).

Bra gjordt, bryt upp — nu slut!

*Ferd.* Högst underbart! Af häftig lidelse  
Din far är upprörd.

*Mir.* Ej till denna dag  
Jag honom sett af vrede så förvandlad.

*Prosp.* Min son, du blickar så förvirradt kring dig,

Som vore du bestört; var glad och munter!  
 Nu är vårt lustspel slut; aktörerna,  
 Som jag har sagt dig, voro andar alla  
 Och löstes upp i luft, tunn luft, med ens.  
 Och liksom detta bländverk utan kropp,  
 Så skola stolta slott, skyhöga torn  
 Och tempelhvalf, ja själfva detta jordklot,  
 Med allt hvad deri är, en gång försvinna  
 Och liksom denna väsenlösa hägring  
 Ej lemna efter sig det minsta spår.  
 Af samma tyg, som drömmar göras af,  
 Vi äro gjorda, och vårt korta lif  
 Omfamnas af en sömn. — Man retat mig,  
 Haf tålmod med mig, min gamla hjerna  
 Förvirrad är; förskräcks ej åt min svaghet.  
 Gå in uti min cell och hvila der;  
 Här vill jag vandra upp och ned en stund,  
 För att mitt sinne lugna.

*Ferd. och Mir.* Frid med er! (De gå).

*Prosp.* Kom som en blix! — Haf tack! — Kom, Ariel!

(ARIEL kommer).

*Ariel.* Din minsta vink jag lyder.

*Prosp.* Ariel,

Vi måste rusta oss mot Caliban.

*Ariel.* Ja, min beherrskare, jag ville just  
 Dig säga detta då jag spelte Ceres,  
 Men fruktade din vrede.

*Prosp.* Än en gång  
 Säg, hvar du lemnade de skurkarna?

*Ariel.* Som sagdt, — rödbrusiga af vin de voro,  
 Så tappra att de gäfvö hugg åt luften,  
 Som blåste dem i synen; slogo jorden,  
 Som vågade att kyssa deras fötter;  
 Dock hade de alltjemt sin plan i sinne.  
 Då slog jag trumma. Liksom vilda fålar  
 De spetsade på öronen och glodde

Och lyfte sina näsor rakt i vädret,  
 Som om de luktade musik. Jag tjuste  
 Så deras öron, att de, liksom kalffvar,  
 Tätt följde efter hvar jag råmade  
 Tvärs genom hagtorn, tistelsnår och törne,  
 Som stungo deras skinn. Nu sprattla de  
 Uti den gröna pölen bakom cellen  
 Med vattnet upp till hakan, så att dyn  
 Der öfverstinker deras fötter.

*Prosp.*

Bra,

Bra gjordt, min fogel! Lägg ej än utaf  
 Din skepnad, den osynliga; gå in  
 Uti min cell och hemta hit min grannlåt  
 Till lockmat åt de tjufvarna.

*Ariel.*

Jag går.

(*Går*).

*Prosp.* En djefvul, riktig djefvul, hvars natur  
 Ej tuktan biter på! Allt är förgäfves  
 Hvad jag för honom gjort, ja platt förgäfves;  
 Och som hans kropp blir fulare med åren,  
 Så blir hans själ allt mer förderfvad ock.  
 Jag skall dem allesamman plåga så,  
 Att de må tjuta.

(*ARIEL kommer tillbaka med en börda glänsande kläder*).

Häng dem der på linan.

(*PROSPERO och ARIEL stanna qvar osynliga. CALIBAN, STEPHANO och TRINCULO uppträda, genområda*).

*Cal.* Jag ber er, gå helt tyst! Vår blinda mullvad  
 Får icke höra våra fjät; helt nära  
 Hans cell vi äro nu.

*Steph.* Vidunder, det der trollet, som du sade vara ett  
 så beskedligt troll, har icke gjort oss stort bättre, än spelat  
 Hans narr med oss.

*Trinc.* Vidunder, jag luktar som om en häst hade stal-  
 lat på mig, och det inkommoderar på det högsta min näsa.

*Steph.* Och min också. Hör du, vidunder? Om jag  
 skulle finna dig misshaglig, ser du —

*Trinc.* Så vore du ett förloradt vidunder.

*Cal.* Min nådig' herre, unna mig din gunst;  
Var tålig, ty det pris, som jag dig bringar,  
Utplånar hvad ni lidit; — tala sakta,  
Allt är så tyst, som om det vore midnatt.

*Trinc.* Ja, men att tappa bort våra buteljer i pölen —

*Steph.* Det är icke allenast synd och skam, det, du vidunder, utan en omätelig förlust.

*Trinc.* Det är värre det för mig, än att bli våt; och ändå säger du, att det är ett beskedligt troll, du vidunder.

*Steph.* Jag vill fiska upp min butelj, om jag också skulle gå i öfver öronen.

*Cal.* Var lugn, min kung, jag ber; här ser du nu  
Ingången till hans cell; gå in helt tyst  
Och gif det goda dråpslag, som för evigt  
Skall göra denna ö till din, och mig,  
Mig Caliban, till din fotslickare.

*Steph.* Gif mig din hand; jag börjar att få blodiga tankar.

*Trinc.* O konung Stephano! Nådige herre! Värdige Stephano! Se här hvilken garderob för dig!

*Cal.* Låt bli, din narr! Det är ju bara strunt.

*Trinc.* Hå, hå, vidunder! Vi förstå oss nog på hvad som hör till trashandeln. — O konung Stephano!

*Steph.* Tag ner den der manteln, Trinculo; för tusan, jag vill ha den der manteln!

*Trinc.* Din höghet skall få den.

*Cal.* Må vattensoten dränka denna narr'n!  
Skall ni förgapa er i sådan strunt?  
Gör mordet först, ty om han vaknar upp,  
Så nyper han vårt skinn från topp till tå  
Och gör kalopps af oss.

*Steph.* Var trankil, vidunder! — Madam lina, är icke det här min jacka? Nu har jackan passerat linjen; nu, jacka, kommer du visst att mista luggen och bli en skallig jacka.

*Trinc.* Gå på, gå på! Vi stjåla efter lina och lineal, med ers höghets tillåtelse.

*Steph.* Tack skall du ha för det infallet; der har du en rock för omaket. Qvickhet skall icke gå obelönad, så länge jag är kung här i landet. "Stjåla efter lina och lineal" är ett kosteligt infall; der har du en rock för det att du var qvick.

*Trinc.* Se så, vidunder! Smörj nu dina fingrar och drag utaf med resten.

*Cal.* Jag vill ej något ha; vi spilla tiden  
Och bli förvandlade till vildgäss eller  
Till apor med ohyggligt låga pannor.

*Steph.* Vidunder, hugg i med kartnaglarna! Hjelp mig att bära bort det här dit der mitt vin-fastage ligger, eller kör jag dig ur mitt kungarike. Se så, bär det här.

*Trinc.* Och det här.

*Steph.* Och det här också.

(Ett jagtbuller höres. Andar komma i skepnad af hundar och jaga dem. PROSPERO och ARIEL hetsa hundarna).

*Prosp.* Stick'en, Sultan, stick'en!

*Ariel.* Hi ho, Tiger, pass opp!

*Prosp.* Stick'en, Castor, stick'en!

(CALIBAN, STEPHANO och TRINCULO jagas ut).

Bjud mina troll att qväsa deras lemmar  
Med hårda ryckningar och krympa hop  
Med gruflig kramp på dem hwarenda sena  
Samt nypa dem mer fläckiga än nånsin  
En vildkatt eller leopard har varit.

*Ariel.* Hör hur de tjuta!

*Prosp.* Gif dem en dugtig hets. I denna stund  
Läggas mig alla fiender till fota.  
Snart tar min vedermöda slut, och du  
Skall njuta luften fritt; en liten stund  
Du blott skall följa än och tjena mig.

(*De gå*).

## FEMTE AKTEN. FÖRSTA SCENEN.

Utanför Prosperos cell.

(PROSPERO i sin trolldräkt, och ARIEL uppträda).

*Prosp.* Nu nalkas mina planer till sin mognad,  
Min trolldom sviker ej, och mina andar  
Mig äro lydiga; rak vandrar tiden  
Med bördan på sin rygg. Hvad lider dagen?

*Ariel.* Mot sjetten timman; samma tid som ni  
Har lofvat att vårt arbet skulle ändas.

*Prosp.* Jag gjorde så, då denna storm jag väckte.  
Säg, ande, huru står det till med kungen  
Och med hans sällskap?

*Ariel.* Bundna äro alla  
På samma sätt som ni befällte mig  
Och så som ni dem lemnade, min furste.  
De äro alla fångna i den lindskog,  
Som skyddar emot vindarna er cell:  
De komma ingen väg, förr'n ni dem löser.  
Så kungen som hans bror och eder bror  
Nu äro alla tre vansinniga;  
De andra sörja öfver dem, betagna  
Af sorg och qual, men mest af alla han,  
Som ni "den ädle Gonzalo" plär kalla;  
Hans tårar rinna ned uti hans skägg,  
Som takdropp går om vintern från ett rörtak.  
Er trolldom har så väldigt gripit dem,  
Att, om ni såge dem, ert hjerta säkert  
Nu smälta skulle.

*Prosp.* Tror du det, du ande?

*Ariel.* Mitt skulle det, om jag en menska vore.

*Prosp.* Så skall ock mitt. Har du, som blott är luft,  
En känsla utaf deras lidanden,  
Och skulle ej jag sjelf, som är ett väsen  
Af deras art och känner lika starkt

Båd' lust och qual, så djupt som du ej ömma?  
 Fast innerst in i hjertat de mig kränkt,  
 Tar jag likväl mitt ädelmods parti  
 Emot min vrede. Skönare det är  
 Att öfva dygd, än hämd. Då de sig ångra,  
 Försvinner mina planers enda syfte  
 Med sista rynkan i min panna. Ande,  
 Gå, lös dem, jag vill bryta upp min trolldom  
 Och ge dem sina sinnens bruk igen,  
 Så att de åter komma till sig sjelfva.  
*Ariel.* Jag går och hemtar dem.

(Går).

*Pprosp.* J elfvor uti kullar, bäckar, lundar,  
 Och J, som med en spårlös fot i sanden  
 Än jagen bort den ebbande Neptunus,  
 Än flyn för honom, när han vänder åter;  
 J småtroll, som i månsken tråden dans  
 Och bilden dessa ringar uti gräset,  
 Som fåren icke äta af, och J,  
 Hvars tidsfördrif det är i midnattstund  
 Att trolla svampar fram och ha er fröjd  
 Åt aftonklockans ståtliga ljud;  
 J med hvars hjälp, så svaga J än ären,  
 Jag har fördunklat middagssolens glans  
 Och manat stormar fram och stiftat örlig  
 Emellan djupgrönt haf och högbå himmel  
 Och gifvit eld åt thordöns brak och skräll  
 Och splittrat sjelfva Jofurs stolta ekar  
 Med gudens vigg och skakat hälleberg  
 Och ryckt med roten upp så tall som ceder:  
 På min befallning grafven sina döda  
 Har uppväckt, öppnat sig och släppt dem ut;  
 Så mäktig var min konst. Men denna trolldom  
 Afsvär jag nu, och när jag blott har skaffat  
 Himmelsk musik att deras sinnen bota  
 Med luftig tjusning, krossar jag min trollstaf  
 Och sänker den i jorden många famnar,

Och djupare än nånsin sänklod forskat  
Vill jag min svartkonstbok i hafvet dränka.

*(Högtidlig musik. ARIEL kommer tillbaka; efter honom ALONZO med förtviflade åtbörder, följd af GONZALO; äfvenså SEBASTIAN och ANTONIO, följda af ADRIAN och FRANCISCO. Alla inträda inom den magiska cirkel, som PROSPERO uppritat, och stå förtrollade der. PROSPERO talar).*

Högtidlig sång, den bästa tröstaren  
För vilda griller, bote nu din hjerna,  
Som kokat utan gagn uti ditt hufvud! —  
Stån der, nu ären J förtrollade. —  
Du helga Gonzalo, du ärans man,  
Mitt öga gör med dina ögon sällskap  
Och faller broderliga droppar ned. —  
I ögonblicket löser jag min trolldom,  
Och liksom morgon öfverraskar natten  
Och smälter mörkret, börja deras sinnen  
Att vakna och de dunkla dunster skringra,  
Som grumlat deras klarare förnuft. —  
Du gode Gonzalo, min räddare,  
Och trogne tjenare åt den du följer,  
Hvad godt du gjort, det vill jag löna dig  
Så uti ord som handling. — Obarmhertig  
Du var mot mig och mot mitt barn, Alonzo;  
Din broder hjälpte dig; — Sebastian,  
Nu pinas du för sådant; — kött och blod,  
Min broder, du, som äregirig bortdref  
Natur och samvete och med Sebastian,  
Hvars samvetsqual nu också äro värst,  
Er konung ville mörda, — jag förlåter  
Hur onaturlig du än är! — Förståndet  
Begyinner nu på dem att svälla; floden  
Skall snart förnuftets stränder fylla upp,  
Fast nu de äro gyttjiga och svarta. —  
Ej någon af dem ser och känner mig: —

Tag hit min hatt och värja, Ariel;  
 Jag kläder om mig nu och visar mig  
 Som förr jag var, Milanos hertig. — Ande,  
 Fort, skynda dig, så skall du snart bli fri!

(ARIEL kommer sjungande tillbaka och hjälper PROSPERO  
 att kläda på sig).

*Ariel.* Jag honung suger som ett bi;  
 Guldvivfvens klocka bor jag i  
 Och ligger der vid ugglors skri.  
 På läderlappens vinge fri  
 Jag flyger sommaren förbi:  
 Hej lustigt, hej lustigt i solens sken  
 Jag skall svärma bland blommor, som hänga på gren.

*Prosp.* Min älskling Ariel, jag skall dig sakna,  
 Dock skall du blifva fri. Se så, gå nu  
 Till kungens skepp, osynlig som du är;  
 Der finner du matroserna i sömn  
 Inunder däck. Skeppskapten och båtsman,  
 Så snart de vaknat, skall du föra hit;  
 På ögonblicket, Ariel!

*Ariel.* Jag dricker luften och är här tillbaka  
 Förrän din puls har slagit tvenne slag. (Går).

*Gonz.* Blott qval och skräck och trolleri här bo;  
 Må någon himlens engel föra oss  
 Från detta fasans land!

*Prosp.* Se här, o konung,  
 Milanos kränkta hertig Prospero!  
 Och till bevis att han lifslevande  
 Nu talar till dig, famnar jag din kropp  
 Och bjuder dig och sällskap hjertligen  
 Välkomna hit.

*Alonzo.* Om du är han, om du är någon annan,  
 En gäckfull trollbild kanske, liksom nyss  
 Jag varit sjelf, det vet jag ej: din puls  
 Slår som den vore kött och blod; så snart  
 Jag såg dig, lindrades det bittra själs-qval,

I hvilket, som jag tror, vansinne höll mig.  
 Allt detta, om det ej synvillia är,  
 Tycks vittna om att något sällsamt händt.  
 Jag gifver dig ditt hertigdöme åter;  
 Förlåt hvad jag har brutit! — Men hur kan  
 Milanos hertig lefva än och här?

*Prosp.* Först, ädle vän, låt mig omfamna dig,  
 Du gamle Gonzalo, hvars ära ej  
 Har gräns och mått!

*Gonz.* Jag vill ej svärja på  
 Om detta verkligt eller icke är.

*Prosp.* Än spökar trolleriet i er hjerna,  
 Så att ni icke tror på verkligheten:

Välkomna, mina herrar, allesamman! —

(*Afsides till SEBASTIAN och ANTONIO*).

Men ni, god' herrar, vore så jag sinnad,  
 Jag kunde mana fram er konungs vrede  
 Utöfver er som högförrädare,  
 Men jag vill icke squallra.

*Seb.* Djefvulen  
 Skenbarligt talar genom honom.

*Prosp.* Nej, —  
 Hvad dig beträffar, brottslige, som icke  
 Jag broder kalla vill, på det att ej  
 Min mun jag må förpesta, jag förlåter  
 Hvad värst du gjort, ja allt, och fordrar blott  
 Mitt hertigdöme åter; och du måste,  
 Jag vet det, lemna det tillbaka nu.

*Alonzo.* Om du är Prospero, så låt oss veta  
 Hur du blef räddad och hur hit du kommit,  
 Der vi för trenne timmar sedan ledo  
 Vårt skeppsbrott, och der jag förlorade —  
 Hur skarp är icke detta minnes udd! —  
 Min Ferdinand.

*Prosp.* Jag det beklagar, herre.

*Alonzo.* Obotlig är förlusten; tålamodet  
 Har sagt mig, att det ej kan hjälpa mig.

*Prosp.* Förr tror jag, att ni ej har sökt dess hjälp;  
Dess milda och allsmåktiga beskydd  
Mig hjälpt att tåla likadan förlust;  
Nu är jag lugn.

*Alonzo.* En likadan förlust?

*Prosp.* Ja, lika stor som ny. Långt mindre medel  
Stå mig till buds att göra sorgen dräglig,  
Än ni kan mana fram att trösta er.  
Ty jag har mist min dotter.

*Alonzo.* Mist en dotter?

O Gud, om båda lefde i Neapel  
Som kung och drottning! Om de gjorde det,  
Jag ville bäddas djupt i dyn, der nu  
Min son är lagd! — När miste ni er dotter?

*Prosp.* I denna storm. Jag ser, att dessa herrar  
Så högt förundra sig åt hvad som sker,  
Att sitt förnuft de sluka och knappt tro  
Att deras ögon göra riktig tjänst  
Och deras ord bestå af andedrägt.  
Men hur som helst ni blifvit bländade,  
Så veten dock förvisso, att jag är  
Densamme hertig Prospero, som drefs  
Ifrån Milano, och som underbart  
Till denna strand, der nyss ni kantrat, kommit  
Och blifvit herre här. Ej mer om detta:  
Det är en krönika från dag till dag,  
Men ej en saga vid en frukost, eller  
Rätt passande för detta första möte.  
Välkommen, herre! Denna lilla cell  
Är nu mitt hof. Få tjenare jag har  
Och ingen undersåte; se dit in!  
Då ni har gifvit mig igen Milano,  
Vill jag med lika godt er vedergälla,  
Åtminstone ett under mana fram,  
Er lika kärt som mig mitt hertigdöme.  
(*Ingången till cellen öppnar sig; man ser FERDINAND och  
MIRANDA, som spela schack*).

*Mir.* Min prins, ni spelar falskt med mig.

*Ferd.*

Nej, hulda!

För hela världen gjorde jag det ej!

*Mir.* Jo, för ett dussin kungariken redan  
Fick ni det göra, och jag blef ej ond.

*Alonzo.* Om detta åter en synvilla är,  
Så skall jag nu för andra gången mista  
En älskad son.

*Seb.* O, hvilket stort mirakel!

*Ferd.* Visst hotar sjön, barmhertig är den dock;  
Jag utan skäl förbannat den. (*Knäböjer för ALONZO.*)

*Alonzo.* En faders

Rika välsignelser omfamne dig!

Stig upp och säg hur du har kommit hit.

*Mir.* Hur underbart! Hvad sköna varelser  
Ser jag ej här! Hur fager är ej menskan!  
Du sköna, nya verld, som är befolkad  
Med sådant folk!

*Prosp.* Det här är nytt för dig.

*Alonzo.* Hvem är den flickan, som du spelte med?  
Tre timmar knappt är er bekantskap gammal;  
Är hon den guddom, som har skiljt oss åt  
Och nu förenat?

*Ferd.* Hon är dödlig, herre,  
Men genom en odödlig nåd nu min;  
Jag valde henne, då jag ej om råd  
Min fader fråga kunde, och då knappt  
Jag trodde mer att jag en fader hade.  
Hon dotter är af denna stora hertig,  
Som jag så ofta hörde talas om,  
Men aldrig såg. Af honom har jag fått  
Mitt andra lif, och till min andra fader  
Har denna fröken honom gjort.

*Alonzo.* Jag hennes är; men ack, hur underligt  
Skall det ej klinga, då jag nödgas bedja  
Mitt barn om tillgift!

*Prosp.* Icke mer om det!

Låt oss ej våra minnen tynga ned  
Med ondt, som är förbi.

*Gonz.* Min själ har gråtit;  
Jag annars skulle hafva talat förr.  
J Gudar, skåden ned på detta par  
Och krönen det med er välsignelse,  
Ty det är ni, som stakat ut den väg,  
Som bragt oss hit.

*Alonzo.* Jag säger amen!

*Gonz.* Skulle

Milano drifvas från Milano bort,  
På det hans ätt i Neapel skulle herrska?  
O fröjden er med ingen vanlig fröjd  
Och risten den i guld till evig hugkomst!  
På en och samma resa fann i Tunis  
Er dotter Claribella en gemål  
Och hennes broder Ferdinand en maka,  
Der sjelf han var förlorad; Prospero  
Sitt hertigdöme på en öde strand,  
Och en och hvar af oss sig sjelf, der ingen  
Sig sjelf var mäktig.

*Alonzo.* (Till FERDINAND och MIRANDA).

Gif mig edra händer;

Må sorg och qval i hjertat bo på den,  
Som ej er önskar godt!

*Gonz.* Ja amen, amen!

(ARIEL kommer tillbaka med skeppskaptenen och högbåts-  
mannen, som följa honom förfärade).

Se, herre, se, der komma fler af oss!  
Jag spådde, att den karln ej kunde drunkna,  
Såvida galge funnes här på land. —  
Nå, hädelse, du, som med dina eder  
Gudsfruktan vräker öfver bord, — helt stum?  
Har på landbacken du ej mål i munnen?  
Hvad nytt?

*Högb.* Den bästa nyheten är den,

Att räddade vi se vår kung med sällskap;  
 Dernäst att skeppet, som vi helt och hållet,  
 För trenne timmar se'n, förloradt trodde,  
 Är tätt och helt och dugtigt tackladt — så  
 Som när vi gingo först till sjös.

*Ariel. (Afsides).* Allt detta

Jag verkställt sedan sist.

*Prosp. (Afsides).* Min snälla ande!

*Alonzo.* Det här går ej naturligt till, ty under  
 På under hopa sig. — Hur kom du hit?

*Högb.* Om jag mig trodde riktigt vaken, herre,  
 Så skulle jag nog söka ge besked.  
 Vi lågo i en dödssömn allesammans  
 Och — huru det gick till, det vet jag ej —  
 Instufvade inunder däck. Helt nyss  
 Af underbara ljud och gräsliga  
 Tjut, skrik och vrål och kedjerasslanden  
 Samt flera sorters ljud, otäcka alla,  
 Vi väcktes upp. Vi voro fria flux  
 Och sågo nu i all sin glans bevaradt  
 Det goda, ståtliga kungaskeppet  
 Och vår kapten rundt omkring däckets springa  
 Och syna öfverallt. Men ett, tu, tre,  
 Som i en dröm, vi rycktes bort från skeppet  
 Och fördes hit förbluffade.

*Ariel. (Afsides).* Nå väl,

Var det ej riktigt gjordt?

*Prosp. (Afsides).* Du flinka ande,

Bra gjordt, du skall bli fri!

*Alonzo.* O, detta är

En labyrinth mer underbar än nånsin  
 En menniska trädt in i! Ej det här  
 Gått fullt naturligt till; orakler måste  
 En nyckel gifva oss till dessa gåtor.

*Prosp.* Min kung, bry ej ert hufvud med att forska  
 I dessa dunkla ting; vid läglig tid,  
 Och innan kort, skall jag till punkt och pricka

Allting förklara, så att ni blir nöjd;  
Tilldessa var lugn och tyd det till det bästa. —

(*Afsides*).

Kom, Ariel! Befria Caliban

Och hans kamrater; upplös trolleriet. —

(*ARIEL går*).

Hur står det till, min kung? Än felas det  
Utaf ert sällskap en och annan junker,  
Som ni tycks hafva helt och hållet glömt.

(*ARIEL kommer tillbaka, drifvande framför sig CALIBAN,  
STEPHANO och TRINCULO i deras stulna kläder*).

*Steph.* En och hvar sörje för alla andra och fråge  
icke efter sig sjelf, ty allting är bara slump. — *Coragio*,  
du dundervidunder, *coragio*!

*Trinc.* Om de här spionerna, som sitta i mitt hufvud,  
se rätt, så skåda vi något riktigt vackert.

*Cal.* O Setebos, hvad ståtliga andar!  
Hur skön min herre är! Men jag är rädd,  
Att han mig tuktar.

*Seb.* Ha, ha!

Hvad är det der för kräk, Antonio?  
Kan man för pengar få dem?

*Ant.*

Troligen;

Den ena är en fisk och visst till salu.

*Prosp.* Sen blott på dessa männens dräkt, god' herrar,  
Och dömen om de äro ärligt folk.

En hexa har det der missfostret födt;  
Hon var så stark, att månen hon betvang  
Och gjorde ebb och flod och herrskade  
I månens sfer, men utan månens makt.

Mig dessa trenne tjufvar ha bestulit,  
Och denna halfva djefvuln — ty en sådan  
Bastard han är — har satt sig hop med dem  
Att mörda mig. Två utaf dessa karlar  
Ni måste kännas vid: mitt är det här  
Afgrundens yngel.

*Cal.* Jag till döds blir pinad.

*Alonzo.* Är det ej Stephano, min druckna munsänk?

*Seb.* Nu är han drucken; hvar har han fått vin?

*Alonzo.* Och Trinculo har också fått till lifs;

Hvar funno de den underbara vätskan,

Som så förgyllt dem? Huru har du kommit

I denna soppan?

*Trinc.* Jo, jag har blifvit så nersoppad, sedan jag såg  
er sist, att jag aldrig tror att det går ur mina knotor. Inte  
behöfver jag vara rädd för att flugorna äta opp mig.

*Seb.* Nå, Stephano, hur står det till?

*Steph.* Rör icke vid mig! Jag är icke Stephano, jag  
är hel och hållen kramp.

*Prosp.* Du ville bli kung här på ön, skurk?

*Steph.* Då hade jag blifvit en skral en, då.

*Alonzo.* (*Pekar på CALIBAN*).

Jag aldrig sett så sällsamt kräk som denne.

*Prosp.* Fullt så vanskaplig är han uti seder  
Som i gestalt. —

(*Till CALIBAN*).

Gå in uti min cell  
Och tag ditt sällskap med; om du vill ha  
Förlåtelse, så städa upp den vackert.

*Cal.* Det skall jag, samt mig bättra hädanefter  
Och söka nåd. Tredubbel åsna var jag,  
Som höll den här fyllbulten för en gud  
Och hyllade den här förryckta narren.

*Prosp.* Gå nu din väg!

*Alonzo.* Ja, bort med er och lägg  
Det der bagaget der ni funnit det.

*Seb.* Säg heldre: der de stulit det.

(*CALIBAN, STEPHANO och TRINCULO gå*).

*Prosp.* Jag bjuder in ers höghet med sitt sällskap  
Uti min arma cell; der skall ni hvila  
För denna enda natt; en del af den  
Skall jag med sådant samtal fylla upp,

Att tiden skall gå fort. Min lefnads saga  
 Och allt, som händt mig sedan jag kom hit,  
 Skall jag förtälja er. I morgon skall jag  
 Till skeppet följa er, se'n till Neapel;  
 Der hoppas jag få skåda bröllopfesten  
 Åt dessa våra dyra älskade.

Sist reser jag till mitt Milano, der  
 Hvar tredje tanke skall bli den på grafven.

*Alonzo.* Jag längtar att er lefnads öden höra;  
 De måste gripa örat underbart.

*Prosp.* Jag skall förtälja allt och lofvar er  
 Lugn sjö, god vind och snabba segel, så  
 Att snart ni seglar om er stora flotta. —

(*Afsides*).

Min Ariel, det blir din omsorg; sedan  
 Vänd åter till ditt element; var fri!  
 Farväl med dig! — Stig in, om er behagar.

(*Alla gå*).

## EPILOG,

*framsagd af PROSPERO.*

Nu är det med min trolldom slut;  
 Vanmäktig, som jag var förut,  
 Är jag på nytt. På edert svar  
 Beror, om jag till Neapel far.  
 Då jag förlät min oväns brott  
 Och åter mitt Milano fätt,  
 O, låten mig ej stanna här  
 Fasttrollad uppå dessa skär,  
 Men lösen mig från mina band  
 Med klappande och vänlig hand!  
 Om ej mitt segel får en fläkt  
 Utaf er milda andedrägt,  
 Har jag gått miste om mitt hopp  
 Att er behaga. Ingen tropp

Af tjenste-andar har jag mer  
Att tjusa och betvinga er,  
Och vild förtviflan blir min lön,  
Om jag ej räddas med en bön  
Så stark att den till himlen går  
Och uppå sjelfva nåden rår.  
Så sant J önsken er från synder fria,  
O, låten eder godhet mig befria!

---

## ANMÄRKNINGAR.

### KONUNG LEAR.

Sid. 2. Vår dunkla plan utveckles mellertid. Nemligen planen att utforska hvilkendera af de tre döttrarna älskade sin far mest.

Sid. 15. De här stygga brytningarna! *F, G, A, B.* I originalet står *divisions*, som betyder oenighet, tvedrägt, samt tillika är en musikalisk term. Edmund gnolar, då Edgar kommer in; han låtsar som om han tänkt på likgiltiga saker, men hans mephistofeliska natur gifver sig ändock luft, i det han, frivilligt eller ofrivilligt, kommer på en tongång, som är falsk. De äldsta kommentatorerna hafva betraktat detta ställe som ett nonsens, ehuru väl det är ett af de finaste uttrycken af Shakspeare's stora förmåga att karakterisera.

Sid. 17. Vid dag och natt! Öfversättaren delar deras åsigt, som antaga att originalets *By day and night* är ett utrop. Ett ställe i Hamlet och ett i Henrik den åttonde tyckas bekräfta densamma.

Sid. 18. Och icke äta fisk. Dessa ord gälla katolikerna, som på Elisabeths tid icke ansågos för rätt trogna undersåtare.

Sid. 21. Hvarför det, narr? Efter den vanliga från quart-upplagan hentade läsarten, som tillerkänner Kent dessa ord.

Sid. 22. Om jag hade patent derpå. På Elisabeths tid voro de flesta nödvändighetsartiklar såsom jern, läder, ull, garn, stenkol, glas, papper, salpeter m. m. monopolier, som utdelades åt de förnäma. Narrrens ord innebära således en ganska skarp satir.

Sid. 24. Lears skugga? Enligt den vanliga läsarten, som lägger dessa ord i munnen på Lear. Kanhända är det  
rättare

rättfärdigt att med Tieck och Charles Knight tillerkänna dem åt narren. I sådant fall böra de på nästa sida förekommmande orden "Som vilja göra dig till sin lydige fader" ändras sålunda: "Hvilken de vilja göra till sin lydiga fader." Nemligen Lears skugga.

Sid. 28. Gå du förut till Gloster. Här menas icke grefven af Gloster, utan staden Gloster, i hvilken Cornwall bodde.

Sid. 29. Jag gjorde henne orätt. Lear tänker på Cordelia.

— Att taga det tillbaka med våld! Det faller Lear in, att han möjligen kunde återtaga hvad han gifvit Goneril.

Sid. 35. Med några öre på fickan. I originalet står *hundred-pound*, men meningen blir densamma, ty man brukade kalla en fattig stackare för *a hundred-pound gentleman*.

— Gyceldockan Fåfänga. Allusion på de gamla moraliteterna, i hvilka synden, fåfängan m. fl. allegoriska figurer uppträdde.

Sid. 37. Dref jag dig kacklande till Camelot. Vid Camelot i Somersetsshire, der konung Arthur ofta brukade uppehålla sig, äro stora betesmarker för gäss. Här alluderar Shakspeare troligen på någon vers i en gammal ballad om Arthur.

Sid. 40. "Från himmelens välsignelse man kommer" m. m. Detta ordspråk motsvarar ungefär det svenska: "komma ur regn i takdropp." Kent menar, att Lear skall bli ännu värre emottagen af Regan, än af Goneril.

Sid. 41. Turlygood är en förvridning af namnet Turlupin; Turlupiner kallades ett brödraskap af Ziguenare, som under fjortonde århundradet strök ikring i Europa.

Sid. 45. Skarptandad otack likasom en gam. Allusion på sagan om Prometheus.

Sid. 54. Här är en hans nåd och en byx; det vill säga: en klok man och en narr. Med hans nåd menas Lear, med byxen narren sjelf; det sednare med allusion på det gamla ordspråket: *there's no discretion below the girdle*, det fins intet förstånd nedom gördelen.

Sid. 56. Merlin. En namnkunnig astrolog och trollkarl på konung Arthurs tid. Cervantes talar ofta om honom i sin Don Quixote och anför den gamla folktron om att Merlin var djefvulens son. Det var i samma Merlins namn som man förkunnade sättet, på hvilket Dulcinea af Toboso skulle befrias från sin förtrollning.

Sid. 58. Lägg dig i din kalla säng och värm dig. Samma uttryck förekommer i sjunde bandet sid. 79. Anningen är det ett lån ur något gammalt sorgespel, eller ur någon ballad.

Sid. 59. Som har lagt knifvar under hans hufvudgärd m. m. D. v. s. på flere sätt frestat honom att begå själfmord. Idéen till detta ställe lär Skakspeare hafva tagit i *Dr Samuel Harsnets* bok *Discovery* m. m. Jmför sjunde bandets Anmärkningar.

— Pillicock var en af de onda andarna, som Harsnet omtalar. Likaledes de längre fram omnämnda Flibbertigibet, Modo, Smolkin, Frateretto, m. fl.

Sid. 60. Hejsan, Dauphin, min gosse, m. m. Ett lån ur en gammal ballad om en konung i Frankrike, som, under det att en batalj pågår, söker fördölja sin sons feghet dermed att han jemt tillropar honom att han skall skona de fiender, som nalkas honom.

Sid. 61. Som piskas från bya-lag till bya-lag. I drottning Elisabeths och Jacob den förstes förordningar emot landstrykare står uttryckligen att hvarje sådan "*shall be publicly whipped and sent from parish to parish.*"

— Men möss och råttor m. m. Ett lån ur en gammal ballad om riddar Bevis af Southampton.

Sid. 62. Riddar Roland m. m. Ur en ballad om riddar Roland, som kom till en jette, som var mennisko-ätare. Edgar utlemnar eller glömmar bort den andra versen i stansen: *The giant roar'd, and out he ran.*

Sid. 63. Nero metar i mörksens sjö. Detta lär vara en allusion på ett ställe i Rabelais' Gargantua, som redan före 1575 var öfversatt på Engelska.

Sid. 64. Gör hon söta miner åt rätten, min sköna? Enligt Swards läsart: *wantonest thou eyes etc.* Den vanliga läsarten är *wantest.*

— Skön Betty, sätt öfver ån till mig. Detta är

är första raden af en gammal "*Songe betwene the Queene's Majestie and Englande*," eller en dialog på vers emellan drottning Elisabeth och England, personifieradt.

Sid. 65. Din språklåda är uttömd. Originallet har *thy horn is dry*, ditt (drykes)-horn är torrt, uttömdt, d. v. s. du har icke något mer att säga.

Sid. 66. Klädedräkten är persisk. Steevens säger, att detta är en allusion på Clytus, som icke ville emottaga de persiska kläder, som Alexander gaf honom. Jmfr likväl noten till Trettondagsafton, sid. 38.

Sid. 69. Jag står vid pålen m. m. Jmfr noten till Macbeth, sid. 74.

Sid. 70. (Betjenter hålla Gloster fast vid en stol, medan Cornwall rifver ut hans ena öga och tram-par på det). Denna sceniska anordning, som är gjord af Steevens och Malone, finnes hvarken i quart- eller folio-upplagan. På grund deraf, samt med anledning af den gamla engelska teaterns inrättning, tager Tieck Shakspeare i för-svar och påstår att den rysliga misshandlingen icke försig-gick framme på scenen, utan undanskymdes, dels af ett till hälften framdraget förhänge, dels af de öfriga närvarande personerna. Cornwalls ord "På dina ögon sätter jag min fot" få icke tagas efter strängaste ordalydelsen; de äro en-dast ordspråksvis sagda. Hvad de närmare detaljerna angår, hänvisas, för att undvika vidlöftighet, till Tieck, som äfven med beröm citeras af Charles Knight.

Sid. 73. Vällustens djefvul Obidicut m. m. På detta ställe har Shakspeare åter Harsnets bok i minne. Jmfr noten till sid. 59.

Sid. 74. Min fromma man. Så kallar Goneril Albanien, derföre att han icke vill deltaga i hennes grymheter.

Sid. 75. Jag var dock fordom värd ett ljud af er. Originallet har: *I have been worth the whistle*. Det hette nemligen, enligt ett gammalt ordspråk: "det är en usel hund, som icke är värd att hvissla efter." Goneril menar: förr tog du mig till råds, nu gör du det icke.

— Och bli ett redskap åt en gudlös ondskas. Allusion på de förtorkade grenar, som hexor troddes nyttja vid sina besvärjelser, då de ville förgöra människor.

Sid. 78. Som perlor droppande från diamanter.

Bilden

Bilden är tagen från diamantsmycken, från hvilka äkta perlor hängde ned.

Sid. 85. För myntning. Enligt läsarten *for coining*. Tieck försvavar folio-upplagans *crying*.

— Den der karlen handterar sin bäge som en fogelskrämma. D. v. s. lika oskiekligt som en af träd och trasor tillskapad bågskytt, hvilken man uppsatt i en trädgård för att skrämma foglar med. — Lear yrar om att han håller på att värfva en krigshär, för att återtaga sitt rike och vänder sig till Edgar, för att ge honom värfningspenningar. Han tar hans knöl påk för en bäge. Med fogeln som "flyger bra" menas pilen, och fantasien om råttan, som skall fångas med en ostbit, kommer sig närmast deraf att Lear ser ned mot marken, emot hvilken bågen skulle spännas. Då han får se Gloster, utropar han: "Ha, Goneril! — Med ett hvitt skägg!" — Att vidare kommentera detta ställe, skulle leda till allt för stor vidlöftighet. En stor skådespelare vore här den bästa kommentarien.

Sid. 88. Hvad tycks om denna hatt? Då Lear skall till att "predika" (se 5:te raden ofvanför) tager han af sig hatten och tummar och vrider den så som predikanterna brukade på Shakspeare's tid. Då faller honom plötsligen den tanken in, att han kunde nyttja den gamla krigslisten att sko hästar med filt, för att mera oförvarandes komma öfver sina mågar och dräpa dem. "Dräp, dräp, dräp," *kill, kill, kill* var i gamla tider Engelsmännens härskri, när anfall gjordes.

Sid. 90. Vill inte släppa'n, harre; m. m. I originalet talar Edgar på Somersetshire-dialekten.

Sid. 93. Grymt tillspillogifven. I originalet står *poor perdu*. På franska kallas de krigare, som ställas på en post, från hvilken de ej kunna komma med lifvet, för *enfans perdus*. — Med den "tunna hjälmen" menas Lears tunna hvita hår.

Sid. 94. Precist på timman. I de vanliga upplagorna af Shakspeare äro orden "*not an hour more nor less*" utslutna. Öfversättaren har upptagit dem såsom varande af mycken natursanning och synnerligen passande för situationen. De finnas i folio-upplagan.

Sid. 110. Min stackars flicka strypt! Originalet har

*And*

*And my poor fool is hang'd!* Med *fool* menas icke här narren; det är ett smek-ord åt Cordelia.

— Knäpp denna knappen upp! Ett märkeligt drag af natursanning. Menniskor, som hålla på att dö, tro vanligtvis, att det är brist på ljus i rummet, som gör att deras ögon börja att förmörkas; likaledes tror Lear, att en knapp i hans lifrock vållar den beklänning, som endast här rör från hans hjertas sista arbete.

Likasom vid Macbeth ville öfversättaren icke heller vid Lear gå läsaren i förväg med att påpeka skådespelets storartade skönheter. De märkas nog af sig sjelfva. Han vill endast nämna, att om något af Shakspeare's sorgespel skall täfla med Macbeth, så är det Lear. Många konstdomare sätta Lear högre. Möjligen är Lear i anläggningen våldigare och af allmännare betydelse, Macbeth beständare samt i utförandet jemnare och konstmässigare. Dock, sådana jemförelser tjena till ingenting. Hvad som för en kännare af dramatisk konst torde vara märkvärdigast i Lear, är den mästerliga sammanbindningen af sagan om Lear och hans döttrar med sagan om Gloster och hans söner, hvilka sagor ursprungligen icke höra tillsammans.

## MUNTRA FRUARNAS I WINDSOR.

Sid. 1. Stjerkammaren. En i fordnas tider beryktad domstol i Westminster. Den höll sina sessioner i en med guldstjerner prydd sal, och hade deraf sitt namn. Jmfr Walter Scott på flere ställen.

— *Coram.* Detta ord är af Kleen, som icke är latinare, taget ur formuläret: *jurat coram me, Roberto Shallow, armigero.* *Cust-alorum* skall vara en förkortning af *custos rotulorum*; Kleen, som icke förstår denna förkortning, tillägger "*ratolorum.*"

Sid. 2 Tre hvita ljus. Öfversättaren har nödgats återgifva en ordlek med en annan. I originalet är en lek med orden *lucres* (gäddor) och *louses* (löss). Satiren gäller sir Thomas Lucy af Charlecott, densamme, som häktade Shakspeare för vildtjufnad. Familjen Lucy hade hvita gäddor i sitt vapen. Jmfr noten till Henrik IV, sednare delen, sid. 93.

Sid. 3. *Cotsale* var det vanliga uttalet af namnet *Cotswold*. Jmfr noten till Henrik IV, sednare delen, sid. 49.

Sid. 5. Sju skilling i qvarnpengar m. m. Öfversättaren har här helt och hållet bibehållit Thomanders ord. Stället är nästan öfversättligt, såframt en ordlek är åsyftad emellan *mill-sixpences* och namnet Yeard Miller. *Mill-sixpence* (egentligen *milled sixpence*) var det första mynt som präglades i England.

Sid. 6. Mitt skarlahan, min John. Allusion på en gammal ballad om Robin Hood och hans kamrater *Scarlet and John*. Skarlakansfärgen häntyder dessutom på Bardolphs näsa.

— Jag ville gerna ge fyrti skilling, om jag hade min vis- och sonett-bok här. Nemligen för att hemta artiga talesätt ur.

— Allhelgonatiden, fjorton dagar före Michelsmessa. Menlös glömmier, att Michelsmessa inträffar fyra vecker före Allhelgonadag.

Sid. 7. Kuds englar och engelskor! Originallet har det komiska utropet: *Got's lords and his ladies!*

Sid. 9. Jag har sett Sackerson lös. Sackerson var namnet på en björn, som förevisades i London. Förmodligen kallades han så efter den, som förevisade honom.

Sid. 12. Legioner englar. Jmfr noten till konung Johan, sid. 27.

— Hon är ett Guianalandskap. Guiana var lika omtaladt på Shakspeare's tid, som nu för tiden Californien. Sir Raleigh hade kommit tillbaka från en expedition till Guiana år 1596.

Sid. 13. Din lefver gamar fräte upp. Jmfr noten till Henrik IV, sednare delen, sid. 37.

Sid. 14. Ett Cainsfärgadt skägg. Cain och Judas föreställdes med gula skägg. Jmfr Midsommarnattsdrömmen, I, 2.

— Trallera, trallera! Quickly gnolar vid doktors ankomst för att hålla kontenansen.

— Doktor Cajus. Så hette verkligen en berömd fransysk läkare i England på drottning Elisabeths tid.

Sid. 17. Ni skall få något anna' på ert hufvud, ni! I originalet står *An foolshead* med hänsyftning på miss Pages förnamn.

Sid. 18. Fastän kärleken begagnar förnuftet till sin vägvisare, m. m. Efter läs-arten *precisian*. Johnson föreslår *physician*.

Sid. 19. Denna flamändska fyllbult. Engelska soldater, som kommit hem från kriget i Nederländerna, införde i sitt fädernesland ovanan af häftiga dryckeslag.

Sid. 20. Här bränna vi ljus på ljusa dagen. D. v. s. Stå och prata onödigtvis. Jmfr 10 band., sid. 109.

— Melodien "gröna kjortlar." En på Shakspeare's tid mycket omtyckt visa börjades med orden: "*Green sleeves*."

Sid. 21. Med glöddhet lefver. Ett gammalt latinskt ordspråk säger: *cogit amare jecur*.

Sid. 22. Actæon blef af Diana förvandlad till en hjort samt söndersliten af sina egna hundar, för det att han skådat henne i badet.

— Chinesare. Chinesarne ansågos vara tjufaktiga.

Sid. 25. Min långa värja. Simpel, som vill gälla för att hafva varit en stor slagskämpe i sin ungdom, uttrycker sitt ogillande öfver de korta och lätta stiek-värjorna, som på sednare tider kommit i bruk. Han slogs med huggvärja i sin ungdom.

— Jag vill betala summan i effekter. Nemligen stulna.

Sid. 26. Handtaget till sin solfjäder. Jmfr noten till Romeo och Julia sid. 37.

— Ditt herresäte Slinkberga. Originalen har orden: *your manor of Pickthatch*. Så hette ett kvarter i London, som var uppfyllt med bordeller samt ett tillhåll för tjuvar.

Sid. 28. Och ändå var der grefvar och, hvad som mera är, drabanter. Drottningens livvakt (*pensioners*), som bestod af unga ädlingar, var synnerligen rikt klädd. Det stack i ögonen på Quickly.

Sid. 30. Han har skickat hans nåd litet sekt till morgondryck. Vårdshusgäster brukade skicka dylika presenter till hvarandra, antingen för att bevisa en artighet eller för att inleda bekantskap.

Sid. 35. Mitt fläderhjerta. Fläderbusken har intet hjerta (ingen kärna) i sig. Värden gör narr af Cajus. Castilianare var ett skymford i England, allt sedan armadan gick förlorad. Urinal kallar han doktorn med afscende på hans göromål att vara "vattenbekikare," sid. 36.

Sid. 37. Frogmore. Ett ställe nära Windsor.

— Åt Pittywary till. Några läsa *Pittywary*, andra *city-ward*, andra *Pittie-ward*; hvilketdera som upptages i en poetisk öfversättning kan vara likgiltigt, enär frågan egentligen är antiquarisk.

Sid. 38. Vid sakta sorlet af en päck, m. m. Den sång, som Evans här gnolar på, och i hvilken han i sin ångest drager in en rad om "de elfver i Papylon" är ett utbrutet stycke ur "*The passionate shepherd to his love*," et poem, hvilket några tillskrifva Shakspcare sjelf, andra Marlowe.

— Och ännu så ungdomlig i tröja och byxor, m. m. Jmfr noten till Mycket väsen för ingenting, sid. 69.

Sid. 43. Den vilda prinsen. Här menas prinsen af Wales, sedermera Henrik den femte.

Sid. 44. "Nå har jag dig nu, min himmelska juvel?" Dessa ord äro lånade ur ett poem af Philipp Sidney. "Om lyckan ej din ovän vore" (sid. 45) är ett lån ur en gammal ballad.

Sid. 45. Läslande hagtornsknoppar. D. v. s. dessa fina sprättar som tala så sött och läslande som när vinden susar i hagtornsbuskar.

Sid. 53. Nej sätt mig förr till halsen ned i jorden, m. m. Allusion på ett barbariskt bruk i forntiden, då man så behandlade sina krigsfångar.

Sid. 61. "Väx ut, väx ut." *Peer out, peer out*, var början på en vers, med hvilken barn manade sniglar att sträcka ut sina horn.

Sid. 63. Den tjocka gumman från Brentford. Denna person lånade Shakspeare ur en år 1589 tryckt bok: *Julian of Brentfords testament*.

Sid. 66. Ett tjockt skägg under hennes halskläde. På Shakspeare's tid brukade fruntimmerna, isynnerhet på landet, en sorts bindlar, som gingo under hakan och till och med skylde munnen; alldeles sådana som ännu i dag nyttjas af allmogens qvinnor i Skåne.

Sid. 67. Hertigen kommer sjelf i morgon på höfvet. Enligt sednaste undersökningar lär här alluderas på en hertig Fredrik af Würtemberg, som år 1592 gjorde ett besök i Windsor. För bestämmandet af tidepunkten när Shakspeare skref Muntra fruarna i Windsor är detta ställe af vikt. Jmfr *Studies of Shakspeare by Charles Knight*, sid. 246 och följande.

Sid. 68. Det går en saga, m. m. Frågan om Hernes ek ännu finnes kvar i Windsors park, eller om den är nedhuggen, har utgjort föremål för många undersökningar af de om sitt fosterlands minnen så ömma Engelsmännen. Några påstå, att ännu en lemning af densamma står kvar inhägnad, andra visa stället, der den skall hafva stått.

Sid. 71. Hans sparrlakanssäng och hans fållbänk. Hvarje sofrum var försedt med en sparrlakanssäng och en lägre säng, som om dagen kunde skjutas under den andra.

Den

Den förra sängen var för husbonden och kallades *standing-bed*, den sednare för drängen och kallades *truckle-bed*.

— Ephesier. Jmfr noten till Henrik den fjerde, sednare delen, sid. 30.

— Du musselskal. Så kallas Menlös, derföre att han står helt tafatt och gapar.

Sid. 72. Tre tyska djeftar, tre doktor Faustar. Sagan om Faust var i synnerhet bekant för åskådarne genom Marlowes skådespel af samma namn.

Sid. 76. Lifvet är en väfspole. Syftar på Hjob, VII, 6.

Sid. 79. Regna potatis. Jmfr noten till Troilus och Cressida, sid. 91.

— Bogarna får skogvaktaren. Enligt gammalt bruk skulle skogvaktaren af hvar skjuten hjort hafva huden, hufvudet, inelfvorna och bogarna.

Sid. 80. Syrsa och Rosenkrans äro namn på elfvor. Jmfr Ärtblomma, Spindelväf och Mali i Midsommarnattsdrömmen.

Sid. 81. "*Honny soit qui mal y pense*" är Strumpebandsordens bekanta devis. Dubbningar till strumpebandsriddarske ännu i Windsor. Sjelfva värdshusvärden i detta skådespel heter "värden på strumpebandet."

Sid. 83. Skall jag ha en mössa m. m. I Wales tillverkades mycket fris Jmfr för öfrigt noten till Henrik den femte, sid. 87.

Enligt traditionen skall Shakspeare hafva skrivit Muntra fruarna i Windsor på drottning Elisabeths befallning, och det på fjorton dagars tid. Man har på sednare tider betviflat sanningen af denna uppgift och tvistat mycket om tiden när detta lustspel blifvit författadt samt om det förhållande i hvilket det bör tänkas stå till skådespelen Henrik den fjerde och Henrik den femte.

Dessa frågor äro svåra att afgöra. Temligen säkert tyckes likväl vara att den Mistriss Quickly, som uppträder i Henrik den fjerde, icke är samma person, med hvilken vi göra bekantskap i Muntra fruarna. Öfversättaren har derföre i den sednare pjesen låtit henne behålla sitt namn Quickly för att ej förblandas med madam Rapp. Med ett och annat af de öfriga namnen har öfversättaren haft temligen mycket bryderi. *Mr Fords* namn måste öfversättas, dels för en ord-

leks skull, som förekommer i tredje akten, femte scenen, dels derföre att Ford påtagligen kallar sig Brook med hänsyftning på sitt eget namn. De svenska orden Ström och Bäck lågo då nära tillhands. Slender, som, för sitt magra och bleka utseendes skull, af Pistol kallas "Mephistophilus" måste äfven ha ett namn, som häntyder på hans klena figur. Robert Shallow kallas, likasom i Henrik den fjerde, Simpel; drängens namn har derföre blifvit ändradt till Menlös.

Både Lear och Muntra fruarna i Windsor äro förut öfversatta, den förre af Lundblad, den sednare af Thomander.

Redogörelse för det sätt, på hvilket öfversättaren begagnat sina föregångare, gifves i slutet af tolfte delen.

---

## STORMEN.

Sid. 2. Om han icke är född till att hänga, m. m. Detta syftar på ordspråket: "den drunknar icke, som är född att hänga."

Sid. 5. Ligg der, min konst! Man har med rätta anmärkt, att det är ett fint drag af Shakspeare att låta Prospero upphöra att vara trollkarl, i och med det samma som han lägger af sig sin trollmantel. Derigenom blir intresset för meniskan Prospero större.

Sid. 10. Du kan den ej motstå. Den slummer, som kommer öfver Miranda, är en verkan af Prosperos trollkonst. Att Prosperos här slutade berättelse om sina lefnadsöden är ett mästerstycke af naturlighet, torde icke undgå läsaren.

— Kom, Ariel, kom! Ariel är en luft-ande. Jordandarna ansågos vara elaka, luft-andarna merendels goda.

Sid. 11. Från stormiga Bermuder. Bermudas-öarna, mot hvars branta klippor skeppsbrott ofta gjordes, troddes vara bebodda af onda andar.

Sid. 14. Hör hvad jag hviskar. Prospero ger Ariel ett uppdrag angående Ferdinand.

Sid. 15. Caliban. Detta underbara foster af Shakspeare's fantasi har fått sitt namn genom en omkastning af bokstäfverna i ordet Kannibal.

— Må sydvesten blåsa m. m. Sydliga vindar ansågos medföra sjukdomar. Jmfr Troilus och Cressida, sid. 86.

Sid. 16. Setebos. Patagonernas gud.

Sid. 17. Lyft upp ditt ögas fransbehängda förlåt. Jmfr noten till Macbeth, sid. 20.

Sid. 22. Förtäring. I originalet är en lek med orden *dolour* och *dollar*.

Sid. 25. Uti min stat jag skulle allt bedrifva, m. m. I *British Museum* lär finnas ett exemplar af Montaigne's *Essais*, öfversatt af Florio. Boken har troligen tillhört Shakspeare, ty hans egenhändiga namnteckning finnes i densamma;

Gonzalos

Gonzalos på skämt gjorda utkast till ett mönster-samhälle är hemtadt ur dess trettionde kapitel af första boken. Jmfr noten till Henrik den sjette, andra delen, sid. 69.

Sid. 33. Om jag nu vore i England m. m. Djurförare brukade på Shakspeares tid, lika som än i dag, afnåla apor, krokodiler, lejon och andra utländska djur på sina skyltar.

— En död Indian. Folket gjorde sig mycket underliga föreställningar om den nya världens innevänare. Jmfr Henrik den åttonde, sid. 94.

Sid. 35. Här har du något att sätta språklådan i ordning med, katta. Enligt ordspråket *good liquor will make a cat speak*.

— Se så! — Amen! D. v. s. håll nu upp med att dricka.

Sid. 36. Kyss den här boken. När man gick en ed, kysste man bibeln. Stephano menar dock buteljen, vid hvilken Caliban nyss lovat att svärja.

Sid. 48. Hvem skulle tro att bergsbor finnes till m. m. I Tyrolen lära människor finnas, som hafva en dylik sjukdom. Gonzalo tyckes anse berättelsen derom som en vanlig resenärs-lögn.

Sid. 52. Tyst, tyst! Håll mun! Om någon talade, kunde trolleriet förstöras.

Sid. 55. Juno och Ceres hviska m. m. Det är Ariel som spelar Ceres och skickar bort en af andarna för att hindra anslaget mot Prosperos lif. Jmfr sid. 56.

Sid. 56. Och liksom detta bländverk utan kropp, m. m. Detta ställe är verldskunnigt och plägar merendels anföras som exempel på Shakspeare's sublimitet.

Sid. 58. Nu, jacka, kommer du visst att mista luggen m. m. Folk, som passerade linjen, miste ofta håret genom de febrar, som blefvo en följd af det heta klimatet.

Sid. 70. Hvar funno de den underbara vätskan, m. m. Här menas vinet, tillika med en hänsyftning på alkemisternas guld tinktur, som troddes kunna föryngra människan; vara förgylt betydde detsamma som vara drucken. — Med soppan menas dy-vattnet, med hvilket Trinculo var nedfläckt, och som var så stinkande, att sjelfva flugorna skydde det. Se samma sid. nedanföre.

Sid. 71. Med klappande och vänlig hand. Prospero uppmanar åskådarna till handklappning.

Stormen är ett af Shakspeare's största mäterstycken. Den intager inom sin art samma höga rang, som Macbeth och Lear inom sin. I intet af Shakspeare's lustspel uppenbarar sig hans rika fantasi i en så innerlig förening med djupsinnighet, humor och förmåga att karakterisera. De båda motsatserna Caliban och Ariel kunna icke nog beundras; icke heller Miranda, en af de godaste och oskyldigaste qvinno- varelser, som någonsin någon skald tecknat. Besinnar man att Stormen är diktad i ett tidehvarf, då i det gamla Europa hägen att lära känna och kolonisera den nya världen spordes i sin största liflighet, så måste man häpna för de stora tankar, som utan tvifvel ledt Shakspeare då han i Caliban skildrar Kannibalen, som förbannar civilisationen och dock med ångest känner att den har rätt så som den har makt; vidare då han, midt ur civilisationens sköte, låter de onda människorna (Antonio, Sebastian) uppträda i bredd med de goda (Prospero, Gonzalo) och komma i jämförelse med Ariel, luftanden, som, i mensklig mening, hvarken är god eller ond; och allt detta på en dittills obebodd ö, med musik under jorden och musik i luften. Gifver man dertill akt på de betydelsefulla bipersonerna Trinculo och Stephano, som af odlingens frukter icke hafva annat att erbjuda vilden än vinet, samt hör den ädle Gonzalo ironiskt predika socialism och kommunism samt i sammanhang dermed om upphörandet af all odling, så må man väl af hjertat instämma i de ur Hamlet lånade orden, som äro tecknade på Shakspeare's monument:

*He was a man, take him for all in all,*

*I shall not look upon his like again.*

Till slut må anmärkas, att knappast något af Shakspeare's skådespel har så många drag af naivitet och etherisk finhet som Stormen. Översättaren vill endast fästa uppmärksamheten vid två af de skönaste. T. ex. på den fint uttänkta situationen att låta Ferdinand och Miranda spela schack, då Prospero plötsligen öppnar ingången till grottan; och på Prosperos af faderskärlek och fadersglädje genomträngda ord: "det här är nytt för dig," då Miranda med förtjusning skådar de många herrliga människogestalterna ikring sig.

